

စာပေဗိမာန်စာမူဆုရ

ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ

ယောနုကတီးထောင်

လှသစ်အောင်၊ အင်းလျား

BURMESE
CLASSIC

၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ စာပေစိမ့်စာပေဆု
ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် တတိယဆုရ

ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ

ယောနုတ ဘိုးထောင်

BURMESE
CLASSIC

တည်းဖြတ်သူ - ဦးညွန့်.ဟ် (တာဝန်ခံစာတည်း)
ဒေါ်ကျင်ရွှေ (စာတည်း)

စာပေစိမ့်ထုတ် ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်

ဆန္ဒခွဲခွဲ

ကျွန်တော်သည် လူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ထိတွေ့ခံစားနေရသော လူသား ဇာတ်ဆောင်တို့၏ လူ့စရိုက်များကို ပကတိအရှိအတိုင်း ရေးဖွဲ့ရန် ကြိုးစား အားထုတ်လျက်ရှိပါသည်။ “ဟတ္ထိအလင်္ကာ” ဆိုသော ဆင်များ အကြောင်းကို တန်ဆာဆင် ခြယ်သစ်ကုံးခြင်းကို ရှေးကဦးပုညက ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထုကို ရေးခြယ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ဆင် အကြောင်း၊ ဆင်သမားအကြောင်း ဝတ္ထုအဖွဲ့အနွဲ့များကို တွေ့ရခဲလှ ပါသည်။

BURMESE
CLASSIC

ကျွန်တော်မွေးရပ်ဇာတိမြေတွင် ဆင်သမားဘဝ၊ ဆင်အကြောင်းကို ငယ်စဉ်ကပင် နားရည်ဝနေခဲ့ပါသည်။ ဘဝထိုထိုတွင် ကျင်လည်နေကြ သော ဆင်သမား လူသားဇာတ်ဆောင်တိုင်းကို ရိုးစင်းစွာ စေတနာဖြင့် တင်ပြလိုရင်း အဓိကဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်ဆင်သမားဘဝကို ကြိုးစား ရေးဖွဲ့ထားသော ဤဝတ္ထုတို (၁၀) ပုဒ်ကို “ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ” ဟုအမည်ပေးထားပါသည်။

ဆင်မမား လူသားတိုင်း နှလုံးစိတ်ဝမ်းအေးချမ်းကြပါစေ။ ဤဆင်သမား ဝတ္ထုတိုဆယ်ပုဒ်ဖြင့် စာပေလောကမှ သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာ၊ ကြားဆရာ များနှင့် ကျေးဇူးရှင် မိဘနှစ်ပါးကို ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏။

ယောနုက ဘိုးထောင်

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	မာတိကာ
၁။	ဗ - ဗလကြီး ဆင်ပြောင်စီး...	၁
၂။	ကျားကြီးခြေရာကြီး ...	၁၈
၃။	လွမ်းဖွယ်မြိုင်ခြေမြူခိုးဝေ ...	၃၆
၄။	မျိုးဆက်သွေးလောင်း ဆင်မျိုးကောင်း ...	၅၃
၅။	မေတ္တာမပျက် သစ္စာငှက် ...	၆၅
၆။	တောကြီးမာယာ သဲကုံးဖြာ ...	၇၈
၇။	မေတ္တာရေစီး မိခင်ကြီး ...	၉၆
၈။	ငြိမ်းချမ်းပါစေ ဆင်ကြီးတွေ ...	၁၁၃
၉။	ပင်စင်အငြိမ်းစား ဆင်အိုများ ...	၁၃၁
၁၀။	ဆင်ဆိုသည်မှာ မင်္ဂလာ ...	၁၅၂

ဗ ...ဗလကြီး ဆင်ပြောင်စီး

ရာသီက ဆောင်းနှောင်းရာသီ။ နှင်းလက်ကျန်ကလေး
 တွေက သစ်ရွက်အဖျားတွင် ယီးလေးခိုစီးနေကြသည်။ နှင်းရည်
 သောက်၍ တောပန်းတောင်ပန်းတို့ကလည်း ဖူးလွှင့်လန်း နေကြ
 သည်။ မြူခိုးဝေဝေတောင်ခြေ တံတိုင်းကြီးတွေကလည်း မပီပိုးဝါး
 ဆေးသားပန်းချီ မပီမပြင်ဖြစ်နေသည်။ နွေဦးလေရူး ကလေးတွေက
 တသွေးသွေး။ တအေးအေးနှင့် နှင်းမြူဖွေးဖွေးများကို သယ်
 ဆောင်လာကြသည်။ ရှစ်ခွင်တိုင်းတွင် ညိုမှိုင်းနေသည်။ ပြာရီ
 မှန်လဲ့နေသော ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးမှာ မြွေကြီး
 တစ်ကောင်လို့ တွန့်လိမ့်နေပါသည်။ ကြည့်လိုက်တိုင်း
 တောင်တန်းကြီးများသည် ပြာလဲ့လဲ့မှ ပြာမှိုင်းမှိုင်းဖြစ်လာသည်။
 ပြာမှိုင်းမှိုင်းမှ ခရမ်းရောင်သို့ ပြောင်းလာ၏။ ခရမ်းရောင်မှ
 တဖြည်းဖြည်း အစိမ်းရောင်စဉ်တန်းသို့ ရောက်လာသည်။
 တောင်တန်းပေါ်တွင် မြစ်မီးရောင်သစ်တောကြီးတွေက ဖူးအုပ်
 ထားသည်။ တောင်ပေါ်တွင် အေးမြမြရှိလှသည်။ ကျွန်းပင်၊
 ပိတောက်ပင်၊ အင်္ဂပင်၊ အင်ကြင်းပင်၊ သစ်ရာပင်၊ သင်းဝံပင်၊
 သင်ဖလန်းပင်၊ ရုံးပင်၊ သန်းပင်၊ နှောပင်ဟူ၍ အမည်စုံစုံသစ်မျိုးစုံ
 ပေါက်ရောက်နေကြသည်။ လှသော ဝသော စည်ပင်သော သစ်တင်
 ကြီးတို့က နွယ်ချင်းယှက်၍ မိုးမြင့်ထက်သို့ တက်လျက်ရှိသည်။

သည်တောကြီး တောင်ကြီးများအတွင်း၌ တောင်ပေါ်ရွာက
 ယောနယ်သူ ယောနယ်သားတို့ အလုပ်လုပ်နေကြသည်။

ချောင်းစပ် လျှို့ဝှက်များ၌ စပါးစိုက်ကြသည်။ တောင်စောင်း
 တစ်ခုမှာ နှမ်း၊ ပဲ၊ ဝါ၊ ပြောင်း သင့်ရာစိုက်ကြသည်။ အများစု
 ရွာသားတို့က သစ်ခုတ်၊ သစ်ထုတ်၊ ဝါးခုတ်၊ နီးခြာလုပ်ငန်းများ
 လုပ်ကိုင်ကြသည်။ တစ်ချို့ ရွာသား တို့သည် ကြက်၊ ခါးချို၊ တယ်
 ကြသည်။ အများစုမှာ သစ်တောအလုပ်သမားများ ဖြစ်ကြသည်။
 တောရှင်းအလုပ်သမားများ၊ ကျွန်းခင်း အလုပ်သမားများ၊ သစ်ခုတ်
 အလုပ်သမားများ၊ သစ်ထုတ် အလုပ်သမားများ၊ ဆင်သမားများ
 ဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ဆင်သမားများသည် ပို၍သနားစရာ
 ကောင်းသည်။ ယောရွာများတွင် မနေကြရချေ။ တောတောင်
 များအကြား ဆင်ပိုင်းများတွင် မိသားစုများပါ ပြောင်းရွှေ့နေကြရ
 သည်။ တစ်နှစ်နေ၍ ရွာသို့မရောက်နိုင်။ တောထဲတောင်ထဲမှာပင်
 မွေး ကြီး၊ သေကြရသည်။ နေကြရသည်။

“ဟေ့ ဗလကြီး၊ ဆင်ကောက်ချပြီး ပြီးလားကွ၊ လူလေးရ။
 ဆင်တိုချောင်းထဲ ခေါ်သွားပြီးတော့ ရေချလိုက်အုံးဟေ့”

“ဖေအယ်ရေ ...ဖေအယ်။ ကျုပ်ဆင် ရေချလိုက်မယ်။ ဆင်
 ကောက်ရင်းနဲ့ လဲလူရွက်နဲ့ ကင်ပလင်းရွက်တွေလို့ ခူးလာတယ်။
 ရော့ရော့။ ဟဲ့ ... ကောင် ဒီဆင်ပြောင်ကြီး။ မက်...မက်...မက်...
 ဆိုကွာ။ ချွန်းနဲ့ ချိတ်လိုက်ရ ...ဟင်း”

ဗလကြီးနှင့် အဖေဉာဏသည်ပင် ထောင်ဆင်ပိုင်းတွင်
 နေကြသည်။ ဗလကြီးကို မွေးမွေးချင်းမှာပင် သူ့အမေ မသံခဲ
 သေခဲ့ရရှာ၏။ အမေ မသံခဲ သေရပုံမှာ အမည်တပ်စရာ ရောဂါ
 မရှိ။ ဘာရောဂါဟူ၍လည်း သူတို့ မသိလိုက်ကြ။ မသံခဲ
 အလောင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာ ထုံးစံအတိုင်း သရဏဂုံတောင် မတင်

လိုက်ရ။ ဣလိပ်ပတ်ကာ ချောက်ရိုးစွတ်ခဲ မြေမြှုပ်လိုက်ရသည်။
 တစ်ချို့က ငှက်ကိုင်သည်။ တချို့ကတော့ အပလိုက်၍ မယ်သံခဲ
 သေသည်ဟု ယူဆကြသည်။ အဘယ်သို့ဆိုစေ အဖေ ဉာဏကို
 ဗလကြီး မိတဆိုးဘဝဖြင့် ရင်ငွေလှံကာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသည်။
 အဖေ ဉာဏသည် သားဗလကြီးကို အသက်တမျှ ချစ်၏။ ရွာမှ
 မယ်သံခဲ၏အမေ၊ ဦးဉာဏယောက္ခမ၊ ဗလကြီး၏ အဘိုးအဘွား
 တို့ လာခေါ်သော်လည်း ပေးမမွေးပါဘဲ မိမိလက်ပေါ်တွင်
 ကြီးပြင်းစေခဲ့သည်။ နွားနို့၊ ဆိတ်နို့၊ ထမင်းရေကိုသောက် မွေးခဲ့
 ရသောဗလကြီးသည် လူကောင်ထွားလှသည်။ ယခု လူပျိုပေါက်
 ဖားဖား အသက် ၁၉ နှစ် ရောက်သော်လည်း အဖေ ဉာဏကို
 နွဲ့ဆိုးဆိုးချင်သေးသည်။ တောထဲ တောင်ထဲနေခဲ့ရ၍ စာပေဆို၍
 နကန်းတစ်လုံးမျှ မသိခဲ့ပေ။ ကကြီး ခက္ကေး ပုတ်လောက်ရေးပြ
 သော်လည်း ဗလကြီးသည် ငှက်ပျံဟူ၍ပြောမည်သာ။

သို့သော် ဗလကြီးသည် ဆင်ဖမ်း၊ ဆင်ထိန်း၊ ဆင်ကျောင်း
 တွင်ပါရဂူမြောက်သည်။ သစ်လုံးကို တောတောင် အဆပ်ထပ်က
 ရေသို့ချလျှင် သူ့ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသည်။ ဆင်ပိုင်းတွင် မွေး၊
 ဆင်ပိုင်းတွင်ကြီးသော ဗလကြီးက ဆင်ကျောင်းတွင် မဟာဝိဇ္ဇာ၊
 မဟာသိပ္ပံ ဂုဏ်ထူးထွက်၍ ပါရဂူဘွဲ့အထိပင် တက်ယူလိုက်နိုင်
 သည်။ ဆင်ပိုင်းဆိုသည်မှာ ဆင်နှင့်အလုပ်လုပ်ကြသော ဆင်
 သမားတို့ စုပေါင်းပိုင်းဖွဲ့နေသောနေရာ ဖြစ်သည်။ ဆင်တစ်စီး၌
 ဆင်ဦးစီး တစ်ယောက်ရှိ၏။ ပဲ့ချိတ် တစ်ယောက်ရှိ၏။ ဆိုးသော
 ဆင်တွင် လှံကိုင်ဆိုသော နောက်လိုက်တစ်ဦးထပ်၍ ပေးထား
 ရသည်။ ဆင်ခေါင်းတစ်ဦးဖြစ်ပို့ ဘယ်တကွသိုလ်မှ သင်ကြားရယူ

နိုင်မည်မဟုတ်။ တောမြိုင်စိမ့်စမ်း ခင်တန်းတောစခန်း ဘဝ
တက္ကသိုလ်တွင် သင်ကြားရလေသည်။ ဆင်နောက်လိုက်၊ ပဲချိတ်၊
လှံကိုင်၊ ဆင်ဦးစီးဘဝများတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ အလုပ်လုပ်ခဲ့သူ
ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံ ၁၀ နှစ်ထက်မနည်း ရှိဖို့
လိုသည်။ ဆင်ဦးစီးများအပေါ် အုပ်ချုပ်ရသူလည်း ဖြစ်သည်။ ဆင်
၁၀ စီးမှာ လူ နှစ်ယောက်နှုန်းနှင့် လူ နှစ်ဆယ်၊ အိမ်ထောင်စု ၂၀
ခန့် စုဝေးနေကြရသည်။ လူပျိုလူလွတ်များက လူပျိုဆောင်
သဖွယ် အိမ်တစ်အိမ် နေကြရသည်။ ဆင်ဝိုင်းသည် တောကြို
တောင်ကြား ချောက်ကြိုမြောင်ကြား တစ်နေရာမှတစ်နေရာ
ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြရသည်။

ရွှေလျားနေသော ရွာတလေးများသဖွယ် ဖြစ်နေတော့
သည်။ တစ်ရွာကို တစ်တိုဆောက်ဆိုသလို အမြဲပြောင်းရွှေ့
ကြရသည်။ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာအရပ်ကို တရစပ်သွားလာ
နေကြရ၏။ ဆင်ဝိုင်းတွင် ဆင်သမား မိသားစုများရှိသည်။
ဆင်သမားတို့၏ သားသမီးကလေးများလည်း ရှိကြသည်။ တော
တောင်လျှိုမြောင်တွင်း၌သာ နေရသော ဆင်ဦးစီး၊ ဆင်သမား
များအဖို့ သားသမီးကလေးတွေကို ပညာသင်ပေးဖို့ ဆိုသည်မှာ
မစဉ်းစားနိုင်။ ဝမ်းသာပူပန်ရာအတွက် ကျွေးမွေးဖို့ပင် မနည်း ကြီးစား
လုံးပမ်းနေကြရသည်။ ဆင်ဦးစီး ဦးညကသည် အမည်နှင့်မလိုက်
ဖက်ဘဲ ကာယခန္ဓာကြီးနှင့်သာ အရင်းတည်၍ အသက်မွေးရ
သည်။ မိတဆိုး သားယောက်ျားလေး ဗလကြီး၏ ရှေ့ရေးကိုတွေး
၍ ရင်လေးနေခဲ့ရသည်။

ကျွေးမွေးရမည့်အရေး၊ ထိန်းကျောင်းရမည့်အရေး၊ ရှင်ပြု
အလှူပေးရဦးမည့်အရေး တွေးကာ သက်ပြင်းချခဲ့ရပြီး၊ မယ်သံခဲ
နီစဉ်တုန်းက ဦးညကအတွက် မောင်တစ်ထမ်း၊ မယ်တစ်ရွက်
နီတူပေါင်ဖက် လက်တွဲ ညီနေခဲ့သည်။ မမျှော်လင့်ဘဲ ဘဝဝဲ
အတွင်းမှ မယ်သံခဲကိုမရကသေမင်း အတင်းဆွဲခေါ်သွားခဲ့သည်။
ပျော် ကောင်းတုန်း၊ ကြည်နူးရွှင်ပျဘဝ ချမ်းသာမှုလေး မဆုံး
သေးခင် ဦးညကတစ်ယောက် အထီးကျန် ဖြစ်နေခဲ့ရတော့သည်။
ဘဝ ခယောင်းကြမ်းလမ်းပေါ်ဝယ် တစ်ယောက်တည်း လျှောက်
လှမ်းလာခဲ့ရသည်။

“ဖေအယ် ဘာငေးနေတာလဲ၊ ရေသွားချိုးလေဗျာ။ ကျုပ်
အမင်းပွဲ ပြင်လိုက်မယ်”

“ဟေ့ ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးကို ထူးအသေအချာ ခတ်ခဲ
ရဲလား သားကြီးရဲ”

“ခတ်ခဲ့ပါတယ် ဖေအယ်ကလဲ”

“ထူးလွတ်ပြီးတော့ ဟိုရွာစပ်ခင်းတွေ၊ ယာခင်းတွေ
ဝင်စားမှ လစာလေး ပြုတ်သွားအောင် လျော်ပေးရဆုံးမယ်
ဗလကြီးရ”

“ဖေအယ်ကလည်း ကျုပ်တစ်သက် ဆင်ပြောင်ကြီးကို
အိုင်အိုင် ပဲချိတ်လိုတိုင်း လှမ်းလာတာပါဗျာ”

“အေ...အေ... ငါ့ရှေ့သွားချိုးလိုက်ဆုံးမယ်ခဟ”

ပုံမှောင်မိုက်မိုက်နှင့် သစ်ထုတ်လုပ်ရကလေး သာသင်
နေသော ဗလကြီးသည် ဦးညကအား အားပေးစကား

အထိ ပင်ထောင်ချောင်းကြီးကိုအစွဲပြု၍ ပင်ထောင်တယ်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုဒေသတွင်မှ ဆင်ပိုင်းပေါင်း ၁၄ ပိုင်းရှိသည်။ ဆင်ခေါင်းတစ်ဦးစီက အုပ်ချုပ်၍ ဆင်ပေါင်း ၈၄ ကောင်ရှိသည်။ ဘဝတူကဲ့ရဲ့ပေါင်း ၁၂၀ ကျော်လည်း ရှိသေးသည်။ စုစုပေါင်း အလုပ်သမားပေါင်း ၃၀၀ ကျော် ရှိသည်။ ယခုနှစ်အစို့ ဆင်းရဲပင်ပန်း၍ စီးပွားရေးချို့တဲ့ရာသော ဆင်သမားများ၏ သားငယ်တွေကို ရွှင်ပြုဖို့ စီစဉ်ကြသည်။ ဦးဉာဏသည်လည်း သားဗလကြီးအတွက် ရွှင်ပြုအလှူ စိတ်ကူးယဉ် အိမ်မက် မက်နေသည်။ စိတ်ကူးယဉ် သားရွှင်ပြုအလှူထဲတွင် မသဲခဲ ကွယ်လွန်သူကိုပါ ထည့်သွင်း၍ လေထဲတွင် တိုက်အိမ်ဆောက် လိုက်သည်။

“အောက်အိ အိ အွတ်... အောက်အိ အိ အွတ်”

“ဟေ...သား ဗလကြီး ထတော့လေကွာ။ ထတော့ ဒီနေ့သစ်ရေချိုးဖို့ရှိတယ် မဟုတ်လား သားရ”

“ဟာ ဖေအယ်ကလည်း စောပါသေးတယ်ဗျာ”

“မင်း နောက်ကျနေပြီသား။ ဟော ဟိုမှာ ဘစမ်းတို့ အောင်စိုးတို့ ဆင်ခလောက်တွေကြားရဲ့လား။ သူတို့ တောတက်သွားကြပြီထင်တယ်။ ထတော့လေကွာ။ ထထ”

ဗလကြီးအိပ်ရာမှ လူးလဲထလိုက်သည်။ အမှောင်ရောင်က မပျောက်သေး။ လမိုက်ညမို့ ကောင်းကင်တစ်ပြင်လုံးတွင် ကြယ်ကလေးတွေ မင်းမှုနေကြသည်။ ငွေကြယ်ပွင့်ကလေးများ သည်မိုးကောင်းကင်ထက်တွင် မှိတ်တုတ် မှိတ်တုတ် လင်းလက်

နေကြသည်။ ညဌက်ကလေး တစ်ကောင် နှစ်ကောင်စသည် ဟိုသည်လူးလာပျံဝဲနေ၏။ အင်ဖက်တဲကလေးများနှင့် ဝါးသက်ကယ်မိုးတဲကလေးများ ညအမှောင်ထဲတွင် အိပ်မောကျ လျက်ရှိနေတုန်းပင်။ ငွေကြယ်အရောင်က တဲကလေးများ၏ အလှပသာဒကို လုံးဝမပြောပြနိုင်ပေ။ ခပ်ဝေးဝေး မြိုင်ခြေတောတန်းဆီက ကြက်တွန်သံများက ဗလကြီးတို့၏ ဆင်ပိုင်းထဲကမ္ဘာလေးကို နှုတ်ခွန်းလက်ဆောင်သနေကြသည်။

ဗလကြီးနှင့် ဦးဉာဏ သားအဖနှစ်ယောက် မျက်နှာသစ်လိုက်ကြသည်။ ဝါကျင့်ကျင့် အလင်းရောင်ထွက်သော မီးခွက်ကလေးသည် တဲအတွင်းမှ အမှောင်ထုကို ဖြိုခွင်းဖျက်လိုက်သည်။ ထမင်းကြမ်းကလေးကို ငါးပိထောင်းကလေးနှင့်သုတ်ခြေတင်ကာ စားလိုက်ကြသည်။ ထမင်း၏ အရသာကိုပင် မခံစားနိုင်။ ဆန်မှာ ကြမ်းတမ်းလွန်းလှသဖြင့် သူတို့သားအဖနှစ်ယောက် လည်ပင်းထဲကို ဓားထမ်းဆင်းသွားသကဲ့သို့ ထင်လိုက်ရသည်။ ထမင်းက အေး၍ မာနေသည်။ သို့သော် ငါးပိထောင်း အရသာကလေး ကြောင့် စားဝင်သည်။ ရုတ်သီးရွှေအပ်နှင့် ရောထောင်းထား၍ လျှာများ ပူစပ်သွားသည်။ ချွေးများပင်စို့လာသည်။ အာပူ လျှာပူကို ပြေပျောက်ရန် ရေအိုးစင်မှရေကို ကပျာကယာသောက်ကာ ဦးဉာဏ ဆင်ပြောင်ကြီးကိုကောက်ရန် ပြေးဆင်းသွားသည်။ ဗလကြီးသည် ဆင်ပိုင်းထဲအတွင်းမှ သစ်ဆွဲသံကြီးနှင့် တန်ဆာလောများကို ရှာဖွေနေသည်။ ဦးဉာဏမှာမူ ဆင်ပိုင်းတောစပ်နှင့် မနီးမဝေး ဆင်ထူးကွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။ အမှောင်ရောက်ကာ ထိပ်ဝန်းကျင်ကို လွှမ်းမိုးထားဆဲဖြစ်သည်။ ပုစဉ်းရင်ကွဲ အော်မြည်

၈

ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ

သံများက တစ်တောလုံး ဆူညံနေပါသည်။ အရှေ့ဘက်ဆီမှ ပုစွန် ဆီရောင်သည် ကောင်းကင်တစ်စွမ်းတစ်စကို ကွန်းခိုလျက် ရှိသည်။

“ဟဲ့ ဆင်ပြောင်ကြီး၊ ဖေသားကြီး လုပ်ခွင် ဝင်ရမယ် မက်... မက်”

ဦးညကက ဆင်ပြောင်ကြီးကို အရှင်သခင်မှန်းသိအောင် အသံဖေး လိုက်သည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် သူ့အရှင်သခင်ကို “ဦးခနဲ” အော်ကာ နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။ ဦးညကသည် သစ်ပင်တွင် ချည်နှောင်ထားသော ထူးကွင်းသံကြီးကို ဖြည့်လိုက်သည်။ ထူးကြီးကို ဆင်လည်ကုပ်ပေါ်သို့ ပစ်တင်လိုက်သည်။

“ဟာ ... ဒီဆင်ပြောင်၊ မက်...မက်နေအုံး”

ထူးကြီးရောက်လျှင် ဆင်ပြောင်ကြီး အတင်းလူးလဲ ထရပ် လိုက်သည်။ ဦးညကသည် ပြောပြောဆိုဆို ဆင်ခွေးကို နင်း၍ ဆင်နားရွက်ကြီးကို ဆွဲကာ ဆင်ပေါ်သို့ အပြေးအလွှား ဖြန့်ဖြန့် ဆန်ဆန် တက်လိုက်ရသည်။

“ဟေ့... ဆင်ပြောင်ကြီး၊ ဖေဟင်...ဖေဟင်”

ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ဦးညက တဆတ်ဆတ်လှုပ်ခါနေသော ခွေးဆောက်တွင် တရွေ့ရွေ့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ အရှေ့အရပ်ဆီမှ နေရောင်ခြည်သည် တဖြည်းဖြည်း ရင့်၍ရင့်၍လာသည်။ အိပ်တန်းဆင်း ငှက်ကလေးများ၏ အသံကသာသာသံသရာနေသည်။ အဝေးဆီက စမ်းချောင်းသံလည် တသွင်သွင်ထူထူနေသည်။ တောတစ်မြင်တစ်မြင် မှုတ်မှုတ်ကွဲသံက လွှမ်းမိုးလာနိုင်

သည်။ ဦးညကစီးသော ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ဆင်စခန်း တံတိုင်း ဆီသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ဗလကြီး တပေါ်က ပြေးဆင်း လာသည်။

“ဖေအယ် ပြန်လာပြီလား”

“ဟေ့... ဗလကြီး၊ သံကြီးတွေ လည်ပတ်ကြီးတွေ ပေးလေကွာ”

“ဖေအယ်ကလည်း အရှင်လိုရင်တော့များ။ အသင့်လုပ်ထား ပြီးပါပြီ။ ကျုပ်ပါလိုက်ခဲ့မယ်။ ဖေအယ် တစ်ယောက်ထဲဆို အလုပ်တွင်မှာ မဟုတ်ဘူး”

“ဗလကြီး မင်းမလိုက်ခဲ့နဲ့တော့၊ မနက်ဖြန်ဆိုရင် မင်းကို ဂွင်ပြုဖို့အတွက် ညောင်ကန်ရွာဦးကျောင်းမှာ သင်္ကန်းတောင်းလေး၊ ငါးပါးသီလလေး ခံတတ်အောင် သွားနေရမယ်”

“ဟာများ၊ ဒီအရွယ်ကြီးရောက်မှ ဘုန်းကြီးစာတွေ မသင်ချင်ပါဘူး” “ဟဲ့... ဗလကြီး ဒါမှ နင့်အဖေ မသံခဲအတွက် ကောင်းရာသုဂတိလားနိုင်အောင် ဆုတောင်းနိုင်မှာကွ။ ဒီတောသား ဗလကြီး စာသွားသင်ရမယ်နော်”

“ကျုပ်က အဖေမိဘဆိုး ကုသိုလ်ရအောင်လို့သာ သွားရမှာ ဖေအယ်ရာ။ ကျုပ်ကတော့ စာတွေ သိပ်မသင်ချင်တော့ဘူး”

“စာတွေ သွားသင်ပါ ဗလကြီးရာ။ ဒါမှ သားအဖေကို ရေစက်ချ အမျှပေးဝေနိုင်မှာလေ”

“ဟုတ်ပါပြီ ဖေအယ်။ သားကြီးသွားလိုက်ပါမယ်”

“ဒါမှ ငါ့သား ဗလကြီးကွ”

ဦးညကသည် ဗလကြီးကိုထားရစ်ခဲ့ပြီး မြိုင်ခြေတော့ စာနားသစ်ကွင်းဆီသို့ ဝင်လာခဲ့သည်။ တောတောင် ဖြတ်ပစ်

တစ်လျှောက် တောပန်းတောင်ပန်း ရန်အစုံတို့က မွေးထုံကြိုင်သင်းနေကြပါသည်။ မလကြီးသည်လည်း ရွာနှင့်မနီး မဝေးတွင် ရှိနေသော ညောင်ကန်ရွာဦး ကျောင်းသို့ သွားရောက် စာသင်နေပေပြီ။ ဦးဉာဏသည် ဆင်ပြောင်ကြီးကို သစ်ကွင်း ရောက်လျှင် ရှေ့လက်ခံပြားသရေကြီးကြီးကို ဘယ်ညာချလိုက်သည်။ သစ်ခွေကိုယ်ခံပြား ဘယ်ညာနှစ်ဘက်တွင် သံကြီး တပ်ဆင် လိုက်သည်။ ပြီးလျှင် ကျွန်းသစ်နံတပေါက်နှင့် ဆက်လိုက်သည်။ အလုံးစုံ ကိစ္စပြီးစီးသွားလျှင် ပင်ထောင်ချောင်းထဲဆီသို့ ဆင်ပြောင်ကြီးကို တောထုတ်လာခဲ့တော့သည်။

“ဟေ့... ကောင်...။ အို... ဒီဆင်ပြောင်ကြီးနော်။ အမြီးကျမှ တစ်မနေနဲ့ကွ။ ပင်ထောင်ချောင်းထဲ ရောက်လုနီးနေပြီ။ ဆွဲထား ဆွဲထားကွာ”

“ဝူး... ဝူး... ဝူး... ဝူး... ဝူး”

ဆင်ပြောင်ကြီးသည် လေးလံလှသော သစ်လုံးကြီးကို ခွန်အားရှိ သမျှ မနားတမ်း အားစိုက်ဆွဲလိုက်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အားမာန်ပြည့်ဝသွားအောင် “ဝူး... ခနဲ” “ဝူး... ခနဲ” အော်မြည် လိုက်ပါသည်။ ကျွန်းသစ်တုံးကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးနောက်ဝယ် တလိန့်... တလိန့် ပါလာသည်။ ပင်ထောင်ချောင်းရေထဲသို့ ခက်ခက်ခဲခဲ ဆွဲချနေသည်။ ဆင်သမားနှင့်ဆင်သည် နေ့လုံးကြီးကို ပန်းပန်ကာ လုပ်ခွင်တင်နေကြသည်။ ဆင်ပြောင်ကြီး တစ်ကိုယ်လုံးတွင် ချွေးတွေရွှံ့ရွှံ့စိုနေသည်။ ဦးဉာဏကြီးသည် ချွန်းကလေးကို ချိတ်ခွဲကို တနန့်နန့် လှုပ်ရှမ်းကာ ဆင်ကြီးပေါ်တွင် လိုက်ပါနေသည်။

“ဟဲ့... ဆင်ပြောင်ကြီး မောသွားပါလား။ ရောက်ပြီ။ ရပ်တော့”

“ဝူး... ဝူး... ဝူး... ဝေါ... ဝေါ...”

ဦးဉာဏနှင့် ဆင်ပြောင်ကြီးကို အောင်ပွဲတစ်ခုကို ရလိုက်ကြသည်။ ထိုအောင်ပွဲသည် နိုင်ငံတော်၏ အုတ်တစ်ချပ် သဲတစ်ပွင့် အောင်ပွဲလည်း မည်ပါသည်။ ကျွန်းသစ်ရတနာသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် မျက်နှာပန်း ပွင့်လန်းလျက်ရှိသည်။ ကျွန်းရတနာကို ပြည်ပပို့ကုန်အဖြစ် တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာ့ကျွန်းသစ်သည် ကမ္ဘာ့အလယ်ဝယ် မျက်နှာထည်လျက် ရှိနေသည်။

သည်တစ်နေ့တော့ သားရင်ပြပွဲကို ဆင်ပိုင်းတိုင်းက အားခံထားကြသည်။ သားရင်ပြပွဲဖြစ်မြောက်ရန် ဆင်သမားများ၊ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သစ်ထုတ်လုပ်ရေး မန်နေဂျာတို့က စီစဉ်ကြသည်။ ခေတ်နှင့်အညီ တိုးတက်လာသော လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု သားရင်ပြပွဲလေးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး ချို့တဲ့ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းသော ဆင်သမားများအား တာဝန်ရှိသူတို့က ရှင်းပြသော အခါ ဝမ်းသာကြသည်။ စုပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု၏ စွမ်းပကား တစ်ခုပင်။ ရင်ထဲမှာ ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့်အတူ ပျော်တပြုံးပြီးမော်မဆုံး ဖြစ်နေတော့၏။ ကောင်းမြတ်သောလုပ်ငန်း သားရင်ပြပွဲ အတွက် ကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန်အတွက် မှန်ကန်သော နည်းလမ်းများ ရှာဖွေကြရမည်သာ။

သစ်ထုတ်လုပ်ရေး စီမံလျာထားချက် ပြည့်ခါနီးတွင် စုပေါင်းသားရင်ပြပွဲအလှူအတွက် သစ်ထုတ်ကွက်တစ်ခုကို စီစဉ်

လိုက်ကြသည်။ ထိုသစ်ထုတ်ကွက်သို့ ဆင်များအားလုံး၊ ကွဲရှည်အားလုံး၊ အလုပ်သမားအားလုံး တက်ရောက်လာကြသည်။ စုပေါင်းလုပ်အားအလှူကိုဆင်၍ တစ်ရက်နှင့်တစ်မနက် သစ်ထုတ်လိုက်ကြသည်။ ထိုအကွက်မှ သစ်တန် ၄၀၀ ထွက်သည်။ လုပ်အားခသည် တစ်တန်လျှင် ၁၆၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် စုစုပေါင်းငွေ ၆၄၀၀၀ ရရှိသည်။ ဤငွေကို ဆင်ပိုင်းတွင် စုပေါင်းသားရှင်ပြုအလှူအတွက်မ၊ တည်လိုက်သည်။ “အရေးကြီးပြီ... သွေးစည်းကြစို့”၊ “အရေးကြီး... သွေးဆုံကြစို့”၊ “အရေးကောင်း... သွေးပေါင်းကြစို့” ဆိုသလိုပင် ဆင်သမားများအလှူဖြစ်၍ ကွဲကန်ထရိုက်တာတွေ၊ ဆင်ကန်ထရိုက်တာတွေလည်း မနေသာတော့ပေ။ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးမန်နေဂျာအစ၊ ချောင်းအုပ်၊ ချောင်းခေါင်း၊ စာရေးစာချိန်နှင့်ဝန်ထမ်းများ သစ်ထုတ် ကားအိုင်ဘာများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကားပိုင်ရှင်များက စုပေါင်း၍ ငွေ ၃၀၀၀၀ (သုံးသောင်းကျော်) ပါဝင်ကူညီကြသည်။ အလှူရက်ကို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးချိန် မင်္ဂလာနတ်ဦးဖေဖော်ဝါရီလဆန်းတွင် ရွှေချယ်သတ်မှတ်လိုက်သည်။

ရာသီက ဆောင်းနှောင်းရာသီ နွေမပီ ဝိုးတဝါးလေးဖြစ်သည်။ နှင်းအကြွင်း ပုလဲသေးတို့ကလည်း တဖွဲဖွဲကွဲဆင်းနေဆဲပင်။ မင်းလွင်မြို့နံးတို့ကလည်း တောင်ကို အုပ်မိုသိုင်းခြုံထားကြ၏။ ဝန်းကျင်တစ်ခုမှာ လှပရွှမ်းပြနေသည်။ ပင်စည် အကိုင်းအခက်တို့သည် မြစ်မီးရောင်သစ်ရွက်ဘဝမှ ရွှေရည်ဆမ်းရွက်ဝဲဘဝသို့ ပြောင်းလဲသွားကြပြီ။ တောတောင်တန်းများသည်လည်း ဆေးပန်းချီရေးမမီသော အလှတစ်ပါးအဖြစ် တွေ့ရပြန်သည်။ မြို့နယ်က တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ရွာနုဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ

လေ့လာသူများကို ဖိတ်ကြားသည်။ တောင်ပေါ်ကျေးရွာ ၁၄ အုပ်စုက တာဝန်ရှိသူများကို ဖိတ်ကြားကြသည်။ စုပေါင်းအလှူချင်းပမည်နေရာမှာ ပင်ထောင်ချောင်းရေစီးအနီးက ညောင်ကန်ရွာတွင်ဖြစ်သည်။ ညောင်ကန်ရွာသည် လှပစိုပြည်သာယာနေသည်။ ညောင်ကန်ရွာတွင် အိမ်ခြေ ၂၀၀ ကျော်လောက်ရှိသည်။ သစ်ကြီးဝါးကြီးများနှင့် ဆောက်လုပ်ထားသော ယောအိမ်လှလှများနှင့်သာယာနေသည်။ ညောင်ကန်ရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကလည်း ကျယ်ဝန်းခမ်းနားလှသည်။ ညောင်ကန် ဘုန်းတော်ကြီးက၊ ဦးစီးတည်ထောင်ပေးထားသော ကျောင်းသားဆိုင်ရိုင်းကလည်းရှိနေသည်။ သားရှင်ပြုဗြောဟ္မာအတွက် အပူတပြင်းရွာဖွဲ့နေရာ မလိုတော့။ အဆင်သင့်ဖြစ်နေတော့သည်။

“ဟေ့ ... ဗလကြီး ခေါင်းတုံး... တုံးရမယ်”

“ဟာ... မောင်ရှင်လောင်းက ရွှေဂေါင်းပြောင်ကြီးနဲ့ နှော်... အား ဟား”

ဦးညကကို ကန်တော့နေသော သားငယ်ရှင်လောင်း ဗလကြီးကို စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်နေကြသည်။ မိဘမရ... မိဘဆိုးဖြစ်နေသော ဗလကြီး လူဘုံအလယ်မျက်နှာဝယ်နေရ၏။ ညကကြီးမှာ သွားလေသူ မိမိ၏ဇနီး မယ်သံခဲနေရာကွက်လပ်ကို ဩဇာရှိ ဝမ်းနည်းပက်လက် စိတ်လက်မကြည်မသာ ဖြစ်နေသည်။ ဦးညကကြီး မျက်နှာနီလာ၍ မျက်တောင်ဖြန့်ဖြန့် ခပ်ကာခေါင်းဆောက်စိုက်လိုက်ရ၏။ လူတို့၏ စိတ်ကို လှုပ်ရှားစေသော စကား၊ ကန်တော့ခြင်း လုံခြုံခြင်း မရှိခြင်းပင် ပြောသောတိုင်း ဦးညကကြီး လိုက်ပြန်သည်။

ကြည်နူးစိတ်၊ ကြည်ညိုစိတ်၊ ယိုဖိတ်စိတ် ဖြစ်ပွားစေသည့် အပြင် လွမ်းစိတ်၊ မျှော်ခေါ်စိတ်၊ လွှင့်မြောက်စိတ်တို့ကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ မြောအတီးတွင်ကား ကိုဉာဏသည် အိမ်နောက်ဖေးသို့ ထွက်သွားကာ ရှိက်ကြီးတငယ် ပူပင်လှိုက်ဖိုး ကြိတ်၍ငိုရာ လေတော့သည်။

“မယ်သံခဲရယ်၊ သားကိုရင်ပြုပြီးအောင်မှ မစောင့်နိုင်ဘူးလားကွယ်” ဦးဉာဏ နှုတ်ဖျားကစကားတစ်ခွန်း ထွက်ကျလာပါသည်။ ဗလကြီးဆည်လည်း ဘယ်ဆီဘယ်လမ်း၊ ဘယ်စခန်းဟု မျှော်မှန်း၍မရနိုင်သောအမိကို တမ်းတမှန်းဆလျက် မျက်နှာမကောင်းပေ။

ဦးဉာဏသည် ကြိတ်မနိုင် ခဲမရ ဖြစ်နေရာမှ “မယ်သံခဲသာ ရှိရင် တော့ဗျာ” ဟူ၍ ဆိုဆိုနှင့်ပြောပြန်၏။ ဤတစ်ခွန်းကိုသာ ပြောတတ်ရှာ၏။ ဤတစ်ခွန်းကိုသာ ပြောနိုင်ရှာတော့သည်။ “ဤ မယ်သံခဲ ရှိရင်တော့ဗျာ” ဆိုသောစကား တစ်ခွန်းသည် အလွန်ကျယ်ဝန်း များပြားလေးနက်သော အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်နေသည်။ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း တုတ်တုတ်ခိုင်ခိုင် ယောက်ျားကြီး ဦးဉာဏသည် ဖွဲ့နွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့၍ အော်ဟစ်လိုသည် မဟုတ်။ လှိုင်းထသောရင်အုံ့ဖြင့် အတွင်းကလှိုက်ဆူ၍ ကြိတ်ကာ ငိုကြွေးနေသည်။ မြင်ရသူအပေါင်း ဘဝင်မချမ်း မရွှင်မလန်း ဖြစ်ကြရသည်။ ညောင်ကန်ရွာဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ခပ်လှမ်းလှမ်းသို့ လျှောက်သွားကာ မကြာမကြာ နှပ်ညှစ်ရလေ၏။ ကြည်နေကြသော မိန်းမကြီးငယ် ရွယ် လတ်တို့လည်း အကျီလက်

တဘက်စောင်စသည်တို့ဖြင့် မကြာမကြာ မျက်ရည်သုတ်ကြ၏။ အဘိုးကြီးများပင် ဟိုလိုလို သည်လိုလိုလုပ်ကာ ရှောင်ရွာသွားကြရကုန်၏။ ဗလကြီး၏ အပေါင်းအသင်း၊ ရောင်းရင်းဖက်တို့ကလည်း မကြည့်ရက်ဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ မိတဆိုးရှင်ပြုမှာ အလွန်သနားစရာ မြင်ကွင်းဖြစ်နေသည်။

အလှူရှင်ပြုပွဲဝင်မည့် ညနေကတည်းက ရပ်နီးရပ်ဝေး မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများ လာကြပြီ။ တောအထပ်ထပ် တောင်ခွင်အနံ့က ဆင်သမား မိသားစုများလည်း ရောက်လာကြသည်။ တမည်းမည်းတအိအိနှင့် ဆင်ကြီးများလည်း တဖွဲဖွဲရောက်လာကြသည်။ ခြေကျင် လာကြသည်။ လှည်းနှင့် လာကြသည်။ တစ်နှစ်မှာတစ်ခါ ဘဝတူဆင်သမားများ သားရှင်ပြုပွဲတွင် မျက်နှာစုံညီ ဆုံကြရလေပြီ။ လူချင်းတွေ့၍ ဆွေချင်းပျော်မွေ့ဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ ညနေရီတွင် ဇာတ်စင်က ပတ်တုတ်တော့သည်။ ညောင်ကန်ရွာ မြောက်ဘက်မှာ လူတွေစည်ကားနေသည်။ ဒေသအလျောက် မဇ္ဈဆိုင်ကလေးများ၊ အကြော်ဆိုင်ကလေးများက မီးခွက်ကလေးတလက်လက်နှင့် လှပနေကြသည်။ သားရှင်ပြုအလှူတွင် မန္တလေးမြို့က “မင်္ဂလာစိန်သဘင်ဇာတ်အဖွဲ့” က ဖျော်ဖြေသည်။ ဇေဇော်ဝါရီ လဆန်းဖြစ်၍ နှင်းက တူနေသေးသည်။ ဆောင်းညက အေးသေးသည်။ သည်လိုညမျိုး ဖော်မစုံသော ဦးဉာဏကြီးမှာ လွမ်းစရာ ဖြစ်လာသည်။ မယ်သံခဲတို့ ပြေးသတိရလိုက်သည်။ လွမ်းစရာည၊ လွမ်းမော တမ်းတဖွယ် ညဖြစ်နေသည်။ သား ဗလကြီးသည် မနက်ဖြန် သင်္ကန်းဝါဝါ နှင့် အလှူဒါန အောင်မြင်တော့မည်။ မိတဆိုးသား ကိုရင်ကြီးကို ဦးဉာဏ တွေ့ရမြင်ရလျှင် ရင်ဆို့နေမည်။

ဇာတ်ကလည်း ကောင်းသည်။ “တောင်ပြာတန်းက အသိဆုံးပါမေရယ်” ဆိုသော ပြဇာတ်ဖြစ်သည်။ ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလ ပြည်တွင်းစစ်ကာလများ၌ တောင်ပြာတန်းကြီးအနီးမှာ ချစ်သူကို ခွဲထားရစ်ခဲ့ရသည်။ ခဏအကြာ ထာဝရ မကြာသော တော်လှန်ရေးကြီး ပြီးဆုံးသွားခဲ့ပြီ။ တောင်တန်းပြာဆီကို ပြန်လာတော့ ချစ်သူပျောက်ဆုံးနေသည့် ဘဝကိုပြသည်။ တိုက်ဆိုင်သူ ဦးဉာဏကြီးအဖို့ ဗလကြီးမသိအောင် မျက်ရည်တွေ စေ့နေရသည်။ “တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ပြဇာတ်ကြီးရယ်” လို့ သာဦးဉာဏရင်ထဲက တမ်းတမိခဲ့သည်။

ဆင်ပေါ်တွင် မောင်ရှင်လောင်းများတင်၍ ရွာထဲလှည့်လည်ကြသည်။ ဆင်သမားတို့၏သား ၂၅ ယောက်မှာ မောင်ရှင်လောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့သည် ဆင်းရဲသည်။ မွေးတယ်။ မညာမတတ်ကြပေ။ စာမတတ်ကြချေ။ တောထဲ တောင်ထဲမှာမွေး၍ တောသွေးဝင် ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသည်။ ဦးဉာဏဆင်ပြောင်ကြီး လည်တိုင်ပေါ်ဝယ် ခပ်ကြောကြော စီးနေသည့် ဗလကြီးမှာမူ အကျီသစ်ခေါင်းပေါင်းနှင့် ဆင်ပုခက် ပေါ်တွင် စတိုင်ကျကျ ရှိနေသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားတို့ သျှိုးလိုက်သကဲ့သို့ လေဝယ်ချိုမြိန်လှပါ။ ဗြောသံနဲ့က ချော၏။ တီးသည့်တေးသွားမှာ ဆွဲသံကြီးသံဖြစ်သည်။ ဗြောသံစည်သံကို ကြားရသူအပေါင်း စိတ်နှလုံးအေးချမ်းသွားလှပါသည်။ ဗြောသံမှာ ရတနာသုံးပါး အလှူအတမ်းနှင့်စပ်လေရကား ကြည်နူးစိတ် ကြည်ညိုစေတို့သည် တဖိတ်ဖိတ်လျှမ်း၍ ထွက်ကုန်သည်။

“ပလုတ် တုတ်တုတ် မြွန်း၊ ပလုတ်မြွန်း”

ဗြောသံ တမြွန်းမြွန်း တအိုးအိုးအသံမှာ ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးပေါ်ဝယ် လွင့်စဉ်တက်သွားသည် ထင်ရ၏။ ဦးဉာဏ ရင်ထဲဝယ် မျက်ရည်မိုး ရွာနေပြီ။

“ဟင်... ဖေအယ် မျက်နှာမှာ မျက်ရည်စတွေနဲ့ပါလား”

“ဟုတ်တယ်လူလေး၊ သား...သား ဗလကြီးရေ၊ မင့်အမေမယ်သံခဲ ကို သတိရတယ်ကွာ။ ဟီး...ဟီး”

“ဟာ... ဖေအယ်ကလည်း ယောက်ျားကြီးလုပ်နေပြီးတော့ မိုပါနဲ့ကွာ”

“ငါ မငိုပါဘူး ဗလကြီးရယ်။ ဝမ်းနည်းလွန်းလို့ပါကွာ။ မယ်သံရေ ကြားရာအရပ်က သာသုခေါ်နော်။ နင့်ယောက်ျားဉာဏနဲ့ သားဗလကြီး အမျှပေးလိုက်တယ်ဟေ့” “ဟာ... ဖေအယ် မိုပါနဲ့ဗျာ။ လူတွေ ကြည့်နေတယ်။ ကျုပ် ဗလကြီးတောင် ချင်လာပြီဗျာ”

“ဗလကြီး သားလူလေး မငိုပါနဲ့ကွာ။ မငိုနဲ့၊ မင်း ဆင်ပြောင်ကြီး စီးချင်တယ်ဆို။ အခု...ဗလကြီး ဆင်ပြောင်စီးနေရပြီသားရဲ့။ မယ်သံရေ ကြားရာအရပ်က သာသုခေါ်နော်... အမျှ...အမျှ...အမျှ”

“နောင်...ဒူး...ဝေ...ဝေ...ဝေ”

ကြေးစည်သံက ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းပေါ်ဝယ် လွင့်တက်သွားတော့၏။ ဗလကြီးသည် ငယ်ရွယ်စဉ်မှ ယခုချိန်အထိ ဆင်ပြောင်ကြီးကို စီးနေရပြီ။ ယခု ဗလကြီးက ဆင်ပြောင်ကြီးကို သောက်ပန် စီးရဦးပေရောမည်။

ကျားကြီးခြေရာကြီး

ပုံတောင်ပုံညာ တောင်တန်းကြီးနှင့် ယောနယ်မြေသည် ခွဲခြားမရသော သင်္ကေတ အမှတ်အသား တစ်ခုဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် ပျဉ်း၊ သစ်မာတို့သည် ပုံတောင်ပုံညာကို အလှဆင်နေသည်။ တောကြီး တောင်ကြီးထဲတွင် စိမ်းရေစမ်းရေတို့က တသွင်သွင် စီးဆင်းနေသည်။ လျှိုမြောင်အတွင်း မြက်ရှည်တောကြီးထဲတွင် ကိုးတောင်ပြည် ကျားကြီးများက ရှိနေသည်။ စိမ်းလဲလဲ မြက်ခင်း ပြင်ပေါ်ဝယ် ဂျီငယ်၊ ယုန်၊ သမင်တို့က ပြေးလွှားနေကြသည်။ တောတောင်အလှ ရင်ငွေခိုလှုံ့ကြီးပြင်းလာရသော ဗလကြီးမှာ ကွယ်လွန်သွားပြီးသော မေ့အယ် မသံခဲကို သတိရနေသည်။ ယခု ဗလကြီးနှင့် ဖေအယ် ဉာဏတို့သည် ပင်ထောင်ကြီးဝိုင်းဆင်စခန်းမှ သစ်ကုန်သွားသဖြင့် ဥဩစခန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြရသည်။ ဥဩဆင်စခန်းသည် နွေရာသီ ကျရောက်လာသဖြင့် ဥဩငှက်ကလေးတွေ အပြိုင်တေးသီနေကြသည်။ လွမ်းမောဖွယ်ရာ ဇာတ်ကွက်ကို ဖန်တီး နေကြသည်။ ပင်ထောင်စခန်းထက်ပို၍ ထူးခြားသည်မှာ ပုံတောင်ကြီးဘက်ဆီမှ ကျားဟိန်းသံများ ကြားနေရသည်။ ဗလကြီးတို့ စခန်းထဲ ဥဩဆင်ဝိုင်းအနီး အနောက်ဘက်ချိုင်ဝါးရုံများကို ကျားများ တိုးဝှေ့ပြေးလွှားသံကို ကြားနေရသည်။ ဗလကြီးက သူ့အဖေဉာဏကြီးကို အိပ်ရာထဲမှ လူးလဲထကာ ပြောလိုက်သည်။

ကျားကြီးခြေရာကြီး

“ဖေအယ်၊ မနေ့က ဆင်ပြောင်ကြီးသွားအကောက်မှာ ကျား ခြေရာတွေ အများကြီး တွေ့ခဲ့ရသဗျ။ သတိနဲ့ နေဖေအယ်ရေ”

“ဟား...ဟား...ဟား ဗလကြီးရယ်၊ ကျားခြေရာများ အဆန်းလုပ်လို့ကွာ။ ကျားတွေဟာ ဆင်တွေ လူတွေရောက်လာရင် နေရာပြောင်း ပြေးကြတယ်ကွ”

ဦးဉာဏက အိပ်ရာကထ၍ မီးဖိုသည်။ မီးမွှေးလိုက်သည်။ မီးတောက်ပြင်းပြင်းရအောင် ထင်းများထပ်ထည့်လိုက်သည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ရေနွေးအိုးကိုပါ ကျွံလိုက်သည်။ မီးဖိုရောင် အလင်းတန်းသည် လမိုက်ညာမှောင်နေသော ဥဩဆင်စခန်းကလေးကို ဝင်ထယ် သွားစေသည်။

“ဗလကြီး ကျားက မီးရောင်မြင်ရင်မလာတော့ပါဘူးကွ။ လူတွေ ရှိမှန်းသိတယ်။ ကျားက လူနဲ့ဆင်ကို ရင်မဆိုင်ရဲဘူးလေကွာ”

ဗလကြီး ကျားကြောက်စိတ်တွေကို အေးဆေးတည်ငြိမ်သွားအောင် ဦးဉာဏက အားပေးကာ အားဆေးစကားတွေ ပြောလိုက်ရသည်။ ဗလကြီး ရင်တွေတုန်နေသည်။ ဗလကြီး ရင်တွေက ရင်ခုန်သံတွေ မြည်နေဆဲ။

“ဖေအယ်... နေ့လယ်က တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ကျားခြေရာက အကြီးကြီးဗျ။ ... ကျားကြီးရင် ခြေရာကြီးတတ်တယ် မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဖေအယ် သားကြောက်တယ်”

“မကြောက်ပါနဲ့ သားဗလကြီးရယ်။ ဆင်ပြောင်ကြီးကို ဆည်း အားကိုးရပါတယ်။ ဆင်ကြီးက ကျားကိုတွေ့ရင် နှလုံးမောင်း ခိုရိုက်ပြီး အစွယ်နဲ့ ထိုးတတ်တယ်ကွ”

www.burmeseclassic.com

“ဖေအယ်ရယ် ဆင်ပြောင်ကြီးနဲ့တောတက်ရင်မကြောက်
ဝါဘူး။ သားတစ်ယောက်ထဲ တောထဲတောင်ထဲသွားရတဲ့အခါ
ကြရင်တော့ ကြောက်ဖူးတွေ တုန်တယ်ဖေအယ်ရေ”

ပုံတောင်ပုံညာနယ်မြေ ဥဩဆင်ပိုင်းစခန်းအနီးမှာ ကျား
တွေရှိသည်။ ပုံတောင်ပုံညာနယ်သား ဆင်သမားတို့က ကျားကို
မကြောက်ကြပေ။ ကျားကိုကြောက်နေလျှင် အလုပ်တွင်တော့
မည်မဟုတ်။ ဆင်သမားများထဲတွင် ကျားစမ်းဝါသနာပါသူတွေ
ရှိသည်။ ကျားသားရေက ဈေးကောင်းသည်။ ကျားအရိုးကလည်း
ဈေးရသည်။ ကျားတစ်ကောင်ရလျှင် ထိပေါက်သလို ငွေရကြ၏။
နွေရာသီရောက်လျှင် ရေအိုင်မှာလင့်စင်ထိုး၍ ကျားစောင်လေ
ရှိကြသည်။ ညနေ နေဝင်ရီတရော ညဆည်းဆာ ရောင်ရီ မှောင်
မှောင်တွင် တောကြောင်၊ တောဝက်၊ ယုန်း၊ သမင်၊ ချေငယ်တို့
ရေသောက်ဆင်းလျှင် ကျားသည်အစာချောင်းမြဲဖြစ်၏။

ရှေးအခါက အစာချောင်းသောကျားကို ခူးလေး အဆိပ်လူး
မြားတို့ဖြင့် ပစ်လေ့ရှိကြသည်။ တူမီးသေနတ်များဖြင့် ပစ်ခတ်ဖမ်း
ဆီးလေ့ရှိ သည်။ ဒေါသမာန်ကြီးသော ကျားတို့သည် မီးခိုးကြွက်
လျှောက် တစ်ဟုန်ထိုးခုန်၍ ရန်မူတတ်ကြသည်။ ကျားသည် သူ
တို့ကို အန္တရာယ်ပေးသောသူကို အညှိုးကြီးစွာ မှတ်ထားတတ်ကြ
သည်။ ကိုယ်တွေ့ဆင်သမား မဆိုး ကြီးများတွင် ကျားသတ္တဝါ၏
အကျင့်စရိုက်ဉာဉ်ကို သိနေကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျားသည်
ရွာအနီးအနား ခြံထဲမှ နွားများကို ဝင်ဆွဲလေ့ရှိသည်။ ထိုအခါ
ရွာသားများသည် နွားသေကိုယူ၍ ရွာအနီး တောစပ်
တစ်နေရာတွင် နွားသေကို သနပ်ခါးလိမ်းခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း

ပြုပေး၍ မနီးမဝေးမှ လင့်စင်ထိုး၍ စောင့်ရသည်။ ကျားသည်
အစာရှိရာသို့ ပြန်လာမြဲ ဖြစ်သည်။ သူ့အစာကို လူတို့ပြုပြင်ထား
မှန်းသိလျှင် ဒေါသထွက်ပြီး ဟိန်း၏။ ဟောက်၏။ ပြီးလျှင် ကျား
သည် နွားသေသားကို စားတော့၏။ ထိုအခါ လက်ပြောင်သူတို့က
သေနတ်ဖြင့်ချွက်ကောင်းချိန်၍ ပစ်ရသည်။

ယောနယ်မြေ ဆင်သမားတို့သည် ကျားထောင်ဖူးကြ
သည်။ ကျားကိုက်သွားသော နွားသေကိုဖျက်၍ ခေါင်းအရေခွံ၊
ဝမ်းတွင်းသားတို့ဖြင့် ကျားလာမည် တောစပ်နေရာ၌ သစ်ပင်၏
ပင်စည်တစ်လျှောက် သံနန်းကွင်းများ ထောင်ထားသည်။ ကျား
သည် သစ်ပင်ကိုတက်၍ ဝမ်းတွင်းသား ကိုစားပြီးလျှင် ရွေ့သို့
ခုန်ချတတ်၏။ ရွေ့မှာလည်း ကွင်းထောင်ထားရသည်။ မနက်
မိုးလင်းချိန်ရောက်လျှင် ကျားကြီးတစ်ကောင် တန်းလန်းမိနေ
တော့သည်။ ထိုအခါ လှံနှင့်ထိုးကာ ဖြုတ်ယူကြရတော့၏။

ကျားသည် အခုန်အပြေး မြန်၏။ လျင်၏။ သွက်လက်ထက်
မြက်၏။ သို့သော် ကျားသည် များများမပြေးနိုင်။ မောလွယ်သည်။
အမောမလှသော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆင်သမားတို့
က တောလိုက်ခွေးများ၊ ဝေး၊ လှံ၊ လက်နက်များနှင့် အုပ်စုဖွဲ့ကာ
ကျားကို ညာသံပေး၍ လိုက်ကြရသည်။ ကျားသည် လူအုပ်ကို
ကြောက်၍ ပြေးတက်သည်။ ကြာကြာ မပြေးနိုင်ပေ။ ပက်လက်
ကြီးလှန်၍ အမောဖောက်ကာ အပြေးပေးတတ်သည်။ ဤအခါကျမှ
ဝိုင်း၍ ထိုးကြ၊ ခုတ်ကြ၊ ပစ်ကြ၊ ခတ်ကြနှင့် ကျားသေတော့၏။

ပုံတောင်ပုံညာဒေသ၌ “မာလာဖူးချိန်၊ ကျားမြူးချိန်” ဟု
အဆိုရှိ၏။ မာလာပင်သည် ဗုဒ္ဓသရဏပင်နှင့်လူသည်။ ထို

အပင်များသည် ပုံတောင်ပုံညာတစ်ကြောမှာ ပေါသည်။ ထိုမာလာ
ပင်များပွင့်စူးချိန် နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် ကျား မိတ်လိုက်
တတ်သည်။ ကျားမကိုယ်ဝန်ဆောင်သည့် ကာလသည် ၁၅ ပတ်မှ
၁၆ ပတ်အထိ ဖြစ်သည်။ သာမန် အားဖြင့် သုံးကောင်မွေးနိုင်သည်။
အများဆုံး ခြောက်ကောင်အထိ မွေးတတ်သည်။ ကျားမသည်
သားငယ်ကလေးများကို နို့မတိုက်ချေ။ ကျားသားငယ်တို့၏ လျှာ
မှာ အလွန်ကြမ်းတမ်းလှသည်။ ကျားမသည် မိမိ၏ နို့ရည်ကို
သစ်ရွက်များပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကျောက်တုံး ကျောက်ပြား
ပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ နို့ညှစ်ချ၍ တိုက်တတ်ပါသည်။ ကျား
နို့သည် အလွန်ညို၏။ ဆိမ့်၏။ ချို၏။ ကျားသည် သတ္တိရှိသော
တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည်။ ခြင်္သေ့သည် တောတိရစ္ဆာန်၏ ဘုရင်ဖြစ်လျှင်
ကျားသည် တောတိရစ္ဆာန်များ၏ အရှင်သခင်ဖြစ်သည်။ ခြင်္သေ့
သည် အလွန်ခွန်အားကောင်းသည်ဟု ကျော်ကြားသော်လည်း
ဆင်နှင့်ကြုံတို့ကို တိုက်ခိုက်သည်ဟု မကြားဖူးပေ။ သို့သော်
ကျားသည် အခြေအနေအရ ဆင်ကြုံ၊ ပြောင်နှင့် တောကျွန်းများကို
ဗိုလ်မထားဘဲ ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်တတ်သည်။ ဆင်နှစ်ကောင်၏
အင်အားဖြင့် ဆွဲရလောက်အောင် လေးလံသော တစ်တန် ခန့်ရှိ
ပြောင်ထီး အသေကောင်ကို တောထဲ၌ ကျားသည်ကိုက်ချိ၍
ကိုက်ပေါင်းများစွာ တရွတ်တိုက်ဆွဲသွားနိုင်သည်။ ကျားသည်
ခြံဝင်းအတွင်းသို့ ခုန်ဝင်၍ နွားမတန်းကို ကိုက်သတ်ပြီးနောက်
ယင်းနွားမတန်းကို ကိုက်ချီလျက် ခြံဝင်းကို ခုန်ထွက်သွားနိုင်
ကြောင်း သိရသည်။ အတော်ကြီးမားသော နွားမကိုကိုက်လျက်
ကိုက် ၈၀ ခန့် ကျယ်သောချောင်းကို ဖြတ်ကျွတ်တတ်သည်။

ဦးညာဏသည် ဆင်သမား လုပ်သက်ရင့်လုပ်သားကြီး
ဖြစ်သည်။ ကျားအကြောင်း ကောင်းကောင်းသိနေသည်။ သား
ဗလကြီးအား ကျားအကြောင်းကို သင်ပြရပေဦးမည်။ ဥဩစခန်း
သည် ကျွန်းသစ်ပေါ်သော စခန်းဖြစ်သည်။ ကျွန်းသစ်ပေါ်သလို
ကျားပေါ်သောဒေသ ဖြစ်သည်။ မနေ့က ဥဩစခန်းဆင်ဝိုင်း
အတွင်း မွေးမြူထားသော ဝက်ကြီးတစ်ကောင်ကို ကျားဆွဲသွား
၏။ ဆင်သမားများ ဝိုင်း၍လိုက်တော့ ကျားထွက်ပြေးသည်။
ဝက်သေကို ရလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဥဩဆင်ဝိုင်း စခန်းတွင်
ညအချိန် တရှေ့တွင် မီးဖိုကာ စကားဝိုင်းထိုင် ဖြစ်ကြတော့သည်။

“ဟေ့ ဗလကြီး အိပ်တော့မလားကွ။ လာပါအုံးကွာ။ ဒီမှာ
ငါးခြောက်ဆီဆမ်းကလေးနဲ့ ရေဇွေးကြမ်းလေးက ကောင်းပါတီ
သနဲ့”

“အေး...လာခဲ့မယ်ကွ။ ငါ့ဗေအယ်အတွက် အိပ်ရာခင်းပေး
လိုက်အုံးမယ်”

“မအိပ်ခင်လေးမှာ ဦးညာဏကြီးပါ ခေါ်ခဲ့ဟေ့ ဗလကြီး”

“အေး... လာခဲ့ပါမယ်ကွာ၊ ငါးခြောက် ကုန်မသွားစေနဲ့အုံး
ပူကောရေ”

ဥဩစခန်း ဆင်ဝိုင်းသည် ဟိုမခင်ကလို ဆင်ဝိုင်းမျိုး မဟုတ်
တော့။ အမြန်ကြားနေရသည်။ အလှည့်ကျ ကင်းတို ကင်းရှည်
ခွထားကြရသည်။ ဥဩစခန်းအနီး ပုံတောင်ကြီးဆီက ကျားတွေ
ဆင်း ဆင်းလာတတ်သည်။ ပုံတောင်ကြီးမှာ ညိုမှိုင်းနေသည်။
သရောင်မရှိသော လမိုက်ညများတွင် မည်းမည်းမှောင်မှောင်သည်။
ထိုညမျိုးတွင် ဆင်သမားတို့သည် လင်စင်ထိုး၍ ကျားကင်း

စောင့်နေကြရတော့သည်။ ဥဩစခန်းသည် ယခုမှ စတင်စတင်ချသော စခန်းသစ်ဖြစ်သည်။ စခန်းဟောင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဥဩစခန်း ဆင်ပိုင်းအနီး ကျားတွေချောင်းမြောင်းလာကြသည်။ ကျားရန်မှ ကင်းလွတ်အောင် စုပေါင်းကာကွယ် နေကြရတော့သည်။

ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းပေါ်တွင် ပုစွန်ဆီရောင် နေရေပြေးကပေါ်လာပြီး မှောင်မည်းနေသော ဥဩစခန်းလေးသည် အသက်ပြန်ဝင်လာသည်။ ပန်းဆန်ရွာဦးကျောင်းဆီက တိုးမောင်ခေါက်သံက “တတုတု” မြည်ကာ လေနအေးနှင့်အတူ ပျံ့လွင့်သွားတော့သည်။ တောကျေးငှက် ကလေးတွေက ပလီပလာတီတီတာတာ မြည်ကြွေးနေကြ၏။ တချို့က မိုးယံကောင်းကင်ပြင်ကြီးထဲတွင် လေဟုန်စီးကာ ပျံ့နေကြသည်။

“အောက်...အီး...အီး...အွတ်...အောက်...အီး...အီး...အွတ်”

“ဟဲ့...ဗလကြီး။ ကိုရင်လူထွက် ငါးပိချက်ရဲ့။ သိပ်အဆိပ်မက်မနေနဲ့ ထတော့ကွ။ ညက ကျားကင်းမှာ ဘယ်လောက်ကြာသွားသလဲ။ မနက်သစ်ရေချချိတ်ယံဆိုတာ သတိထားမှပေါ့လူလေး”

“ထပ၊မယ် ဖေအယ်ရာ။ ညက ကျားအကြောင်း စကားကောင်းသွားတာနဲ့ ညနက်သွားတယ်ဗျ”

ဗလကြီးသည် ဖေအယ် ညကကို သနားသည်။ ဦးညကကြီးမှာ တဖြည်းဖြည်း အသက်ကြီးလာပြီ။ သူတို့ သားအဖ ဒီတောင် ဒီတောင် ဒီလျှိုမြောင်ထဲတွင် ဆင်နှင့်အတူ ရုန်းကန်ဝါဒဝမ်းဝခါးလှပပေရောမည်။ ကျွန်းသစ်တုံးတွေကို ပန်းဆန်ချောင်း

အတွင်းသို့ မိုးမရွာမီ တောင်ပေါ်က ဆွဲချရသည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးလည်း သနားစရာ ကောင်းသည်။ တစ်နေ့ကို ကျွန်းသစ်တုံး (၁၀) တုံးလောက် ဆွဲချရသည်။ တချို့နေရာတွင် ကျွန်းသစ်လုံးကို ဆွဲရုံတင်မဟုတ်။ အောင်းချရသည်။ မ၊ ချရသည်။ လှိမ့်ချရ သည်။ သစ်ဆွဲလမ်းက ကြမ်းလှသည်။ ဗလကြီးသည် ဖေအယ် ညကကို အနားယူစေ၍ သူချည်းလုပ်ခွင့်ဝင်နေသည်။

“ဟေ့...ဗလကြီး။ ဖေအယ် ဝါးနှီးတွေ ကုန်နေပြီကွာ။ ပန်းဆန်ရွာက မှာထားတဲ့ တောင်းတွေအတွက် ဒီတစ်ခါ သွားချရင်းနဲ့ နှီးဝါး သုံးလေးလုံး ခုတ်ခဲ့ကွာ”

“ခုတ်ခဲ့ပါမယ် ဖေအယ်ရေ။ ဟင်းကောင်းကောင်းလေး ချက်ထားပါဗျ” “ညောင်ချဉ်ဖူးသုပ်နဲ့ ကင်ပလင်းဟင်းချိုချက်ထားမယ်။ စပ်သီးထောင်းလဲ ပါမှာပေါ့”

ဗလကြီးသည် သစ်ဆွဲလမ်းပေါ်သို့ ဆင်ပြောင်ကြီးကို အသာခေါ်လိုက်စဉ် ဖေအယ်ပြောစကားတွေကို သတိရလာသည်။ နှီးဝါးတွေက ကောင်းသည်။ ဖေအယ် တောင်းရက် ပလုံးရက်ဖို့အတွက် နှီးဝါးတွေ ခုတ်ရမည်။ တောမြိုင်ညိုထဲမှ ဝါးရုပ်ငြိမ်းတွင် နှီးဝါးကောင်းကို ရွေးခုတ်လိုက်ရမည်။ ပြီးတော့ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့် ပန်းဆန်ချောင်းအတွက်အထိ ကျွန်းသစ်ကို ဆွဲချလိုက်သည်။ ပန်းဆန်ချောင်းအတွင်းရောက်တော့ သစ်နုစားမှ သဲကြီးကိုဖြတ်ကာ ဆင်ပြောင်ကြီး ကျောပေါ်သို့ ပစ်တင်လိုက်သည်။ ဗလကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီးကာ နှီးဝါးတောဆီသို့ ဆင်းလာခဲ့သည်။

“ဟေ့... ဆင်ပြောင်ကြီး မက်...မက်လေကွာ”

ဆင်ပြောင်ကြီး ကျောပေါ်ကဆင်းကာ ဗလကြီး ဓားမြှောင်ချွန်းကို ခါးကြားဓားအိမ်ကထုတ်၍ အသင့်ကိုင်ထားလိုက်သည်။ ဝါးရုံတောသည်လေအရေတွင် ယိမ်းသမကလေးများပမာကကွက်ဆန်းကလေးကို ကနေသည်နှင့်တူ၏။ ဝါးရုံကြီးထဲမှ နီးဝါးကောင်းကို ရွေးခုတ်လိုက်သည်။ နီးဝါး လေးလုံးကို ဆင်ပြောင်ကြီး ကျောပေါ်သို့ တင်ကာ နီးဖြင့်နိုင်အောင် ချည်လိုက်သည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့် မနီးမဝေးနေရာတွင် လားလား။ ဗလကြီး သတိထား ကြည့်လိုက်မိပြန်သည်။

“အပါးပါး နဲတဲ့ကျားခြေရာကြီး မဟုတ်ပါလား။ ကျားကြီး၏ ခြေရာ ကြည့်ပြီးတော့မှန်းရရင် ရှစ်တောင်ကျား ကိုးတောင်ကျားကြီး ဖြစ်မှာသေချာတယ်။ ဟူး...ဆင်ပိုင်းက ဆင်သမားတွေနဲ့ ဖေအယ်ကို သတိပေးထားရဦးမယ်”

ဗလကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီး၍ ဥဩစခန်းဆီသို့ အမြန်ပြန်လာခဲ့တော့သည်။ ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးမှာ မြွေကြီး တစ်ကောင်လို တွန့်လိမ်၍ သဘာဝအလှ ပြသနေတော့၏။ စမ်းရေလျှင်တို့က တသွင်သွင် စီးဆင်းနေကြသည်။

“လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံဘုရား...ရွှေတိဂုံဘုရား ကျားတက်တာ ငါ့ရက်ကြာသဗျ...ဂေါ်ရာတွေပိုင်း သေနတ်နဲ့ပစ်... ကျားစင်စင်သေ...”

“အလဲ့...ဟဲ့ ဗလကြီး သီချင်းတွေ ဘာတွေဆိုလို့ပါလား။ ဘာတဲ့ ရွှေတိဂုံဘုရား ကျားတက်သီချင်းလား။ ကောင်းပါကွာ၊ ဘယ်က ရလာတာလဲကွ”

“ဖေအယ် မသိဘူးလား။ ကျုပ် ကိုရင်ဝတ်တုန်းက ညောင်ကန်ရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်းက တတ်လာတာလေ။ ကျုပ်တို့ ညောင်ကန်ရွာ ဘုန်းကြီးက၊ ဓမ္မာစရိယအောင်ပြီး ခေတ်ပညာတတ် ဘုန်းကြီးဗျ။ မန္တလေးနဲ့ ရန်ကုန်မှာ စာတွေအောင်လာခဲ့တာတဲ့လေ”

“အေးကွ။ ဒီလို ကိုယ်တော်တွေ တောထဲတောင်ထဲ ရောက်မှပဲ တို့လိုတောသား၊ တောင်သား၊ ဆင်သမားတွေ အသိဟညာရမှာပေါ့ကွာ။ ရွှေတိဂုံဘုရား ကျားတက်တာက ဒီနေ့ခေတ် မဟုတ်ဘူးကွ။ ဖေအယ် ဉာဏတို့တောင် မမီလိုက်ဘူး။ မင်းအဘိုး ငါ့အဖေ ဦးဆန္ဒကြီးတို့ အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှာ ဖြစ်ခဲ့တာကွ။ ထူးထူးဆန်းဆန်း ဖြစ်ရပ်ပါကွာ”

“ဟာ...ဖေအယ်ရာ၊ အဲဒီ ရွှေတိဂုံဘုရား ကျားတက်တဲ့ အကြောင်းကို ပြောပြပါဗျ။ ဗလကြီး နားထောင်ချင်တယ်”

“အေး...ငါလဲ မေ့တော့တော့ ဖြစ်နေပြီ။ မင်းအဘိုး ဦးဆန္ဒရေးမှတ် ထားခဲ့တဲ့ ပေစာတွေရှိတယ်။ ငါဖတ်ပြမယ်”

“ပြောပြနော် ဖေအယ်”

“အေး...ပြောပြမယ်။ ဆင်ပြောင်ကြီးအစာ သွားချပေးလိုက်အုံး”

ဗလကြီး ဆင်စာကျွေးပြီး တဲအတွင်းရောက်လာသည်။ ဦးဉာဏသည် ဆင်တဲ၏ ခေါင်မိုးပေါ်တွင် ပုဆိုးအထပ်ထပ် ရစ်ပတ်ထားသော ရေနံချေးဝနေသည့် ပေစာရက်ချုပ်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ ဤ ရွှေပေလွှာကို ဦးဉာဏအဖေ ဘုန်းကြီးလူထွက် ဆင်သမားခေါင်းကြီး ဦးဆန္ဒရေးသားထားရစ်ခဲ့ခြင်း

ဖြစ်သည်။ ဦးညကသည် မျက်စိကို အသေအချာ ပွတ်သပ်၍ အောက်ပါအတိုင်း ဖတ်နေတော့၏။

၁၉၀၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်တွင် ကျားတက်ကာ ဘုရားပူးနေသည်။ နယ်ချဲ့ ဗြိတိသျှတပ်သားများက ထိုကျားကို ပစ်သတ်ခဲ့ရဖူးသည်။ ဂျိုးဖြူ ရေလောင်းကန်ဒေသမှ ရန်ကုန်ဆင်ခြေစူးဒေသသို့ လမ်းလွှဲရောက်ရှိလာဟန်တူ၏။ ထိုကျားမသည် ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်၌ ပစ်သတ်ခြင်း မခံရမီ အချိန်အတန်ကြာ ကာလကပင် ကုက္ကိုင်း၊ ပုဇွန်တောင်နှင့် သားသတ်ရုံ ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသများသို့ မကြာခဏရောက်လာ၍ ကျွဲနွားတို့ကို ဖမ်းစားသောကျား ဖြစ်တန်ရာသည်။ ပေ ၈၀ ခန့်မြင့်သော တတိယပစ္စယပေါ်သို့ ကျားမသည် မိုးမလင်းမီကပင် ရောက်နေဟန်တူသည်။ ထိုအခါ စေတီတော်၏ အထက်ပိုင်းကို ရွှေချရန် ငြမ်းဆင်ထားသဖြင့် ရင်ပြင်မှ ငြမ်းဆီသို့ ရောက်ရန် ယာယီဝါးလှေစား ဆောက်ထားသည်။

ဘုရား ဂေါဟကလူကြီး ဦးရွှေဝိုင်းက ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ နံနက်စောစောလျှင် အရေးပိုင်အား တိုင်ကြားခဲ့သည်ကို ထောက်လျှင် မိုးလင်းပြီးနောက် အချိန်အတန်ငယ်အတွင်း၌ ဘုရားပူးများက ကျားကို ဦးစွာမြင်ကြဟန် တူပါသည်။ အရေးပိုင်က ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဖြူစောင့်တပ်မှူးဖြစ်သော ဗိုလ်မှူးကြီး အီးလောဖိုး(ဒ်) Colonel E. Law ford ထံသို့ ကျားကိုပစ်သတ်ရန် စာတစ်စောင် ရေးပေးလိုက်သည်။ ဗိုလ်ကြီး ဘဲမိလ် Captain Be Vill နှင့်အမြောက်တပ်မှ ဗိုလ်ကြီးဂျင်နှင့် Captain Jennings တို့နှင့်အတူ ဗိုလ်မှူးကြီး အီးလောဖိုး(ဒ်)က ဘုရားသို့သွားကြပါသည်။

ဗိုလ်ကြီး ဂျင်နှင့်က နှစ်လုံးပြုလုပ်ခဲ့ရယ်။ တပ်သားတို့က ဆောင်လာသည်။ ထိုအချိန်၌ ဘုရားပေါ်ရောက်နေသော ပတ်လုံတော်ချမဇ္ဇတာအက်(စ်) အေခရစ္စတိုဖာ Mr. SA Christopher သည် မော်ဇေးပစ္စတိုကို ကိုင်ဆောင်လာပါသည်။

ဘုရားသို့ ရောက်သည်အခါ ဘုရားရင်ပြင်ပေါ်၌ စိတ်လှုပ်ရှားနေသော မြန်မာနှင့်အိန္ဒိယလူမျိုးများ ပြည်ကျပ်စွာ ရောက်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျားမသည် အဆင့်တစ်ခုပေါ်၌ အိပ်နေသဖြင့် ယင်း၏ ကျောက်ကုန်း၊ နောက်ခြေထောက်တစ်ဖက် အပြီးတို့ကိုသာ ရင်ပြင်မှ မြင်နိုင်သည်။ ရင်ပြင်မှနေ၍ ကျားကို သေနတ်တစ်လက်ဖြင့် ပွဲချင်းပြီး ပစ်သတ်ရန် လွယ်ကူမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်မှူးကြီး လောဖိုး(ဒ်)က ဘုရင်လီဗာပူတပ်ရင်း King's Liverpool Regiment မှ ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကိုင်တပ်သား ၁၀ ယောက်ကို သွားခေါ်ရန် ဗိုလ်ကြီး ဘဲမိလ်အား လွှတ်လိုက်ပါသည်။ တပ်သား ၁၄ ယောက် ရောက်လာပါသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး လောဖိုး(ဒ်)သည် တပ်သားများကို ခုနစ်ယောက်စီ ပါဝင်သည့် အစုနှစ်စုခွဲ၍ အာရုံခံတန်ဆောင်း၏ ဘေး တစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် နေရာယူစေပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဗိုလ်ကြီး ဂျင်နှင့်သည် ကျားကို ကောင်းစွာ မြင်နိုင်အောင် အာရုံခံတန်ဆောင်း ခေါင်မိုးပေါ်သို့ တက်ရောက်ပါသည်။ ထို နောက်ဗိုလ်မှူးကြီး လောဖိုး(ဒ်)က တပ်သားတစ်စုအား ကျားမကို တစ်ပြိုင်တည်း ပစ်ရန် အမိန့်ပေးပါသည်။ ယင်းသို့ တစ်ပြိုင်တည်း ပစ်လိုက်သဖြင့် ကျားမထခုန်သောအခါ ဗိုလ်ကြီး ဂျင်နှင့်က နှစ်လုံးပြုလုပ် ရိုင်ဖယ်သေနတ်ဖြင့် ဘယ်ညာနှစ်ချက်

ပစ်လိုက်သည်။ သို့သော် ကျားမသည် ချက်ချင်းမသေဘဲ အထိရာ ရသဖြင့် ကုန်းထရန် ရုန်းကန်ရင်း အမြီးလှုပ်ရမ်းနေသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး လောဖိုဒ်သည် အခြားတပ်သားတစ်စုအား တစ်ဖိုင် တည်း ပစ်ခတ်ရန် အမိန့်ပေးပြန်သဖြင့် ပစ်ခတ်လိုက်ရာ ကျားမ ဝပ်ကျသွားသည်။ ဗိုလ်ကြီး ဂျင်နင်သည် နောက်တစ်ချက် ထပ်ပစ် လိုက်ရာ ကျားမသည် မလှုပ်တော့ပေ။ ဗိုလ်ကြီး ဂျင်နင်သည် ဝါးလှေကားအတိုင်းတက်၍ ကျားမလဲနေရာအဆင့်သို့ ရောက် သောအခါ ကျားမမှာ မသေသေးဘဲ ညည်းညူနေသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ထို့ကြောင့် ကျား၏ နှလုံးသားဆီသို့ နောက်တစ်ချက် ထပ်ပစ်ခတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ကျားကို အောက်သို့ချလာ ရာ ရှစ်ပေအလျားရှိသော ကျားမငယ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ကြရ ပါသည်။

ပြည်လမ်းမှ ရွှေတိဂုံစေတီရှိရာသို့ ခွဲခွာသွားသောလမ်း အတိုင်း ကျားမသည် စေတီသို့ရောက်အောင် သွားခဲ့ဟန် တူ သည်။ ယင်းလမ်းကို ပထမ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပြီးနောက် ဦးဝိစာရ လမ်းဟုခေါ်တွင်သည်အထိ တိုက်ဂါးအယ်လီ Tiger Alley ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ရွှေတိဂုံဘုရား ကျားတက်ခြင်း အထိမ်းအမှတ် အဖြစ်ဖြင့် ဘုရားရင်ပြင်တော်ပေါ်ရှိ ပြတိုက်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ဘုရား၏ အရှေ့တောင်စောင်းတွင် ကျားရုပ်ကို ကျား၏ နဂို အရွယ်အတိုင်း သစ်သားဖြင့် ပန်းပုထုထားသည်။ ယင်းကျားရုပ် သည် ဘုရားရင်ပြင်တော်ပေါ်၌ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ အတော်ကြာ တည်ရှိ ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကာလကြာသောအခါ ယင်းကျားရုပ်သည်

ပျက်စီးယိုယွင်းသွားသဖြင့် ဘုရားရင်ပြင်တော်ပေါ်မှ ဖယ်ရှား လိုက်ပါသည်။

ဦးညဏကြီးသည် ပေစာထဲမှ ရွှေတိဂုံ ကျားတက်သည် အကြောင်း စိတ်ဝင်တစား ဖတ်မှတ်လိုက်သည်။ သားငယ် မလ ကြီးကို စိကာပတ်ကုံး အသေအချာပြောပြလိုက်သည်။ မလ ကြီးသည် ခေါင်းတညိတ်ညိတ် နားဆင်နေသည်။

“ဖေအယ်...ကျား တွေဟာ သားအဖ၊ ညီအစ်ကိုတွေနဲ့ တွေ့ရမှာ သိပ်ကြောက်တယ်လို့ ကြားဖူးတယ်။ ဟုတ်ရဲ့လား ဖေအယ်”

“ဟုတ်တယ် သားမလကြီးရေ။ သားအဖ၊ ညီအစ်ကိုဆိုတာ သွေး စည်းတယ်၊ ညီညွတ်တယ်။ စည်းလုံးတယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အေးအတူပူအမျှ နေကြတယ်။ ဒီတော့ ကျားကကြောက်တာပေါ့”

“ဟာ... ဒါဆိုသားတို့ မလကြီးနဲ့ ဖေအယ်ညဏကြီးကို ကျားတွေ ကြောက်သွားကြမှာပေါ့နော်။ သားအဖဆိုတော့လေ”

“အေး...ဟုတ်တယ် မလကြီး။ ကဲ ညနက်သွားပြီ အိပ်တော့”

ညဏစခန်းကလေးသည် သစ်ပင်အုပ်ဆိုင်ဆိုင်အကြားတွင် အနက်ရောင် ဝတ်ရုံကြီးကို လွှမ်းခြုံနေသည်။ ဆင်ပိုင်းစခန်း တဲငယ်လေး တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစဆီမှ မီးခွက်မီးကလေး မှိတ်တုတ် မှိတ်တုတ်သာ တွေ့နေရတော့သည်။ တောစပ်တွင်ရှိကြသော ခုံးကွက်မောင်နှံသည် တကွက်ကွက် အော်မြည်နေပါသည်။ ညအမှောင်သည် ကောင်းကင်ပေါ်မှ ငွေကြယ်ကလေးများကြောင့် မင်းလွှမ်းနိုင်ပေ။ ခုနစ်စင်ကြယ်သည် အမြီးထောင်လျက်ရှိ၏။

ညပြီးလျှင် နေ့ရောက်လာသည်မှာ မေ့တာဖြစ်သည် ပုံတောင်ပုံသာ၏ အလှသရေသည် သစ်တောသစ်ပင်များဖြစ် သည်။ ဤ သစ်တောသစ်ပင်များကို နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှ ယနေ့အထိ ထုတ်ယူ၍ မကုန်နိုင်အောင် ရွှင်သန်လျက်ရှိသည်။ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးစခန်း ဥဩဆင်ပိုင်းမှ ကျွန်းသစ်များစွာကို နှစ်စဉ်ထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိသည်။ အချိန်မှာ မနက်ခင်းအခါ မင်္ဂလာရာသီလေး ဖြစ်ပါသည်။ ဗလကြီးနှင့် ဦးညဏတို့သည် မိမိတို့၏သစ်ဆွဲဆင်ပြောင်ကြီးအား လိုက်လံရှာဖွေ နေကြသည်။ ဥဩဆင်စခန်းနှင့် သုံးပိုင်အကွာ ပုံတောင်ကြီးပိုင်းအတွင်း ရောက် ရန်နေကြ၏။ ပုံတောင်တောသည် အတွင်းနက်နက်ဝင်လာ လေလေ တောကြီးမားလေဖြစ်သည်။ တောနက်သဖြင့် ဗလကြီး တို့ သားအဖသည် မိမိတို့အားကိုးရာလုံစားများကို ကိုင်ဆောင် ဝင်လာရသည်။ နေရောင်သည် သစ်တောကြီးများက အုပ်ဆိုင် ကာရံထားသဖြင့် မြေပြင်ပေါ်သို့ လုံးဝမကျနိုင်။ တောအတွင်း မည်းမှောင်နေသည်။

“ဟေ့...ဗလကြီး သား။ သတိထားနော်။ သားရဲတွေက ဒီနားမှာ ကြမ်းတယ်။ ဆောင်စားကို အသင့်ပြင်ထားကွ”

“ဖေအယ်ကလဲဗျာ။ တောဘုရင်ကျားတွေဟာ သားအဖနဲ့ ညီအစ်ကိုဆိုရင် ကြောက်တယ်လို့ ဖေအယ်ပြောထားသားပဲ”

“ဒါပေါ့ ဗလကြီးရဲ့။ သတ္တိသွေးဆိုတာ အဲဒီလိုလူမျိုးတွေမှာ တူညီ ကြတာကိုး တို့သားအဖလည်း အရေးကြီးက သွေးနီ တယ်လေ”

“ဟူး... ဆင်ပြောင်ကြီးက ဘယ်တော့ ဘယ်တောင်အထိ ခြေဖွေ ဖောက်ပြီး လျှောက်သွားနေတယ် မသိဘူး။ ဖေအယ်ရေ။ ဆင်ခလောက်သံကိုတောင် မကြားရသေးဘူးဗျ”

အဝေးဆီက တောသံတွေမြူးနေသည်။ တစ်တော တစ်တောင်လုံးသည် စိမ်းလဲနေသည်။ ရွက်ချင်းလှုပ်၍ ပင်ချင်းအပ် နေသော တောကြီးသည် သာမောဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ဗလကြီးနှင့် ဦးညဏသည် သစ်အုပ်တစ်ခုကို ဖြတ်လျှောက် နေကြ၏။ အနီးအနားတွင် မြက်ရိုင်းတောကြီးများက လွှမ်းမိုး နေသည်။ တောတောင်တစ်ခုလုံးသည် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက် နေ၏။

“ဟိုက်”

“အမလေးဗျ”

“ဟာ... ဖေအယ်...ဖေအယ်”

“သား...သား ဗလကြီး”

တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက် သာယာနေသော တောအလှသည် အကျည်း တန်သွားချေပြီ။ ငါးတောင်ကျော်ရှိသော ကျားကြီး တစ်ကောင်သည် သစ်ပင်ပေါ်မှ ဦးညဏအပေါ်သို့ ခုန်အုပ်လိုက် သည်။ ဖေအယ် ဦးညဏနှင့်အတူ လုံးဝလေးစား သည်။

“ဖေအယ်...ဖေအယ်ကို သည်းတိုက်ပြီ”

အဖော်ပါလာသော သားဗလကြီးက အသင့်ပါလာသော လှိုကြီးဖြင့် ကျားကြီးကို လေးချက်တိတ် ထိုးချလိုက်သည်။ ကျား သည် ဗလကြီး၏ လှံချက်အောက်ဝယ် “တဝုန်းဝုန်း” ဟိန်း ဟောက်ကာ မချီမဆန် အသက်ထွက်သွား၏။

ဆင်ဦးစီး ဦးညဏ၏ဝဲဘက်မျက်နှာနှင့်ဝဲဘက် လက်ဖောင် အကိုက်ခံလိုက်ရသည်။ ရင်ဘတ်နှင့်ကျောတို့တွင် အကုတ်ခံရ ကာ ဒဏ်ရာများစွာ ရရှိသွားလေသည်။ ဗလကြီးသည် ခါးအကြား တွင် ပါလာသောအချက်ပေးကျွဲချိုကို မှတ်လိုက်သည်။

“တူ...တူ...တတူတူ...တူ...တူ”

ကျွဲချိုမှတ်သံကြောင့် ခဏအကြာတွင် ဥဩဆင်ဝိုင်းမှ ဆင်သမား များ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ဆင်ဦးစီး ဦးညဏကြီးကို ထမ်းစင်ဖြင့် သယ်လာကြသည်။ ကျားသေကြီးကို ဥဩ ဆင်ဝိုင်း စခန်းဆီသို့ သယ်ယူလာခဲ့ကြ၏။ ဆင်ဝိုင်းရောက်လျှင် ဆင်ခေါင်း ကြီး ဦးစိန်ဝင်းက ဦးညဏကို မြို့နယ်ဆေးရုံကြီးသို့ တင်ရန် ဆင်နှင့် ခေါ်ဆောင်သွားတော့သည်။ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးဌာနမှ ဆင်ဦးစီး တစ်ဦး ကျားကိုက်ခံရကြောင်းသတင်းသည် တောမီးပမာမြို့အနံ့ ရွာတစ်ခုပျံ့နှံ့သွားတော့သည်။ ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးသို့ ကျားကိုက် ခံရသော ဆင်သမားကြီး ဦးညဏအချိန်မီ ရောက်ရှိ သွားခဲ့သည်။ ဦးညဏကို ဆင်ဆရာဝန်က ရှေးဦးသူနာပြုစုနည်းဖြင့် ကြိုတင် ကာကွယ် ကုသပေးသဖြင့် သွေးထွက်မလွန်ခဲ့ပေ။ ဆေးရုံအုပ်ကြီး နှင့် ဆရာဝန် ဆရာမများက ဆင်ဦးစီး ဦးညဏကို အတွင်းလူနာ ဆောင်တွင်ထားကာ အထူးအလေးပေး ကုသခဲ့ကြသည်။ ဦးညဏ တစ်ယောက် အသက်ဘေးမှ ချမ်းသာရာ ရခဲ့သည်။ သားဗလကြီး သည် ကျားကိုက်လူနာ ဦးညဏကို လိုက်ပါပြုစုရန် ဆေးရုံကြီးသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ဒီ သားအဖနှစ်ယောက်ထံရှိရာ အကြင်နာ ပိုက်လုပါသည်။ သားဗလကြီးကို မြို့နယ်ဆရာဝန်ကြီးက အကြောင်းစုံမေးလာသည်။ ဆရာဝန်ကြီးမေးသမျှ ဗလကြီးဖြေခဲ့ ရသည်။

“ကျားကိုက်လူနာအမည် ဘယ်လိုခေါ်သလဲ”

“ဆင်သမား ဦးညဏလို့ ခေါ်ပါတယ်”

“ဦးညဏနဲ့မောင်ရင်နဲ့ ဘာတော်သလဲ”

“သားအဖတော်ပါတယ်။ ကျုပ်နာမည်က ဗလကြီးပါ”

“အလုပ်အကိုင်က...”

“ဆင်နောက်လိုက် ပဲ့ချိတ်ကြီး”

“ဦးညဏကိုကိုက်တဲ့ကျားက ဘယ်အရွယ်လောက်ရှိပြီ လဲကွာ”

“ကျားက ကျားထီးပါ။ ငါးတောင်ကျော်...ကျော်ရှိပါတယ်။ ဥဩ ဆင်ဝိုင်းစခန်းနဲ့ (၃) မိုင်အနီးမှာ ခုန်အုပ်အကိုက်ခံရတာပါ”

“ဪ...အေး...အေး”

“ဧေးအယ် ညဏကြီး အသက်မသေနိုင်ပါဘူးနော်...”

“ဆေးရုံကို အချိန်မီရောက်လာတော့ အသက်အန္တရာယ် မစိုးရိမ်ရတော့ပါဘူး”

“ဗလကြီးလွန် ကျားကြီးကို ဘယ်နှစ်ချက် ထိုးလိုက်ရသလဲ”

“လေးချက်လောက်ရှိပါတယ်။ အသက်အိမ်ရှိတဲ့ ဘယ် လက်နံကြားကို”

“တော်...တော်အသက်ပြင်းမှာပဲ။ မင်းလဲသတ္တိတော်တော် ကောင်းတာပဲနော်။ ကျားကြီးက ငါးတောင်ရှိပြီး အမြင့်ဘယ် လောက်ရှိသလဲ”

“အမြင့်က ခြေထောက်ကတိုင်းရင် နှစ်ပေလောက်ရှိပါတယ်”

“ကျားကြီးရဲ့ခြေက အကြီးကြီးလား”

“ကျားကြီးခြေရာကြီးပေါ့ ဆရာရယ်”

လွမ်းဆွတ်မြိုင်မြိုင် မြူးနိုးဝေ

မြူးမြူးက ဝေနေဆဲဖြစ်သည်။ နေခြည်သည် နှင်းမှုန်များ အကြားမှတိုးဝှေ့ဝင်လာဆဲဖြစ်၏။ တောကြက်ဖ၏ တွန်သံသည် နံနက်ခင်း၏အလှကို ပိုမိုပြည့်စုံနေစေပြန်၏။ တစ်ခါတစ်ရံတော့ ဖိုးခေါင်ငှက်၏တွန်သံကို ကြားနေရသည်။ ဟေမန်ဦးဖြစ်၍ တောစပ်တစ်ခုမှာ တောဝန်းတွေ ရောင်စုံပွင့်နေကြသည်။ သဇင်ပန်းတွေကလည်း ပင်နန်းတစ်ခုမှာ ပွင့်၍ဖူး၍ မွှေးနေ၏။ ဗလကြီး ရင်တွေခန့်နေသည်။ ဗလကြီးရင်ထဲ ဘာလိုလိုကြီးဖြစ်နေ၏။ ကိုရင်ထွက်ပြီးချိန်ကတည်းက နှလုံးသားထဲတွင် ရင်ခုန်သံ မြန်လာသည်။ ဆင်တစ်ရပ် မြင့်မားသော ကိုင်းတောထဲမှ ဆင်ခလောက်သံက တခုခုထွက်ပေါ် ရွေ့လျားလာနေ၏။ ဆင်ပြောင်ကြီးထံ အသံပေးလိုက်သည်။

“ကျွတ်...ကျွတ်...စုတ်...စုတ်...ဆင်ပြောင်ကြီး...ဖောင်းကြီး”
ဆင်ပြောင်ကြီး မိမိအသံကို ကျက်မိနေပြီး၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ကိုင်းတောထဲမှ အတင်းထိုးဆင်းလာသည်။

“ဆင်ပြောင်ကြီး...လာ...လာ...လာ...လာလာ”

“ဟောင်နော်...ဟောင်...ဟောင်”

ဗလကြီး တောင်တန်းပေါ်မှဆင်း၍ ဆင်ပြောင်ကြီးဆီ လာခဲ့သည်။ နှုတ်မှ “မလုပ်နဲ့” ဟု ရွတ်အော်နေရသည်။

“မက်...မက်...မက်...မက် ဆို”

ဆင်ပြောင်ကြီးကို ထပ်ခိုင်းလိုက်သည်။ ဗလကြီးအသံကြားလျှင် ဆင်ပြောင်ကြီး ဂင်ချလိုက်သည်။ ပါးစပ်မှ “ဟောင်နော်...ဟောင်...ဟောင်” ဆင်ပြောင်ကြီးဆီ တိုးသွားသည်။ “ဓားကို အသင့်အနေအထား ကိုင်ထားရ၏။ ရှေ့ဒူးတစ်ဖက်ပေါ်မှ လွှားခနဲ ခုန်ကာ ကုတ်ဇီးပေါ် တက်ထိုင်လိုက်ရသည်။ တောတန်းကိုဖြတ်၍ ဆင်ပြောင်ကြီး မြိုင်ထဲဝင်သွားသည်။ စိမ်းညိုရိပ်ပြာသော တောင်တန်းကြီးများကိုကြည့်၍ ဗလကြီးရင်ထဲမှာ အလွမ်းလှိုင်းအံ့ကလေးတွေ ထလာသည်။ ရင်မှာ ဘာလိုလိုကြီးဖြစ်နေသည်။ လွမ်းတာလား၊ ဆွေးတာလားတမ်းတရခြင်းလားဟူ၍ ဗလကြီး မသိသေး၊ သို့သော် ရင်ခုန်နေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်း စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၂၆၁၂၂၈ ရှိသည့်အနက် ကြီးဝိုင်းတောမှာ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၃၈၆၆၆ ဖြစ်သည်။ ကြီးပြင်တောမှာ ၁၁၁၂၂၃ စတုရန်းမိုင် ရှိသည်။ စုစုပေါင်း သစ်တောဧရိယာ စတုရန်းမိုင် ၁၄၉၈၈၉ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်း ၅၇ ရာခိုင်နှုန်းမှာ သစ်တောများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိပါသည်။ ဗလကြီးသည် မြန်မာသစ်တောရတနာအတွင်း မွေးဖွားခဲ့သည်။ သစ်တောများနှင့် လည်ပင်းဖက်ကြီးလာရသည်။ အချိန်တန်အရွယ်ရောက်သော် ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီးကာ သစ်တောထဲဝင်၍ သစ်ထုတ်လုပ်ရပြန်၏။ သစ်တောကြီးများကိုကြီးဝိုင်း၊ ကြီးပြင်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထား၏။ ကြီးဝိုင်းဆိုသည်မှာ အုပ်ချုပ်မှုလွယ်ကူစေရန်နှင့် လူများသိသာစေရန်ကြီးဝိုင်းနယ်နိမိတ်တွင် သစ်ပင်၌မှန်ထစ်ခွာ၍ “အစိုရ” တံဆိပ်ရိုက်ခြင်း၊ ကြော်ငြာပြားများကပ်ခြင်း၊ နယ်နိမိတ်တိုင်များစိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် အထင်အရှားသတ်မှတ်ထားရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ သစ်တောများသည် သဘာဝရတနာများဖြစ်၏။ နိုင်ငံတော်မှကြီးကြပ်ကာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် လုပ်ကွက်ဌာနကြီးတစ်ခုအဖြစ် ထာဝစဉ်ရှင်သန်နေစေရန် ရည်သန်ခြင်းဖြစ်သည်။ မထူခဲ့နိုင်သည့် ဘုံအမွေဆိုင် သစ်တောများမှ မျက်မှောက်ကာလတွင် ထုတ်လုပ်သုံးစွဲရုံမက နောင်လာနောက်သားများ အဆက်မပြတ် သုံးစွဲအကျိုးခံစားနိုင်ရေးအတွက် စီမံထားရန်ဖြစ်သည်။ သစ်တောပညာကို လက်တွေ့ဆည်းပူးရေးနှင့် သုတေသနပြုရေးတို့အတွက် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပညာဓိမာန်များ သဖွယ် အကျိုးပြုစေရန် အသိသထားကြပါသည်။ ထာဝစဉ်ရှင်သန်နေစေရန် အုပ်ချုပ်ထိန်းသိမ်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့သစ်တော (၈) မျိုးရှိသည်။ ဒီရေတောများ၊ သောင်ပြင်နှင့်သစ်တောစိမ့်တော၊ အမြဲစိမ်းတော၊ ရွက်ပြတ်ရောတောများ၊ တောခြောက်အင်တိုင်းတော၊ တောင်ပေါ်တောများဟူ၍ ခွဲခြားထားနိုင်ပါသည်။ ဗလကြီး မွေးရပ်ဒေသမှာ ရွက်ပြတ်တောဖြစ်သည်။ ထောက်ကြံ့နော၊ ဘင်္ဂ၊ ယမနေ၊ ဗက်ဝန်းနံပဲ၊ ဂျုံ၊ ပျဉ်းကတိုး၊ သစ်ရာ၊ အင်ကြင်း၊ မျောက်ချော၊ ပျဉ်းမ၊ လယ်ဇင်ပြွန်း၊ ဇုစ်၊ တင်းဝါး၊ ကြသောင်းဝါး၊ မျှင်ဝါးနှင့် ကျွန်းရွှေဝါတို့ ပေါက်ရောက် ရှင်သန်နေကြသည်။

“ဟေ့...ဗလကြီး။ အေးရွာက လေးမာက နင့်အတွက် ဆေးလိပ် လက်ဆောင်တွေ ပေးလိုက်တယ်ဟေ့။ ရော့ဟေ့... လာယူကွာ။ အေးရွာကို ဘယ်တော့လာအုံးမှာလဲတဲ့”

ဆင်ပိုင်းကနောက်တွင် ဆူးပုပ်ရွက်ခူးနေသော ဗလကြီး ရင်ထဲနင်းသွားသည်။ လေးမာပေးလိုက်သော ဆေးလိပ်

လက်ဆောင်ကို သာဉာဏ်တဲဘက်တွင် သွားရောက်ကာ အပြေးယူလိုက်သည်။

“ကိုဗလကြီး ဆေးလိပ်တွေ သိပ်မသောက်နဲ့နော်။ ကျန်းမာရေးထိခိုက်တယ်သိလား”

“လေးမာရယ်၊ တောထဲမှာ တစ်ယောက်ထဲဆိုတော့ ဆေးလိပ်လေးပဲ အဖော်လုပ်နေရတာ”

“ဟင်း... ပြောလိုက်ရင် ဒီလိုမျိုးပဲ။ ဆေးလိပ်လျှော့သောက်နော်”

“အင်းပါကွယ်... လေးမာရယ်”

ဗလကြီးနှင့်လေးမာ ခင်မင်နေခဲ့သည်မှာကြာပြီ။ ယခုတော့ လေးမာရဲ့ ဆေးလိပ်လက်ဆောင်တွေကြည့်ပြီးတော့ ဗလကြီးရင်ထဲ ဗလောင်ဆူစေသည်။ ဗလကြီးမျက်ဝန်းက လေးမာကို စကားတွေအများကြီး ပြောခဲ့သည်။ လေးမာက ဂုဏ်ကြီးရှင်း၊ ဗလကြီးက မိတဆိုး ဆင်သမား၊ ဘဝတွေက ခြားနေသည်။ မိုးနဲ့မြေလွှာ ပုံပမာဝေးသည်။ လေးမာသည် အေးရွာတွင်အလှကွမ်းတောင်ပန်းတောင်ကိုင် ဖြစ်သည်။ အေးမာက အလှသရဖူဘုရင်မ။ ဗလကြီးကဆင်သမား ဘဝမလှ အညတရ။ အေးရွာ၏ အလှသရဖူဘုရင်မလေးနဲ့ ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးစီးရင်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ပုံတောင်ပုံညာတောထဲကို အေးရွာက လေးမာတို့ လှပျိုဖြူတစ်သိုက် မျှစ်လာချိုးကြသည်။ မှီလာရှာကြသည်။ သည်မှာတင် ဗလကြီးနဲ့ တွေ့ရသည်။ လေးမာမျှစ်နှာရင်း ဓားထိ၍ ဗလကြီး အကူအညီပေးခဲ့ရသည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးနဲ့ အေးရွာအထိ လေးမာကို လိုက်ပို့ပေးခဲ့သည်။ ဒီလိုနဲ့ အေးရွာက လေးမာ

ကို ဗလကြီးသိခဲ့မြင်ခဲ့ကြင်နာခဲ့ရသည်။ အခုတော့ ပုံတောင်ပုံညာ
တောင်တန်းကြီးတွင် မိုးလအချိန်မှီ လွမ်းစွယ်မြိုင်ခြေတွင် မြူခိုး
ဝေနေပြီ။ ဗလကြီးရဲ့ ရင်ထဲအသည်းထဲတွင်လည်း မြိုင်ခြေတော
၏လွမ်းမောဖွယ် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့် အချစ်မြူခိုးတွေက တဝေဝေ။

“ဟေ့...ဗလကြီး ဘာလေးနေတာလဲကွာ။ ဆေးလိပ်တွေယူ”

“အေး...အေးပါကွာ။ သာဉာဏ်ရ။ မင်းသောက်ဖို့ ဆေးလိပ်
ယူ ထားလိုက်အုံး”

“နေပါစေကွာ။ လေးမာက မငတ်တစ်ယောက်အတွက်...”

“ဒါနဲ့ နေပါအုံး။ အေးရွာက လေးမာတစ်ယောက် နေလို့
ကောင်းရဲ့လားဟ” “လေးမာ...လေး နေကောင်းသမှု ဒေါင်ဒေါင်
မြည်လို့ပါဗျာ ဘာမှမပူပါနဲ့ ဗလကြီးရယ်။ နင် အေးရွာကိုသွား
လိုက်အုံးလေ”

“အေးကွာ။ ငါအေးရွာကို သွားချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
မနက်ဖြန် ငုတ်ထုတ်ဖို့ရှိတယ်လေ။ မင်းကော မလိုက်ဘူးလား
သာဉာဏ်”

“မြိုင်ခြေတောစခန်းကို မဟုတ်လား”

“အေး...အေး...ဟုတ်တယ်”

ကျွန်းငုတ်မှာ သစ်မျောချောင်းအထိ ဆင်လိမ္မာစွမ်းအားကို
အဓိက ထား၍ သစ်ဆွဲထုတ်ခြင်းကို “ငုတ်ထုတ်ခြင်း” ဟုခေါ်၏။
ငုတ်ထုတ် လုပ်ငန်းကို ငုတ်ရင်းမှတိုင်းဆိပ်သို့၊ တိုင်းဆိပ်မှ အပ်
ဆိပ်သို့ ဟူသော ထိုနှစ်ဆင့်ကို ဆင်နှင့်သစ်ဆွဲပို့ကြရသည်။
လူသားများ အမှတ်တမဲ့ထားကြသော ဆင်၊ တိရစ္ဆာန်များ၏
စွမ်းအားသည် စင်စစ်တွင် လူတို့နှင့်လက်ပွန်းတတီးရှိသည်။

တခမ်းတနား ထုတ်ယူရန်မလိုသော စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ
ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူတို့စေခိုင်းသော တိရစ္ဆာန် ဦးရေ
သန်းပေါင်း ၄၀၀ ရှိသည့်အနက် နွားနှင့် နွားနောက် ၂၄၆ သန်း၊
ကျွဲ ၆၀ သန်း၊ မြင်း ၂၇ သန်း၊ လား ၄၀ သန်း၊ မြည်း ၁၀ သန်း၊
ကုလားအုတ် ၁၆ သန်း၊ လာမာ (ပီရူးနိုင်ငံတွင်သုံးသော
ဝန်သယ်တိရစ္ဆာန်တစ်မျိုး) ၁ သန်းနှင့် ဆင် ၂ သောင်း ရှိမည်ဟု
ခန့်မှန်းစာရင်း တင်ထားပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စစ်ကြိုခေတ် ခိုင်းဆင်ဦးရေ ၆၀၀၀ ခန့်
ရှိခဲ့ရာ စစ်အတွင်း ဂျပန်တပ်များသည် ကိုဟီးမား၊ အင်ဖာတိုက်ပွဲ
တွင် စစ်သုံးဆင်များအဖြစ်သုံးခဲ့သဖြင့် သေကျေပျက်စီးခဲ့ရသည်။
မျက်မှောက်ကာလတွင် ထက်ဝက်ခန့်သာ ကျန်ရစ်ပေတော့
သည်။ ထိုလက်ကျန် ဆင်များနှင့် မြန်မာသစ်တောလုပ်ငန်းကြီး
တွင် သစ်ထုတ်လုပ်ရာတွင် ဆင်ကိုအသုံးပြုလျက် ရှိနေပါသည်။

“ဗလကြီး...ဗလကြီး...နှင့်ရဲ့ဆင်ပြောင်ကြီး ထူးပြတ်သွား
ပြီဟေ့၊ သွားဖမ်းလိုက်အုံးနော်”

“အေး...အေး သွားဖမ်းထားလိုက်မယ်”

တောမြိုင်ခြေတစ်ခွင်လုံးမှာ မင်းလွင်မြူခိုးတွေ ဝေလာပြီ။
သန္တာရိုးနီအင်ကြင်းပန်းတို့ အစီအရံ ပွင့်စူးနေကြသည်။ အင်ကြင်း
ပန်းသည် လှ၏။ မွှေး၏။ အင်ကြင်းပန်းတို့ သင်းကြိုင်လျှင်
လူရပ်မြေကို ကင်းခွာ၍ တောကြီးမြိုင်ခြေရပ်သို့ ချဉ်းရတော့မည်။
ဗလကြီးတို့ ဆင်တွေရော ဆင်သမားတွေပါ အလိုလိုသိနေကြ
သည်။ ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီး၍ အေးရွာဖက်သို့လှမ်း

ထွက်ခဲ့၏။ တောပန်းအင်ကြင်းရနံ့တွေက တကြိုင်ကြိုင် တလှိုင်လှိုင် သင်းပျံ့နေသည်။

“ဟေ့...လေး...မာ...လေး...မာ... နင်ဖို့ အင်ကြင်းပန်းတွေရော ရောယူ၊ နင်ပေးလိုက်တဲ့ဆေးလိပ်လက်ဆောင်တွေ ရတယ်ဟာ”

လေးမာသည် ဗလကြီးကမ်းပေးလိုက်သော အင်ကြင်းပန်းတွေကို လှမ်းယူလိုက်သည်။ ရင်ခွင်ထဲသို့ ဝှေ့ချိထားလိုက်သည်။ ပြီးတော့ အင်ကြင်းပန်းဖွံ့ထွားထွားလေးကိုရွေးကာ ခေါင်းတွင် ဝေနေအောင် ပန်လိုက်သည်။ ဗလကြီးသည် လေးမာကိုကြည့်ကာ ပီတိဝေနေသည်။ ဗလကြီးသည် လေးမာမြင်အောင် ပြုံးပြလိုက်သည်။ လေးမာသည် ချက်စနိုးဟန်ဖြင့် ခေါင်းကလေးငုံ့နေသည်။

“လေးမာ...နင့်ကို ငါပြောစရာစကားတွေ ရှိတယ်”

“ဘာတွေပြောမှာလဲ ပြောပါ။ အများကြီးပြောလေ”

“လေးမာ..... နင့်ကို ငါကြိုက်တယ်ဟာ ချစ်မိနေပြီဟာ”

“ဟင်.....အို.....ဘာကြီးမှန်းမသိဘူး”

လေးမာ အင်ကြင်းပန်းတွေကို လက်ကကိုင်ကာ ပြေးထွက်သွားသည်။ လေးမာ၏ ပါးပြင်ကလေးသည် နီရဲနေ၏။ ဗလကြီးသည် အမှတ်တမဲ့ ဘာလုပ်ရမည်မသိ။ ငေး၍သာ ကျန်ရစ်နေခဲ့သည်။ တကယ်တော့ လေးမာသည် အေးရွာတွင် ဂုဏ်ကြီးရှင်ဖြစ်သည်။ လေးမာ၏ဖခင်မှာ ရွာ၏ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သည်။ ရွာတွင် လယ်မြေ ယာမြေ တောင်တင်းသည်။ လေးမာအိမ်က ပျဉ်ထောင်အိမ်သွင်မိုးဖြစ်သည်။ ဗလကြီးမှာ တောသားအညာတရဆင်သမား။ တောထဲတောင်ထဲ ဆင်တွေနဲ့

တစ်နေ့ကနဲ့ တစ်နေ့ခန့် ရုန်းကန်နေရသည်။ ဘဝတွေက ဖိုးနဲ့မြေ လို ကွာသည်။ လေးမာက အဖြူ၊ ဗလကြီးက အမည်း၊ ဒါတွေကို ဗလကြီးသိနေသည်။ ရင်ထဲအသည်းထဲတွင် ဆိုနင့်နေသည်။ ရင်ထဲမှာ အနေကြာမြင့်ခဲ့သောအခိုင်အခဲကြီးကို ဗလကြီး ဒီကနေ လေးမာကို ပြောပြလိုက်ပြီ။ လေးမာ မုန်းသွားပြီထင်၏။ ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီးကာ ဆင်ပိုင်းမြိုင်ခြေ တောကိုပြန်လာခဲ့သည်။

“ဟာ...ဒီကောင် ဆင်ပြောင်ကြီး မြန်မြန်သွားစမ်းကွာ”

“ဦး.....ဦး.....ဦး.....”

“အမယ်လေး ဆင်ပြောင်ကြီးရယ် အသံပေးနေပြန်ပြီ”

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဆင်မျိုးရင်းပေါင်း ၃၅၂ မျိုးရှိသည်အနက် မျိုးစိတ် နှစ်မျိုးသာ ရှိတော့၏။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ဒဏ်ကို ကြံ့ကြံ့ခံ လျက် ရှင်သန် နိုင်ခဲ့သည်။ ဇီဝသိပ္ပံအမည်အားဖြင့် လောဇိုဒွန်တား အာဖရိက ကင်နားဟူသော အာဖရိကဆင်နှင့် အယ်လ်လီဖက်စ် မက်ဇင်းမတ်စ်ဟူသော အာရှဆင်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းတို့သည် ရှေးနှစ် ၅ သောင်းခန့် ရှိ ပလေစတိုဆင်းဘူမိလေတ်တွင် ရှင်သန်ခဲ့သော သိပ္ပံအမည်အယ်လ်လီဖတ်စ် ဂျက်ဖာဆိုနီဖြစ် သည် ရှေးမာမောသ်ဆင်ကြီးများမှ ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ အာရှဆင်သည် ကိုယ်လက်ကိုယ်ဖန်ကျစ်လျစ်ပြီး ခြေလက်တုတ် ခိုင်ကာ ခိုင်းဆင်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ အာဖရိကဆင်မျိုးကို ခိုင်း၍မရပေ။ အမြဲစိမ်းတောများတွင် အုပ်စုဖွဲ့နေတတ်သော အာရှနွယ်ဝင် မြန်မာဆင်၏ သိပ္ပံအမည်မှာ အယ်လ်လီဖက်စ် မက်ဇင်းမတ်စ်ဖာမင်းနီးကပ်စ်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံး ၇ ပေ ၉ လက်မ ခန့်ရှိပြီး ၃ တန်မှ ၄ တန် ကြားလေး၏။ ငှက်ပျောကိုင်းအကျ

ပုံရှိသော ဆင်မျိုးသည် သစ်ဆွဲရန် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်၏။ မြန်မာ သစ်ဆွဲဆင်များအနက် ၇၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ “စွယ်စုံ” များဖြစ်ကြ၏။ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အစွယ်တစ်ချောင်းသာရှိသော “တယ်” များ ဖြစ်ကြသည်။

ကျန် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကား အစွယ်မရှိသော ဆင်ပေါက် “ဟိုင်း” များဖြစ်ကြသည်။ ဟိုင်းများ၏ နှာမောင်းသည် အစွယ်မဲ့ ခြင်းအတွက် သဘာဝက အစားပေးထားသည်နယ် တောင်တင်း သန်မာကာ ကျွန်းသစ်လုံးကြီးများကို “မ” နိုင်စွမ်းကြသည်။ မြန်မာ ကျွန်းသစ်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ဆင်များကို အဓိကထား၍ အသုံးပြု ရသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းမှစ၍ စက်ယန္တရား များကို သုံးလာကြသည်။ သို့သော် မြန်မာပြည်၏ ပထဝီအနေ အထားအရ တောတောင်ထူထပ်သော တောင်ကမ်းပါးများ၊ မတ် စောက်သောဒေသများတွင် အဖိုးတန်ကျွန်းများ ရှိတတ်၏။ ယန္တရားများ မပေါက်နိုင်သော နေရာဖြစ်သည်။ စက်ယန္တရားများ သည် ၄၅ ဒီဂရီမတ်စောက်သော တောင်ကျွန်းနှင့် ကျောက်တုံးကြီး များ ပေါသောခင်တန်းတွင် မလှုပ်ရှားနိုင်ကြပေ။ ဆင်သည်သာ လူတို့ခဲယဉ်းစွာ သွားလာရသော လျှို့ဝှက်တောင်ကမ်းပါးများတွင် လွယ်ကူစွာသွားနိုင်ပေသည်။ တောင်ကမ်းပါးထဲမှ ကျွန်းတုံးများကို မျှောချောင်းအတွင်းသို့ ထိုးချပေးကြရပေသည်။ ဆင်ကို သစ် ထုတ်လုပ်ရာတွင် လက်လွှတ်၍ မရကောင်းပေ။

“ဟေ့...ဆင်ပြောင်ကြီး အမြီးကျမှတစ်နေ့နဲ့ အုပ်လိုက် ရ...ဟင်း”

“ဗူး...ဗူး...ကျိုး...ကျိုး”

“ဟဲ့...ဆင်ပြောင်ကြီး အောင်းလေကွာ။ အောင်းချမှပေါ့”
ဗလကြီးက ဆင်ပြောင်ကြီးကို ကျွန်းသစ်တုံးကြီးအား နှာမောင်းနဲ့ ပတ်လိမ်ကာ တွန်းချရန်လမ်းညွှန်လိုက်သည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ကျွန်းသစ်တုံးကြီးကို နှာမောင်းနဲ့ ပတ်ဆွဲ... ဆွဲချလိုက်သည်။ ကျောက်အစွန်းကြီးနှင့် လွတ်ထွက်သွားသော အခါ သူ၏ရှေ့မျက်နှာ ခေါင်းအိုးကြီးဖြင့် ဖိတွန်းချလိုက်သည်။

“ဝုန်း...ကျိုင်း...မြောင်း”

ကျွန်းသစ်လုံးကြီးသည် ချောက်မြောင်းကြား စမ်းရိုးထဲသို့ ပြုတ်ကျသွားတော့သည်။ ထိုအခါမှ ဗလကြီးသည် ဟင်းချနိုင် တော့၏။ ဗလကြီး အသက်ရှူချောင်းသွားသည်။ မြန်မာသစ်ဆွဲ ဆင်များကို ကျွေးမွေးရသည့် စရိတ်မှာသက်သာသည်။ အလုပ် သိမ်း၍ လွတ်ကျောင်းပေးလျှင် ဝါး၊ နွယ်နှင့်မြက်များ ရှာစား ကြသည်။ ဆင်တုံးမနွယ်ကို အထူးနှစ်သက်၏။ ဝယ်ကျွေးရသော ဆား၊ မန်ကျည်းမှည့်အပြင် အချိန်ပိုသစ်ဆွဲပေးနိုင်သည်။ ဇီးရှိသော ဆင်မများအတွက် စပါး၊ ပြောင်း၊ ကြံကို အထူးဝယ်၍ ပြုစုကျွေး မွေးကြရသည်။ ဗလကြီးသည် တစ်မိုးချုပ် တစ်နေ့ဝင်အောင် ဆင်နှင့်နှစ်ပါးသွားနေကြရသည်။

ဆင်ပြောင်ကြီးသည် သခင်ဗလကြီးအပေါ် စိတ်ကောင်းရှိ သည်။ ခိုင်းသမျှ၊ စေသမျှ၊ တာဝန်ကျကျ ထမ်းရွက်လျက်ရှိ သည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ဇွဲရှိသည်။ သတ္တိရှိသည်။ အလုပ်ကို လုံ့လဝီရိယထား လုပ်ကိုင်တတ်၏။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် အမည်း ရောင်၊ မဟူရာဂတ်စုံကို အမြဲဆင် မြန်းထား၏။ ပန်းပြောက်နီများ ဖွေးနေသည့် ဦးခေါင်းကြီး၊ နီရဲမွန်တော သေးငယ်စူးရှသော

မျက်လုံးများ။ ကြီးမားသော ငှက်ပျောကိုင်ကိုယ်ထည် ခြင်္သေ့ထိုင်။ ကြီးမားဝါသစ်နေသည့် ထိပ်ဖြတ်ထားသည့် အစွယ်တစ်စုံ။ လှုပ်ခါရမ်းနေသော ပန်းပြောက်စွေးနေသည့် ဆင်နာမောင်းကြီးတခုခုံမြည်လျက် ဆင်သံခလောက်ကြီး။ တပြောင်းပြောင်းတချင်ချင်မြည်နေသည်။ ဆင်ချည် သံကြိုးရည်ကြိုးများ။ ဆင်ပြောင်ကြီး ခန္ဓာကြီးသော်လည်း လှုပ်ရှားမှု ခြေသံမှာ တိတ်ဆိတ်ညင်သာလွန်းလှပါသည်။ ဆင်ဘဝ၊ ဆင်ခလေး၊ ဆင်စိတ်သဏ္ဌာန်တို့ကို ဗလကြီးကောင်းစွာသိ၏။ ဆင်မများသည် အသက် ၁၈ နှစ်မှ ၅၅ နှစ်အထိ ပင်ပန်းကြီးစွာ သစ်ဆွဲရလျှင် သက်ပြည့် ၈၀ အထိ မနေရတတ်ပေ။ ဆင်များသည် ၅ နှစ်မှ ၁၆ နှစ်အထိ ဆင်ကျင်းစခန်းတွင် သစ်ဆွဲသင်ရသည်။ ၁၆ နှစ်မှ ၂၄ နှစ် အတွင်း သစ်လုံးသေး စဆွဲရ၏။ ၂၅ နှစ်မှ ၃၅ နှစ်အထိ အားကောင်း အသိဉာဏ်စက်၍ ကိုယ်အလေးချိန်နှင့်ညီသော သစ်လုံးကိုပင် ဆွဲနိုင် သော သက်တမ်းဖြစ်၏။ ၃၅ နှစ်မှ ၄၅ နှစ်အထိမှာ အစွမ်းကုန် ကြီးထွားသော အရွယ်ရောက်ချိန်ဖြစ်၏။ မိတ်လိုက်ရန် အမြဲအသင့်ဖြစ်နေတတ်ပြီး၊ အလုပ်ရှောင်နည်းများကိုလည်း ကောင်းစွာ၊ တတ်မြောက်နေပေပြီ။ မွန်းတည့်ဆင်၏အရွယ်မှာ ၄၅ နှစ်မှ ၅၀ တွင်ဖြစ်၍ အကျဘက်သို့ ယိမ်းလာ၏။ အလုပ်သိမ်းချိန်တွင် သစ်ရိပ်ဝါးရိပ်ခို၍ အစာမကြေလေပြန်တက်နေတတ်၏။ နားရွက်နှစ်ဖက်ကိုလည်း ခေးကန်စွာခတ်၍ နေတတ်သည်။ မွန်းလွဲဆင်၏အရွယ်မှာ အသက် ၅၀ နှစ်မှ ၆၀ ကြားတွင် ဖြစ်၏။ ဧရာလက္ခဏာ ပြလာပြီ။ အားကောင်းမောင်းသန်အရွယ်က စံချိန်ဖြစ်ခဲ့သော “ရှေ့ခြေရာထက် တစ်ပေခန့်

ကျော်၍ နောက်ခြေချခြင်း” မှာလည်း လျော့ပါးလာသည်။ အသက် ၇၀ မှ ၈၀ ကြားတွင် သက်တမ်းကုန်လေ့ရှိသည်။ ဗလကြီး ဧဇာအယ်နှင့်လက်တွေ့ဘဝက သိခဲ့မှတ်ခဲ့ရသော ဆင်အကြောင်းဖြစ်သည်။

ပထမတန်းဆင်သည် သစ်နှစ်တန်မှ ခြောက်တန်အထိ ဆွဲနိုင်သည်။ ဗလကြီး၏ ဆင်ပြောင်ကြီးမှာ ပထမတန်းစားဝင် ဆင်ကြီးဖြစ်သည်။ ဒုတိယတန်းဆင်သည် သစ်တစ်တန်မှ နှစ်တန်ထိ ဆွဲနိုင်၏။ သစ်ဆွဲရာသီဖြစ်သော ဇွန်လဆန်းမှ မေလဆန်းအထိ ၉ လလုပ်၍ နွေတွင် နားကြရလေသည်။ လုပ်ငန်းခွင်၏ပေ ၂၀၀၀ ကျော်မြင့်သော တောင်ကမ်းပါးတွင် ဆင်နှင့်ဆွဲရသောအခါ ဆင်နှင့်ဆင်ဦးစီးတို့ မကျွမ်းကျင်၍ တိမ်းပါးမှုရှိပါက တောင်အောက်ကျ၍ အသက်နှစ်သက်ဆုံးရသော အဖြစ်များလည်းရှိခဲ့သည်။ မျှောချထားသောသစ်လုံးများ ရေကြောင်းလွဲ၍ ကမ်း၌မတင်စေရန် ဆင်ဖြင့်ရေလိုက်ခြင်း ပြုရသည်။ အခန့်မသင့်ပါက ဆင်ရေလူပါမျှောပါ၍ ပျက်စီးမှုရှိတတ်သည်။ ရေစီးရှိန်ဖြင့် မျှောပါလာသောသစ်လုံးကြီးများ ရိုက်မိ၊ ထောင်းမိ၍ အနာတရဖြစ်ပြီး ဆင်များဆုံးပါးတတ်သေးသည်။

ဗလကြီးတို့ ဆင်သမား ဆင်ဦးစီးဘဝကားလွယ်။ အသက်ဘေးအန္တရာယ်ကို မိတ်ဆွေဖွဲ့နေရသည်။ ရေမျှောကမ်းတင်သစ်လုံးများစွာ ကြက်တောင်ဝံယုက် ကိုးရိုးကားယားစုပုံနေပြန်လျှင်လည်း နောင်လာမည့်ရေနင့် မျှောပါသွားနိုင်ရေးအတွက် ဆင်ဖြင့်ချောင်းရေမှီမည်နေရာသို့ ထိုးချပေးရသည်။ မြေပြင်တွင် ပြန်ကျနေသော သစ်လုံးများကို ဆင်ဖြင့်အောင်လိုက်ပြီး သေသပ်

စွာ စုပုံထားကြရသည်။ နေဝန်းနီနီသည် ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်း နှုတ်ခမ်းများသို့ မေးတင်သွားပေပြီ။ အိပ်တန်းဝင် ငှက်ကျော သာရကတို့သည် သူတို့နေရာ သူတို့ဧကရာသို့ ပြန်လာကြ တော့၏။

ယခုအချိန်အခါတွင် အေးရွာချောင်းက ရေဆိပ်တွင် လေးမာတို့ လှပျိုဖြူတစ်သိုက် ရေအိုးကိုယ်စီပိုက်ကာ ရေခပ် ချိန်ဖြစ်သည်။ လေးမာတို့ ရေခပ်ချိန်လေးတွင် လှပျိုကာလသား အေးရွာသားတို့ကလည်း ပလွေကျ၍ ချစ်ရေးငင်လျက်ရှိကြ ပါသည်။ အေးရွာသည် မြူခိုးတွေနှင့် ဝေမှောင်နေသော ရေခပ်ချိန်အလှစခန်းမှာ သာယာနေသည်။ လူပျို အပျိုတို့၏ အချစ်သင်္ကေတ-ရသ လွမ်းခြုံနေရာ ဒေသလေးဖြစ်သည်။ လူသားတိုင်းသည် နှလုံးသားရှိကြ၏။ နှလုံးသားဖြစ်ဖျားခံ စီးဆင်း လာသော မေတ္တာတရားသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့ဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ အချစ်ရည်ဆမ်းနေသော ညနေချိန် ရေခပ်စမ်းကလေးသည် လူ သဘာဝအလှစွဲတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဗလကြီးမှာ ဆင်သမား။ ဆင်သမားဘဝ ဗလကြီးသည် တောစခန်း တောင်တန်းတွင် ဆင်ပြောင်ကြီးစီး၍ သစ်ရေချနေရသည်။ “စီး ပလေစေ မောင် မသုတ်နဲ့ တုတ်တုတ်ကျချွေး” ဆိုသလို ဗလကြီး ဆင်ပြောင်စီး ကာ ချွေးတွေရွှံ့နေသည်။ ချွေးပွင့်ကလေးများသည် ညနေချိန် လေပြေအေးကလေးနှင့်အတူ ပြန်လည်ပျောက်ကွယ်သွားတတ် သည်။ ဗလကြီး လုပ်ငန်းခွင်ဝင်နေရ၍ အလွမ်းသောကတွေ ရင်မှာပြည့်နေသည်။

“ဟေ့...ဗလကြီး။ ဒီသစ်ပုပြီးရင် စခန်းပြန်သွားကြမယ်”

“အေး...ဟေ့...သာဉာဏ် မင်ဆင်မ၊ ငါ့ဆင်ပြောင်ကြီး လာလာပိုးနေတယ် သတိထားနော်”

“ဘာလဲ ဗလကြီး ငါ့ဆင်မယဉ်သာနဲ့ မင်းဆင်ပြောင်စုတ် ကို သဘောမတူလို့လားကွ။ ကဲ...ဟေ့ သစ်တွေရွှေ့ပြီးပြီ ပြန်ကြမယ်”

“တူပါတယ်ကွာ။ ကဲသွားကြမယ်”

ဗလကြီးလာခဲ့ပါပြီ။ ဆင်ကြီးစီး၍ ဗလကြီးလာခဲ့ပြီ။

လာခဲ့ပါပြီ။ ဗလကြီး လာခဲ့ပြီ။ အေးရွာက လေးမာဆီကို ဗလကြီး အပြေးလာခဲ့ပါပြီ။ ဒီနေ့ဗလကြီးတို့၏ ဆင်စခန်းကလေး အနားရသည်။ အားလပ်သည်။ ဗလကြီး အားလပ်ချိန်ကလေးတွင် ဆင်ပြောင်ကြီးကို တောစခန်း တောင်တန်းအကြားတွင် အပန်းဖြေစေသည်။ တောထဲတွင် ဆင်ပြောင်ကြီးကို လွှတ် ကျောင်းထားလိုက်သည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ပုံတောင်ခြေ မြိုင်တောတန်းသို့ ခလောက်သံဆူဆူညံညံနှင့် တောတက် သွားသည်။ ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီး၏ ခြေရာကောက် ပိုင်လှ သည်။ သဘာဝကပေးထားသော ဗီဇအသိဉာဏ် ဗလကြီးတွင် ရရှိထားပြီး ဖြစ်သည်။ မှန်ပါသည်။ ဆင်သမားတို့သည် မိမိ ဆင်ခြေရာကို မှတ်မိ၏။ ဆင်၏ သွားဟန် ခြေရာအနေအထား အချို့က ရှေ့ခပ်စိုက်စိုက်ခြေရာထင်၏။ အချို့က တည်တည်ချ ညည်း။ အချို့ဆင်ဦးစီးများက လမ်းဘေးသစ်ပင် ဝါးပင်ကိုကြည့် သည်။ ညာဘက်ကိုသန်သောဆင်က ညာဘက်ရှိသစ်ပင်ကို ချိုးလေ့ရှိသည်။ ဘယ်သန်က ဘယ်ဘက်မှာ ချိုးလေ့ရှိသည်။ ယုတ်စွာအဆုံး ဆင်၏ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်သည်ကစ၍ ခွဲခြား

နိုင်၏။ ဆင်ချေးတုံးငါးတုံး ပါနေကျဆင်က ပါပြီး ခြောက်တုံး ပါနေကျဆင်က ခြောက်တုံးပါသည်။ ကျင်ငယ်စွန့်ရာမှာ အချို့ဆင်က လမ်းသွားရင်းစွန့်ကာ အချို့ဆင်က ရပ်၍စွန့်၏။ ဗလကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးသဘာဝလေကို သိနေသည်။ ဆင်အကြောင်းကို ခရေစေ့တွင်းကျ သိနေသော်လည်း လူအကြောင်းကိုတော့ ဗလကြီးမသိ။ ဗလကြီး ပုံတောင်ပုံညာ မြိုင်ခြေတောအတွင်းက အင်ကြင်းတောထဲ အင်ကြင်းပန်းတွေ ခူးခဲ့သည်။ လေးမာ၏ အပြေလွှာမှာ ရင်ဖိုစကားတွေ ပါလေမလား။ ဗလကြီး ရင်တွေခုန်နေသည်။ နှလုံးတုန်နေသည်။ ဗလကြီးရဲ့ ချစ်အပြေလွှာတွင် အမုန်းမြားတွေ ဖိုက်လိုက်လေမလား ဖိုရိမ်စိတ်တွေဝင်နေသည်။ အေးရွာနှင့် ဗလကြီးတို့ ဆင်ပိုင်းမြိုင်ခြေတောက အလှမ်းဝေးလွန်းလှသည်။ တစ်တောဝင်တစ်တောင်တက် ဗလကြီး ခရီးဆက်ခဲ့ရသည်။

“တကူး...ကူး...တကူး...ကူး”

တောင်ခြေတောစပ်က ရွှေချိုးကူသံကား နာပျော်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ ချိုးကလေးတွေက ကျွန်းပင်ထက်များတွင် ရွှေလည်တွဲကာ ကူခဲ့နေကြသည်။ ဗလကြီး ရင်တွေက ပို၍ပို၍ ခုန်လာရတော့သည်။ ဗလကြီးနှင့်လေးမာဘဝသည် တစ်ဖိုးတစ်မြစ်စီ ခြားနေ၏။ မိုးနှင့်မြေလွှာပမာ။ လေးမာဘဝက မိုးကောင်းကင်။ ဗလကြီးဘဝက မြေလွှာပြင်။ မတူညီသောဘဝ။ မညီမညာလှသော သာကေ။ အေးရွာဘက်ဆီက တိုက်ခတ်လာသော တောင်လေကလေး သွေးသွားသည်။ ဗလကြီးရင်ထဲ အေးသွားရသည်သို့ ရှိ၏။ နားထဲတွင် အသံသံသံ တိုးညှင်းဝင်လာသည်။ အသံချဲ့

စက်သံ။ သီချင်းသံ လေပြေလေးအဝှေ့ဝယ် ညှင်းညှင်းပြေပြေ လေး ကြားလိုက်ရသည်။

“အခါတော်ပေးတာက နတ်ရေးတဲ့ ရွှေဖူးစာ... ကောင်းခြင်း သင်္ဂါ... ဪ... ကောင်းခြင်း မင်္ဂလာ... ရတုချိန် အခါ... ဝေဆာ... ဝေဖြာ... ရွှမ်းတင်... ရွှမ်းတင်ကမ္ဘာ... ချမ်းမြေ့... ချမ်းမြေ့... ကြည်ကြည်သာ...”

ဗလကြီး အေးရွာဘက်ဆီသို့ တစ်လှမ်းချင်း ခြေလှမ်းနေပါသည်။ အေးရွာကလေးသည် အဝေးတွင် မှန်မြဲမြဲ မှိုင်းညိုနေ၏။ အမြင်နီးပေမယ့် သွားရမည့်ခရီးမှာ ဝေးနေသေးသည်။ အေးရွာဘက်ဆီက လာနေသော နွားတစ်ရည်းနှင့် လူတစ်ယောက် လမ်းမှာတွေ့လိုက်ရသည်။ ဗလကြီး အသံချဲ့စက်သံကို စူးစမ်းမေးမြန်းမိသည်။

“ဗျို.....အစ်ကိုကြီး ဒီနေ့ အေးရွာမှာ အလှူရှိတယ် ထင်တယ်။ ဘယ်သူ့အလှူလဲဗျ”

“အလှူမဟုတ်ဘူးဗျ။ မင်္ဂလာလေ။ မင်္ဂလာဆောင်။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးမှူးဆရာစုံမြိုင်နဲ့ ကျုပ်တို့ရွာ ကွမ်းတောင် ကိုင်လေးမာတို့ မင်္ဂလာဆောင်”

ဗလကြီးလက်ထဲက အင်ကြင်းပန်းစီးကြီး လွတ်ကျသွားပါသည်။ ဗလကြီး မျက်လုံးအစုံသည် ပြာဝေသွားသည်။ ကမ္ဘာကြီးသည်ပတ်ချာ လည်နေသည်ဟူ၍ ဗလကြီးထင်မိသည်။ ပုံတောင်ပုံညာ တောင်တန်းကြီး ပြိုကျသွားပြီဟု မြင်လိုက်မိသည်။ အသံချဲ့စက်မှာ အေးရွာဆီက ကြည်နူးဖွယ် မင်္ဂလာတေး သီချင်းသံတွေ ဗလကြီးနားထဲသို့ အတင်း အဓမ္မတိုးဝင်လာသည်။ ဗလကြီး မကြားလိုတော့။ ဗလကြီးမမြင်လိုတော့။ ဗလကြီး

မသိလိုတော့။ အောက်သို့ လွှတ်ကျသွားသော အင်ကြင်းပန်းစီးကြီးကို ကောက်ယူကာ အဝေးဆုံး အဝေးဆီသို့ တအားကုန်လွှင့်ပစ်လိုက်သည်။ ဗလကြီးနားနှစ်ဖက်ကို လက်နှစ်ဖက်နှင့် ပိတ်ထားလိုက်သည်။

“ရက်စက်လိုက်တာ လေးမာရယ်။ လေးမာပေးလိုက်တဲ့ ချစ် အဖြေလွှာဟာ ဗလကြီး ရင်စီးကို ပူလောင်ခဲ့ပါပြီ လေးမာ”

“တကူး.....ကူး.....ကူး.....တကူးကူး.....ကူး”

ကျွန်းပင်ထက်ဖျားဆီက ရွှေချိုးငယ်မောင်နံ့က ရွှေလည်တွဲလို ချစ်တင်းဆိုနေကြပြန်သည်။ ချိုးဖို၊ ချိုးမလေးတွေက တိတိတာ ပလီပလာ ခွန်းတုံ့ချစ်တင်းမေတ္တာနှင်းအပ်နေကြသည်။ ဗလကြီး မျက်လုံးအိမ်မှာ မျက်ရည်များဝဲနေသည်။ ဗလကြီး၏ ရင်ခုန်သံတွေ မြန်သထက် မြန်နေ၏။ အေးရွာဆီသို့ ဦးတည်ရွေ့လျားလျက်ရှိသော ခြေလှမ်းများကို မြိုင်ခြေတောဆင်ဝိုင်းဆီသို့ ဦးတည်ချက် ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ဗလကြီး ရင်ထဲဝယ် အသည်းစိုင်းများက တစ်စစ တစ်စစ ပြိုကွဲနေကြပြီ။ ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးက ပြာပြာ။ စမ်းရေစီးသံတွေက သာသာယာယာ။ လွမ်းစွယ်မြိုင်ခြေတောမှာ မြူနိုးတွေဓဇနေပြီလေ။ ။

မျိုးဆက်သွေးလောင်း ဆင်မျိုးကောင်

မှိုင်းပြာဝေမှောင်သော ပုံတောင်ပုံညာ တောင်တန်းကြီးသည် နေခြည်သစ်ကို စောင့်ကြိုနေ၏။ နေလုံးနီသည် အရှေ့အရပ်ဆီက ဝင်ဝင်ကြွားကြွား တင်တင်ထွားထွား ပေါ်ထွက်လာတော့ပေမည်။ သစ်ခုတ်သမားနှင့် ဆင်သမားတို့သည် နေခြည်သစ်ကို အတူတွဲ၍ လုပ်ငန်းခွင်ထဲ ဝင်ရောက်နေကြသည်။ သစ်ခုတ်သမားတို့က ကျွန်းရွှေဝါ တောမြိုင်ထဲတွင် အလုပ်လုပ်နေကြ၏။ ဆင်သမားများသည် ဆင်ကိုယ်စီကို စီးနင်းကာ သစ်ချသစ်တင်သစ်သယ် ကိစ္စအသွယ်သွယ်ကို ရက်ကန်းလွန်းရှယ်သလို လုပ်ကိုင်နေကြရ၏။ သမုဒ္ဒရာ ဝမ်းတစ်ထွာအတွက် နေလုံးနီကို ခေါင်းတွင်ပန်ဆင်ကာ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်နေကြသည်။ ဆင်သမားများသည် ဆင်ဝိုင်းစခန်းများဖွဲ့၍ တောကြီးမျက်မည်းထဲတွင် တစ်တောဝင် တစ်တောင်တက် ရာသက်ပန်ခရီးဆက် နေထိုင်ကြရသည်။ သည်တောတောင်ကြီးထဲတွင် အူဝဲဆိုကတည်းက တစ်နေရာမှ တစ်နေရာ ပြောင်းရွှေ့ကာ ဆင်နှင့်သစ်ဆွဲနေကြရသည်။

“ဖေအယ်...ဆင်ဦးရေ တိုးပွားရေးဆိုပြီး မေထုန်မဲနည်းနဲ့ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဧည့်သည်တွေ ရောက်လာမယ်တဲ့။ အဲဒီဧည့်သည်တွေ သားသွားကြိုရမယ်”

“ဟုတ်တယ်သား ဗလကြီးရေ...မနက်က တောအုပ်ကြီးဆရာမြက ပြောလိုက်သေးတယ်။ ဒီသစ်လေးကို ထင်းချောင်းဖျားချပြီးရင် ပြန်ကြရအောင်။ သား ဧည့်သွားကြိုရမယ် မဟုတ်လား”

“ဟုတ်တာပေါ့၊ ဖေအယ်ရ။ ဒီသစ်က ဆင်ပြောင်ကြီးချွမ့်ရမှာဆိုလို့။ ဒီသစ်ကိုရေချလာရတာ။ ဖေအယ်အပြန် ထမင်းချက်ထားပေတော့”

“အေးပါကွာ။ ငလိုင်ဖူးနဲ့ ညောင်ချဉ်ရွက်စားလာခဲ့မယ်”

“ဟာ... ဖေအယ်ရေ။ ထမင်းမြိန်ဦးတော့မှာပဲ။ ငလိုင်ဖူးကို ဟင်းချိုချက်ပြီး ညောင်ချဉ်ဖူးလေး သုပ်ထားလိုက်ပါဗျာဖေအယ်”

“အေးပါကွာ သား ဗလကြီးရာ”

ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးစီးကာ ချောင်းဖျားထဲသို့ ဝင်သွားပြီး တစ်တော တစ်တောင်လုံးသည် တောသံ တောင်သံတို့နှင့် လွှမ်းမိုးနေ၏။ ယခုဆိုလျှင် ဆင်ဦးရေ တိုးတက်ရေးအတွက် သမားရိုးကျနည်းဖြင့် နေ၍မရတော့ပေ။ သစ်လုပ်ငန်းကို ဆင်များစွာနှင့် ခေတ်မီအောင် အစွမ်းကုန် ဆောင်ရွက်ရတော့မည်။ ဆင်ဦးရေ တိုးတက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မေထုန်မုနည်းဖြင့် စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်တော့မှ ဖြစ်မည်။ သို့မှသာ ဆင်မျိုးကောင်း မျိုးသန်များ ပေါက်ဖွားပေလိမ့်မည်။ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း၏ သစ်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် ဆင်သည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်နေသည်။ ဆင်ဦးရေ တိုးပွားရေးကို ကြံဆကြိုးပမ်းနေသော မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းတွင် ယခုအခါ ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်လုပ်ငန်းကို စမ်းသပ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထိုသားစပ်နည်း အောင်မြင်ပါက ကမ္ဘာတွင် ပထမဆုံး အောင်မြင်မှုရသော နိုင်ငံအဖြစ် ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သည်။

ဆင်သည် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း၏ အဓိကအင်အားဖြစ်၍ ဆင်တစ်ကောင်သည် တစ်နှစ်လျှင် သစ်တန် ၂၀၀ ထုတ်လုပ်နိုင်

သည်။ ဆင်၏ စွမ်းအားဖြင့် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ ပြည်တွင်း ပြည်ပအတွက် အစိုးတန်အမျိုးမှန် ကျွန်းသစ်များ ထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆင်ဦးရေ တိုးပွားရေး ဦးတည်၍ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ မစ္စတာ ဝိုက်ကယ်ဂျေရုမစ်မှ လာရောက်ပြသရန် ကမ်းလှမ်းချက်ကို ဝန်ကြီးဌာနက သဘောတူညီမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသဘောတူညီချက်ဖြင့် ပဲခူးတိုင်း အရှေ့၊ ပျဉ်းမနားမြောက် သစ်ထုတ်ရေးဒေသ လဲဝန်းစခန်းတွင် ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်လုပ်ငန်းကို ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်မှ ၁၅ ရက်နေ့အထိ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်လုပ်ငန်းကို မြန်မာ့သစ်တောလုပ်ငန်းပိုင် ဆင်အထီး ခုနစ်ကောင်နှင့် အမလေးကောင်ကို စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်နည်းသည် အနာဂတ်အတွက် ဆင်မျိုးကောင်း မျိုးသန်များကို ကြာရှည်စွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်မည့် အကျိုးတရား ရရှိစေမည်ဟု သိရသည်။ ထို့ပြင် ဆင်များ၏ မျိုးရိုး ခံစာအရည်အသွေးကို မြှင့်တင်နိုင်ပြီး သဘာဝနည်းဖြင့် ဆင်မများနှင့် သားစပ်ရန် ဆင်ထီးကို သယ်ဆောင်ရန် အခက်အခဲမရှိဘဲ အကုန်အကျ သက်သာကာ ဆင်ထီး၏မျိုးရည်ကိုသာ သယ်ဆောင်ပြီး ဆင်မရှိသည့် မည်သည့်ဒေသမဆို ယူဆောင်သားစပ်နိုင်သည်။ ကိုယ်အင်္ဂါချို့ယွင်းမှု (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် သဘာဝနည်းဖြင့် သားစပ်ခြင်း မပြုလုပ်နိုင်ကြသည့် ဆင်ထီး (သို့မဟုတ်) ဆင်ထီးအား လက်ခံခြင်းမပြုသည့် ဆင်မ

များအား မေထုန်မဲ့နည်းဖြင့် အလွယ်တကူ သားစပ်ပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မေထုန်မဲ့ သားစပ်လုပ်ငန်းသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူသာမက အခြားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကိုပါ စမ်းသပ် အောင်မြင်နေရာ ဆင်များတွင်လည်း စမ်းသပ်အောင်မြင်ရန် မခဲယဉ်းကြောင်း သိရှိရသည်။

ယခု မြန်မာနိုင်ငံတွင် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားဖြင့် အလိုအလျောက် မျိုးရည်ထွက်စေခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းစမ်းသပ် ဆောင်ရွက်ချက်အရ မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းမှ ဆင် ဆေးကု ဆရာဝန်များအဖွဲ့သည် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ဝါရှင်တန် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်မှ ပေးအပ်သော မျိုးရည်ထုတ်စက်ကို အသုံးပြု၍ အရွယ်ရောက်ပြီး ဆင်ထီး တိုးလေး (၃၁) နှစ်ထံမှ မျိုးရည်ကို အပြည့်အဝ ထုတ်ယူနိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ တစ်ဆက်တည်း တွင် ဆင်မနှစ်ကောင်ဖြစ်သည့် မြင့်သာနှင့် မြင့်ဝင်းရွှေ တို့ကို မျိုးရည်သွင်းကိရိယာဖြင့် မျိုးရည်သွင်းပုံကို လက်တွေ့ လေ့ကျင့် နိုင်ခဲ့သည်။ ဤ စမ်းသပ်အောင်မြင်မှုများအရ ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်လုပ်ငန်းကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆက်လက်အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန် မခဲယဉ်းတော့ကြောင်း သိရ၏။

မြန်မာနှင့် ဝါရှင်တန်တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ် ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်လုပ်ငန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်ကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းနှင့် အတူ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေး ဦးစီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ မွေးမြူရေးနှင့်သုတေသနမှ ပညာရှင်များ ဆက်လက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် စီမံရွက်ဆောင်

နေကြောင်းသိရသည်။ ဆင်မေထုန်မဲ့ သားစပ်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင် မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းမှ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဆင်ထီးခုနစ် ကောင်မှာ အေးလဲ (၂၁) နှစ်၊ သန်းဘို (၁၇) နှစ်၊ သောင်းမင်းလှိုင် (၂၃) နှစ်၊ ဝင်းထိုက် (၂၃) နှစ်၊ နိုင်ဦး (၁၃) နှစ်၊ တိုးလေး (၃၁) နှစ်နှင့် သန်းမောင်စိုး (၁၇) နှစ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဆင်မ လေးကောင်မှာ မြင့်သာ (၂၁) နှစ်၊ မြင့်ဝင်းရွှေ (၁၃) နှစ်၊ မြင့်အေး (၂၂) နှစ်နှင့် တင်သီတာ (၁၅) နှစ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ “မမလေး ပန်စရာ...ပျိုတို့မောင် တောင်ပေါ်ရိုးက...ပန်းချီးလို့လာ... အမွှင်ရယ်ဝါ အညာမှာ မြရည်လိမ်းတယ်...အလိုကွယ်ပန်းနွယ် ကစိမ်း...”

“ဗလကြီး ဧည့်သည်တွေ ပါလာခဲ့ပြီလားဟေ့”

“ဖိုးသာအောင်ရေ.....ဧည့်သည်တွေက နိုင်ငံခြားသား တွေတဲ့။ အမေရိကန်ကဆိုလားပဲ။ ဆင်မေထုန်မဲ့ နည်းပညာ အတွက်လာတာ။ ပျဉ်းမနားသစ်ထုတ်လုပ်ရေးကနေပြီး ပြန်သွား ပြီ။ တို့ ပုံတောင်ပုံညာကို နောက်တစ်ခေါက်မှ လာမယ်တဲ့”

“ဧည့်သည်တွေလာရင် တို့တောင် အလုပ်တွေပျက်မှာ။ မလာတာဘဲ ကောင်းပါတယ်ကွာ”

“ကဲ.....ဖိုးသာအောင်၊ ဆေးလိပ်ယူထားအုံးမလား။ ရွာက ဝယ် လာတာ ”

“မယူတော့ဘူးဟေ့”

“အေး.....အေး”

ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီး၍ ဆင်ပိုင်းဆီသို့ ထွက်သွား ပြီ။ ပုံတောင် ပုံညာတောင်တန်းကြီးသည် အပြာရောင်ကနေ

အစိမ်းရောင် တောင်တန်းကြီးကို ရုပ်ပြောင်းလဲနေ၏။
ကောင်းကင်ယံမှ တိမ်မည်းညိုတို့သည် ဖြူလွလွစွမ်းဆိုင်ကြီး
သဖွယ် ဖြစ်သွားပြန်ပြီ။ ကျေးငှက်တွေက မောင်နံ့လည်တွဲကာ
လေထဲတွင် ဝဲဖျံနေကြသည်။ အဝေးဆီက ငှက်မောင်နံ့ အချို့အချ
တွန်ကျူးနေကြသည်။

ဆင်သည် အင်အားကြီးမားသော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ဆင်၏
အားဖြင့် အကျိုးပြုလုပ်ဆောင်ရာတွင် သစ်လုပ်ငန်းသည် ပို၍
တွင်ကျယ်လျက် ရှိသည်။ မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းနှင့် ဆင်၏ကတ္တ
သည် ခွဲခြား၍မရ။ ဆင်၏အစနီဒါန်းမှ ဆင်၏ နံရိုးသည် မြန်မာ
သစ်လုပ်ငန်းအဖို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်သည်။ ဆင်တစ်ကောင်
မွေးလာခြင်းသည် သစ်လုပ်ငန်းအတွက် အနာဂတ်အင်အား
သစ်ပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဆင်တစ်ကောင်
သေဆုံးရခြင်းမှာလည်း သစ်လုပ်ငန်းအတွက် အနုတ်လက္ခဏာ
ပြသမှုပင်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ မြန်မာသစ်လုပ်ငန်း၏ နယ်ပယ်အသီးသီးတွင်
ဆင်ကောင်ရေ သုံးထောင်ခန့် ရှိနေသည်။ သစ်ထုတ်လုပ်ရာတွင်
အဓိကကျလှပါသည်။ လက်ရှိသစ်လုပ်ငန်းပိုင် ဆင်ကောင်ရေဖြင့်
မလောက်င၍ ပုဂ္ဂလိကထံမှ ဆင် ၂၀၀၀ ခန့် ငှားရမ်းလုပ်ဆောင်
နေရသည်။ ဆင်များဝေါက်ဖွား၍ ကောင်ရေများလေလေ သစ်
လုပ်ငန်းအတွက် လုပ်အားတိုးလေ ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်
နိုင်ငံတော်အတွက်ဝင်ငွေရလေ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဆင်ကောင်
ရေ တိုးပွားရေးအတွက် မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းမှ ဂရုတစိုက်
ဆောင်ရွက်နေကြောင်း သတင်းစကား ကြားသိနေရသည်။

ဆင်၏ နီဒါန်းအစမှ လုပ်အားပေးနိုင်သည်အထိ ခွဲထွားအား
ကောင်းသော ဆင်တစ်ကောင်ဖြစ်လာစေရန် မြန်မာသစ်လုပ်ငန်း
မှ အလေးထား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ သာမန်အားဖြင့် ဆင်မ
တစ်ကောင် သုံးနှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်သားကျရန် မလွယ်ကူတော
ထိုက်ကဲကဲ၍ ပို၍ ပို၍ မလွယ်သော အမြှောမွေးခြင်းမှာ အနုတ်
ဂရုပြုရသောလုပ်ငန်းအဖြစ် တွေ့ရသည်။ ဆင်အမြှောမွေးခြင်း
သည် ရွားပါးသောကိစ္စဖြစ်၍ တစ်ခါတစ်ရံမှသာ ဖြစ်ပေါ်လေ
့ရှိသည်။

အမြှောမွေးခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ လေးရိုးလေးစားဖြစ်
သည်။ မွေးဖွားရာတွင် အမြှောများကို လေးမျိုးလေးစား ခွဲခြား
နိုင်ပါသည်။ အမြှောဆင်ထီး မွေးခြင်း၊ ဆင်မချင်း မွေးခြင်း၊ အထီး
အမတွဲ၍ မွေးခြင်းနှင့် အမြှောမွေးသောက်စွများ ရှိတတ်ပါသည်။
သမိုင်းအထောက်အထားအရ ဆင်အမြှောမွေး မမွေးပြဿနာ ပေါ်ခဲ့
ဖူးရာ ရန်ချက်ကာရင်တန်ခိုးသူက မည်သူ တစ်ဦး တစ်ယောက်မျှ
ဆင်အမြှောမွေးသည်ကို မတွေ့ဖူးကြောင်း သူ၏ ဆင်အမည်ရှိ
စာအုပ်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

အာဖရိကမှ အမဲလိုက်မှုဆိုးကျော် ဒုဗိုလ်ကြီး စတော့လေ
ကမူ ကင်ညာနိုင်ငံက ကမ်းရိုးတန်းမှ ပစ်ခတ်ရရှိသော ဆင်မ
အသေကောင်၏ သားအိမ်အတွင်းမှ အမြှောသန္ဓေသားကို တွေ့ရှိ
ခဲ့ကြောင်း အဆိုရှိခဲ့သည်။

“ဇေအယ်...ဇေအယ် မကွေးတိုင်း၊ ဟေတ္ထု သစ်ထုတ်လုပ်
ရေးဒေသ၊ စေတုတ္တရာမြို့နယ် အပေါ်ဗွာအနီးက မောချောင်းနီ

မုန်းချောင်းဆုံရာ နွေဆင်ကျောင်းစခန်းမှာ ဆင်အမြွှာမွေးလို့တဲ့အဖေအယ်ဆင်မကြီးလဲ အမြွှာမွေးလိုက်ရင် ကောင်းမှာဘဲ”

“ဒါနဲ့သား ဗလကြီး ဘယ်နေ့မှာ မွေးတာလဲဟ”

“၁၉၉၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၇ ရက်နေ့ ကြာသပတေးနေ့ မနက် ၁၁ နာရီမှာတဲ့”

“ကောင်းပါကွာ နေတက် ရေတက်ဖွား။ ဒါနဲ့ ဆင်မကြီး နာမည်ကကော”

“ဆင်မကြီး နာမည်က မအောင်ငွေတဲ့။ ဆင်အမှတ်က မ/ ၁၆၃၃ ပါပဲ။ ဆင်မကြီး မွေးသက္ကရာဇ်က (၁၉၄၅) ခုနှစ်ဆိုတော့ ဘုရား... ဘုရား အသက်၊ ၅၀ ကျော်မှ ကံပေါ်တာပဲ ဖေအယ်ရေ”

“အဲဒီ ဆင်မအောင်ငွေဟာ ဘယ်နှစ်သားမွေးပြီးပဲလဲ သား ဗလကြီး”

“အင်း...တိတိကျကျ ပြောရရင် ၁၉-၈-၆၄ မှာ အထီး (၁) ကောင်၊ ၄-၃-၆၉ မှာ အထီး (၁) ကောင်၊ ၂၁-၁၀-၇၅ မှာ အမ (၁) ကောင်၊ ၉-၅-၈၃ နေ့မှာ အထီး (၁) ကောင်၊ ၂-၉-၈၉ နေ့မှာ အထီး (၁) ကောင်၊ အခု အမြွှာနဲ့ဆိုရင် ဆင်ကလေးသားပေါက် (၇) ကောင်ရှိပြီဖေအယ်ရေ”

“ဟာ...အတော် သားထိန်းကောင်းတဲ့ ဆင်မပဲ။ အမြွှာဆင် ဖခင်ကြီးအမည်ကော သိသေးလား။ ပြောပြပါဦးကွာ”

“ဟဲ့...ဟဲ့ ဆင်အဖေနာမည်က မြဋ္ဌေး၊ ဆင်အမှတ်က ၂၅၈၇၊ ၂၅-၃-၉၃ ရက်နေ့မှာ မိတ်လိုက်တာတဲ့ဗျ”

“ဟဲ့.....သား ဗလကြီး ဆင်တွေ နေကောင်းကျန်းမာ ကြရဲ့လား”

“မိခင် ဆင်မကြီးနဲ့ ကလေးတွေပါ နေကောင်းကျန်းမာကြ ပါတယ်။ အရပ်က ခတစ်က ၂ ပေ ၉ လက်မ ရှိတယ်။ မနစ်က ၂ ပေ ၁၀ လက်မ ရှိတယ်။ တစ်ကောင်နဲ့ တစ်ကောင်က သုံးမိနစ် ကြာမှ မွေးတာဆိုပါဗျာ”

“သား ဗလကြီးရဲ့ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ကျွေးမွေးကုသ ပြုစုယူယပုံတွေ ပြောပြပါဦးလေ”

“ဖေအယ်ရေ သိရသလောက်ကတော့ လက်ထောက် မန်နေဂျာက ဦးအောင်ထွန်းဝင်း၊ ဆင်ဆေးကုက ဦးအောင်ပိုင်၊ ဆင်အုပ်က ဦးရဲအောင်နဲ့ ဦးတင်အောင်၊ ဆင်ဦးစီးက ဦးသန်းရွှေ၊ နယ်စာရေးချောင်းခေါင်း ဦးဘိုလေးစိန်လို့ သိရတယ်”

“ဆင်သမားကြီး ကိုသန်းရွှေ။ ဆင်မကြီး အောင်ငွေနဲ့ သမီးများ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ”

ဗလကြီး ဖေအယ် ဦးညက၏ ဆုတောင်းသံကို ပီတိဝေဆာစွာ ကြားနေရသည်။ မည်သို့ဆိုစေ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း သစ်ထုတ်လုပ်ရေးဌာန၏ မှတ်တမ်းများအရ ဆင်မရှစ်ကောင်သည် အမြွှာရှစ်မြွှာ မွေးဖွားခဲ့ပြီးကြောင်း၊ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားများအရ သိကြရပါသည်။ ထိုဆင်မ ရှစ်ကောင်မှ ဆင်အမြွှာ ၁၆ ကောင်မွေးဖွားခဲ့ရာ ဆင်ထီး ခုနစ်ကောင်နှင့် ဆင်မ ကိုးကောင်ဖြစ်သည်။ ယင်း ၁၆ ကောင်အနက် မွေးသေဆင်မှာ လေးကောင်ဖြစ်သည်။ အသားတင် ကျန် ၁၂ ကောင်အနက် တစ်ကောင်မှာ ကျားကိုက်ခံရ၍လည်းကောင်း၊ နှစ်ကောင်မှာ အားပြတ်၍လည်းကောင်း သေဆုံးခဲ့ကြရသည်။

မြန်မာ ဆင်အမြွှာအကြောင်းကို ၁၉၁၁ ခုနှစ်၊ ဖြေဆိုကြ
စာတိုက်များသားပိုင် ဆင်မတစ်ကောင်က ဆင်အမြွှာ စတင်မွေးခဲ့
သည်။ မွေးပြီးချင်းမှာ ဆင်နှစ်ကောင်စလုံး သေဆုံးခဲ့၏။ နှစ်
အနည်းငယ်ကြာပြီးတော့ ချင်းတွင်းဒေသ ဘီဘီတီစီ အယ်လ်ဖို
ဆင်မက ဆင်အမြွှာ မွေးခဲ့ပြန်သည်။ သို့ပေမယ့် ဆင်ကစော
တွေဟာ သက်ဆုံးမရွှေခဲ့ပေ။ ဆင်အမြွှာထဲမှာ အသက်မသေ
ကျန်ကျန်မာမာ နာမည်ကြီးနေသူကတော့ ၁၉၂၀ ဖြည့်နှစ်က
မွေးဖွားခဲ့သော “သောင်းရင်းအမြွှာ” ဖြစ်သည်။ ဆင်နှစ်ကောင်
အမြွှာကို စတီးဘရားသားက ပိုင်ပါသည်။ အထီးတစ်ကောင် အ
တစ်ကောင်မွေးပေးခဲ့၏။

၁၉၆၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက်နေ့က နိုင်ငံတော်
သစ် ထုတ်လုပ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ပိုင် ဆင်အမှတ် ၉၁၈ နာမည်ထွား
အေးမ၊ ဆင်အမြွှာပူးကို မွေးခဲ့သည်။ မြစ်ကြီးနားခရိုင် ယန္တရား
အဖွဲ့လက်အောက် အင်းတော်ကြီးဒေသ နှစ်ဆန်နှင့် ၂၃ မိုင်
ဝေးကွာသော လည်မောက် တောင်ပေါ်မှ မွေးဖွားခဲ့သည်။
ဆင်ဖခင်က ဆင်မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၁၇၄၄ သန်းကျော်လို့
ခေါ်သည်။ ဆင်သမား၊ ဆင်ဦးစီးကတော့ ဦးထွန်းပ ဖြစ်ပါသည်။
မွေးလာခဲ့သော အမြွှာအထီးကလေးမှာ အရပ်နှစ်ပေကျော်လက်မ
ရှိသည်။ အမကလေးအရပ်မှာ နှစ်ဝေရစ်လက်မ ရှိသည်။
နှစ်ကောင်စလုံး မှာ ငှက်ပျော့ကိုင်းကျော၊ နားရွက်က ညောင်ရွက်
ပုံ၊ အပြီးက တစ်ပေရစ် လက်မစီရှိ၏။ ဆင်လောကမှာ ရှားရှား
ပါးပါး မွေးဖွားပြီး အဖတ်တင်ခဲ့သော ဆင်အမြွှာစုံ ဖြစ်သည်။

ဆင်အမြွှာ ရှစ်ကောင်အနက် နောက်ဆုံးမွေးဖွားပေးခဲ့သော
ဆင်မ မှာ သရက်ခရိုင်ဒေသတွင် ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ
၂၃ ရက်နေ့က၊ မွေးဖွားပေးခဲ့သည်။ ဆင်မအမည်မှာ စိန်မြနီဖြစ်၍
အထီးနှင့်အမ တစ်ကောင်စီကို ရှင်သန်အောင် မွေးမြူနိုင်ခဲ့သည်။
ဆင်အမြွှာပူးများကို မွေးဖွားပေးခဲ့ကြသော ဆင်မကြီးရှစ်ကောင်၊
အမည်များမှာ ထွားအေးမ၊ (မြစ်ကြီးနားဒေသ)၊ မယ်မြိုင်
(မြစ်သာ)၊ မိဆယ် (သရက်)၊ ဝင်းခိုင်သီ (မော်လိုက်အနောက်)
ဘက်စီ (မော်လိုက်အနောက်)၊ မြမြနီ (သာယာဝတီ)၊ မြရင်
(မော်လိုက်အနောက်) နှင့် စိန်မြနီ (သရက်ဒေသ) တို့ ဖြစ်သည်။

ဆင်အမြွှာမွေးသော ဆင်မရှစ်ကောင်တွင် ဆင်မ “ဘက်စီ”
မှလွဲ၍ ကျန်ဆင်များမှာ “မ” အက္ခရာဖြင့် အမည်မှည့်ခေါ်
ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤသည်မှာပင် ထူးခြားနေပါ၏။
ယခုအခါ ကျန်ရှိသည့် အမြွှာမွေးခဲ့သော ဆင်ကိုးကောင်အနက်
ဆင်အမြွှာမွေး ခြောက်ကောင်ကို သာယာဝတီ သစ်ထုတ်လုပ်ရေး
ဒေသတွင် စုစည်းထားရှိသည်။ ထို ဖြင့် မိခင်ဆင်မကြီးနှင့်
ဆင်ကိုးကောင်ကိုလည်း မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ ဆင်ဝန်ထမ်းများ
နှင့် ဆင်ဆေးကုတိုမှ အထူးဂရုစိုက်စောင့်ရှောက်ထားရာ မိခင်
ဆင်မကြီးနှင့် ဆင်ကလေးများသည် အရွယ်ရောက်၍ ဝပြုံး
ကျန်းမာနေကြ၏။

သာယာဝတီခရိုင် ဘန်ဘွားကျန်ဒေသတွင် ဆင်မကြီးမိခင်
မြမြနီ အမည်ရှိ ဆင်မကြီးက ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်
နေ့တွင် ဆင်အမြွှာမွေးခဲ့သည်။ အမြွှာ ဆင်နှစ်ကောင်အနက်

အထီး ခိုင်ကြီးမောင်နှင့် အမ ခိုင်လယ်ငယ်တို့သည် ယခုအခါတွင် အရွယ်ရောက် ၁၉ နှစ်သား ရှိနေကြပြီး အစွယ်စုံနေကြပေပြီ။

ဗလကြီး ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးကို ဝေ့၍ကြည့်နေမိသည်။ ဗလကြီးအနားသို့ပင် ဆင်ပြောင်ကြီးရောက်လာသည်။ ဗလကြီး စိတ်ထဲတွင် ဆင်ပြောင်ကြီး၏ချစ်သူ မယ်မြန်မာနှင့် မျိုးဆက်သွေးလောင်း ဆင်မျိုးကောင်းတွေ မွေးဖွားပေးနိုင်ပါစေကြောင်း ဆုတောင်းနေမိသည်။ နိုင်ငံအကျိုး လူမျိုးအကျိုးတိုင်းပြည်အကျိုး ရည်မှန်းဆုတောင်းနေသည်။ ဗလကြီး၏ဆင် ဆုတောင်းသည် ပြည့်ဝလှပပါစေသတည်း။

၁၁၁၁၁

မေတ္တာမပျက် သစ္စာငှက်

နုလုံးသားဆိုသည် ချစ်ခြင်းမေတ္တာတို့နှင့် ပြည့်ဝလှပနေကြပါသည်။ အချစ်စစ်အချစ်မှန်တို့သည် နုလုံးသားကို အရင်းတည် အုတ်မြစ်ချတည်ဆောက်ကာ နုလုံးသားဗိမာန် ထူထောင်ကြရ၏။ နုလုံးသားဗိမာန် ခိုင်မာတောင့်တင်းရန်မှာ သစ္စာတရား မေတ္တာပင်မရေစီးအား အထူးလိုအပ်သည်။ သစ္စာတရားသည် ကြီးမားမြင့်မြတ်သော မေတ္တာအင်အားကို အနိုင်ယူနိုင်သည်။ သစ္စာတရား၏ အလှသရဖူကား အဘယ်အရာနှင့် ပြိုင်ပြိုင် မနိုင် နိုင်ပါချေ။ သို့ဖြစ်၍ သစ္စာမျက်နှာ လှတနာမြတ်သည် ဘယ်သူ့ပြိုင်၍ လှပါတော့နိုင်။ ဤသစ္စာတရားအလှသည် နုလုံးသားဗိမာန်၏ အင်အားတစ်ရပ်ပင် မဟုတ်ပါလား။ စွမ်းရည်တစ်ရပ်၏ နုလုံးသားပုံရိပ်တစ်ခုပင် မဟုတ်ပါလား။

အချိန်ကား မိုးမှတ်သုတို့ ဆုတ်ခွာ၍ ဆောင်းလေအေးအေးက တစ်သွေးသွေး။ စိမ့်သော အေးသော ချမ်းသောရာသီကို ဆင်သမားတွေက ကြိုက်သည်။ ထိုအချိန် သားကောင်တို့သည် ရိုးများ၊ မြှောင်များ၊ ချောင်းများ၊ ချောက်များတို့တွင် ခိုဝင်လေ့ရှိသည်။ မိုးလုံးပုလဲတို့ကို မခြွေတော့သော ကောင်းကင်တစ်ခုလုံးသည် စိမ်းစိုသစ်လွင်လှပနေသည်။ တောပန်း တောရနံ့များက အေးအေးမြမြလေး မွှေးနေ၏။ လေပြည်လေညင်းမှာ တောတန်းကိုဖြတ်ကာ တဖြူဖြူတိုက်ခတ်ပေးနေသည်။

ရွှေဦးလေးဦးတို့သို့ မတန်ဘဲ ခပ်ပုန်ပုန်လေးပင် လေပြည်သွေး
လေးနေ၏။ လေချိုတသွေးသွေး ဆောင်းလေတအေးအေးအကြာ
တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ၊ ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏ ဆင်သမား
ဗလကြီးတို့သည် ပုံတောင်ပုံညာ ဖိုးမတောကြီးဆီသို့ ချီတက်
ခဲ့ကြတော့၏။

“ဖေအယ် ဒီတစ်ခါလွှားနေကျ အရှေ့ခင်တောက မသွားဘဲ
အနောက်ပိုင်း မြိုင်ခြေတောတန်းဝင်လာပုံက ဘာကြောင့်လဲဗျ”

“ဟေ့...သား ဗလကြီးရဲ့။ လူကြီးတွေ ကောင်းသလို
တောတက် လာတာ မင်းက စပ်စပ်စရာကွာ”

“လုပ်ပြီဖေအယ်ကလဲ ဆင်သမားဆိုတာ မေးရခြင်းရ
မှတ်သား လေ့လာရမယ်ဆို ဖေအယ်ပဲ ပြောထားပြီးတော့”

“ဟား...ဟား... ဇွတ်ပြီးနဲ့ ဇွတ်ပြန်တုပ်သလို ငါ့စကားနဲ့
ငါတို့ ပြန်ချည်လိုက်ပြန်ပြီကွာ။ ဟုတ်တယ်မဟုတ်လား သား
ဗလကြီး”

“ဖေအယ် အနောက်ဘက်တောကို ဘာကြောင့်ထွက်လာ
ရတယ် ပြောပြဗျာ”

“ဟေ့...သား ဗလကြီး မှတ်ထားဟာ။ မင်းက ဆင်သမား
ရာသက်ပန် လုပ်စားမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်ဆိုတော့ —
မှတ်သုံးဆုတ်ခွာ၊ ဆောင်းလေလား၊ သားကောင်အနောက်မှာလို
တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်၊ တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာဆိုသလို ဆင်သမား
တွေလည်း လက်ကလေးတွေနဲ့ မှတ်ထားတယ်ကွ”

“ဟဲ့...ဟဲ့ ဆင်သမားစကားမှာလည်း အလင်္ကာတွေနဲ့
ပါလားဗျ။ ဖေအယ် ကဗျာအဖွဲ့ စာအဖွဲ့တွေကို ရှင်းပြပါအုံး”

“ရာသီအေးအေး...ယင်းမာပြေးဆတ်တွေ တစ်သားမွေး
သတဲ့ကွ။ အခုရာသီက ဆောင်းရာသီ မအေးဘူးလားကွ။
အေးတယ်ပေါ့။ ပန်းမွှေးမွှေး ရွှေယင်းမာတွေကလည်း ဖိုးပြေးနဲ့
အတူ အပွင့်တွေ ဝေရာကကြွေကျကျပြီပေါ့။ အဲဒီအချိန် အခါမှာ
တောဖျော်သားကောင် ချေငယ်၊ ခိုင်းဆတ်တွေဟာ မျိုးဆက်သစ်
သားငယ်တွေနဲ့ ဖျော်နေ ရွှင်နေကြတယ်လေ။ အနောက်ဘက်မှာ
ဆတ်တွေစားတဲ့ သီးပင်တွေ ပွင့်ပြီ၊ နုပြီ၊ ဝေပြီ။ ဒီတော့ ဆင်သမား
မျက်စိနဲ့ ကြည့်ပြီးတော့ အဲဒီကို သားကောင်တွေလာရာရင်
မောင်တစ်ထမ်းမယ်တစ်ရွက် ပစ်မလွှဲဘဲဟေ့”

ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏတို့သားအဖ အချို့အချို့စကားပြော
သံကို တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ နားထောင်၍ တောအုပ်မြိုင်
ညိုထဲသို့ တိုးဝင်လာခဲ့၏။ တောတောင်က ညိုမှိုင်းနေသည်။
တောသံ တောင်သံတို့က လွှမ်းမိုးထားကြ၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ
ခပ်ဝေးဝေး မြိုင်ခြေတောဆီမှ “အိုးဝေ... အိုးဝေ” ဟူ၍ ဒေါင်း
တွန်သံကို ကြားနေရသည်။ မြို့တိမ် ကင်းစင်၍ နေမင်းသည်
ဝင်းထိန်လျက်ရှိသည်။ တောအုပ်ကြီးနှင့်ဆင်သမား နှစ်ဦး သည်
တောနက်ကြီးထဲသို့ ဆင်းလာခဲ့၏။ ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏသည်
ဆောင်စားကြီးကို ခါးတွင် ချိတ်ဆွဲထားသည်။ သူ၏ ဘယ်ဘက်
ဖုံးထက်တွင် ဒူးလေးကြီးပါလာသည်။ ဘေးလွယ် ဝါးကျည်
ထောက်ထဲတွင် မြားအချောင်း ၁၀၀ ကျော်ရှိနေသည်။ သား
ဗလကြီးမှာကား သူကျွမ်းကျင်လိမ္မာရာ လုပ်ကို ကိုင်ဆောင်သား
သည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြက တောပစ်ရိုင်းဖယ်ကြီးကို

မှဆိုးထမ်း ထမ်းကာလိုက်ပါလာသည်။ ကျည်ဆန်အပိုများလည်း ပါရှိလာပါသည်။

“ဗလကြီးရေ ... သောက်ရေလေးတစ်ပေါက်လောက် ပေးပါဦးကွာ”

“ဆရာမြကလည်း မနက်အစောကြီး ရေဆာနေပြီလား”

“အေးပေါ့ကွာ... ငါးပိကောင်နဲ့ ထမင်းစားလာခဲ့ရတော့ ရေသိပ် ဆာနေတယ်”

“ရော့...ရော့...ဆရာမြ”

ဗလကြီး လှမ်းပေးလိုက်သော ဘူးသီးခြောက်ကို တောအုပ်ကြီးက မော့သောက်ချလိုက်ပါသည်။ ပင်ပန်းခဲ့သမျှ အနွမ်းများသည် တစ်ခဏအတွင်း ပြေပျောက်သွားပါ၏။ တောတောင်ထဲတွင် ပွင့်နေသောပန်းတွေက မွှေးလှသည်။ ဘာပန်းဟူ၍ အမည်ကွဲကွဲပြားပြားမသိ။ တချို့ပန်းကလေးများမှာ အနံ့သည် စူးစူးရှရှမွှေး၏။ တချို့ပန်းကလေးတွေက အေးအေးမြမြမွှေးနေကြပါသည်။

“ဆရာမြ...ရှ...ရှ...”

ဗလကြီး တောထဲသို့ အဝင်တွင်ရေ့တွင် စမ်းချောင်းကလေးကို တွေ့ရသည်။ ဗလကြီး အချက်ပေး လက်ညှိုးညွှန်ပြရာသို့ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ စူးစိုက်စိုက် ကြည့်လိုက်မိပါသည်။ ဦးဉာဏမှာမူ မျက်မှောင်ကြီးကျွဲကာ အဝေးဆီသို့ ကြည့်နေ၏။ လား...လား... ချေငယ်မောင်နဲ့။ ချစ်ရည်ဆမ်းနေသောအလှမြင်ကွင်းသာတည်း။ စမ်းရေကြည်လေးတွေက တသွင်သွင်စီးဆင်းနေသည်။ မြေဇာ မြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းစိုစိုလေးတွေက

သဲသောင်ကမ်းတွင် စိမ်းနုနုလွမ်းဖြူ ပေါက်နေကြသည်။ ချေငယ်မောင်နဲ့သည် စမ်းရေအလှ မြက်ခင်းမြဲမြဲအကြားဝယ် လှပသော ပန်းချီကားလေးတစ်ချပ်သဖွယ်ဖြစ်နေ၏။ တစ်ခဏအတွင်း အလှတောတွင် နှစ်မျောသွားမိသည်။

“ဟေ့...ဆရာမြ ဘာလုပ်နေတာလဲ၊ ပစ်လေ”

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ မုဆိုးဝါသနာပါသည်။ လူနှလုံးသားသည် နူးညံ့၏။ သိမ်မွေ့နက်နဲ၏။ ချစ်စရာရှိလျှင် ချစ်တတ်သည်။ ယခုမြင်ကွင်းကား သင်္ဂီရရသမြောက်သော အလှပန်းချီကားဖြစ်နေသည်။ ချေအဖိုအမတို့သည် စမ်းရေလေးကို သောက်နေသည်။ မြက်ခင်းနုနုလေးကို စားနေကြသည်။ ချစ်သူတို့နှစ်ဦး ရွှင်မြူးနေကြသည်။ အချစ်ဆိပ်ရည်တက် နေကြသည်။ တယုတယ အကြင်နာမြင်ကွင်းကိုပင် တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ဆင်သမားဗလကြီး၏ လမ်းညွှန်မှုကြောင့်ရိုင်ဖယ်ကို ချေမောင်နဲ့ ရိုရာသို့ ထိုးချိန်လိုက်ပါသည်။ တစ်ထွာ တစ်ညှိဦးချီရှိသော ချေဖိုကို ပစ်မှတ်ထဲသို့ ဆွဲသွင်းကာ တောအုပ်ကြီးသည် သင်္ဂီရရသမြောက် လှသော ပန်းချီကားလေးကို ဆွဲဆုတ်ပစ်လိုက်မိပါတော့၏။

“ဒိုင်း...”

တောကြီးတစ်ခုလုံး ဟိန်းညံ့သွားသည်။ သေနတ်သံနှင့်အတူ ဦးချိုပေါက်စ ချေဖိုကလေးမှာ ရှေ့သို့ အနည်းငယ်သာ လှမ်း၍ လဲကျသွားတော့သည်။ ဤအချိန်တွင် ချစ်ရည်ရွန်းမြဝေနေသော ချေမချောချောကလေးသည် လွင့်ပျောက်သွားတော့၏။ သစ္စာထား နှစ်ပါးသွားတွင် စမ်းရေကိုသောက် မြက်နုကိုဝါးခဲ့

ကြသော မောင်နှံအစုံသည် ယခုတော့ ဖော်မစုံ တစ်ကိုယ်ထဲ
ဆွေးအိုင်ထဲတွင် လဲလျက်ရှိနေသည်။ ချေးမငယ် ချောချော
လေးကို လျှာကလေးနှင့် တသသပွတ်သပ်ပေးခဲ့သော မေတ္တာ
ထား တေးသွားကား သေခြင်းတရား၏ နိဂုံးဖြစ်ခဲ့ရပြီ။ ချောသည်
လျှင်မြန်၏။ အနံ့သိ၏။ သို့သော် အချစ်အတွက် အသက်
အန္တရာယ်ကို မမြင်နိုင်ခဲ့ပေ။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် အချစ်
မြင်ကွင်း အကြင်နာ ဒဿနကို ရှာဖွေရင်း သစ်ပင်ကြီးတွင် နီနေ
လိုက်သည်။

“ကဲ ဗလကြီး ... တောအုပ်ကြီး ဆရာမြတာဝန်ကတော့
ကျော သွားပြီ။ တို့တစ်တွေတာဝန်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဒီတော့
ဒီချော့ကို ဖျက်ကြမယ်။ ပြီးတော့ မီးမွှေးပြီး အသားခြောက်
အောင်ကင်ကြမယ်။ ချောသားခြောက်ကိုတော့ တစ်စုံလုံး မစားခဲ့
ရတာ အခုတော့ တစ်စစားရတော့မယ်”

“ဖေအယ်ရေ ... ဆရာမြကတော့ ဒီချော့မောင်နှံမြင်တာနဲ့
ချက်ချင်း မပစ်ဘူးဗျ။ ရန်ကုန်က ဆရာကတော်ကို လှမ်းသတိ
ရနေလိုက်တယ် ထင်ပါရဲ့ဗျ။ ဟဲ...ဟဲ...ဟဲ...ဟဲ...”

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ဦးညဏနနှင့်ဗလကြီးတို့
သားအဖ ပြောစကားကို ဘာမှဝင်မပြောဘဲ ငြိမ်နေလိုက်သည်။
မျက်လုံးများ မှေးစင်းလာသဖြင့် တောဆောင်းဦးထုပ်ကို မျက်နှာ
ပေါ် သို့တင်ကာ မှေးနေလိုက်သည်။ တောတောင် ကြီးတစ်ခုလုံး
သည် သေနတ်သံကြောင့် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေရာမှတစ်စုံ
အသက်မြန်ဝင်လာ၏။

“ဗျို.....တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ၊ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ”

မှေးစက်၍ အိပ်မောကျနေရာမှ ဖျတ်ခနဲ လန့်နိုးလာသည်။
သေနတ်ကို အသင့်အနေအထားသို့ ပြင်လိုက်သည်။ တောအုပ်
ကြီး၏ ပြုမူပုံကိုကြည့်၍ ဦးညဏက ပြုံးတုတ်ကြီးလုပ်နေသည်။
ဗလကြီးသည် ချောငယ်ကို ဖျက်၍ အသားအရိုးခွဲခြားကာ မီးဖိုတွင်
အသားကင်နေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်သည် တောသံတို့ဖြင့်သာ
ချုပ်မြူးနေ၏။

“ဦးညဏ.....ဘာဖြစ်လို့လဲဗျ”

“ဟော.....တို့မှာကြည့်စမ်းပါ ဆရာမြရဲ့”

တောအုပ်ကြီး လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ကောင်းကင်ပြာကြီး
နောက်ခံ သစ်ချပင်ထက်ပေါ်တွင် အောက်ချင်းငှက်ကြီး
တစ်ကောင်ကို တွေ့ရသည်။ သူ၏ နှုတ်သီးတွင် အစားအစာ
တစ်ခုကို ကိုက်ချီထားဟန်တူသည်။

“ဦးညဏ.....အောက်ချင်းငှက်ကြီးလေဗျာ”

“ဟုတ်တယ် ဆရာမြရေ.....အဲဒီငှက်ကို တွေ့တော့
ဥစောပိုင်းက ဆရာမြ ပစ်ခတ်ရရှိလိုက်တဲ့ ချေဖိုကြီးကို သနား
သွားတယ်ဗျာ”

“ဘာကြောင့်လဲဗျ ... ဦးညဏရဲ့”

“သစ္စာမရှိလို့ပေါ့ဗျ။ ဆရာမြ မြင်တဲ့အတိုင်း တူနစ်ကိုယ်
ချွလည်တဲ့ ဘယ်မခွဲပါဘူးလို့ သစ္စာပန္နက်ချနေတုန်းမှာ ဆရာမြ
နှုန်းခနဲပစ်လိုက်တာ မဟုတ်လား”

“ဟုတ်တယ်လေ ... ကျွန်တော်တောင် စိတ်မကောင်း
ဖြစ်မိသေးတယ်”

“သေနတ်မှန်တဲ့ ချွေဖိုကို ဆွေးသေ ဝက်သေ ... သေပေတော့
လို့ ချွေမက ချွေဖိုကို ပစ်ပြေးသွားခဲ့တယ်။ မေတ္တာလမ်းမှာ
သစ္စာကုန်းတဲ့ဇာတ်လမ်း ဆရာမြ ဒါရိုက်တာလုပ်လိုက်
တယ်ဟေ့၊ အခုတော့ အောက်ချင်းငှက်။ အဲဒီငှက်တွေက ဆရာ
မြရေ သစ္စာငှက်ဗျ။ သစ္စာငှက်။ ဒီဇာတ်လမ်းမှာတော့ ကျ
ဉာဏ်ကြီး ဒါရိုက်တာလုပ်မယ်။ ဆရာမြက ပွဲကြည့်ပရိသတ်
လုပ်ပေတော့”

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြမှာ ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏ် ပြော
သမျှကို လိပ်ပတ်မလည်သေးပါ။ ဦးဉာဏ်လုပ်သမျှကို နာယူ
ရန်သာ ဆုံးဖြတ်လိုက်မိပါသည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ
ကြည့်နေစဉ်မှာပင် အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် နားနေရာ
အကိုင်းထက်မှ တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ပျံဝဲ
သည်။ ပြီးလျှင် သစ်ချပင်ကြီး၏ ခွဆုံတွင် နားလိုက်သည်။
သစ်ခေါင်းအတွင်းမှ နှုတ်သီးထွက်ပေါ်လာသည်။ အောက်ချင်း
ငှက်ဖိုကြီးသည် ထွက်ပေါ်လာသော နှုတ်သီးကို အစာခွံသည်။
အစာကျွေးမွေးခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးသောအခါ တကျည်ကျည်
တကျာကျာ ... မြည်ကြွေး၍ အထက်မှီးကောင်းကင် တစ်ခု
တစ်ပြင်ဆီသို့ လေနှင့်အတူ ပျောက်ကွယ်သွားတော့၏။
တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ သက်ပြင်းရှည်ကြီးတစ်ချက် ချလိုက်
ပါသည်။ ဗလကြီးမှာ ချေတစ်ကောင်နှင့် အလုပ်ရှုပ်နေသည်။
ဦးဉာဏ်သည် ဆေးရွက်ကြီး ကွမ်းသီးလုံးခန့်ကို ပါးစပ်ထဲထည့်
ဝါးနေသည်။

“ဆရာမြ...မြင်တယ်မဟုတ်လား။ သစ္စာပြကွက်ကို
လက်တွေ့ပြရမှာဆိုတော့ ... အောက်ချင်းငှက်တွေဟာ သိပ်
သနားဖို့ ကောင်းပါတယ်ဗျာ၊ ဒါပေမယ့် ကျုပ်က ဆရာမြလို
တောအုပ်မဆိုးကြီးကို အတွေ့အကြုံ တိုးတက်စေဖို့ လုပ်ပြရဦး
တော့မယ်ဗျာ”

ဦးဉာဏ်သည် ခါးတောင်းကို မြှောင်နေအောင် ကျိုက်ကာ
သစ်ချပင်ကြီးပေါ်သို့ တက်သွားလေတော့၏။ မြင့်မား
ခက်ခဲလှသော သစ်ချပင်ကြီး၏ အောက်ချင်းရိပ်မြေ
နီးနားနေရာဆီကို ရောက်ရှိသွားတော့၏။ ဝက်ဝံတစ်ကောင်ကဲ့သို့
ဦးဉာဏ်မှာ လျင်မြန်၏။ ဖျတ်လတ်၏။ တက်ကြွ ရွှင်လန်းနေ
သည်။ ဦးဉာဏ်သည် ငှက်အသိုက်အမြို့ ရွံ့စေးတွေကို ခွာချ
လိုက်သည်။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီး၏ အမှတ်အသားလုပ်ထား
သော သင်္ကေတများကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တော့၏။

ဦးဉာဏ်သည် ငှက်အသိုက်အမြို့ရွံ့စေးတွေကို ဟိုတစ်စ
သည်တစ်စ ထားလိုက်သည်။ လုပ်စရာများကို ခပ်သုတ်သုတ်
လုပ်ပြီး သစ်ချပင်ပေါ်မှ ဆင်းလာကာ တောအုပ်ကြီးဆရာမြ
ဆိုင်နေရာသို့ ရောက်ရှိလာတော့သည်။ ပြီးလျှင် ဘူးသီး
ခြောက်ရေဘူးထဲကရေကို ပလုတ်ကျင်းကာ တစ်ကျိုက်
တစ်ကျိုက်သောက်ချလိုက်ပါသည်။

“ဆရာမြရယ်... ကျုပ်ရင်မှာ မချီလှပါဘူးဗျာ”

“ဘာကြောင့်လဲ ဦးဉာဏ်ရဲ့”

“သစ္စာငှက်အပေါ် ရက်စက်လိုက်ရလို့ပေါ့”

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြနှင့် ဦးဉာဏ် စကားပြောနေစဉ်မှာ
အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် သစ်ချပင်ကြီးဆီသို့ ရောက်လာ

သည်။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် အသိုက်အမြှူပျက်ကြီးကြီး မြင်တွေ့သွားလျှင် စူးစူးရှရှကြောက်လန့်ဖွယ် အသံနက်ကြီးဖြင့် မြည်သည်။ အော်ဟစ်သည်။ လေတွင်ပျံနေသည်။ ဝဲနေသည်။ ဆောက်တည်ရာမရ ဖြစ်နေတော့သည်။ ဦးဉာဏနှင့် တောအုပ်ကြီး ဆရာမြတို့သည် စိတ်ဝင်စားစွာ စိုက်ကြည့်နေကြ၏။ ဗလကြီးသည်ပင်လျှင် အမဲဖျက်ခြင်း၊ အမဲကင်ခြင်း၊ ကိစ္စဖြင့် မြောက်သွားသဖြင့် တောအုပ်ကြီး ဆရာမြထံပါးသို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။

“ဖေအယ်ကတော့ လုပ်ချလိုက်ပြန်ပြီဗျာ”

“ဟေ့... သား ဗလကြီး ငြိမ်ငြိမ်နေကွာ”

ဦးဉာဏက အသံခပ်အုပ်အုပ်နဲ့ ပြောချလိုက်ပါသည်။ အောက်ချင်း ငှက်ဖိုကြီးသည် အသံစူးစူးရှရှမြည်ကြွေးကာ အသိုက်ခေါင်းတွင်းမှ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးကို နှုတ်သီးဖြင့် အတင်းအဓမ္မဆွဲထုတ်နေတော့သည်။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးက သနားစဖွယ်မြည်ကြွေးနေရသည်။ သို့သော် အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပင် နှုတ်သီးနှင့်ထိုးသည်။ ဆိတ်သည်။ ပေါက်သည်။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် မြေကြီးပေါ်သို့ ပြုတ်ကျသွားသည်။ မြေပေါ်ရောက်ရှိနေသော အောက်ချင်းငှက်ဖိုကို မညာမတာ ရက်ရက်စက်စက် ထိုးသုတ် ဆိတ်ပေါက်နေသည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ဤမြင်ကွင်းကို မကြည့်လိုတော့ပေ။ သေနတ်ကို မောင်းထိုးကာ၊ ငှက်ဖိုကြီးထံသို့ ထိုးနှံလိုက်သည်။

“တောက်... မိုက်ရိုင်းလိုက်တာကွာ”

“ဆရာမြ... ဆရာမြ... သေနတ်နဲ့ ပစ်လိုက်မလို့ လား။ မလုပ်လိုက်ပါနဲ့ ဆရာမြရယ်... ကျုပ်ဉာဏကြီး ဒါရိုက်တာ တောင်ဆရာမြနဲ့အတူ ပွဲကြည့်ဖိုသတ်လုပ်နေတာပဲ။ ဆရာမြ... ဆန္ဒတော့ သိပ်မစောပါနဲ့ဗျာ”

“...ဟင်း...”

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ဆင်သမား ဦးဉာဏ၏ တားဆီးမှုကြောင့် သေနတ်ကို အသာချထားလိုက်ရသည်။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် ငှက်ဖိုကြီးကို ပြန်၍ထိုးသည်။ တစ်နေ့ပြန်၍ဆိတ်သည်။ ငှက်ဖိုကြီးတွင် သွေးစသွေးနုများဖြင့် ရဲရဲနီနေသည်။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုသည် ဦးခေါင်းကို သဲသဲမဲမဲ ထိုးဆိတ်ပေါက်လိုက်သောအခါ ငှက်ဖိုကြီးခမျာ မြေပေါ်သို့ ခေါင်းစိုက်ကျသွားကာ မလှုပ်မရွက် သေပွဲဝင်သွားတော့သည်။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် သေပွဲဝင်သွားသော ငှက်ဖိုအနီးတွင် တကျည်ကျည် တကျာကျာအော်၏။ လူးလာခေါက်တုံ့ပြန်လိုက် သွားလိုက် လုပ်နေသည်။ တစ်ခါတစ်ခါတွင်မူ မကျေမချမ်းဘဲ ငှက်ဖိုကြီးကို ရက်ရက်စက်စက် ပြန်၍ထိုးဆိတ်နေပြန်သည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ စူးစိုက်ကြည့်နေကြ၏။ အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီးသည် စိတ်ရှိသလောက် ငှက်ဖိုအပေါ် ပြုမူပြီးသောအခါတွင် ကောင်းကင်ယံတွင် အကြိမ်ကြိမ် ပျံဝဲနေတော့၏။ အော်မြည်သံ တို့ကား တောတစ်ခွင်တစ်ပြင်လုံးကို မြည်ဟိန်းသွားတော့၏။

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ၊ ဦးဉာဏ၊ ဗလကြီးတို့သည် စူးစိုက်သော မျက်လုံးအစုံနှင့် ကြည့်နေကြသည်။ အောက်ချင်း ငှက်ဖိုကြီးသည် အသံကုန်မြည်တွန့်ပြီးသောအခါတွင် မိုးထက်မကင်းကင်

အမြင့်ဆုံးအထိ ပြန်တက်သွားလေတော့သည်။ ငှက်၏အသွင်သည် အမည်းစက်ကလေးသဖွယ် မြင်တွေ့နေရတော့၏။ မကြာမီ အချိန်တွင် ပျံသန်းနေသော လေထုထဲ၌ အတောင်ပံနှစ်ခုကို ရုတ်၍ ကျောက်တုံးကြီးတစ်ခုကဲ့သို့ ကျလာသည်။

“ဘိုး...”

“ဟာ...ဦးညဏကြီး ကြည့်လိုက်ပါအုံးဗျာ”

“ဟင်...”

အောက်ချင်းငှက်ဖိုကြီး၏ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် မြေကြီးပြင်ပေါ်သို့ ကျလာ၏။ မြေပြင်ပေါ်တွင် တစ်ခဏမျှ ဆန့်ငယ် ဆန့်ငင် ဖြစ်နေလေသည်။ မကြာသောအချိန်ကလေးတွင်ပင် အသက်ပျောက်သွားတော့သည်။

“ဟေ့...သား ဗလကြီး...သွား...သွား ငှက်တွေကို စမ်းချောင်ရေစပ် နားယူသွားပြီး အမွှေးနုတ်လိုက်ကွာ”

“ဟုတ်ကဲ့...ဖေအယ်”

ဗလကြီး ထွက်သွားလေသည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ဦးညဏကို အသေအချာကြည့်နေမိသည်။ ဦးညဏ ဆင်သမားကြီး မျက်လုံးအိမ်တွင် အခါမဲ့ ဖိုပုလဲမဟုတ်လျှင် ဆောင်းနှင့်စက်တွေပဲလား။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ ဝေခွဲမရ ဖြစ်နေရတော့၏။

“ဟင်...ဦးညဏကြီး...မျက်ရည်စတွေနဲ့ပါလား”

“ဟုတ်တယ် ဆရာမြ...ရေ...။ သစ္စာငှက်အတွက် ဂုဏ်ပြုလိုက်တဲ့ မျက်ရည်စက် သင်္ကေတတွေပါ”

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြပင်လျှင် ပင်သက်အကြိမ်ကြိမ် ချလိုက်မိပါသည်။ အဝေးဆီမှ ကောင်းကင်ပြာကြီးမှာ ကြည်လင်ဝင်းပနေပါသည်။ တောတောင်တို့ကား၊ စိမ်းစိမ်းစိုစို ရှိနေကြ၏။

“တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ... အောက်ချင်းငှက်တွေဟာ သိပ်သစ္စာရှိ ကြတယ်။ ငှက်မရဲ့အသိုက်ကို ရွှံ့စေးတွေနဲ့ ဝိုင်းအုံပြီး ဆိုပိတ်ထားကြတယ်။ အထဲကဥတွေ သားပေါက်သည်အထိ ငှက်မရဲ့ နှုတ်သီးတစ်ပေါက်ထွက်သာရလေးသာ ထားတယ်လေ။ အဲဒီရွှံ့စေးတွေကို ကျုပ် ညဏကြီးက ရက်ရက်စက်စက် ဖျက်ဆီးပြီးတော့ ဖန်တီးဇာတ်ဆင် ဒါရိုက်တာလုပ်လိုက် ရတာပေါ့။ ဒီတော့ ငှက်မရဲ့သစ္စာမာယာမရှိပုံကို အောက်ချင်းငှက်ဖို အထင်လွဲမှား သွားတော့တာပါပဲ။ ဒီတော့ သစ္စာရင်နှစ် အမြဲထားရှိတဲ့ အောက်ချင်းငှက်ဖိုဟာ အထင်လွဲမှားသွားပြီး တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ သေနတ်နဲ့ပစ်စရာမလိုဘဲ သူ့အလိုလို သေပွဲစင်သွားရရှာတယ်မဟုတ်လား... ဟင်”

“ဟုတ်ပါတယ်...ဦးညဏကြီးရယ်။ ငှက်နှလုံးသားနဲ့ မထိုက်တန်တဲ့ အချစ်စစ်အချစ်မှန် သက်သေပြကွက် တစ်ခုပါပဲဗျို့”

“ကဲ...တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ...သိပြီမဟုတ်လား၊ မေတ္တာမပျက်တဲ့ သစ္စာငှက်အကြောင်းလေ”

“အင်း...ဟုတ်ပါပေရဲ့...မေတ္တာမပျက်...သစ္စာငှက်...ပါပဲ။”
တောအုပ်ကြီး ဆရာမြရင်ထဲတွင် လှိုက်မောနေပါသည်။ တောတောင် တစ်ခွင်တစ်ပြင်လုံးတွင်ကား စိမ်းလန်းစိုပြည်သောယာလှပနေဆဲပင်...”

တောကြီးမာယာ သဲကိုးဖြာ

ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးသည် မြေလိမ်မြေကောက် ပမာ တွန့်လိမ်နေသည်။ တောင်ထိပ်ပေါ်မှ စီးကျလာသော စမ်းချောင်းရေသည် အေးမြလှ၏။ မိုးကောင်းကင်ကြီးမှာ တိမ် ပန်းချီရောင်စုံခြယ်ကာ လှချင်တိုင်း လှပနေကြသည်။ နွေဥသြ သည် မြိုင်တောတစ်ခုလုံးကို စိုးမိုးကာတေးသီကျူး နေသည်။ နွေရွက်ကြွေတို့သည် တစ်တောတစ်တောင်လုံး၏ ပင်ခြေရင်းတွင် ဝပ်စင်းခယနေတော့၏။ အရိုးကျဲကျဲ သစ်ပင်တို့၏ ဘဝသရုပ်မှာ နေပူရှိန်ကို ကျောကော့အောင် ခံစားနေကြ ရလှသည်။ အရွှေ့ အနောက် တောင် မြောက်ဝဲယာတို့တွင် နွေ၏ သရုပ်ကို ဖော်ထုတ် တေးသီကျူးလျက်ရှိသည်။ သစ်ရိပ်ဝါးရိပ်ဟူ၍ မရှိ တော့။ နွေတွင်ပွင့်မည့် ပိတောက်သည်သာ ရွက်လုံးဖြာဝေ၍ မြဲရေးကြွယ် ရွက်သစ်နုနေသည်။ ဤအချိန်မျိုးကို တော လိုက်သူတို့သည် အကြိုက်ရာသီဖြစ်သည်။ နွေနေပူပူ လောင် လောင် တောခေါင်ခေါင်အလယ်ဝယ် သားကောင်တို့သည် စမ်း ရိပ်ခိုကာ စမ်းချောင်းနံဘေးတွင် အနားယူတတ်ကြ၏။ သား ကောင်တို့၏ အလေ့အထ စရိုက်ကိုသိသော တောအုပ်ကြီး ဆရာ မြ၊ ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏ၊ ဆင်သမား ဗလကြီးတို့သည် ညှိနှိုင်း ပြာရီနေသော နဂါးပွက် တောင်ဆီသို့ တက်ခဲ့ကြတော့သည်။

“အောက်အီးအီးအွတ်...အောက်အီးအီးအွတ်”

တောစပ်ဆီမှ လေးလေးတွဲတွဲ တောကြက်ဖေစံကောင် ၏ တွန်သံကြောင့် တပည့်ကျော် ဗလကြီးက နိမိတ်ဖော်လိုက်

သည်။ ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏမှာ အဝေးသို့ မျှော်ငေး ကြည့်နေ လေသည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ပြုံးပြုံးကြီးလုပ်နေသည်။

“ဗျို...တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ၊ တောကြက်ဖေလေးတွေ တွဲ သံရည် ဆွဲပုံထောက်တော့ သားကောင်သိတ်ကြီး ရလိမ့်မယ် ထင်တယ်ဗျ”

ဝါရင့် ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏကလည်း သူ၏ဆေးဝါး ဖတ်ကြီးကို ဘယ်ဘက်ပါးစောင်ဆီသို့ ပစ်သွင်းလိုက်ပြီး အာလေး လေးကြီးဖြင့် “ဟုတ်တယ်ဆရာမြ၊ ကြက်ဖေသံရည်ဆွဲရင် သားကောင်ရက်နိုးပဲဗျ၊ ကိုယ်တွေ့မို့ ကျုပ်တော့ယုံတယ်၊ သား ဗလကြီးပြောတာမှန်တယ်”

“အမယ်လေးဗျာ၊ အင်း...ဆင်သမားသားအဖ သိပ် အတိုင်အဖောက် ညီတယ်၊ ယုန်မရခင်က သံပရာရှာနေကြပြီပဲ၊ သားကောင်ခြေရာတောင် မတွေ့သေး၊ သားကောင်အကြောင်း ရေလဲသုံးနေကြပြီ”

ဆင်သမား ဦးဉာဏနှင့် ဗလကြီးတို့ စကားသံပျောက် သွားတော့သည်။ တဖြည်းဖြည်းလူမနီးသူမနီး တောနက်လာ သဖြင့် ပရစ်အော်သံ၊ အဝေးဆီက မျှောက်အော်သံများသာ ကြားနေရသည်။ ဘာဆိုဘာမျှ မကြားရတော့ တိတ်ဆိတ် လွန်း လှသည်။ အဝေးရပ်ဆီမှ တစ်ခါတစ်ခါ ချေဟောက်သံ သဲသဲကိုလေပြည်ကလေးနှင့်အတူ ကြားနေရတော့သည်။

“ဟူး... ပူလိုက် အိုက်လိုက်တာဗျာ၊ နေမင်းကြီး ခေါင်းပေါ်မှာ တင်ထားရသလိုပါပဲလား၊ အာကလဲခြောက် ရေကလဲဆာ၊ ပေးစမ်းပါအုံးဟေ့...ဗလကြီး။ ဘူးသီးခြောက် ရေဘူး”

“ဆရာမြ ရေကိုချွေတာသောက်ဖို့။ ရိုးထဲမှာ စမ်းမတွေ့သေးဘူး”

“ရေဆာတာတောင် မသောက်ဘဲ အတော်ခံရမဲ့ကိန်းပါလား ဗလကြီးရ”

“မဟုတ်ပါဘူး ဆရာမြရယ်...ရေအသက်တစ်မနက်၊ ဆမင်းအသက် ခုနစ်ရက်တဲ့၊ သောက်သာသောက်လိုက် ဘုန်းတော့လဲ အေးသွားတာပဲ”

ဆင်သမား ဗလကြီးပေးသော ဘူးသီးခြောက်ရေဘူးကို ဝါးပါးတရ သောက်ချလိုက်သည်။ လူတစ်ကိုယ်လုံး အေးမြသော ရေကလေးကြောင့် ပင်ပန်းသမျှ အနွမ်းပြေပျောက်သွားသည်။

“ဟူး...အခုမှပဲ ရင်ထဲအိုအေစစ်လေး ဖြစ်သွားတော့ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ ဘူးသီးခြောက်ရေဘူးကို နှာကိတ်တစ်ကြိမ် ထိပ်၍မောကာ အားရပါးရသေစစ်ချလိုက် သည်။ ရေဘူးထဲတွင် ရေတွေကရှိနေဆဲပင်။ လွယ်ထားသော တောပစ်ရိုက်ပယ်သေနတ်ကို မြေပေါ်သို့ချ၍ အနားယူလိုက်၏။ အနီးတွင် ချုံရိပ်ကလေးကြောင့် အေးမြနေသည်။

“ဗျို...ဦးညကခဏလေး နားပါဦးဗျ။ ရွှေ့လော့မကြီးပါနဲ့ အုံး။ စောပါသေးတယ်။ အခုမှ နေထန်းတစ်ဖျား လောက်ရှိမှာပါ”

“ဆရာမြကလည်း တောတက်တယ်ဆိုတာ သွက်သွက် လက်လက် ထက်ထက်မြက်မြက်နေရတယ်ဗျ။ သွေးမအေး ရဘူး”

“ဦးညကကြီးကလည်းဗျာ၊ မရှိလို့လုပ်စား ပြည်းဖြည်း ပေါ့”

ဆင်သမား ဗလကြီးမှာ မောနေဟန်တူသည်။ ဗလကြီးဆီ က အမောသံကြီးနဲ့ စကားသံထွက်လာသည်။

“ဟုတ်ပါတယ်ဇေအယ်၊ ခဏနားလိုက်ပါအုံး ခြေထောက် တွေ ကျိန်းနေပြီဗျ”

“ကဲ... နားကြ...နားကြကွာ”

တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် မျက်နှာမူရာအနောက်ဘက် ဆီသို့ လှမ်းကြည့်လိုက်မိသည်။ အနောက်ဘက်ဆီတွင် ချင်းရိုးမ ကြီးသည် တိမ်လှိုင်းခမောက်ကိုဆောင်းကာ လှပနေသည်။ အပြာ ရောင်တောင်တန်းကြီးများသည် နွေရာသီမို့ မီးနိုးငွေ့များ ဝေ့ဆိုင် နေပါသည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြရင်ထဲတွင် တောလိုက်ချင်စိတ် များ အဝေးသို့လွှင့်သွားသည်။ ဟိုဟိုသည်သည် အလွမ်းတို့က ရင်ထဲတိုးဝင်လာပြန်၏။ ရင်အလွမ်းကို အပန်းပြေစေရန် တောအုပ်ကြီးဆရာမြ ဆေးတံကိုဖွာရန် သတိရလာသည်။ လွယ်အိတ်ထဲမှ ဆေးတံကိုရှာလိုက်သည်။ တွေ့ပြီ။ ဆေးတံကို ယူ၍ ဆေးဘူးထဲက ဗာဂျီနီးယားဆေးကို ထည့်လိုက်၏။ မီးညှိုရန် မီးခြစ်ရှာရပြန်သည်။ မတွေ့။ လုံးဝမတွေ့တော့။

“တောက်... ကွာ။ ဆေးတံသောက်မယ်ကြခါမှ မီးခြစ်က သုံးလန် ပြည်ထဲမှာ ကျန်ခဲ့ပြီ ဦးညက”

“ဆရာမြကလဲ အမေ့အလျော့ သိပ်ထူတာကိုး။ ဆေးတံသောက် ဖို့ မီးလိုနေပြီပေါ့။ လွယ်ပါတယ်။ ကဲ ... မဆိုး မီးခြစ်လှယ်ရအောင်။ ဟဲ့... သားဗလကြီး ဝါးယောင်း ခြောက်လေး ရှာစမ်းကွာ”

“ရော့ ... ဇေအယ်၊ ဒီမှာ ဝါးယောင်းခြောက်”

“အေး ... ပေးကွာ မြန်မြန်”

ဦးဉာဏသည်သားဗလကြီးမေးသော ဝါးယောင်းခြောက်ကို ခွဲ လိုက်သည်။ ပြီးလျှင် ပါးဟက်နှစ်ခုလုပ်ကာ အပေါ်မှ ဝါးယောင်းခြောက် အသွားထက်ထက်နဲ့ဝါးမို့စကလေးများခံကာ ပွတ်တိုက်တော့၏။ သိပ်မကြာပါချေ။ ပွတ်တိုက်မှု အပူဓာတ် ကြောင့် မီးခိုးတွေ ထွက်လာသည်။ မီးခိုးထွက်လာလေ ဦးဉာဏ အားထည့်၍ ခပ်ပြင်းပြင်းတိုက်လိုက်သည်။ မကြာပါချေ။ ဝါးမို့စ ကလေးတွေကိုခွဲ၍မီးရဲရဲကလေး ရရှိလာတော့သည်။ တောအုပ် ကြီး ဆရာမြသည် ဝါးမို့စမီးကလေးကို ဆေးတံထဲထည့်ကာ ဖွာရိုက်လိုက်သည်။ ဆေးတံအရင်းပါးစပ်ဖျားဆီတွင် မီးခိုးငွေ့ တွေ ထွက်လာသည်။ ဆေးတံသောက်လိုရပြီ။ ဦးဉာဏကြီး၏ တောလိုက်မိခြင်းက ကောင်းမှကောင်း။

“ကျေးဇူးပဲ ဦးဉာဏရေ၊ အဲဒီ တောလိုက်မီးခြစ်သာမရှိရင် ဒီတောတောင်ထဲမှာ ဆေးတံငတ်တော့မှာ”

“တောသဘာဝထဲမှာ တီထွင်ကြံဆနည်းလမ်းရနိုင်ပါတယ် ဆရာ မြရဲ့”

ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏမှာ စကားပြောအပြီးတွင် ဆေးရွက်ကြီးကို ပါးစပ်ထဲ သိုလိပ်သွင်းကာ ငုံနေတော့၏။ တောတောင်တို့၏ အလှကား အကျည်းတန်လှ၏။ ဘယ်ကို ကြည့်ကြည့် အရိုးပြင်းပြင်းအကိုင်းများ ထိုး ထွက်နေသည်။ ရွက်ခြောက်ကြွေတို့မှ လေကစားရာလျှောက်၍ ပြေးလွှား လမ်းသလားနေကြသည်။

“ဝုန်း...ဝုန်း...ဝုန်း...ဝုန်း”

“ဟီး...ဟီး...ဟီး...ဟီး...ဟီး”

“ဝို...ဝို...ဝို...ဝို...ဝို”

“ဝူး...ဝူး...ဝူး...ဝူး...ဝူး”

“ဟေ့... သား ဗလကြီး။ ဘာမှမကြောက်နဲ့၊ အဲဒါ တောခြောက်တာလို့ခေါ်တယ်၊ တောကြီးမာယာ... သဲကိုးဖြာ ပေါ့ကွာ”

“အသံတွေပဲကြားနေရတာပဲ၊ ဖေအယ်...ဘာမှလဲမမြင် ရဘူး”

တောသံ တောင်သံ မြေပြိုကျသံ။ လေပြင်းတိုက်သံ၊ စင်စစ် တောခြောက်သံများကို တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ဤလေ့ ဆန်းဆန်း အတွေ့အကြုံမျိုးကို နှုတ်သက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံး မကြားပေ။ အမှတ် ထူးထူးဆန်းဆန်းဖြစ်ရပ်နှင့် ကြုံတွေ့ရလေပြီ။ ဦးဉာဏမှာ ပါရင်ဆင်သမားမို့ အေးအေးဆေးဆေး တည်တည် ငြိမ်ငြိမ်ပင်။ ဦးဉာဏမှာ တောခြောက်ခြင်းကို မကြာခဏကြုံတွေ့

ဖူးဟန်တူသည်။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြရင်ဝယ် ရောဝတ်မြစ်ဖြင့် ဆီက လှိုင်းကယက်သဖွယ် လှုပ်ခတ်နေပါသည်။

“ဗျိုဆရာမြ၊ အဲဒါတောခြောက်တယ်လို့ခေါ်တယ်ဗျာ၊ တောကြီး မြိုင်ကြီးတွေမှာ ဖြစ်လေဖြစ်ထရုံတဲ့ ဓလေ့ဆန်းတစ်ခုပါ။ သူ့ဘာသာသူ ငြိမ်ကျသွားမှာပါပဲ”

ဟုတ်ပါသည်။ ဦးဉာဏပြောသည့်အတိုင်းပင် တလှုပ်လှုပ် တုန်ခါမြည်ဟည်းနေသော တောကြီးတောင်ကြီးများသည် နံရံမှ ဝေးသွားလိုက်၊ ဝေးရာမှ နီးလာလိုက် အသံမျိုးစုံကြားနေရသည်။ တောနက်လေ မာယာများလေဖြစ်၏။ တောကြီးမာယာ သဲကိုးဖြာသည် သဘာဝက မရှိခြင်းကို အရှိယုပ်တတ်သည်။ နာနာဘာဝ၊ ဝိနာဘာဝတို့၏ လှည့်စားမှုများကလည်း အချိန်နှင့်အမျှ ကြုံတွေ့ရတတ်သည်။ တောခြောက်ခြင်း၊ ကျတ်ကုန်းဖန်ဆင်းခြင်း၊ သစ်ကြီးဝါကြီးများ၏ လှည့်စားမှုကလည်း များလှသည်။ ရောက်ဖူးကြုံဖူးကြမှသာ ယုံကြည်ကြသည်။ လက်ခံကြသည်။

တောမှာမွေး၊ တောမှာကြီး၊ တောတောင်တွေကို မှီခိုလုပ်ကိုင် စားသောက်နေကြရသော ဆင်သမားများအတွက် တကယ့်အစိုးတန် ဗဟုသုတတွေဖြစ်၏။ တောတောင်ခရီးကို သွားကြမည်သူသည် ရွေးဦးစွာ သိထားရသောအချက်မှာ မိမိသွားရောက်ရာ တောတောင်စရိုက်ကို အကြမ်းဖျင်းသိထားရန်လိုသည်။ ကြီးစိုးသော တောတောင်နတ်များကို ကျွမ်းကျွမ်း ကျင်ကျင်သိဖို့လိုသည်။ တောအထဲသို့ဝင်မာယာကို ဖမ်းမလာမစူးစမ်းဘဲ တောတောင်ထဲ မသွားသင့်ပေ။ တစ်ခုခုမှားယွင်းကျူး

လွန်မိပါက ဆယ်ဦးတွင်တစ်ဦး အသက်ရှင်လမ်းမရှိ။ တောတောင်ကြမ်းသဖြင့် ကျား၊ ဆင်၊ မိကျောင်းတွေပေါ၏။ နာနာဘာဝများကလည်း ရှိနေသည်။ တောတက်ရင်း ကျားဆွဲခံရသူများ၊ ဆင်လိုက်ခံရသူများ၊ မိကျောင်းကိုက်ခံရသူများ၊ မြွေညှို့ခံရသူများ တွေ့ရကြရဆုံရတတ်သည်။ ဝါးတစ်ရုံ သစ်တစ်ပင်ခြားရုံနှင့် လမ်းပျောက်သွားတတ်သည်။ လူယောင်ဖန်ဆင်းထားသော ကျတ်ကုန်းထဲသို့ ရောက်တတ်၏။ တောတောင်ထဲတွင် မျက်စိလည်ပြီး ဘယ်လိုမှ ပြန်လမ်းသို့မရောက်ဘဲ အစာရေစာပြတ်၍ သေကျေကြသည်။ သစ်ပင်ပေါ်နေပြီး တောခြောက်တာကို တကယ်မှတ်ထင်ပြီး ပြန်ဆင်းမိ၍ ပြန်လမ်းမရှိသူ ဖြစ်တတ်သည်။

အဓိက သတိထားရမည့်အချက်မှာ ဘယ်တောကိုဝင်ဝင် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် နာမည်အော်မခေါ်ကြဖို့ပင်ဖြစ်သည်။ တောထဲ တောင်ထဲ လူအုပ်တွေသွားလျှင် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အချက်ပေးချင်လျှင် သံရည်ဆွဲ “အူ” ပြီး ဆက်သွယ် အချက်ပေးတာ အကောင်းဆုံးနည်းဖြစ်သည်။ တောထဲတွင် မျက်စိလည်မှု နှစ်မျိုးရှိသည်။ တစ်မျိုးက နေရာအနှံ့အပြား လျှောက်ရောက်နေခြင်းဖြစ်၏။ နောက်တစ်မျိုးမှာ တစ်နေရာတည်းကို အဖန်တလဲလဲ ပြန်ရောက်ကာ လည်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယမျက်စိလည်ခြင်းမှာ စပါးကြီးမြွေ အညှို့ခံထားရသလို ဝေးဝေးမသွားနိုင်တော့ဘဲ တစ်နေရာတည်း တစ်လည်လည် ရှောက်ရှောက်တတ်၏။ စပါးကြီးမြွေ၏ ချက်နားတွင် ညှို့ကြီးနှစ်ခွဲရှိသည်။ တစ်ရစ်ကိုဖြစ်စေ၊ လူကိုဖြစ်စေ ခြေရာတွင် ညှို့ကြီးထောက်၍ ညှို့လိုက်ပါက အညှို့ခံရသူမှာ ဝေးဝေးမသွားနိုင်

တော့ချေ။ တဝဲလည်လည်ဖြစ်နေပြီး ညို့ထားသူ မြွေရှေ့သို့ ပြန်ရောက်ရလေသည်။ ထိုအခါ စပါးကြီးမြွေက ဆွဲပတ်ပြီး ဆန့်ထုတ်လိုက်တတ်သည်။ လူဖြစ်ဖြစ် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ဖြစ် အစွဲအဆစ်တွေ ပြတ်ထွက်ကုန်မှသာ ဆွဲသုတ်၍ အကောင်လိုက်မျိုးချလေ၏။ အပြေးမြန်သော သမင်၊ ဒရယ်၊ ချေငယ်၊ စိုင်းဆတ်များကို ညှို့၍ ဖမ်းစားဝါးမျိုးတတ်သည်။

တစ်ခါက ဆင်သမားကြီးတစ်ဦးဟာ စပါးကြီးမြွေ အညှို့ခံထားရသလို၊ တစ်နေရာမှာ တဝဲလည်လည်ဖြစ်နေသည်ကို သတိပြုမိပါ၏။ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကိုချ၍ အဝတ်အစားကို ချွတ်ပုံထားတော့မှ ညှို့ကြီး လွတ်သွားသည်ဟူ၍ သူတို့တွေကို ပြောပြဖူးပါသည်။ မြွေညှို့ခံရခြင်းကို ရိပ်စားမိသူ တောမုဆိုးတို့သည် သတိဝင်တာနှင့် ဓားကိုအဝတ်ပတ်ပြီး စိုက်ထားပစ်ခဲ့သည်။ မြွေက လူမှတ်၍ ဆွဲပတ်ပြီး ဆွဲဆန့်လိုက်ရာ ဓားက မြွေကိုယ်ကို အပိုင်းပိုင်း ဖြတ်ပစ်လိုက်ပါတော့သည်။ ဒီတော့မှ ကိုယ့် ပစ္စည်းတွေကိုပြန်ယူ မြွေကြီးပါရသွားခဲ့သည့် တောလိုက်မုဆိုးတွေလဲ ရှိကြသည်။ အသက်ကို ဉာဏ်စောင့်ဆိုတဲ့စကားလို ဖြစ်နေတော့၏။

တောကြီးမာယာတစ်မျိုးမှာ သဘာဝက မရှိကို အရှိလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ မဟုတ်တာကို အဟုတ်လုပ်ပြီး နာနာဘာဝများက ဖန်ဆင်း မျက်စိလှည့်စားခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့မှာ တောနက်များတွင် မျက်စိလည်ကာ ရွာများကို ရောက်သွားတတ်၏။ မနက်လင်းလျှင် သစ်ခေါင်းထဲရောက်လိုရောက် ဖြစ်နေရသည်။ သစ်တုံးခေါင်းအုံးအိပ်လိုအိပ်ရတတ်၏။ သစ်ရွက်သစ်ခေါင်းများစိုစားလိုစားရမှုတွေဖြစ်တတ်သည်။ မမြင်သင့်မမြင်ထိုက်မှုများကို မြင်တွေ့ရပြီးလျှင် အသက်ဆုံးရသူများ ရှိပါသည်။ မျက်စိလည်

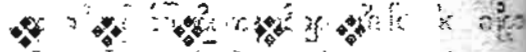
လမ်းမှားနေလျှင် နေဝင်သည်နှင့် သစ်ပင်မြင့်မြင့်ပေါ်တွင် တက်နေခြင်းမှာ အန္တရာယ်ဘေးအကင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ တောတွင်းတိရစ္ဆာန် ဆင်၊ ကျား၊ ကျားသစ်၊ ဝံများသည် နေရောင်ပျောက်မှ အစာထွက်ရာတတ်ပါသည်။ ညမိုးချပ်လျှင် အန္တရာယ်ကောင်များနှင့်တွေ့ကာ အချိန်မရွေး ရင်ဆိုင်တွေ့နိုင်သည်။

တောထဲတောင်ထဲတွင် ဆင်ကိုတွေ့လျှင် ရေထဲကို ဆင်းမပေးရန် သတိထားအပ်ပါသည်။ ဆင်မှာ အကောင်ကြီးသော်လည်း နှာမောင်းဖျားလေးသာ ရေပေါ်ဖော်ထား၍ ငါးတစ်ကောင်လို မြန်အောင်ကူးနိုင်သည်။ ရေထဲတွင် လူလွတ်အောင် မပြေးနိုင်ပေ။ တောဆင်နှင့် တောထဲ၌ ရင်ဆိုင်တွေ့ပါက လေအောက်မှ တည့်တည့်ပြေးလျှင် မလွတ်ပေ။ လေညာမှ ကွေ့ပတ်ပြေးရသည်။ အမြစ်များ၍ ပင်ခြေရှုပ်ထွေးသော ညောင်ပန်းပင်မျိုးနှင့် ဝါးရုံပင်များသို့ တက်ပြေးပါက ဆင်အန္တရာယ်မှ လွတ်ကင်းတတ်ပါသည်။ ကျားသစ်နှင့်တွေ့လျှင် လှံမပါလျှင်ပါ။ မပါလျှင် သစ်ချွန်ရှည်ရှည်ဓာတ်ခုတို လူကိုယ်နဲ့ ကပ်ထောင်ထားပါက ကျားသစ် အနားမကပ်နိုင်တော့ပေ။ ကျားနှင့်ရင်ဆိုင်တွေ့လျှင် သစ်ပင်ကြီးကြီးတစ်ပင်ကို ကျောမှီရပ်ပြီး လက်နက်တစ်ခုခုကိုကိုင်ထား ကျားခုန်မအုပ်နိုင်တော့သည်မှာ အသေအချာဖြစ်သည်။

တောကြီးမာယာ သဲကိုးဖြာထဲမှာ တောခြောက်ခြင်းတွေ အမျိုးမျိုး ရှိနေကြပါသည်။ သားရဲတိရစ္ဆာန်ကြီးများက သမင်၊ ဒရယ်ယောင်ဆောင်၍ လာရောက်ဖြူဆွယ်တာလည်း ရှိတတ်သည်။ နာနာဘာဝများ သူတော်စင်ယောင် ဆောင်လာတတ်ပါသည်။ ကျွတ်တွေက ကာယကံရှင်၏ ဇနီးမယား သားသမီးများ

ရွာသူရွာသားတွေယောင် ဆောင်လာတတ်သည်။ လာရောက်
ခေါ်ငင်တာတွေလည်း ရှိ၏။ တော်လဲသံမျိုး ကြားရတတ်သည်။
မကောင်းဆိုးဝါးအနံ့တွေကို ရရှိတတ်ပါ၏။ ခေါ်သံအော်သံ
မျိုးစုံကြားရတတ်သည်။ ဤလိုအချိန်အခါမျိုး ကြုံတွေ့လျှင်
အပင်ပေါ်မှအောက်သို့ မဆင်းမီရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။
သစ်ပင်ပေါ်မှဆင်းမီသည်နှင့် အန္တရာယ်ကြုံရ ဆုံရတတ်ပါ
သည်။ ညဘက် အချိန်တွင် သစ်ပင်အောက်မှ လာခေါ်သူသည်
ကိုယ်မိန်းမ အစစ်ဖြစ်နေလျှင် မယုံရပါ။ ထူးခြားခြင်းမှာ နာနာဘာဝ
မကောင်းဆိုးဝါးများသည် အပင်မြင့်ပေါ် ရောက်နေသောသူများ
ကို အန္တရာယ် မပြနိုင်ခြင်းမှာ အံ့ဩစရာအချက် ဖြစ်ပါသည်။
အသံမျိုးစုံ ကြားရတတ်သည်။ ကျောက်တုံး ကျောက်ခဲကြီးများ
အနားကျလာတိသကဲ့သို့ ထင်ရမြင်ရသည်။ ဆင်သမားကြီး
ဦးညဏသည် ကျင်ငယ်ရေကို စက်ဝိုင်းသဏ္ဌာန် ပတ်လည်
ဝိုင်းကာ စွန့်လိုက်သည်။ ပြီးလျှင် သုံးယောက်သား ကျင်ငယ်ရေ
စက်ဝိုင်းအတွင်းဝယ် ထိုင်စေလိုက်ပါသည်။

တစ်တော တစ်တောင်လုံးသည် ဆူညံနေရာမှ တဖြည်း
ဖြည်း ငြိမ်သက်သွားသည်။ ငြိမ်ရာမှ အသံတိုး၍ တိုး၍ ဝေးကွာ
သွားတော့၏။ အသံတိုးရာမှ အစအနပျောက်ကွယ်ကာ ပကတိ
တောကြီး တိတ်ဆိတ်မှု အသွင်ကို ဖန်ဆင်းလိုက်ပြန်သည်။ ယခင်
တောသဘာဝအတိုင်း မျောက် အော်သံ၊ ချေဟောကံသံ၊ ငှက်သံ၊
ကြက်သံများ ပေါ်ထွက်လာတော့၏။

“ဇေအယ်...တောကြီးမာယာသဲကိုးဖြာကြောက်စရာကြီးနော်”

“ဆင်သမားနဲ့ တောဆိုတာ အဆွေသဟာတွေပါ ဘာမှ
ကြောက်စရာမလိုပါဘူးကွာ...တောသဘာဝ မာယာလွှို့ဝှက်ချက်
တွေကိုသိရှိရင် သတိထား ရှောင်နိုင်ဆောင်နိုင်တာပေါ့”

“ဟုတ်တယ်ဦးညဏရေ...တောကြီးမာယာသဲကိုးဖြာရဲ့
နက်နဲမှု လွှို့ဝှက်ချက်တွေဟာ သိပ်စိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းတယ်ဗျာ”

တောအုပ်ကြီးဆရာမြတို့သည် အနားယူအပန်းဖြေရာမှ
စမ်းချောင်းကလေးဆီသို့ လျှောက်လှမ်းလာခဲ့တော့သည်။ အဝေး
ရပ်ဆီမှ မြူမင်းလွင်တို့က အုန်းဆိုင်းဆိုင် မိုင်းမိုင်းမှန်နေပါသည်။
သုံးယောက်ပေါင်းလောင်းကျော် ဆိုသည်စကားအတိုင်းပင် သူတို့
သည် အရှေ့ဗျက်နာဆီကိုဦးတည်၍ နဂါးပွက်တောင်ခြေမှ နွားမ
တောင်ဘက်သို့ဦးတည်ခဲ့ကြတော့သည်။ လေကလေးသည် သစ်ပင်
ရိုးတံကဲ့ကဲ့ကြားဆီက အေး၍မြဲ၍ တိုက်ခတ်နေပြန်တော့သည်။

နွားမတောင်သည် နဂါးပွက်တောင်ကဲ့သို့ ကျွန်းရွေဝါများ
မပေါက်တော့ပေ။ သစ်မာပင်ကြီးများသာ ရှေးမှပေါက်ရောက်
နေတော့သည်။ သစ်မာအမျိုးတွင် ပျဉ်းကတိုး၊ ပိတောက်၊ ရှား
စသောသစ်တို့ပါဝင်သည်။ ပျဉ်းကတိုးနှင့် ရှားသည် ထွားကြိုင်း
သန်မာ၍ အထက်သို့ နေရောင်ခြည် လုတက်ယူရသောကြောင့်
ဖြောင့်တန်းနေသည်။ ပင်ခြေတွင် ချုံနွယ်များက ပိတ်ကာဆီး၍
အပင်ငယ်လေးများ ထူထူထပ်ထပ်ပေါက်နေ၏။ နဂါးပွက်တောင်
တွင် စိမ့်စိမ့်အနည်းငယ်သာရှိသည်။ နွားမတောင်သည် စိမ့် စိမ့်
လျှိုမြောင်ပေါ၏။ ရေရှင်နေသည်။ ကြည်လင်သော စမ်းရေစီးသံ
တို့ကား တောအလှသဘာဝကို ပြောပြနေကြသည်။

“ဟူး...ဒီတောင်ကြီးတက်ရတာ ပင်ပန်းလိုက်တာနော်”

ဦးဉာဏညည်းသံသဲသဲကို တောအုပ်ကြီးဆရာမြ ကြားလိုက်ရသည်။ ဦးဉာဏညည်းပေလိမ့်မည်။ နွားမတောင်ကို တစ်ချို့က ဖင်ပေါ်တောင်ဟု ခေါ်ကြသည်။ အထက်မှ တက်သွားသော လူ၏တင်ပါးကို အောက်မှတက်နေသောလူက မြင်နေရသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အမည်သညာခေါ်စရာနှင့် လိုက်လျော့ ညီညွတ်လှသော တောင်ကြီးပါတကား။ တက်ကြွရွှင်လန်း အားသစ်သော ဗလကြီးပင်လျှင် တရှောင်ရှောင်ဖြစ်လာပြီ။

“ဆရာမြရှေ့...ဒီလိုတောင်မျိုးသာ တက်နေရရင် ဆက်ပြီးတော့မလိုက်ချင်တော့ဘူးဗျို့”

“ဗလကြီးကလဲကွာ...ခါကာဘိုရာဇီ၊ စာရာမေတိ၊ ခေါ်နုစမ် (ဝိတိုရိယ)တောင်တွေကို တက်ရောက်ခြေချနေတဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးလှအောင်တို့လို လူမျိုးအတွက် မင်စကားတွေ ချန်ပြောပါအုံးကွာ”

“တောင်တက်သမားက တောင်တက် သမားပဲ...ဆင်သမားက ဆင်သမားပဲ ဆရာမြ”

“အေး...မင်းပြောတဲ့ ကွဲပြားချက်တွေတော့ရှိတယ်... ဒါပေမယ့် တူညီတဲ့ရည်မှန်းချက်တွေက ရှိနေတယ် ဟေ့... တောင်တက်သမားတွေက သူတို့လိုရာ တောင်ထိပ်ရောက်ဖို့ ရည်မှန်းတယ်...အေးကွာ...တို့ဆင်သမားမုဆိုးတွေက သားကောင်များများရဖို့ ရည်မှန်းတယ်... ရည်မှန်းချက်တွေ တူတယ် မဟုတ်လား”

“ဟုတ်တယ်...ဟုတ်တယ်ဆရာမြ...ဆရာမြက အမောပြောလေချိုသွေးတတ်သားပဲ”

“ဟဲ...ဟဲ...ဟဲ...မင်းရဲ့ ချစ်ဦးသူလောက်တော့ လေချိုသွေးဘယ် မိမလဲကွာ”

“ဟား...ဟား...ဟား...ဟား...ဆရာမြက လုပ်ရောမယ်”

ဆရာမြနှင့် ဗလကြီးတစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် စကားတပြောပြောနှင့် မောရမှန်းပင် မသိတော့ပါ။ ဦးဉာဏမှာမူ သူ၏ထုံးစံအတိုင်းပင် ဆေးရွက်ကြီးကို ပါးစပ်အပြည့်ထည့်၍ လိုက်ပါလာသည်။ ဦးဉာဏသည် ဆင်သမားမုဆိုးပီပီ မျက်စိလျင်လှသည်။

“ဆရာမြ...ဟိုမှာ ဖြူဖွေးတွေ့လား”

ဦးဉာဏပြောစကားနှင့် လက်ညှိုးညွှန်ရာသို့ ကြည့်လိုက်မိပါသည်။

“လား...လား...မြေအတွင်း သစ်ပင်ရှုပ်ရှုပ်အောက်မှာ...”

“ဟာ...ယုန်ကလေး...ယုန်ကလေး”

တစ်တောလုံး တိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် ဗလကြီး၏ အသံသည် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးကို လွှမ်းမိုးရိုက်ခတ်သွားပါသည်။ ဗလကြီးသည် ခြေမြန်လက်မြန် ယုန်ရှိရာမြေတွင်းဆီ ဆင်းသွားသည်။

“ဟေ့...သားဗလကြီး...မလုပ်ပါနဲ့ကွာ... ယုန်သားသည် အမေကြီးကွ”

ဝါရင်မုဆိုးကြီးဦးဉာဏပြောမှ မယုံသင်္ကာနှင့် စူးစမ်းကြည့်မိပါသည်။ တောအုပ်ကြီးဆရာမြမျက်လုံးအိမ်တွင် ယုန်ကလေးဖြူဖြူဖွေးဖွေး ရင်ခွေ အောက်ဝယ် နီနီကွေးကွေး ယုန်သားပေါက်ကလေး ငါးကောင်ကိုတွေ့ရသည်။

“ဦးဉာဏက ဘယ်လိုလုပ်သိနေသလဲဗျ”

စိတ်ဝင်စားစွာ မေးလိုက်မိပါသည်။ ဦးဉာဏစကားကြားရမှ ဆရာမြ ဗဟုသုတတိုးလာပြန်သည်။ ဟုတ်လည်းဟုတ်ပေသည် တကား။

“ဆရာမြရဲ့...ယုန်ဖြူဖွေးဆိုတာ လူရိပ်မြင်တာနဲ့ လှစ်ခနဲ ပြေးတတ်တာမဟုတ်လား...ဒီကောင်ဟာ ကျုပ်တို့မြင် ရုံတင်မက ဘူး...သား ဗလကြီးသွားပြီး ရိုက်မယ်လုပ်ပေမယ့်လည်း မပြေးဘူး ဒါဟာ သားသမီး စောကြောင့် ယုန်ဘွင်းမြေက မခွဲမခွာတာလေ ဒီတော့ ဒီကျင်းထဲမှာ ယုန်သားမွေးပြီး ယုန်မိခင်ဖြစ်နေပြီလို့ သိရမယ်...မှတ်ရမယ်ဆရာမြ”

“ဟဲ့...ဟဲ့...ဆင်သမားမုဆိုးနဲ့ စုံထောက်တစ်ခြေထောက်ထဲ မဟုတ်လား”

ယုန်သားတွင်းမှ ဖြတ်ကျော်လာခဲ့ကြသည်။ သန်းပင်၊ ရုံးပင်များပေါက်၍ မြေပြန့်မြက်နုနုများပေါက်ရာ စမ်းချောင်းဘေးသို့ ရောက်လာတော့သည်။ စမ်းရေသည် ကြည်လင်နေ၏။ စမ်းချောင်းထဲတွင် ငွေသားရောင်ငါးကလေးတွေ ကူးခတ်နေကြသည်။ ဆရာမြသည် မောလာသဖြင့် မျက်နှာသစ်လိုက်သည်။ ပြီးတော့ ရေအေးအေးလေးကို တဝသောက်လိုက်သည်။ ဦးဉာဏသည် ယင်းမာပင်ကြီးအောက်တွင် ငှက်တုတ်ထိုင်နေသည်။ ဗလကြီးမှာမူ စမ်းချောင်းထဲမှငါးများကို ကျောက်ခဲအကြိုအကြားမှ အသာခွာ၍ဆင်သမားမုဆိုးစစ်စစ်မှ တံငါဇာတ်ရောနေတော့သည်။

“ဆရာမြ...ငါတွေက အကြီးကြီးတွေဗျ”

“ဟေ့...ဗလကြီး...ဗလကြီးလုပ်ရော့မယ်...မင်းနယ်ကွာ...တောထဲ ဆင်သမားမုဆိုးလာလုပ်ကားမှ စမ်းချောင်းမြင်တော့

ကွန်ပစ်ပြီး... ငါးဖမ်းချင်ပြီလားကွာ...မင်းရဲ့ ဦးတည်ချက်က မမှန်ဘူး”

“ဟဲ့...ဟဲ့...ဟဲ့...ဆရာမြကလဲ...သားကောင်မရလည်း ငါးဖမ်းပြန်ရမှာပေါ့ဗျာ”

“ဟေ့ကောင်...မင်းပါးစပ်ပုပ်ကြီးနဲ့ လာမပြောနဲ့ကွာ သွား...သွား...ငါးမရ ရေချိုးပြန်မယ်ပဲ ကြားဖူးပါတယ်ကွာ”

“ဆရာမြ...ချေအော်သံကြားရပြီ...ဖက်လိပ်ဆွဲမယ်နော် ဆရာမြ”

“ဦးဉာဏကြိုက်သလိုလုပ်ဗျာ...ဒီတော့ ဒီတောင်ရိုးမက ဦးဉာဏ ခြေရာလက်ရာတွေပဲ”

ဆရာမြထံမှ စကားပြန်ရလျှင် စိမ်းနုနုရေစပ်သစ်ပင်ဆီက သစ်ရွက်နှစ်ရွက်ကို ခူးယူလိုက်သည်။ သစ်ရွက်နှစ်ရွက်ကို ရင်ချင်းကပ်ကာ ဖက်လိပ်ဆွဲနေပေပြီ။ ဖက်လိပ်ဆွဲသည်ဆိုသည်မှာ ဆင်သမားမုဆိုးစကားသုံးဖြစ်သည်။ ဖက်ရွက်နှစ်ခုပူးကာ သားကောင်၏အသံတုကို ဖန်တီးကာမူတ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖက်ဆွဲရာတွင် အသံမှန်မှန် ပထမသံရှည်ဆွဲရသည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် သားကောင်ငယ်၏ အသံကွဲအော်သံကို ခပ်ပြင်းပြင်း မူတ်ရသည်။ သားကောင်ငယ် အန္တရာယ်တစ်ခုခုနှင့် တွေ့နေ၍ အော်သံ ခေါ်သံမျိုးကို ဖန်တီးရပါသည်။

“ဟက်...ဟက်...ဟူး...ဟူး...ရူး”

“ဟက်...ဟက်...ဟူး...ဟူး...ရူး”

ဦးဉာဏ၏ ဖက်ဆွဲသံသည် တောတစ်ခုတောင်လှိုင်းအကြား လွင့် မျောသွားတော့သည်။ ဆရာမြသည် တောပစ်ရိုင်း ဖယ်သေနတ်ကြီးကို ကျည်အိမ်တပ်ထားလိုက်သည်။ ပခုံး ထက်တွင် တနင့်တပိုးနေရာယူခဲ့သော အချစ်တော်သေနတ် ကြီးကို ရင်ငွေ့ကြားဝယ် နွေးထွေးထားလိုက်သည်။ ဗလကြီးမှာ ချောင်းတစ်ခုချောင်းတစ်လျှောက်အတွင်းဝယ် တံငါသည်ကြီး စစ်စစ်ဖြစ်နေပြီ။ ဦးဉာဏမှာ ချေငယ်၏အသံတုကို ဖန်ဆင်း၍ နာရီဝက်ခန့်ကြာအောင် ဖြည်းတစ်ခါမြန် တလှည့် ဖက်ဆွဲ နေသည်။ ဆရာမြတို့ တောလိုက်အတွေ့အကြုံအရ ဖက်ဆွဲခြင်း သည် သားကောင်ရရှိဖို့ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကိန်းသေဖြစ် သည်။ သားကောင်၏ မိခင်သည် ဖက်ဆွဲသံကို ကြားလျှင်မူ အဘယ်သို့သော အတားအဆီးအပိတ်အပင်ရှိပါစေ။ အပြေး လာရောက်တတ်သည်။ လူမပြောနှင့် အဟိတ်တိရစ္ဆာန်ပင်လျှင် မိခင် စိတ်ဓာတ် ကြီးမားပြင်းထန်လှပါသည်။ တောလိုက် ဆင်သမားများသည် တောမာယာကိုသုံး၍ သားကောင်ကို မြူဆွယ်ကြောငှာနေရသည်။ ဦးဉာဏပြင်းပြင်းထန်ထန်အသည်းကွဲ အော်သံမှာ တကယ်သားကောင်ငယ်၏ ဖြစ်ရပ် အမှန်အသံကဲ့သို့ ဖြစ်နေတော့သည်။ သိပ်မကြာပါချေ။ နွေခေါင်ခေါင်ရွက်ကြွေ တောဝယ် မြောက်အစပ်ဖက်ဆီက တကျွမ်းကျွမ်း ခြေသံပြင်းပြင်း နှင့်ဆင်းလာချေပြီ။ ဦးဉာဏသည် ခေါင်းကလေးစောင်းငဲ့ကာ မျက်ရိပ်ပြလိုက်သည်။ ဆရာမြသည် သေနတ်မောင်းကို အသာ အယာတွန်းတင်လိုက်သည်။ ခလုတ်ကို “လု၊ တ၊ တွဲ” ရှိနေရာမှာ

လုံခြုံမှုခလုတ်ကိုရွှေ့၍ တစ်တောင်ချင်းနေရာသို့ ပြောင်းလိုက် ပါသည်။

“ဦးဉာဏ ဆက်မှုတ်ပေး... မှတ်... လိုက်လာပြီ... လိုက် လာပြီ”

ဆရာမြတိုးတိုးညှင်းညှင်းအသံပြလိုက်သည်။ ဦးဉာဏ ဖက်လိပ်ဆွဲသံမှာ သားကောင်ရင်အသည်းကိုညှို့ယူနိုင်သည်။ နွေရွက်ကြွေခြောက်များပေါ်ဝယ် တဂျမ်းဂျမ်းခြေချသံကြီးမှာ အထင်းသားကြားနေရသည်။ အသံသည် ဆရာမြတို့တောလိုက် ဆင်သမားတစ်စုအနီးကိုက် ၂၀၀ အကွာသို့ ကသောကမျော ပြေးဆင်းလာတော့သည်။ ဆင်သမားဗလကြီးပင်လျှင် ဆရာမြ ထံပါးသို့ လာရောက်အားပေးဖော်ပြနေတော့၏။

“ဆရာမြ... ကျုပ်ငါးတွေလဲရခဲ့တယ်... ဟဲ... ဟဲ... ဟဲ... အခုလည်း သားကောင်ရပြန်တော့မယ်”

“ရှူး... ရှူး... ဗလကြီးစကားမပြောနဲ့ ငြိမ်ငြိမ်နေကွာ”

ဆရာမြ လေသံပျော့ပျော့လေးပြောလိုက်သည်။ ဦးဉာဏ ဖက်လိပ်ဆွဲသံမှာ သားကောင်၏ ရင်အသံနှလုံးကို ပရိယာယ် ကြွယ်ဝစွာ ဖမ်းစားနိုင်၏။ ဖက်ဆွဲသံကို တိခန့်ဖြတ်ပစ်လိုက်သည်။ သားကောင်၏ ခြေသံသည်လည်း ရပ်တန့်သွားသည်။ ဖက်ဆွဲသံကို ဆက်၍ဆက်၍ ဆွဲလိုက်လျှင် ရပ်တန့်နေသော သားကောင်ခြေသံ သည် သွက်လက်စွာလှုပ်ရှားနေပြန်သည်။

တဖြည်းဖြည်းသားကောင်နှင့် ဆရာမြတို့၏ တောမာယာ ကြော့ ကွင်းတို့ တွေ့ထိမှုပိုမိုနီးလာလေလေ သားကောင်သည် ဆရာမြပစ်ကွင်းအတွင်း၌ အသံသာကြားနေရပြီး ရပ်ကုန်မြင်ရ

သေးချေ။ ထိုအခါ အကြောက်ပိုနေသော ဗလကြီးသည် ဒူးတုန်
နေလေပြီ။

“ဆရာမြ...ဆရာမြတော...တောခြောက်ပြန်ပြီ ထင်တယ်ဗျ”

“မဟုတ်ပါဘူး...ဗလကြီးရာ...ငြိမ်ငြိမ်နေစမ်းပါကွာ”

ဆရာမြက ဗလကြီးကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ ဦးဉာဏ
သည်ပင်လျှင်သားကောက်ကို နားမလည်နိုင်အောင်ဖြစ်လာသည်။
မြင်ကွင်းတွင် ဝံ့ဝံ့ကြွားကြွား တင့်တင့်ထွားထွား မြင်နေကျ
သားကောင်မှာ ယခုလုံးဝ ကိုယ်ပျောက်နေပြီ။ ဆရာမြသည်
အသံကြားရာအရပ်ဆီသို့ နာခံရင်း တောပစ်ရိုင့်ဖယ်သေနတ်ကြီးကို
ပစ်ကွင်းဝင်အောင် ချိန်ထားလိုက်ရသည်။ ဦးဉာဏ၏ မျက်နှာဝယ်
ချွေးသီးချွေးပေါက်တို့က ဝေ့သီနေ၏။ ဖက်ဆွဲသံကို အမြန်
ပင်းပြင်း မှတ်ရသည်ကလည်းတစ်ချက်၊ သားကောင် ရုပ်လုံးမမြင်ရ
ဘဲ အသံကြားနေရသည်ကတစ်ချက်ကြောင့် ဆရာမြကဲ့သို့ပင်
စိတ်လှုပ်ရှားနေဟန်တူ၏။

သားကောင်ခြေသံ နီးသထက်နီးလာပေပြီ။ ဆရာမြ
ရင်ခုန်သံသည် မြန်သထက်မြန်လာ၏။ အားကိုးရသော တပည့်
ကျော်ဗလကြီးမှာ ဆရာမြတို့အနီးတွင် သားကောင်ရုပ်ပျောက်
နေသည်။ ခြေသံမှာ ကြားနေရပြီး ခန္ဓာပျောက်နေ၏။ ပစ်ကွင်း
ထန်းတစ်ဖျားအထိ သားကောင်ရုပ်ပုံလွှာကို လုံးဝမမြင်ရပေ။
အသံသာကြားနေရသည်။ ဆရာမြသည် သားကောင်ရှိရာကို
သာမှန်းဆ၍ လိုက်ချိန် ချိန်နေရတော့၏။

“အမယ်လေး...ဆရာမြ မဆိုးသိတ်ကြီးဗျ”

“ဟုတ်တယ်ဆရာမြ...ပစ်...ပစ်”

အနီးနားဝယ်ရောက်လာမှ ကလေးငယ်၏ ကိုယ်လုံးနီးနီး
လောက်ရှိသော မြွေမည်းမည်းကွက်ကွက်ကြီးသည် ပါးပျဉ်းကြီး
ထောင်ကာ မတ်ကြည်နေသည်။ ဆရာမြလှမ်းမြင်လိုက်ရသည်နှင့်
အူထဲအသည်းထဲက ယားနေသည်။ ဦးဉာဏသည် ဖက်လိပ်ကို
ရပ်ပစ်လိုက်ပြီးနောက် မျက်ကလူးဆန်ပြာဖြစ်နေတော့သည်။
မြွေကြီးသည် ဆရာမြတို့ရှိရာသို့ ပါးပျဉ်းထောင်ကာ ကြည့်လိုက်၊
ခေါင်းထိုးကာ ပြေးဆင်းလာလိုက်နှင့် လှုပ်ရှားနေ၏။ ဆရာမြ
သည် လှုပ်ခတ်နေသော စိတ်တို့ကို စူးစူးစိုက်စိုက်ပြန်၍ စုစည်း
လိုက်ပါသည်။ အသက်ကို မှန်မှန်ရှုရှုနေလိုက်ရ၏။

မြွေကြီးပြေးဆင်းလာရာအရပ်ကိုရည်မှန်း၍ ချိန်သား
ပစ်ကွင်း အတွင်းဝင်အောင် ရွှေ့ကာချိန်နေရပါသည်။ ဆရာမြ
ချိန်ကွင်း ပစ်မှတ်အောက်ဝယ်မြွေကြီးသည် ပါးပျဉ်းထောင်ကာ
စိုက်ကြည့်နေပါသည်။ ဆရာမြအချိန်ရခိုက်လုံလစိုက်ပါသည်။
မြွေပါးပျဉ်းဆီသို့ တည်တည်ကြီး ချိန်ရွယ်ကာ မောင်းခလုတ်ကို
ဖြည်းညှင်းစွာ ဆွဲချလိုက်ပါတော့သည်။

“ဒိုင်း”

တစ်တောတစ်တောင်လုံးသည် သေနတ်ကြီး မြည်ဟိန်း
လွှမ်းဖုံးသွားတော့သည်။ ပါးပျဉ်းထောင်နေသော မြွေကြီးသည်
သေနတ်သံနှင့်အတူ အဝေးသို့ “ပက်ခနဲ” လန်ကျသွားတော့၏။
တိတ်ဆိတ်နေသော တော တစ်ခုလုံးကို ဆူညံသံများက တစ်ပြိုင်
နက်ဖြူခွင်းလိုက်ပါသည်။ မြွေကြီး၏အမြီးသည် နီးစပ်ရာ
သစ်ပင်တို့ကို ရှိသမျှအားဖြင့်ရိုက်သည်။ မြွေခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးဖြင့်
အထပ်ထပ်ရစ်ပတ်သည်။ “တဝုန်းဝုန်း၊ တရုန်းရုန်း” ရိုက်ခတ်

၉၈

ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ

သံသည် တဖြည်းဖြည်းငြိမ်သက်သွားသလို မြွေကြီးသည်လည်း ခေါင်းတွင် ဒဏ်ရာကြီးနှင့် အတူ ငြိမ်သက်သွားလေပြီတကား။

“ဗလကြီး...ဟေ့သားဗလကြီး...မှဆိုးတကြီးရပြီဟေ့... လာ တော့ကွာ...လာတော့ဟေ့”

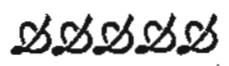
“ဖေအယ်...ဘာမြွေကြီးလဲဗျ”

“တောကြီးမြွေ...စပါးအုံးမြွေကြီးမျိုးပဲ”

ဆင်သမားကြီးဦးဉာဏ၏ အောင်မြင်ဝင်ကြွားသံကြီးကို ကြားသံ လိုက်ရသည်။ ဗလကြီးသည် သားကောင်မြွေကြီးနေရာသို့ အပြေးအလွှား ရောက်ရှိသွားသည်။

“ဆရာမြရေ...သံတံကြီးက ရှည်လဲရှည်...ကြီးလဲကြီးပါဗျာ”

တကယ်တော့ ဆရာမြတို့တောလိုက်ဆင်သမားတစ်စုသည် သားကောင်ကိုရှာဖွေဖမ်းဆီး ပစ်ခတ်သူများသာဖြစ်သည်။ နွားမ တောင်ပေါ်မှ ဖြစ်ရပ်ဆန်းကား တောမာယာကြော့ကွင်း ကျုံးသွင်း သလို ဖြစ်ခဲ့ရတော့၏။ တောမာယာကို ဉာဏ်ကစားခဲ့သလို တောကြီးမာယာ၏ သဲကိုးဖြာကား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်ရာ ကောင်းလှပါသည်။

မေတ္တာရစ်း မိခင်ကြီး

ပုံတောင် ပုံညာတောင်တန်းကြီးသည် မိုးပုလဲတို့ကို လည်တွင် ဆင်မြန်းထားလေပြီ။ ရှစ်ခွင်တိုင်းတို့၌ မိုးသားထူက အုံ့မိုင်း ညို့ဆိုင်းနေသည်။ လေပြည်နုကလေးတို့က အဝေးရပ်ဆီမှ တစ်သွေးတစ်သာ။ တစ်နွေလုံးခြောက်သွေ့နေသော သစ်တော ကြီးသည် ယခုအခါတွင် မြရောင်ဝတ်စုံကို လွှမ်းခြုံထားတော့၏။ တောတိရစ္ဆာန်တို့၏ စားကျက် မြက်ခင်းတို့ကလည်း စိမ်းစို သစ်လွင်နေသည်။ ဆင်သမားတစ်စုသည် ချုံကိုတိုး၍ သားကောင် ကိုရှာဖွေနေကြသည်။ ဝါးမျှင်တောင်သည် ကသောင်းတောင် ထက်မြင့်၏။ တောနက်သည်။ တောကြမ်း၏။ ရွာခံသားတို့သည် ဤတောကိုရှောင်ကြသည်။ ဝါးမျှင်တောင်ကား တောမာယာ များ၏။ တောခြောက်ခြင်း၊ ကျတ်ကုန်းဖန်ဆင်းခြင်း၊ သစ်ကြီး ဝါးကြီးများက လှည့်စားခြင်းကို အမြဲခံကြရသည်။

“ဆရာမြ...လက်သရမ်းလှချည်လားဗျာ...ဟို ဝါးရုံတွေ ဓားနဲ့ ခုတ် ဒီသစ်ပင်တွေ ဓားနဲ့ထစ်နဲ့...ဝါးမျှင်တောင်နတ်ကမကြိုက်လို့ ဖမ်းစားနေဦးမယ်”

ဆင်သမားလက်သင်ဗလကြီးက သူ၏ဆရာလုပ်ရပ်ကို ဝေဖန် လိုက်သည်။ ဗလကြီးအမြင်နှင့်အထင်က ဟုတ်ပေလိမ့် မည်။ ဝါးမျှင်တောင်သို့တောတက်မည်ဆိုကတည်းက ဗလကြီးနှင့် ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏတို့ အင်တင်တင် ဖြစ်နေကြပါသည်။ ဝါးမျှင်တောင်ကိုသူတို့ လုံးဝမလိုက်ချင်ကြပေ။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြ အတင်းအဓမ္မခေါ်သဖြင့် လိုက်ပါလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“ဟဲ့...ဗလကြီး...တို့တစ်တွေ တောလိုက်လာတာကြာပါပြီကွာ...အခုထိ ငါ့စိတ်ဓာတ်ကိုမသိကြသေးဘူးနော်... မှတ်ထားကွဲ့...တောထဲတောင်ထဲလက်ကမြင်းပြီး ဟိုခုတ်ဒီခုတ် လုပ်နေတာ အညောင်းခံပြီး ဘယ်လုပ်ချင်ပါမလဲကွာ... ဒီလို သင်္ကေတ အမှတ်အသားမလုပ်ထားရင် မျက်စိလည်ကုန်မယ်...မင်းတို့ငါတို့ ဒုက္ခရောက်ကုန်မယ်သိပလား”

“ဟုတ်ပါရဲ့ဆရာမြရေ...သားဗလကြီးဟာ တောတောင်တွေရဲ့ မာယာလွှဲဝှက်ချက်တွေကိုမှ မလေ့လာဘဲ”

ဦးဉာဏပြောပြမှ ဗလကြီးငေးမောနေသည်။ ဗလကြီးသည် တောမှာမွေး၊ တောမှာကြီး၊ တောတောင်တွေကို မှီခိုလုပ်ကိုင်စားသောက်နေသော ဆင်သမားဖြစ်ပါလျက် တောအကြောင်းကို သတိမထားဘဲနေခဲ့၏။ ယခုတော့ တောအုပ်ကြီးပြောပြမှ ခေါင်းတညိတ်ညိတ်နားထောင်နေသည်။ မိုးရာသီတောတောင် များသည် ဆောင်းနှင့် နွေကဲ့သို့မဟုတ်။ မြေပေါ်ရှိ သစ်ပင်တိုင်းက သစ်ရွက်များနှင့် စိမ်းစိမ်းဝေနေကြပါသည်။ ရှိနေသော လမ်းပင်ပျောက်သွားအောင် တောဖုံးသွားတတ်ပါသည်။

မိုးမိခင်၏ ကြင်နာယုယမှုကြောင့် ရုက္ခမျိုးစုံတို့သည် မြေပေါ်မှာ အားသွန်ကျကာပေါက်လာကြသည်။ ဤသည်ကို တောအုပ်ကြီးဆရာမြက ဓားထမ်း၍ဓားခုတ်၍ လာလမ်းကို သိအောင် မှတ်သားထားကြရသည်။ အမှတ်အသား အမှတ်များ မလုပ်ခဲ့ပါမူ လမ်းပေါ်တွင် လမ်းပျောက်သူဖြစ်သွားပေမည်။ ဆင်သမားကြီးဦးဉာဏကမူ တောထဲရောက်လျှင် ရောက်ချင်းပင် နီးဝါးရှာတော့၏။ နီးဝါးတွေလျှင်ခုတ်၍ နီးဖျာတော့သည်။ ရရှိလာသော

နီးများကိုခွေကာ ဆင်သမားလွတ်အိတ်ကြီးထဲ ထည့်ထား၏။ တောတိုးလာခဲ့သော လမ်းများတွင် နီးများဖြင့် သစ်ပင်ပင်စည်၊ အကိုင်း၊ အခက်တို့၌ ချိထားရစ်ခဲ့သည်။ ဗလကြီးသည် တောတောင်တို့၏ မာယာကျော့ကွင်းထဲကရုန်းထွက်ရန်သင်္ကေတများဟူ၍ နားလည်သွားတော့သည်။

တဝေဝေါမြည်သံတိန်းလာသော မိုးသည် တောင်ဘက်ဆီမှ အစ ပျိုးရွာသွန်းတော့၏။ တောသံတောင်သံတို့နှင့် မိုးဆံများသည် တောအလယ်တွင် တအုန်းအုန်းမြည်နေ၏။ ကြောက်ရွံ့တတ်သော ဗလကြီးသည် တောအုပ်ကြီးနှင့် ဦးဉာဏတို့အလယ်သို့ ဝင်ရောက်နေရာယူလာသည်။ တစ်တောတစ်တောင်လုံးသည် မိုးနှင့်အတူ မည်းမှောင်သွားတော့၏။ မည်းမှောင်သွားသော တောကြီးအတွင်း၌ တောအုပ်ကြီးတို့ယူဆောင်လာသော မိုးကာစများပင် မိုးမလုံတော့ဘဲ စိုရွံ့သွားတော့၏။ သို့ဖြစ်ရာ ဆင်သမားတစ်စုသည် ကျွန်းပင်အောက်တွင် မိုးခိုနေကြရတော့၏။ ဦးဉာဏသည် သူ့လေ့အတိုင်း ဆေးရွက်ကြီးကိုဝါးနေ၏။ တောအုပ်ကြီးမှာမူ အချစ်တော်ဆေးတံကြီးထဲသို့ ဆေးများထည့်၍ မိုးမင်းကိုဂုဏ်ပြိုင်ကာ ဖွာရှိုက်နေတော့သည်။ ဗလကြီးမှာကား ကျွန်းပင်၏အမြင်အကြားဝယ် မြေပြင်ကိုတုတ်ခြစ်၍ ထိုင်နေသည်။

မိုးကလဲ သံသမ္ပဲဆရာမြ...ဒီနေ့တော့ ကျုပ်တို့မိုးနဲ့နပန်းလုံးနေရတော့မှာပဲ...မိုးရနံ့ကြောင့် သားကောင်တွေလဲ မိုးခိုနေမှာပဲဗျ”

“ဟုတ်တယ်ဦးဉာဏ...မိုးဦးလေဦးတောဝက်တွေမြူးဟု ရာသီဗျ ဟောဒီက ဝါးမျှင်တောင်မှာ တောင်သလဲသီးတွေ မျောက်လုတ်သီးတွေ မြင်ရတော့ ဒီတောမှာ ဝက်ပေါမယ်ဗျ”

“ဟုတ်တယ်ဆရာမြ...ဟိုနားမှာ ဝက်ထိုးသွားတာ မြေတွေ ပွနေတယ်...တောဝက်သားဟင်းလေးစားလိုက်ရ...”

“ဗလကြီး စကားဦးမသန်းပါနဲ့ဦး ကွာ...တောတက်လာချိန် မှာ ရှောင်ရန်ဆောင်ရန်လေးတော့ နားလည်ထားမှပေါ့ဗလကြီးရာ”

တောအုပ်ကြီးတို့သုံးဦးသား စကားတွေ အချိအချ ပြောကြား နေကြသည်။ မိုးစဲသွားပေပြီ။ မြူတိမ်ခိုးတို့သည် မိုးမျက်ရည်ကို သွန်ချပြီးလျှင် မည်းမှောင်ရာမှ ကြည်လင်လာသည်။ ကြည်လင် တောက်ပနေသော ကောင်းကင်ကြီးပေါ်ဝယ် သူရိန်နေမင်း၏ ကိုယ်ရောင်တော်က ထွန်းပဝင်းထိန်လာ၏။ ဤအချိန်သည် သားကောင်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုကိုစောင့်၍ ပစ်ခတ်ရန် အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည်။ သားကောင်များကို တောအုပ်ကြီးတို့ ခြေဗွေပေါက်သလို ရှာဖွေရန်မလိုတော့ပေ။ သားကောင်သည် မိမိတို့ ခြေဦးသို့ပင် တိုးဝင်လာတတ်၏။ ထိုအခါ မုဆိုးထိုင် ထိုင်၍စောင့်နေဖို့သာ လိုတော့သည်။ တစ်တောတစ်တောင်လုံးသည် နေအလင်းရောင် ကြောင့် စိုစွတ်နေရာမှ ခြောက်သွေ့စပြုလာသည်။ နေမင်း ရောင်ခြည်များသည် ရင်၍ရဲ၍ ပူလာသည်။ တောတောင်တစ်ခု လုံးသည်လည်း မိုးသံလေသံတို့ပျောက်ကင်းသွားသောအခါ တောသံတောင်သံ ကျေးငှက်တိရစ္ဆာန်တို့အော်သံများ ဂေစည် လာပြန်သည်။

“အက်...အက်...အက်...အက်”

“အွပ်...အွပ်...အွပ်...အွပ်”

“အက်...အက်...အက်...အပ်”

တောအုပ်ကြီးဆရာမြတို့ရှိရာ တောင်ဘက်ခင်တန်းဆီသို့ အသံမြည်လျက် တဖြည်းဖြည်းတက်လာသည်။ ဦးဉာဏက

လက်ဟန်ပြသည်။ ဗလကြီးက တောအုပ်ကြီးထဲသို့ အပြေးလာ ကပ်တော့၏။ တောအုပ်ကြီး ဆရာမြသည် ရှိငယ်သေနတ်ကို ဖြည်းဖြည်းစွာမောင်းတင်လိုက်သည်။ လုံခြုံမှုမလုတ်ကို တစ်တောင့် ချင်းနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ အသံလာရာအရပ်သို့ ထိုးချိန်လိုက်ပါ သည်။ ဦးဉာဏမှာမူ လုံကြီးကိုကိုင်ကာ စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်၍ နေသည်။

“ဆရာမြ...ဆရာမြ...သစ်ပင်ပေါ်တက်ဖို့...တောဝက်အုပ်ကြီးဗျ အမယ်လေး...အူတွေအသည်းတွေယားလိုက်တာ”

“ဟုတ်တယ်ဦးဉာဏ...ဟုတ်တယ်”

ပြောပြောဆိုဆို တောအုပ်ကြီးဆရာမြနှင့် ဗလကြီးတို့သည် ရုံးပင်ကြီးပေါ်သို့ တက်လိုက်ကြ၏။ ဦးဉာဏမှာမူ ထန်းပင် ခိုင်ခိုင် ကြီးဆီသို့ တွယ်ဖက်တက်နေသည်။ တောအုပ်ကြီးနှင့် ဗလကြီးက ရုံးပင်ထိပ်များ တွင် ကြောက်ဒူးတုန်နေသည်။ တောအုပ်ကြီးသည် သေနတ်ကိုလွယ်လျက် ရုံးပင်ခွအကြားတွင် ထိုင်နေလိုက်သည်။ ဦးဉာဏမှာ ငူငူငေးငေးကြီးကြည့်ကာ တောအုပ်ကြီးတို့ရှိရာသို့ အသံခပ်အုပ်အုပ်နှင့် ပြောနေသည်။

“ဆရာမြရေ...ဒီတောဝက်အုပ်ကြီးကိုတော့ မပစ်လိုက်ပါနဲ့ ဗျာ...ဆင်သမားသုံးယောက် ခေါင်းနံ့ကိုယ် အိုးစားကွဲ ကုန်မယ်ဗျ”

“ဟုတ်တယ်ဆရာမြ...ဒီတောဝက်တွေက အနံ့ခံမကောင်း ပေမယ့် တစ်ကောင်ထိရင် သိပ်မျိုးချစ်စိတ်ပြင်းထန်တဲ့ကောင် တွေဗျ...သူ့ကိုရန်မူတဲ့သူဆို ဝိုင်းတွယ်တတ်တယ်...ဆရာမြ ယောင်လို့တောင် သေနတ်နဲ့ မချိန်လိုက်ပါနဲ့နော်”

ဆင်သမားကြီးဦးဉာဏ်နှင့် ဗလကြီး၏ ပြောစကားကြောင့် တောအုပ်ကြီးသည် ဝက်အုပ်ကြီးအပေါ်မှ စီးကြည့်နေရသည်။ မည်းပြောင်နေသော တောဝက်အကောင်(၃၀) ခန့်သည် “တအက်-အက်” မည်ကာ မြောက်ဘက်သို့ ဖြတ်သန်းသွားနေသည်။

ရှေ့ဆုံးမှ ဝက်ထီးကြီးငါးကောင်သည် အစွယ်အဖွေးသားဖြင့် ဦးဆောင်ချီတက်လာသည်။ မြောက်ဘက်တောင်ကုန်းတွင် တောင်သလံသီးနှင့် မျောက်လုတ်သီးမှည့်တွေက မြေပြင်တွင် ကြွေကျနေ၏။ ထိုအသီးများကို တောဝက်များစားရန် အုပ်လိုက် အစုလိုက်လာကြခြင်းဖြစ်သည်။ တောဝက်သည် အသက်ပြင်း၏။ သေနတ်ဒဏ်ရာချက်ကောင်း မထိလျှင် အဆိပ်တံ၍ တော်တော် နှင့် မသေနိုင်ပေ။ တောဝက်သည် အစွယ်ပက် အားတိုးအား ကောင်း၏။ ဝက်ပက်လိုက်ပြီဆိုလျှင် အစွယ်ရာကလွှနှင့်ဆွဲ ချလိုက်သလို တိခန့်ပြတ်သွားပေမည်။ ဝါရင့်ဆင်သမားကြီး ဦးဉာဏ်တို့သည် တောဝက်အုပ်တွေ့လျှင် ရှောင်တတ်ကြသည်။

သင်းကွဲသောတောဝက်တစ်ကောင်၊ နှစ်ကောင်ဆိုလျှင် ဆင်သမားတို့အတွက် လာဘ်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်၏။ တချို့က ဆင် သမားရတနာပုံဆိုက် သည်ဟုဆိုကြ၏။ ဆင်သမားတစ်စုသည် တောဝက်အုပ်ကြီးထွက်သွားပြီး အတော်ကြာမှ သစ်ပင်ပေါ်မှ ဆင်းပြီးလျှင် တောဝက်အုပ်လာလမ်း သွား လမ်းကို ရှောင်ဖယ်ပြီး အနောက်စူးစူးအရပ်ဆီသို့ ဦးတည်ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ တစ်တော တစ်တောင်လုံးသည် လင်းထိန်နေ၏။ တချို့သော သစ် တောကို ဖြတ်လျှင် မှက်၊ ခြင်၊ ဖြတ်တိုက လိုက်ကိုက်နေကြသည်။ တော မှက်၊ တောခြင်၊ တောဖြတ်တိုမှာ အကိုက်ခံရလျှင် အဖုအပိန်ထ၍

ယားယံလာသည်။ တောအုပ်ကြီးတို့သည် ချုံကိုစားနှင့်ရှင်း၍ တောနက် ပိုင်းထဲဆင်းလာခဲ့တော့သည်။ ဦးဉာဏ်မှာမူ သူ၏ ဝါးနှီးတွေကို အမှတ်အသားလုပ်၍ နီးစပ်ရာသစ်ပင်တို့၌ ချည်နှောင် နေတော့၏။ မိုးကောင်းကင်ကြီးတစ်ခုလုံးသည် အပြာရောင်သန်း နေသည်။ တိမ်တောင်တိမ်လိပ်များက ပုံတောင်ပုံညာတောင် တန်းကြီးကို လှဝတ်စုံလွှမ်းခြုံပေးနေတော့သည်။

“ဟူး...ဆရာမြ ထမင်းဆာလှပြီဗျာ...ထမင်းစားကြရ အောင်”

“ဟဲ့...သားဗလကြီး ဆာတတ်ရန်ကောကွာ... ခဏလောက် နေပါဦးလား”

“ဗေအယ်...မိုက်ကတဝိုဝိုတဂေါ် ဂေါ်ဖြစ်နေပြီဗျာ...မနက် ပိုင်းက ငါးခြောက်ဖုတ်ဆီဆမ်း...ရေနွေးကြမ်းလေးပဲ သောက်လာ ခဲ့တာလေ”

“အေး...အေး...ဟုတ်ပါရဲ့...ဦးဉာဏ် ဗလကြီးဆာတယ်ဆို ရင်... ထမင်းထုပ်ဖြေကြရအောင်ဗျာ...စမ်းချောင်းကလေးလည်း အဆင်သင့်ပဲဗျာ...ကဲ ထမင်းထုပ်တွေ ယူခဲ့ကြဟေ့”

တောအုပ်ကြီးသည် ကြည်လင်တောက်ပနေသော စမ်း ချောင်းကလေးထဲသို့ ဆင်းသွားပြီး မျက်နှာသစ်သည်။ ခြေလက် များကို စင်ကြယ်စွာဆေးလိုက်သည်။ တောအုပ်ကြီးက ဦးဉာဏ်နှင့် ဗလကြီးကို ခြေလက်ဆေးကြောရန် ခေါ်လိုက်သည်။ အားလုံး ကိုယ်လက်သန့်စင်ပြီးလျှင် ထမင်းဝိုင်းကလေးစားရန်အသင့်ဖြစ်နေ ပြီ။ ဦးဉာဏ်မှာမူ စားဦးစားဖျားထမင်းတွေကို တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်များကို ပသတင်မြှောက်နေသည်။ ပါးစပ်မှလည်း

ဘာတွေဆုတောင်းနေသည်မသိ။ ဗလကြီး တစ်ယောက်သာလျှင် ကျွန်းဖက်ခင်းထားသောအပေါ်တွင် ထမင်းထုပ်သုံးထုပ်ကို ဖြေချနေသည်။ ဗလကြီးနှင့် ဦးညဏတို့၏ ထမင်းထုပ်တွင် ငါးပိထောင်း၊ ကြက်ဥကြော်၊ ငရုတ်သီးထောင်း ပါလာ၍ ဆီရွဲစားထား သည်။ တောအုပ်ကြီးထဲတွင် ငါးခြောက် ကြော် သရက်ချဉ်ဆီစိမ့်ကလေး ပါလာသည်။ ဆင်သမားသုံးဦး သူဟင်းကိုယ်ဟင်းဖလှယ်၍ အားပါးတရ စားလိုက်ကြတော့သည်။

“ဆရာမြ...သရက်ချဉ်ဆီစိမ့်ကလေးက ခံတွင်းသိပ်မြန် တာပဲဗျာ”

“ဦးညဏနှင့် ဗလကြီးရဲ့ ငရုတ်သီးထောင်း၊ ငါးပိထောင်း ကလဲ ပိုစားလို့ ကောင်းတာပဲဗျာ”

“ဆရာမြငါးခြောက်ကျော်ကလည်း ကျွတ်ကျွတ်ကလေး နော်...အဲဒါမျိုးဆို ဗလကြီးတို့က ဝါးချက်က မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပဲ ဟဲ...ဟဲ...ဟဲ”

ဆင်သမားထမင်းခိုင်းကလေးသည် ဟင်းအဆာ အမယ် မများသော်လည်း စားလို့ကောင်းသည်။ ထမင်းနှင့်ဟင်းက လိုက်ဖက်လှသည်။ တော နင်းလာခဲ့သည်မှာ မောမောနှင့် ဝမ်းဟာချိန်စားလိုက်ရသဖြင့် အတော်ဗိုက်လေးသွားသည်။ တောအုပ်ကြီးသည် စမ်းချောင်းဘက်ဆီသို့ သွားကာပလုတ်ကျင် ပြီး ရေကိုတဝသောက်ချလိုက်သည်။ ဦးညဏကြီးမှာမူ သစ်တုံး တစ်တုံးပေါ်တွင် ခေါင်းတင်ကာ မုဆိုးစည်းစိမ်ယူနေတော့သည်။ တောအုပ်ကြီးသည် ဦးညဏအနီးတွင် ထိုင်ချလိုက်ပြီး ဆေးတံထဲသို့ ဆေးဖြည့်ကာ စုံထောက်ကြီးဦးစံရှားကဲ့သို့

အတွေးကြွယ်နေလေ၏။ ဗလကြီးမှာ လူငယ်ပီပီ သူ့ဖခင်လုံကြီး ကိုထမ်းကာ တောထဲဆင်းသွားသည်။ တောအုပ်ကြီးက စိတ်ပူ သဖြင့် ဗလကြီးကိုလှမ်း၍ သတိပေးလိုက်သည်။

“ဟေ့...ဗလကြီး...အဝေးကြီးမသွားနဲ့နော်...တော်ကြာ မင်းက... တောမာယာမသိဘဲနဲ့ မျက်စိလည်နေဦးမယ်...ဟေ့”

“ဟုတ်ကဲ့ပါ ဆရာမြရေ...ကျုပ်အခင်းကြီးသွားရင် ဒီနား တင်လေးပါပဲ...သားကောင်ခြေရာလေးဘာလေး တွေ့မလားလို့ လိုက်ရှာနေတာ”

“အေး...ကောင်းတယ်ဟေ့...ဝေး ဝေးတော့မသွားနဲ့”

တောအုပ်ကြီးသည် ဆေးတံကြီးကိုခဲနေသော်လည်း သေနတ်ကိုတော့ အသင့်အနေအထားဖြင့် ကိုင်ထား၏။ အထက် မိုးကောင်းကင်ကြီး တစ်ခုလုံးသည် မိုးရိပ်များပျောက်၍ ကြည်လင် နေသည်။ အရှေ့ဘက်ဆီသို့ လေပြေလေးတိုက်ခတ်နေသည်။ စမ်းချောင်းကလေးကလည်း ရေကျသံတို့ဖြင့် ချစ်စဖွယ် တေးဂီတ အသွင်ဆောင်နေသည်။ ဆင်သမားကြီး ဦးညဏသည် တမှေး တရေးအိပ်နေကလေးမှာပင် ဟောက်သံပြင်းလာသည်။

တောအုပ်ကြီးဆရာမြသည် ပုံတောင်ပုံညာတောကြီးအတွင်း လှပသော တောတောင်ပန်းရနံ့များကို ကြည့်မဝနိုင်အောင်ဖြစ် နေသည်။ ဆေးတံကိုကိုင်ကာ ဖွာမည်အပြုတွင် -

“အမလေး...ဆရာမြ...ဆရာမြ...ဖေအယ်ကယ်ပါဦး”

တိတ်ဆိတ်နေသော တောကလေးကို ဗလကြီး၏ထိတ်လန့် တကြားအသံနက်ကြီးကပွက်လော့သွားသည်။ နှစ်နှစ် ဖြိုက်ခြိုက် အိပ်မောကျနေသော ဦးညဏပင်လျှင် ဆတ်ခနဲလန့်လာတော့၏။

တောအုပ်ကြီးသည် လုံခြုံမှုခံလုတ်ကိုပိတ်ထားသော ရိုင်ဖယ်
သေနတ်ကို တစ်တောင်ချင်းနေရာသို့ လက်မနှင့်တွန်းပို့ထားလိုက်
သည်။ သေနတ်မောင်းဆွဲကွင်းပေါ်သို့ လက်ညှိုးကလေး အသာ
တင်ကာ ဗလကြီးအသံကြားရာဘက်သို့ ခပ်သုတ်သုတ်ပြေး
လာခဲ့သည်။ ဦးဉာဏသည် လုံကြီးမရှိတော့သဖြင့် တောလိုက်
ဓားမြှောင်ကို ဓားအိမ်မှထုတ်ကာ တောအုပ်ကြီးနောက်တွင်
ကပ်ပါလာသည်။ ဗလကြီးတောင်ကုန်းပေါ်မှ လုံကြီးကိုင်လျက်
မောကြီးပမ်းကြီးပြေးဆင်းလာသည်ကို မြင်နေရ၏။

“ဟေ့...ဗလကြီး ဘာဖြစ်တာလဲကွ”

“ပျားဖွတ်ဓားနေတဲ့ လူဝံကြီးကျုပ်နောက် လိုက်လာပြီ
ဗျ...အမလေး ကယ်ပါဦးဆရာမြ...ဖေအယ်ရာ လုပ်ပါအုံးဗျာ”

တောအုပ်ကြီးဆရာမြနှင့် ဦးဉာဏအနီးသို့ ဗလကြီး ရောက်
လာသည်။ ချွေးတွေကရွှဲနေသည်။ မောဟိုက်ကြောက်ရွံ့နေဟန်
တူပါသည်။ ဗလကြီးမျက်လုံးအိမ်တို့သည် အလွန်နိုးထိတ်နေသော
ရုပ်ပုံလွှာကိုဖော်ပြနေကြ၏။ တောအုပ်ကြီးသည် သေနတ်ကို
တင်းတင်းဆုပ်၍ ဗလကြီးပြေးဆင်းလာရာလမ်းသို့ ထိုးချိန်ထား
လိုက်သည်။ အရပ်လေးပေခန့်မြင့်မားပြီး မဲပြောင်ရှည်လျားအမွှေး
အမှင်ထူသောလူဝံကြီးသည် ရင်ဘတ်ကို လက်နှစ်ဖက်ယှက်သန်
၍ ဘေးတိုက်ကြီး ကိုယ်ဟန်ဖြင့် တောအုပ်ကြီးတို့ကို ရင်ဆိုင်
တိုက်ခိုက်ရန်လာနေပေပြီ။ ဦးဉာဏသည် ဗလကြီးထံမှ လုံကြီးကို
အသာယူ၍ တောအုပ်ကြီးနှင့် ဘေးချင်းယှဉ်လျက် ရပ်နေပါသည်။

“ဆရာမြ...နည်းတဲ့လူဝံကြီးလားဗျာ...လက်တစ်ဖက်က
ရင်ဘတ်ကို အုပ်ပြီးလာနေပြီ...လာနေပြီဗျာ”

“ဟုတ်တယ်ဦးဉာဏ...ဟုတ်တယ်”

“ဆရာမြ...လူဝံကြီးရဲရင့်ဘတ်မှာ အမွှေးဖြူ ဝိုင်းဝိုင်းကြီးရှိ
တယ် မဟုတ်လား အဲဒီအမွှေးဖြူဝိုင်းကိုထိအောင် ချိန်ပစ်လိုက်
ပေရောဗျို့”

တောအုပ်ကြီးဆရာမြသည် သေနတ်ကို ချိန်သားတကျ
ရအောင် ရှာဖွေနေသည်။ လူဝံကြီးမှာ ဆင်သမားသုံးဦးကိုမြင်လျှင်
အစွယ်အဖွေးသားနှင့် တဂီးဂီးအော်မြည်လျက် လက်နှစ်ဖက်ကို
ဘေးတိုက်ကပ်ထားပြီး လက်သဲစွယ်အားကိုးဖြင့် တရွေ့ရွေ့ လာနေ
သည်။ အနီးအနားတွင်ရှိသော ဗလကြီးသည် ဒူးတဆတ်ဆတ်
တုန်နေ၏။ တောအုပ်ကြီးသည် ဆင်သမား ဝါရင့်ဦးဉာဏ ပြောသည့်
အတိုင်း လူဝံကြီး၏ ရင်ဘတ်အဖြူမွှေးများဆီသို့ နောက်ချိန်
ပေါက်မှ ရှေ့ချိန်သီးကို အတည်ယူကာ လက်ညှိုးကို အသာ အယာ
ကွေးလိုက်သည်။ တစ်ဖန်အားထည့်၍ အသာညှစ်ဆွဲလိုက်ပြန်သည်။

“ဒိုင်း...ဒိုင်း”

သေနတ်သံနှစ်ချက်သည် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကြားလိုက်
ရသည်။ တောအုပ်ကြီးအနီးတွင် ရိုင်ဖယ်ကျည်ဆန်ခွံ နှစ်ခုလည်း
လွင့်စဉ်သွားတော့၏။ လူဝံကြီးသည် ရိုင်ဖယ်ကျည်ဆန် ဒဏ်ချက်
ကြောင့် နောက်သို့ “ဘိုင်းခနဲ” လဲကျသွားသည်။ လူဝံကြီး သည်
အသက်ကပြင်းလှ၏။ တရိုးစွီးမြည်၍ မြေပြင်ပေါ်မှ အားယူထ
သည်။ ပြီးလျှင်တစ်ဟုန်ထိုးဝေးရာသို့ ထွက်ပြေးသွားလေသည်။

“အမလေး ဆရာမြရယ်...ကျုပ်အသက်တော့ အမေမွှေးတဲ့
အသက်မရှိတော့ပါဘူး...ဆရာမြပေးတဲ့ အသက်ပဲရှိပါတော့
တယ်”

“အင်း...သား ဗလကြီးလုပ်လိုက်ရင် အရာရာနဲ့အကြောင်းကြောင်းပဲ”

တောအုပ်ကြီးတိုအုပ်စုသည် လူဝံကြီးလဲကျ သွားသော နေရာသို့ တဖြည်းဖြည်း လျှောက်လာခဲ့သည်။ ဗလကြီးမှာ ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့နှင့် လိုက်ပါလာသည်။ ဦးဉာဏသည် သူ၏လှံကြီးဖြင့် လူဝံကြီးလဲကျသွားသောနေရာကို ဖွတ်ညှိနေသည်။

“ဆရာမြ...ဒီကောင်ကြီး ချက်ကောင်းကို ထိသွားတယ်ဗျ...ဝေးဝေး မပြေးနိုင် တောဘူး...သွေးတွေလည်း အိုင်ထွန်းနေတာပဲ...မြင့်လို့တောင်မကောင်းဘူး”

“ဟုတ်တယ်ဦးဉာဏ...နှစ်ချက်ဆင့်ပစ်လိုက်တာဆိုတော့ စိတ်ချရတယ်...၅၂၃ ရိုင်ဖယ် ယမ်းပြင်းအားကလည်း ကြီးမားတယ်လေ”

“အင်း...ကျုပ်တော့ အဲဒီလူဝံကြီးစတွေ့တော့ ဘိလူးတစ္ဆေကြီးထင်နေတာ”

“ဟဲ့ဗလကြီး လုပ်လိုက်ရင်တော့ ရာဇဝတ်စာတင်လောက်ပါရဲ့”

တောအုပ်ကြီးဆရာမြ၊ ဆင်သမားဦးဉာဏ၊ ဗလကြီးတို့သည် လူဝံကြီး၏ သွေးစက်များအတိုင်း ခြေရာခံလိုက်ခဲ့ကြသည်။ တောအုပ်ကြီးသည် သေနတ်ကို အသင့်အနေအထားကိုင်၍ မျက်စိလျှင်လျှင်ထားကာ သွေးစက်လမ်းအတိုင်း တဖြည်းဖြည်းလိုက်လာခဲ့သည်။ လူဝံကြီးမှာ အသက်ပြင်းလှသည်။ တောင်ကုန်းကိုဖြတ်၍ ချောင်းကိုပတ်ကာ သွေးစက်စက်ကျဒဏ်ရာကြီးဖြင့် သွားနေဆဲ။ ပြေးနေဆဲပင်တည်း။ တောအုပ်ကြီးဆရာမြသည် သွေးခင်းလမ်း

အတိုင်း ကမူတစ်ခုကိုကျော်၍ ဂူတစ်ခုထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြရသည်။ ဂူအတွင်းသို့ဝင်ခဲ့ရာ သတိထား၍လာခဲ့ကြရသည်။ အလင်းရောင်သည် ဂူအတွင်းလင်းနေသည်။

“ဟင်...အလ...လာ”

တောအုပ်ကြီးဆရာမြတို့သည် မယုံကြည်နိုင်သော မြင်ကွင်းကို တွေ့လိုက်ရသည်။ တောအုပ်ကြီးဆရာမြ၏ တစ်ကိုယ်လုံးသည် ကြက်သီးတဖြန်းဖြန်းထသွားသည်။ တောအုပ်ကြီးဆရာမြ နှစ်ချက်ဆင့်၍ ပစ်ခတ်လိုက်သော လူဝံကြီးသည် လဲကျသောနေရာမှာပင် ပွဲချင်းပြီးသေနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အမေစိတ်ဓာတ်၊ မိခင်စိတ်ဓာတ်၊ နှလုံးသားစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝရှိသော လူဝံမကြီးသည် သူ့သားနှစ်ကောင်ရှိရာသို့ ခရီးဝေးကို အပြေးပြန်လာခဲ့၏။ လူဝံမကြီး၏ လက်တစ်ဖက်က ပျားအုံကြီးတစ်ခုကိုကိုင်ထားသည်။ လက်တစ်ဖက်က ပြင်းထန်လှသောဒဏ်ရာကြီးကို လက်နှင့်ဖိထားသည်။ လူဝံမကြီး မျက်လုံးကြီးမှာ ပြူးကြောင်ကြောင်ကြီးဖြစ်နေသည်။ ဂူနံရံကိုမှီ၍ အသက်ပျောက်နေချေပြီတကား။ သူ့မိခင်လူဝံမကြီး၏ ရင်သားနှီအုံကို လှုပ်လေးတစ်ကောင်က စို့နေသည်။ လှုပ်လေး တစ်ကောင်မှာမူ လူဝံမကြီး၏လက်ထဲကပျားအုံမှ ပျားရည်ကို စားနေသည်။ တောအုပ်ကြီးဆရာမြ မျက်လုံးအိမ်မှ မျက်ရည်ဥတို့သည် စို့စွတ်လာသည်။ တောအုပ်ကြီးသည် ယောက်ျားတစ်ဦးလည်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ပေမယ့်...

မေတ္တာတို့သည် ရေစီးကဲ့သို့ ထာဝရအစဉ် စီးမြေနေကြ၏။ မေတ္တာပင်မရေစီးသည် မိခင်တိုင်း၏ နှလုံးသားမှ မြစ်ဖျားခံသည်။ မေတ္တာ ရေစင်ရေစီးမှာ ဖြူဖွေးသန့်စင်၏။ လှပသန့်ကြယ်၏။

ကြည်နူးသာယာဖွယ်ဖြစ်၏။ တောအုပ်ကြီးဆရာမြ၊ ဆင်သမားကြီးဦးညဏ၊ ဗလကြီးတို့သည် မေတ္တာရေစီးဆင်းနေသော နှလုံးသားလှုပ်မိခင်ကြီးကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် သူ့ခန္ဓာကြီးကို မြေမြုပ်သင်္ဂြိုဟ်၍ ဦးညွတ်ရှိခိုး အလေးပြုလိုက်ကြပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းပါစေဆင်ကြီးတွေ

ရာသီမှာ မင်းလွင်ဦးသို့ရောက်ပြီ။ ရွက်ဟောင်းတို့နေရာတွင် ပုရစ်ဖူးကလေးများ အစားထိုးလာကြသည်။ စိမ်းမြမြ ကြည်လဲ့လဲ့ နှင့် ရှုမဝနိုင်သော တောအုပ်ပျိုကို မြင်ရသောအခါ ဘဝင်ချမ်းမြေ့ကြရ၏။ နွေရာသီတွင် ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးများသည် မြူခိုးဝေမှောင်နေ၏။ ပုံတောင်ပုံညာတောင်ပေါ်တွင် တောရိပ်ဝန်းကျင်တစ်ကြော၌ စိမ့်စမ်းရေထွက်ပေါက်တို့မှာ ပူပြင်းသော နွေနှင့် အားပြိုင်၍ စိမ်းမြစိုပြည်အားသစ်ဝေနေသည်။

ဦးညဏ၏ ဆင်မကြီးမယ်စန္ဒာမှာ ဆင်ကာလေးမွေးခဲ့သည်။ မယ်စန္ဒာ၏ သားဆင်ပေါက်ကလေးကို ဆင်ကျုံးသွင်း မှိန်းသင်ရန် အရွယ်သို့ တိုင်ပြီ။ ဒီနှစ်နွေတွင် ဆင်များ လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးရာ ဆင်သင်တန်းကျောင်းသို့ ပို့ရတော့မည်။ ဦးညဏနှင့် ဗလကြီးတို့ သားအဖသစ်ချသစ်သယ်လုပ်ငန်းတွေ လှိုင်သဖြင့် မယ်စန္ဒာသားကလေးကို ဆင်ကျောင်းသို့ မပို့နိုင်သေးပေ။

“ဗျို...ဦးညဏ...ဦးညဏ...လုပ်ငန်းခွင်က ပြန်လာပြီလား”

“လာဗျို...ကိုဝီစာ...ထမင်းဝင်စားပါဦးလား...ဟင်းကတော့ လက်ပံခေါင်းချဉ်ရေကျိန်နဲ့ စပ်သီးထောင်းတယ်ဗျာ”

“ဗလကြီးနှင့်ဆင်မူကြီး ခြေထောက်နာတာပျောက်သွားပလား”

“ဟိုတစ်နေ့ကဆင်ဆရာဝန် ဝင်လာလို့ ဆေးထိုးဆေးတိုက်လို့ သက်သာသွားပြီ”

“အေး...အေး...ဒါနဲ့ ဦးဉာဏ...ဆင်မကြီးသားကို မှိုန်းသင် ကျုံးသွင်းဖို့ တောအုပ်ကြီးဆရာမြက ဘီးစိတ်ရေဖြူဆင်စခန်း လာပို့ရမယ်တဲ့”

“တို့သိပ်တယ်...ပီစာ...သစ်ချသစ်သယ်က လက်မအား တာနဲ့... မနက်ဖြန်သဘက်ခါလောက် သွားပို့လိုက်မယ်... သား ဗလကြီး နင့်ဆင်ပါ အပိုပါမယ်နော်”

“ဟုတ်ကဲ့ ဖေအယ်”

ပုံတောင်ပုံညာ မျောက်ချောဆင်စခန်းကလေးမှာ မြူခိုး ငွေ့ငွေ့ကြား လွမ်းဖွယ်သဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်းနေပါသည်။ ဆင်ကျုံး သွင်းအစီအရင်သည် ဆင်သမားတိုင်း မလုပ်မနေရ အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကျုံးသွင်းမှိုန်းသင်ရန်မှာ ဆင်မများကိုဦးစီးရသော ဆင် သမားတို့ ရင်နာရသောပွဲလည်းဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ငယ်ငယ်လေးဘဝမှ မိမိဆင်မ တယုတယကျွေးမွေးလာ၍ ဆင် လားမြောက်သောအခါ ဆင်သင်တန်းကျောင်းသို့ ပို့အပ်ရတော့ သည်။ ဦးဉာဏကြီးသည် ဆင်မကြီးမယ်စန္ဒာသားကို ခွဲခွာကျောင်း ပို့ရတော့မည်ဖြစ်၍ ရင်အတွင်းဝယ် လွမ်းဝေကြွယ်နေပါသည်။

ရှေးမြန်မာဘုရင်များလက်ထက်ကစ၍ ဆင်ဖမ်းကျုံးသွင်း အစီ အရင်များရှိခဲ့သည်။ ဆင်သည် ဘုရင်မင်းမြတ်တို့ရအပ်သော ရတနာတစ်ပါးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်စဉ်တန်ဆောင်မုန်းလများ တွင် အောက်မား ဆင်ဖမ်းအစုအသင်းတို့သည် တောတွင်းသို့ဝင်၍ တောဆင်ရိုင်းများကို ဖမ်းလေ့ရှိကြသည်။ ဆင်ဖမ်းကျုံးသွင်း အစီ အရင်ကို ကျန်းဘောင်မင်းဆက်အထိ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

မျက်မှောက်ကာလတွင်မူ မြန်မာ့သစ်ထုတ်လုပ်ရေးမှ တော တောင်များအတွင်း ဆင်ဖမ်းကျုံးသွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြုလုပ် နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ပုံတောင်ပုံညာတစ်ကြော ဘီးစိတ်ဒေသ တွင် ဆင်ကျုံး သွင်းမှိုန်းသင် လုပ်ငန်းစခန်းရှိသည်။ ထိုစခန်းသို့ လူနှစ်ယောက်၊ ဆင်နှစ်စီးနှင့် ဆင်ပေါက်ကလေးတို့ လှမ်းခဲ့ကြသည်။

“ဟေ့...သားဗလကြီးမယ်စန္ဒာသားပေါက်လေး ဘယ်ကျန် ခဲ့သလဲ မသိဘူး...စောင့်ပါအုံးကွာ”

“ဒီကောင်ကြီးဝါးရုံနဲ့တွေ့တာနဲ့ ဝါးစားကျန်ရစ်ခဲ့ပြီထင် တယ်... ဟော...ဟော...လာပြီ...လာပြီ”

မြောက်ဘက်သစ်မာတောအတိုင်း ဦးဉာဏတို့သားအဖ ဆင်ကိုယ် စီနှင့် ပုံတောင်ပုံညာတောင်တန်းကြီးပေါ်သို့ တက်ခဲ့ကြ သည်။ မိအယ်ရွာမှတစ်ဆင့် တေးစံရွာ၊ တေးစံရွာမှ အနောက် မြောက်ဆီသို့ ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ ငါးဖယ်ရိုးချောင်း၊ တင်ပုန်းချောင်း၊ ပေပင်ချောင်း၊ ရေဖြူချောင်း၊ စလင်းချောင်းတို့ကို ဖြတ်ခဲ့ရသည်။ စိမ့်ရေစမ်းရေတို့ဖြင့် ရှုမောဖွယ်ဖြစ်၏။ တောနက်လေ သစ်ပင် ဝါးပင်တို့ အုံ့မှိုင်းလေဖြစ်၏။ “သမင်က တောက်၊ ချေကဟောက်၊ မျောက်ကကြီးခွေ၊ ဒေါင်းအိုးဝေ” ဆိုသည့်အတိုင်း တောတိရစ္ဆာန် နှင့် တောကျေးဇူးငှက်တို့၏ မာဂတတေးသံစဉ်ကိုနားခံရင်း ဆင် နှစ်ကောင်နှင့်ဆင်သားပေါက်တို့ လျှောက်လှမ်းခဲ့ကြသည်။ ညှိမှိုင်း မြင့်မောက်သော အောင်တော်သာတောင်ကြီးကို တွေ့ရသည်။ ထိုမှဆက်၍ ရံင်ရိုင်းချောင်းနှင့် ထင်းချောင်းတို့ကို ဖြတ်တျော်ခဲ့ ရသည်။ ဘီးစိတ် ဆင်ကျုံးသွင်း မှိုန်းသင်စခန်းသည် လူသူလေးကား ချောင်ကျသောစခန်းဖြစ်၏။ ဘီးစိတ်စခန်းမှာ ဆင်ပေါက်ကလေး

များ ကျုံးသွင်းလေ့ကျင့်မှုကို အနီးကပ်မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဆင်သမားအခေါ်မှာ “ကျုံးသွင်းမှိုန်းသင်ခြင်း” ဟုခေါ်သည်။ ဆင်များကိုလေ့ကျင့်ပညာပေးရာ သင်တန်းကျောင်းဟုလည်း လွယ်လွယ်ပြောကြသည်။ အမိရင်ခွင်မှ ခွဲခွာချိန်ကြသော ဆင်ပျိုဆင်ပေါက်ကလေးများကို ဖမ်းယူလေ့ကျင့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဆင်ကလေးငယ်စဉ်ကပင် ဆင်ဦးစီးဦးဉာဏ်ကြီးတို့သည် လက်ဖြင့် ပွတ်သပ်ခြင်း၊ မန်ကျည်းမှည့်နှင့် ဆားလုံး၍ ခွဲခြင်းများပြုလုပ်ကာ လူနှင့် ယှဉ်ပါးအောင်ပြုလုပ်ရသည်။ ငါးနှစ်သားအရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ဆင်ပျိုဆင်ပေါက်သည် အလုံးအရပ် ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးနှင့် အားခွန်ဗလ မြူးကြွသန်မာဖြစ်လာတတ်သော အရွယ်သို့ ရောက်ပြီဖြစ်သည်။ ဤအချိန်သည် ကျုံးသွင်း၍ မှိုန်းသင်ကျင့်ရန် အကောင်းဆုံးအချိန်ဖြစ်သည်။

“သားဗလကြီး ဒီဆင်ကျုံးမှာ ငါ့မိတ်ဆွေဖိုးထင်ရှိတယ်ကွာ။ အဲဒီတဲတန်းကို သွားကွာ”

“ဖေအယ်... ဆင်မမယ်စန္ဒာသားကို ဘယ်တော့ ကျုံးထဲ သွားဖို့ မလဲ”

“ဟိုတဲတန်းရောက်မှ ကြည့်စီစဉ်ကြ တာပေါ့ကွာ... ထမင်းလဲဆာ ပြီ”

“ဖေအယ်... ကြိုက်သလိုလုပ်ပါလေ”

ဆင်ကျုံးသည်ညီညာပြန့်ပြူးသောနေရာ အစဉ်အမြဲအရိပ်ရသောနေရာ၊ ရေနှင့်မနီးမဝေးနေရာတို့ဖြစ်ရသည်။ ဆင်ကျုံးကို သစ်တုံးများဖြင့် ဆင်တစ်ရပ်ခန့် အခိုင်အမာပတ်လည်စိုက်၍ထားရသည်။ ဆင်လေ့ကျင့်သောရုံ သင့်လျော်သောအကျယ်ထားရ

သည်။ ဘီးစိတ်ဆင်စခန်းရှိ ဆင်ကျုံးကို လူနှစ်ဖက်ခန့်ရှိသော သစ်ပင်ကြီး၏အခြေ၌ ပြုလုပ်ထားသည်။ ဝင်ပေါက်ကို မောင်းခလုတ်များဖြင့် အလွယ်တကူပိတ်ရန် စီစဉ်ထားသည်။ ဆင်ကျုံး၏ အရှေ့ဘက်ထိပ်တွင် ဥတိန္နနတ်ကွန်းကိုလည်း ပြုလုပ် ပူဇော်ထားသည်။ ဆင်ကိုနိုင်သော ဆင်တို့၏အရှင်သခင်ဖြစ်၍ ရှေးရိုးရာမပျက် ပူဇော်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆင်ကလေးကျုံးသွင်းလေ့ကျင့်မည်ဆိုလျှင် ဥတိန္နနတ်ကို ကန်တော့ပွဲပေး၍ ပယရသည်။

“ဟေ့ ဖိုးထင်... ငါ့ဆင်ပေါက်အတွက် ငှက်ပျောပွဲအုန်းပွဲတွေ လုပ်ထားရဲလားကွ”

“နင်တို့သားအဖ လာမယ်ကြားကတည်းက ကြက်သားဟင်းချက်ပြီး ကန်တော့ပွဲတွေအားလုံး ပြင်ထားပြီးပြီ... အေးအေးဆေးဆေး ရေချိုးထဲမင်းစားနှင့်ကြ... ငါ့ကျုံးဘက်ခဏသွားလိုက်အုံးမယ်ဟေ့”

ဖိုးထင် ဘီးစိတ်ဆင်ကျုံးအတွင်းက မှိုန်းသင်ခံဆင်ပေါက်ဆီကိုသွားပြီ။ ဗလကြီးနှင့် ဦးဉာဏ်ကြီးတို့သည် ဖိုးထင်မိန်းမပြင်ပေးခဲ့သော ထမင်းကို ပူပူနွေးနွေးအားပါးတရ လွေးလိုက်ကြပါတော့သည်။ ဆင်သမားကြီးဦးဉာဏ် ဆင်မမယ်စန္ဒာနှင့် ဆင်သားပေါက်ကလေး ဒီတစ်ခါ ရှင်ကွဲကွဲရတော့ပေမည်။ မိခင် ဆင်မကြီးနှင့်ခွဲ၍ ကျုံးသွင်းရသောအချိန်သည် သားနှင့်မိခင်ရာသက်ပန်ခွဲရတော့မည့် အချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါတွင် ဆင်ဦးစီးများရှင်သောရသောအချိန်ဖြစ်သည်။ ဦးဉာဏ်ကြီးတို့သားအဖသည် ဆင်ကျယ်စီးစီး၍ ကျုံးစခန်းသို့ အရောက်လှမ်းခဲ့ကြ၏။

ဖိုးထင်တို့အုပ်စုဆင်သမားအဖွဲ့အား ဘီးစိတ်ဆင်စခန်းဦးတွင် အသင့်စောင့်ကြိုနေကြသည်။ အမိနောက်တကောက်ကောက် လိုက်လေ့ရှိသော ဆင်ငယ်ကို မိခင်ဆင်မကြီးနှင့်အတူ ဆင်ကျုံး ရှိရာသို့ခေါ်ခဲ့ရ၏။ အခြားလေ့ကျင့်ရေး ဆင်ပေါက်ကြီးနှစ်စီး သုံးစီးက အသင့်စောင့်နေကြသည်။ ဗလကြီးဆင်နှင့် ဆင်သမား ဦးဉာဏ ဆင်မမယ်စန္ဒာဝင်လာချိန်တွင် စူးစူးရှရှ ဆင်များ ဝိုင်းအော်လိုက်ကြသည်။ ဆင်မမယ်စန္ဒာပင်လျှင် ရောယောင်၍ အော်လိုက်ပြန်သည်။ ဘီးစိတ်တောတစ်ခုလုံးသည် ဆင်အော်သံတွေ လွှမ်းမိုးသွားတော့၏။

ဆင်ကြီးများပေါ်တွင် ဆင်ဦးစီးများ ကိုယ်စီကိုယ်၌ ရှိနေကြသည်။ ထိုဆင်များသည် လိုအပ်သလိုစီစဉ်ပေးကြရသည်။

“ကိုဉာဏကြီး ခင်ဗျားဆင်မကို ကျွန်းနားအသားခေါ်လာခဲ့”

“ကိုဖိုးထင်ဆင်ကို မအော်စေတော့နဲ့ ဗျို့...မယ်စန္ဒာလန် သွားလိမ့်မယ်”

ဦးဉာဏ ဆင်မမယ်စန္ဒာသားကလေး ဆင်ပေါက်ငယ်ကို ကျုံးနားသို့ရောက်သောအခါ ဆင်ပေါက်ကြီးတစ်စီးက အစွယ်နှင့် ထောက်၍ ကိုယ်နှင့်ကာပြီး ဆင်ပေါက်ငယ်ကလေးအား ကျုံးထဲ သွင်းရ၏။ ကျုံးထဲရောက်လျှင် ဆင်ကျင့်သူတို့က အသင့်ကျစ် ထားသော ဝက်ဆီသုတ်ထားသည့် လျှော်လွန်ကြိုးဖြင့် ကွင်းလျှော့ ပြုကာ ဆင်ကလေး၏လည်ပင်းနှင့် ဝမ်းမိုက်အောက်ခြေလက် တို့ကို အမြန်ထုတ်ရသည်။ တစ်ဖက်ကြိုးစံကို သစ်တိုင်များ သစ်ပင်များသို့ရစ်ပတ်၍ ဆင်ကလေးကို လူအားဖြင့်ဆွဲရသည်။

“ဦး...ဦး...ကျည်...ဦး...ဦး”

ဆင်ပေါက်ငယ်ကလေးက အော်၍ရုန်းသည်။ ဤအဖြစ်ကို မြင်ရသော မိခင်ဆင်မကြီးမမျှာ ကြေကွဲဝမ်းနည်းစွာအော်သည်။ ဆင်မကြီး၏ အော်သံသည် တစ်တောတစ်တောင်လုံးကို ပဲ့တင် ထပ်သွားသည်။ မိခင်၏ ကြင်နာမှုမေတ္တာတရားကို မြင်သာသည်။ သို့သော် အခြားဆင်ပေါက်ကြီးများက မိခင်ဆင်မကြီးကို တွန်းထိုး၍ ဝေးရာသို့ခေါ်သွားကြသည်။

ဆင်ကလေးမှာ မလူးသာမလွန်သာ ကြီးအထပ်ထပ် ဆိုင်းထားသည်။ ဆင်တုတ်ခေါ်သောသံချွန်ကပ်ဝါးဖြင့်ထိုးခြင်းကို ခံရသည်။ နှာမောင်းရမ်းလျှင် မရမ်းအောင်၊ ခြေလှုပ်လျှင် မလှုပ်အောင်၊ မရုန်းအောင် ဝါးချွန်ဖြင့်ထိုး၍ ဆုံးမခြင်းကိုခံရသည်။ ဆင်ကျင့်လုပ်သားတို့က ဝိုင်းဝန်းဆုံးမကြသည်။ ငယ်သံပါအောင် အော်သော်လည်း ဆင်အမေသည် မလာနိုင်တော့ပေ။ တစ်ရက်မျှ ကြာလျှင် ဆင်ကလေးမှာ အစာငတ်ရေငတ်နှင့် အားပျော့လာသည်။ ထိုအခါမှ ဆင်ကျင့်သူက ရေအနည်းငယ်ပေးသည်။ အစာအနည်းငယ်ကျွေးသည်။ သခင်မှန်းသိအောင်ပြုရသည်။ ဆင်ကလေး၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကိုလည်း စစ်ဆေးရသည်။ ပွတ်သပ်ချောမြူခြင်းများလုပ်ရသည်။

ဆင်ငယ်အား ကျုံးအပြင်ထုတ်၍ ငှက်တိုင်တွင်ချည်ကာ လေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်ရပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ဆင်ဦးစီးနှင့် ဆက်သွယ်နားလည်နိုင်ရန် ဝေါဟာရများကို သင်ပေးရသည်။ သံချွန်ပါသော ဝါးတုတ်ဖြင့် ထိုး၍ ထိုး၍ အသိပေးရသည်။ ဆင်နှင့် လူသားပြောသော ဝေါဟာရတို့မှာ စိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်သည်။ ထိုဝေါဟာရများကို ဆင်သမားတိုင်းနားလည်ကြသကဲ့သို့ ဆင်တိုင်း

သားစဉ်မြေးဆက်နားလည်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်း တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာဆိုသလို အခေါ်အဝေါ်လေးကွဲတတ်ကြ၏။

ဆင်သမားနှင့် ဆင်တို့ပြောစကားဝေါဟာရများမှာ ဆင်ကျွဲက သင်ပေးလိုက်ကြပါသည်။ “ယားယား” ဆိုသည်မှာ မလုပ်နဲ့ ရပ်လိုက်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ “မက်မက်” ကတော့ ဝပ်ပေးထိုင်ပေးဟူ၍ ဆို၏။ “ထထ” မှာ ထတော့ မတ်တပ်ရပ်တော့ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ “ထဲထဲ” ဆိုသည်ကား ထူးကွင်းထဲခြေထည်ရန် အဆိုအမိန့်စကားဖြစ်သည်။ “စုံစုံ” မှာကား ခြေစုံရပ်ရန်တို့ကို စနစ်တကျသင်ပေးရသည်။ ဆင်ကလေး အတော်အကျင့်ရသောအခါ အပြင်တောခြေမှာ လမ်းလျှောက်သင်ကြရတော့၏။ လေ့ကျင့်ပေးမြဲဖြစ်သော ဆင်ကြီးတစ်ကောင်နှင့်တွဲ၍ ကျင့်ပေးရသည်။

လမ်းသွားရာတွင်သင်သောဆင်နှင့် လူသားပြောစကား ဝေါဟာရများမှာ “လာလာ” ဆိုသည်မှာ လာပါဖြစ်၏။ “တေးတေး” ဟုဆိုလျှင် သွားပါဟု နားလည်ကြသည်။ “ဟောင်ဟောင်” ဆိုပါက လမ်းသွားရပ်ပါဟူ၍ သိသည်။ မြင်သည်။

ဆင်ပေါက်ငယ်ကလေးကို ဦးစီးမည့်သူက ကျင့်ပေးသင်ပေးရ၏။ ဆင်သည်လက်ဦးဆရာကို မှတ်သည်။ သခင်ကို ချစ်တတ်သည်။ သခင်၏ အမူအကျင့်အသံ ကိုယ်နံကို မှတ်သည်။ ဤသို့ စနစ်တကျလေ့ကျင့်ရင်းဖြင့် ဆင်ကလေးသည် ဆင်ယဉ်လောကသို့ဝင်ဆန်လာနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ လေ့ကျင့်ပြီး ဆင်ကလေးကို သက်ဆိုင်ရာ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးဌာနက ဖခင်၊ မိခင်၊ မွေးသက္ကရာဇ်၊ နာမည်နှင့်တကွ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်လုပ်ပေးရပါ

သည်။ ဆင်နာမည်ပေးပုံမှာလည်း အလွန်လှသည်။ ယခုနှစ်တွင် “အောင်” အမည်တပ်ပေးသောနှစ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆင်ကျွဲသင်ဘီးစိတ်စခန်းအတွင်း ဒီနှစ်ဆင်သင်တန်း ဆင်းနာမည်များမှာ အောင်သန်း၊ အောင်ရှိန်၊ အောင်မောင်၊ အောင်ကျော်၊ အောင်မိုး၊ အောင်စိုး စသည်ဖြင့်မည်ခေါ်ရသည်။ ဆင်ကလေးများသည် သူ့နာမည်ကိုလည်းသူမှတ် သူသိနေသည်။ နာမည်ကို ခေါ်တိုင်း သိ၏။ လေ့ကျင့်ပြီးသောဆင်ကလေးများကို သစ်ဆွဲမခိုင်းနိုင်သေးပေ။ ငါးနှစ်သားမှ ၁၆ နှစ်သားအထိ သစ်တောတွင်း ဆန်အိတ်၊ ဆားအိတ်၊ မန်ကျည်းမှည့်အိတ်များ တင်ခြင်း၊ လူစီးခြင်း၊ စာပို့ဆက်သွယ်ခြင်းများကိုသာ အသုံးပြုသည်။ ၁၆ နှစ်ပြည့်မှ သစ်ဆွဲအလုပ်သင်ဘဝရောက်ကာ ၁၈ နှစ်ပြည့်မှ သစ်ဆွဲ သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရပါသည်။ ပုံတောင်မြေ တစ်ကြောက ဆင်ကျွဲသွင်း လေ့ကျင့်ခြင်းလုပ်ငန်း ဘီးစိတ် စခန်းမှာ များစွာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။

“ဇေအယ်...ဇေအယ် ဆင်မမယ်စန္ဒာသူ့သားနဲ့ကွဲလာလို့ အော်နေတယ်...သွားချော့လိုက်ပါအုံးဗျာ”

“ဗလကြီးရေ...ငါ့ဆင်မက သူ့သားကို နိုင်ငံတော်အတွက် အရန်အင်အားပေးလှူရတာဂုဏ်ယူစရာကွ...နင့် ဆင်ပြောင်ကြီး သတိထား စွယ်စုံကြီးနော်...အခုဆင်စွယ်ဖြတ်ခိုးမှုတွေ ဖြစ်နေတယ်...ရော့ဒီမှာဆင်အကြောင်းပြန်တမ်းတွေ အခုပဲ တောအုပ်ကြီးဆရာမြလာပေးသွား တာ”

“ဇေအယ်...ဒီစာဖတ်ပြီးမှ ထမင်းချက်လိုက်မယ်နော်”

“အေး...အေးပါကွ”

ဖေအယ် ဦးညဏကြီး မယ်စန္ဒာဆင်ထူးကွင်းအသွား
ဗလကြီးစာကို စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်လိုက်မိသည်။

၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၇) ရက် မကွေးတိုင်း သရက် သစ်
ထုတ်လုပ်ရေးဒေသ မင်းတုန်းသစ်ထုတ်ရေးနယ် တလိုင်မြို့ ဆင်
စခန်းမှ နိုင်ငံပိုင်ဆိုင် ဆင်အမှတ် (၂၂၆၅) ရွှေကား (ထီးစုံ) ဆင်၏
အစွယ်နှစ်ချောင်းကို ဇွန်လ (၈) ရက်နေ့ညက မသမာသူများ၏
ဖြတ်တောက်ခိုးယူခြင်းခံခဲ့ရ၍ မင်းတုန်းပြည်သူ့ရဲစခန်းမှ ပြည်သူ
ပိုင်ပစ္စည်းကာကွယ်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၁) အရ အမှုဖွင့် အရေးယူ
ခဲ့ပြီး၊ မြို့နယ်ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး ဦးအောင်ညွန့်တင်၊ အမှုစစ်
ဒုရဲအုပ်သန်းထွန်း၊ ဒုရဲအုပ်တင်မြင့်ဦးစီးသည် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်
များက စုံစမ်းထောက်လှမ်းခဲ့ရာ ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် သက်သေခံ
ပစ္စည်းများဖြစ်သော “ရွှေကား” ဆင်၏အစွယ် နှစ်ချောင်း ဖြတ်
တောက်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် လက်ထိုး လွှတစ်ချောင်းနှင့် ပြစ်မှု
ကျူးလွန်သူများအား ဖမ်းမိလိုက်သည်။ ဖမ်းမိသူများမှာ မြင့်စိုး
(ဆင်ဦးစီး) ၂၆ နှစ်၊ လိပ်ပုပ်ဝဆင်စခန်း၊ မင်းတုန်းသစ်တောနယ်၊
ဝင်းစိုး (၂၂) နှစ်၊ မှန်ကျေးရွာ မင်းတုန်းမြို့နယ်နှင့် သန်းထွန်းဝင်း
(၂၃) နှစ်၊ မှန်ကျေးရွာ မင်းတုန်းမြို့နယ်တို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အား
အရေးယူအပြစ်ပေးရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

“ဟ...လာပြန်ပြီ...ဒီမှာလဲတစ်ပုဒ်”

ဗလကြီးသည် ဖတ်လက်စ စာကိုဆက်ဖတ်နေမိသည်။
ဆင်ပိုင်း စခန်းတံငယ်အနီးမှ တောကျေးဌိုက်တိုက နေဝင်တေးကို
သီကျူးနေ၏။

၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၅ ရက်နေ့ နတ်တလင်းမြို့ အရှေ့
ဘက်ရှိ မြောက်တော်တင်းကြီးပိုင်းသစ်ကွက်တွင် စီးကုန်းသစ်
ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စာချုပ်ချုပ်ပြီး လုပ်ငန်းခွင်ဝင်နေသော ဦးစော
ဘော်လူးပိုင်တာတိန်အမည်ရှိဆင်၏ ညာဘက် အစွယ် ၁၈ လက်မ
ခန့်အရှည် အလေးချိန် ၅ ပိဿာ ၅၀ ကျပ်သားခန့်ကို မသမာသူ
တို့ဖြတ်၍ ခိုးယူသွားခြင်းခံခဲ့ရ၍ နတ်တလင်း ရဲစခန်းသို့ အမှုဖွင့်
တိုင်ကြားခဲ့သည်။ ယင်းအမှုနှင့် ပတ်သက်၍ နတ်တလင်းစခန်းမှူး
စိန်ဝင်းနှင့် ဒုရဲအုပ်မောင်မောင်မြင့်တို့အဖွဲ့သည် တရားခံများ
ဖမ်းဆီးမိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းထောက်လှမ်းခဲ့ရာ စီးကုန်းမြို့နယ်
ဘော်ဘင်ရွာနေ မသင်္ကာသူ ဖြူဝင်းအား စစ်ဆေးခဲ့ရာမှ ၎င်းနှင့်
အတူအမှုတွင် ကျူးလွန်ပါဝင်ခဲ့သော စီးကုန်းမြို့နယ် ရွာရှောင်ရွာ
မှ စောမော်ဝင်း(ခ)ပျံလွှား၊ ဖားစောစီးနှင့် ဖားတဲဆိုသူတို့အား
ဆက်လက် ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးရာမှ အမှုတွင်အသုံးပြုခဲ့သော လွှ၊ ဓား၊
ပလိုင်းနှင့် ဖြတ်ယူခဲ့သော ဆင်စွယ်တို့ကို ဖော်ထုတ်သိမ်းဆည်း
ရရှိခဲ့သည်။ တရားခံများအား ပုဒ်မ ၃၇၉/၄၂၉ အရ အရေးယူ
ထားသည်။

ဗလကြီးစာနစ်ပုဒ်ကိုဖတ်ပြီး ရင်ထဲနှလုံးမကြည် မလင်
ဖြစ်သွား၏။ သောက်ရေအိုးစင်ဆီမှ ရေကိုယူကာ တဝသောက်ချ
လိုက်သည်။ သည်တောမှ ရင်ထဲအေးသွားသည်။ ဖခင်ဦးညဏကြီး
ခပြန်လာမီအချိန်တွင် ထမင်းချက်ကာ ဟင်းအိုးတည်ရပေဦးမည်။
ဗလကြီးစိတ်မချမ်းမြေ့စွာ တဲ၏ မီးဖိုချောင်ထဲဝင်လာခဲ့သည်။
နေမင်းသည် ပုံတောင်ပုံညာတောင်ခါး ပန်းဆီတွင် မေးတင်လျှော်
ရုံတော့၏။

ဆင်သည် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း၏ သစ်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်နေသည်။ ဆင်တစ်ကောင်လျှင် တစ်နှစ်သစ်တန် ၂၀၀၀၀ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှာ ဆင်မျိုးကောင်းမျိုးသန် တိုးပွားရေးကို တီထွင်ကြံဆ လုပ်ဆောင် လျက်ရှိကြသည်။ ဆင်၏နှာမောင်း၊ အစွယ်နှင့်ဝှေ့ခြင်း၊ ကြောင် လိမ်ကျစ်မှု၊ အစွယ်ဖြင့်အောင်းမှု၊ လက်ဖြင့်ဆုတ်ဆွဲခြင်းနည်းတို့ ဖြင့် ယန္တရားများမရောက်နိုင်သည့် တောင်တက်တောင်စောင်း များတွင် သစ်လုံးများကို ခဲရာခဲဆစ် ထုတ်လုပ်ပေးနေသည်။ ဆင်၏ စွမ်းအားသည် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းအတွက် အရေးပါအရာ ရောက်လှသည်။ မြန်မာ့သစ် လုပ်ငန်းအနေဖြင့် ဆင်ဦးရေ တိုးပွားရေးကို ဆောင်ရွက်နေချိန်တွင် တစ်ဖက်မှလည်း ဆင်များကို ရက်ရက်စက်စက်သတ်၍ အစွယ်ဖြတ်ချွတ်ယူကြသော မသမာမှု များကိုလည်း ရင်ဆိုင်နေရကြောင်းသိရသည်။ ဆင်၏လုပ်အား စွမ်းပကားကို မထောက်ထားဘဲ ဆင်စွယ်သက်သက်လိုချင်၍ ဆင် များ သတ်ဖြတ်ခံရခြင်းကို မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ တားဆီးကာကွယ် နေရသည်။ သစ်လုပ်ငန်းဝန်ထမ်းများက ဝိုင်းကြီးချုပ်စနစ်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်သကဲ့သို့ မြို့နယ်အဖွဲ့များ၏ အကူအညီ ဝိုင်းဝန်းမှုဖြင့် ဆင်များကိုစောင့်ရှောက်ရကြောင်း သိရသည်။

မှတ်တမ်းများအရ ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ နေအထိ အသတ်ခံရသော ဆင်ပေါင်း ၉၄ ကောင်ရှိပြီဟု သိရသည်။ မသတ်ဘဲ အစွယ်ချွတ်ခံကြရသောဆင်မှာ ၃၉ ကောင်ရှိသည်။ အခိုးခံရသော ဆင်အနေဖြင့်မူ ခုနစ်ကောင်ရှိကြောင်းသိရသည်။ အသတ်ခံရသောဆင် ၉၄ ကောင်အနက် ၇၃ ကောင်မှာ သစ်

လုပ်ငန်းပိုင်ဖြစ်၍ ကျန်ဆင်တို့မှာ ငှားရမ်းအသုံးပြုနေသော ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်ဖြစ်သည်။ မသတ်ဘဲအစွယ် ချွတ်ယူခံရသောဆင် ၃၉ ကောင်အနက် ၂၃ ကောင်မှာ သစ်လုပ်ငန်းပိုင် ဆင်ဖြစ်၍ ကျန် ဆင်များမှာ ငှားရမ်းထားသောပုဂ္ဂလိကပိုင် ဆင်များဖြစ်သည် ဟုဆိုသည်။

အသတ်ခံရသော ဆင်များ၏တန်ဖိုးမှာ သိန်း ၁၅၀၀ ကျော် ရှိပြီဖြစ်သည်။ လုပ်အားပမာဏအသုံးကျမှုနှင့် တိုင်းတာပါက အဖိုး ထိုက်လှသော ဆင်ရတနာများဖြစ်သည်။ ဆင်ကိုသတ် အစွယ်ကို ဖြတ်ကြသော မသမာသူများသည် အုပ်စုဂိုဏ်းဖွဲ့၍ ဆင်ကိုသတ်ကြ သည်။ တူမီးသေနတ်ဖြင့် ပစ်၍လည်းသတ်သည်။ အဆိပ်မြားဖြင့် ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်တတ်ကြ သည်။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ ဆင်အချို့သည် အစွယ်ဖြတ်တောက်ခံရခြင်း၊ ဆင်ကိုသတ်၍ အစွယ်ချွတ်ယူခြင်း၊ အနာဒဏ်ရာရစေ ခြင်းနှင့် အင်္ဂါချွတ်ယွင်းစေ ခြင်းစသည် မသမာမှုအဖွဲ့ကိုခံစားကြရပြီး ဆင်မျိုးကောင်းမျိုးသန် ဆုံးပါးစေခဲ့ရသည်။

ဆင်နှင့်ပတ်သက်၍ စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်း အများဆုံး အမှု များဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းများကဆိုထားသည်။ စစ်ကိုင်းတိုင်း တွင်အမှု ၂၉ မှုဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ဆင်သတ်ပြီးအစွယ်မူ ၁၈ မူ၊ ဆင်ကို မသတ်ဘဲ အစွယ်ဖြတ်ခံရမှုရစ်မှုနှင့် ခိုးယူခံရမှုသုံးမှု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့အတူ မကွေးတိုင်းတွင် ခြောက်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ရာ လေးမှုတွင် အစွယ်ယူအသတ်ခံရပြီးနှစ်မှုတွင် အရှင်အဖြတ်ခံခဲ့ရကြောင်း သိရသည်။ ပဲခူးတိုင်းအနောက်တွင် ခုနစ်မှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး တစ်မှု သေ၍ အစွယ်ချွတ်ခံရပြီး ရှင်လျက်ခြောက်မှု ကျူးလွန်ခဲ့ ကြောင်း

သိရသည်။ အလားတူပင် ဧရာဝတီတိုင်းတွင် သုံးမျှဖြစ်ခဲ့ရာ နှစ်မှအသတ်ခံရပြီး တစ်မှတွင် ရှင်လျက် အစွယ်ဖြတ်ခံရကြောင်း သိရသည်။

မန္တလေးတိုင်းတွင်မူ သစ်လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင် ၁၆ ကောင် အသတ်ခံရကြောင်း ရင်နှင့်ဖွယ်ကြားသိရသည်။ ပဲခူးတိုင်း အရှေ့တွင် ၁၄ မျှဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ အသတ်ခံရမှုနှစ်မျှ ရှင်လျက် အဖြတ်ခံရမှု ၁၁ မျှနှင့် ခိုးယူမှုတစ်မျှပါဝင်ခဲ့သည်။ ချင်းပြည်နယ် တွင်လည်း သစ်လုပ်ငန်းပိုင် ဆင်သုံးကောင်အခိုးခံခဲ့ရသည်။ ဆင်များသတ်ဖြတ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ၁၀ နှစ်ခန့် ကာလအတွင်း အမှု ၈၀ ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ၂၂ မှုတွင် ကျူးလွန်သူတရားခံများကို ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးရမိခဲ့သည်။ ၁၈ မှုတွင် ပြစ်ဒဏ်များချမှတ်နိုင်ခဲ့ရာ ထောင်ဒဏ်ငါးနှစ်မှ ၁၀ နှစ်အထိ ချမှတ်အပြစ်ပေးခဲ့ရသည်။ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ အဖိုးတန်ဆင်ရတနာများကို ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်ခြင်းအတွက် သတင်းပေးသူများအား ထိုက်သင့်သော ဆုငွေများချီးမြှင့် ပေးလျက်ရှိသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ဆင်ပိုင်း၊ အလိုက်ဆင်ခေါင်း၊ ဆင်ဦးစီး၊ ဆင်ပဲချိတ်တို့က အနီးကပ်ကြပ်မတ် စောင့်ရှောက်လျက် ရှိကြသည်။ ဆင်ပိုင်းများသို့ လူအဝင်အထွက် ကို မှတ်တမ်းများဖြင့် စိစစ်လျက်ရှိသည်။ အလားတူ နယ်မြေခံ တပ်ရင်း၊ တပ်ဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ရဲနှင့် တာဝန်သိပြည်သူများ၏ အကူအညီ ဖြင့် ဆင်များအသတ်ခံရမှု အစွယ်ဖြတ်ခံရမှုနှင့် အခိုးခံရမှု စသည့် မသမာမှုများကို ကာကွယ်တားဆီးလျက်ရှိသည်။

“ဗလကြီး...ဟေ့ ဗလကြီး နင့်ဆင်ပြောင်ကြီး စွယ်စုံလုံး ပျောက်သွားမယ်နော်”

“ဆင်စွယ်မပျောက်အောင်...ဗလကြီးညာဏ်ကျယ်နေရတယ်”
“ဘယ်လိုညာဏ်ကျယ်နေတာလဲကွ”

“ဟား...ဟား...ဆင်ပြောင်ကြီးနား ဆင်မယဉ်သာတောင် အကပ် မခံဘဲ...ဗလကြီးအနီးကပ်ပြီး...အစွယ်ကြီးတမြမြ တသသလုပ်နေရတာ အမောပါပဲကွာ...ဟူး”

“အစွယ်ကိုလိုသူ မိဖုရား၊ အသွားစေခိုင်းသူ မင်းဧကရာဇ်၊ လေးပစ်သူ ဘုရားကျွန်တော်၊ ကြံဖော်ကြံဖက်၊ သုံးယောက်အနက် တွင်မှ၊ ကံကွက် ကြား၍၊ ငမိုက်သားမုဆိုးလေး၊ နင်ချည်းပင်သေပေ တော့ဟု” ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထုတွင် ဦးပုညကမှတ်သားဖွယ်ရာ အလင်္ကာသီကုံးရေးသားခဲ့ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် အစွယ် လိုချင်၍ ဆင်ကိုမိုက်မိုက်ကန်းကန်း သတ်ဖြတ်ကြသူများကား ငမိုက်သားများဖြစ်ကြသည်ဟု ဦးပုညကသတ်မှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ယနေ့ကာလတွင်လည်း အစွယ်လိုချင်၍ ဆင်သတ်ကြ သည့် ငမိုက်သားများပေါ် ပေါက်လျက်ရှိသည်။ သူတို့ကား မြန်မာ့ သစ်လုပ်ငန်းပိုင် အဖိုးတန်ဆင်ရတနာများကို မိုက်မိုက်ကန်းကန်း၊ ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်ကြသူများဖြစ်ကြသည်။

မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံတော်အတွက် လွန်စွာအရေး ပါသည့် သစ်ထုတ်ရေးတွင် ခေတ်မီစက်ယန္တရား ကြီးများဖြင့် ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်။ သို့သော် မြန်မာ့ရေ မြေ၊ တော၊ တောင်၊ သဘာဝအရ စက်ယန္တရားကြီးများ မရောက်မပေါက်နိုင်သော ဒေသများသို့မူ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက အသုံးပြု ခဲ့ရသောဆင်များဖြင့် ဆောင်ရွက်နေရဆဲရှိသည်။ ဆင်တို့ဖြင့် တောတောင်များအတွင်းရှိ သစ်လုံးများကို အပတ်ဟကုတ်

ထုတ်လုပ်ယူနေရသည်။ ဆင်၏စွမ်းအားသည် မြန်မာ့ သစ်လုပ်ငန်း အတွက် အရေးပါအရာရောက်လှသည်။ ဆင်သည် သစ်ထုတ်လုပ် ရေးကဏ္ဍတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ ဆင်၏ လုပ်အားများကို သစ် ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ပိုမိုအသုံးပြုနိုင်လေ့ဖြစ်၏။

ဗလကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီး၍ အစွယ်ကိုအရိပ်လို ကြည့်နေရသည်။ ဆင်ပြောင်ကြီး၏စွယ်စုံမှာ လေးကိုင်းသဏ္ဌာန် ရှိနေ၏။ ဆင်များတွင် အစွယ်ကိုမြန်မာနည်းဟန်ဖြင့် ငှက်ပျောဖူး စွယ်၊ စွယ်ကားစွယ်၊ စွယ် စုံစွယ်၊ ကြက်နင်းစွယ်၊ မြက်ဖြတ်စွယ်၊ ကြံဆစ်စွယ်ဟူ၍ ရှိပါသည်။ ဆင်စွယ်ကို ဗလကြီးတို့ဆင်သမား တွေက သင်္ကေတတွေနှင့် ထားကြသည်။

“ဇေအယ်...ဆင်စွယ်ကို ဘယ်လိုခွဲခြား သတ်မှတ်သလဲ ကျုပ် ဆင်ပြောင်ကြီးအစွယ် ဘယ်မျိုးထဲပါသလဲဇေအယ်”

“သားဗလကြီးရေ...ဆင်စွယ်မှာ ကျောက်ဖြူသားလို ဖြူဖွေးပြီးမာကျောနေရင်...ကျောက်စွယ်လို့ ခေါ်တယ်... ပွယောင်းယောင်းနီဖြူဝါ ရောင်ရှိတဲ့အစွယ်ကို ဖော့စွယ်လို့ ခေါ်တယ်...ဖော့စွယ်မှာ အက်ကြောင်းတွေ အလျားလိုက် ပေါ်နေတတ်ပြီး ကျိုးလွယ်ကွဲလွယ်တဲ့ သဘောရှိတယ်မင်း ဆင်ပြောင်ကြီးက ကျောက်စွယ်လို့မျိုးကွဲ ဗလကြီးရ”

“ဇေအယ်...အစွယ်ခြောက်မျိုးအကြောင်း ရှင်းပြပါဦးဗျာ”

“သားဗလကြီးရ မှတ်ထားကွ...ငှက်ပျောဖူးစွယ်ဟာ ကျောက်စွယ် အမျိုးအစားထဲမှာ ပါဝင်တယ်...အစွယ်ဟာ ရှစ်လက်မကနေလေးလက်မ အထိရှည်တတ်တယ်...အစွယ်

ကောင်း ညဉ့်ကောင်းတဲ့ဆင်မျိုးဖြစ်တယ်...စွယ်ကားက ဂလန်စွယ် လို့လဲခေါ်တတ်တယ်...စွယ်စုံကတော့ သားဗလ ကြီးဆင်လိုပါပဲ... ရှေ့ကိုထိုးထွက်လာရာက နာမောင်းလွန်သော် အတွင်းဘက်ကို အစွယ်နှစ်ခုလုံး စုဝင်နေတတ်ပါတယ်... သား ဗလကြီး သတိထား မိရဲ့လား”

“ဇေအယ်...ပြောမှသတိရတယ်...ဟုတ်တယ်ဇေအယ်ရေ”

“စွယ်စုံဆင်ဟာ...စိတ်ကောင်းရှိတယ်...စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ် အမြဲမွေ့တယ်...ဒါပေမယ့် ဒေါသထွက်လာရင်တော့...ချောမရအောင် ဖြစ်တတ်တယ်ကွ...ကဲ ကြနင်းစွယ်က တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် အစွယ်ထွက်ပုံ နိမ့်မြင့်မညီတွေ့ရတတ် တယ်...ညဉ့်ဆိုးတဲ့ ဆင် တစ်မျိုးပဲ...မြက်ဖြတ် စွယ်ကတော့ ရှည်လာတိုင်းအများဖက်မှာ မြက်နှွယ်ဖြတ်ရင်းကျလာပြီးအများက သီးခြားချွန်မြနေတယ်... ဆိုးတတ်တဲ့ ဆင်မျိုးဖြစ်ပေမယ်...သူ့ အစွယ်တွေကတော့ ကျောက်စွယ်တွေအဖြစ် အတွေ့များပါတယ်...ကြံဆစ်စွယ် ကတော့ တစ်ပြေးညီစင်းလုံးချောနေတဲ့ အစွယ်မျိုး မဟုတ်ဘဲ ဖုဖုထစ်ထစ်နဲ့ကြံဆစ်တွေလိုဖြစ်ပေါ်နေ တယ်...စွယ်စိုက်ကတော့ အောက်စိုက်နေတဲ့အစွယ်ပါပဲ...စွယ်ကားကတော့ ရှေ့ထွက်နေတဲ့ အစွယ်တွေ အပေါ်ကို ကော့နေတာတွေ့ရတယ်...စွယ်ထုတ်က ငှက်ပျောဖူးသဏ္ဌာန် ရှိပေမယ့် အလုံးပိုပြီးတုတ်ပါတယ်...ကဲ သား ဗလကြီး သိချင်တဲ့ ဆင်စွယ်တွေအကြောင်းပဲ မှတ်ထားနော်”

“ဟုတ်ကဲ့ မှတ်ထားပါတယ် ဇေအယ်...ဆင်ပြောင်ကြီးသွား

ကောက် လိုက်ဦးမယ်...ဇေအယ်”

“အေး...အေး...သွားလိုက်ပါ”

ဗလကြီး မြိုင်ခြေတောတန်းထဲဝင်သွားသည်။ သူ့ဆင်
 ပြောင်ကြီးကို သူစီးရပေဦးတော့မည်။ ဆင်စွယ်တွေက ဘယ်လို
 ပုံရိပ် ဆင်စွယ်မှန်လျှင် အဖိုးတန်လှသည်။ တန်ဖိုးကြီးမှန်း သိသော
 ဝိသမလောဘသားတွေက ဆင်ကိုသတ်ပြီး အစွယ်ဖြတ်ယူဖို့
 အကြံကြီးကြံနေကြသည်။ ဆင်စွယ်စုံသည် ဆင်အလှကို တန်ဆာ
 ဆင်ပေးလျက်ရှိသည်။ ဆင်ကြီးများသည် မိမိအစွယ်ကြောင့်
 သက်တမ်းစေ့အောင်မနေကြရဘဲ ရှိနေသည်။ နိုင်ငံတာဝန်တွေကို
 လုပ်အားအပြည့်အဝမပေးလိုက်ရဘဲ အစိမ်းခြွေကြွေနေကြရဆဲ
 ဖြစ်သည်။ ဗလကြီး ကျွန်းတော လေကိုဖြတ်၍ လှမ်းလာခဲ့သည်။
 လေညှင်းအေးလေးက ဖြူးပေးနေလိုက်သည်။ ဗလကြီးရင်ထဲ
 အသည်းထဲက တောင်းဆုချွေနေမိသည်။ ဗလကြီးဆုတောင်းမှာ
 ဆင်ကြီးတွေအတွက်ဖြစ်သည်။ ဗလကြီးနှုတ်ထက် ရွရွတ်ဆို
 လိုက်၏။

“ဆင်ကြီးတွေ ငြိမ်းချမ်းပါစေ...ငြိမ်းချမ်းပါစေ...
 ဆင်ကြီးတွေ”

ပင်စင်အငြိမ်းစား ဆင်အိုများ

“ဗျို...ကိုထွားမောင်...ကိုထွားမောင်”

“ဗလကြီး...လာပြီဟေ့...လာပြီ...အေးမြင့်၊ လှအောင်
 လွှဲတွေ၊ ရဲဒင်၊ ပုဆိန်၊ ကုလားမ၊ တံစဉ်တွေ စုံပြီလား...ပစ္စည်းတွေ
 အသေအချာ ယူလာခဲ့နော်”

“ဟုတ်ကဲ့...ကိုထွားမောင်”

ဗလကြီး၏ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် သစ်ခုတ်စခန်းရှေ့တွင်
 ရောက်နေ၏။ ဗလကြီးသစ်ခုတ်သမားတွေကို မှန်ပြတောင်
 သစ်တွင်းဆီသို့ ဆင်နှင့်ပို့ရမည်။ သစ်ခုတ်ကွက်သည် လေးမိုင်
 လောက်ဝေး၏။

“ဟဲ့...ဆင်ပြောင်ကြီး...မက်မက် ဒီဆင် မက်ဆိုမက်”

ဆင်ပြောင်ကြီး ဝပ်သွားသောအခါတွင် အေးမြင့် လှအောင်၊
 စိန်ထွန်း၊ လှကြိုင်း ကိုထွားမောင်တို့ ဆင်ပေါ်တက်လာကြသည်။
 ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ပစ္စည်းများ လူများကိုတင်ဆောင်ကာ
 သစ်ကွက်ဆီသို့ လှမ်းလာခဲ့ကြသည်။

“အိုးအီ...အိုးအီ...အိုးအီ...အိုးအီ”

“ဗလကြီး ဘာငှက်မြည်တာလဲဟ”

“ဘုတ်ငှက်လေ ... ဒီရာသီက ဘုတ်မြူးချိန်ဗျ ...
 ကိုထွားမောင်ရ”

“သိပါဗူးကွာ...အိုးဝေ...အိုးဝေဆိုတဲ့ ဒေါင်းတွန်သံပဲ
 ကြားဖူးကျဆိုတော့ အိုးအီအိုးအီ ဘုတ်သံကို ဆန်းနေလို့”

“အမလေး သစ်ခုတ်သမားများ မြို့တိုရွာတို့အနေကြာသွားရင် တောလေ့မေ့သွားတတ်တယ်နော်...သတိထား”

သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးလုပ်ငန်းမှာ သဘာဝတောများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်၍ တစ်ဖက်တွင် သစ်တောစိုက်ခင်းများ ပြုစုပျိုးထောင်မှုကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်နေသည်။ နိုင်ငံတော်မှ ကျွန်းနှင့် သစ်မာများကို သဘာဝတောများမှ ထုတ်လုပ်နေရာ မြန်မာ ရွေးချယ်ခြင်းစနစ်အရ သဘာဝတောများကို အလေအလွင့်မရှိ၊ အနှောင့်အယှက်မရှိ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေသည်။

“ဗလကြီးရပ်တော့ဟေ့...ဒီမှာစခန်းချမယ်...မင်းဆင်ပြောပြကြီးလွှတ်ကျောင်းထူးခတ်ထားလိုက်...နင်က တို့နဲ့လိုက်ခဲ့ပေါ့ဟာ”

“အေး...ဆင်သမားက သစ်ခုတ်သမားနောက်လိုက်တော့ဗဟု သုတရတာပေါ့”

နိုင်ငံတော်မှ ကျွန်းနှင့် သစ်မာများကို သဘာဝတောများမှ ထုတ်ရာ တွင် မြန်မာရွေးချယ်ခြင်းစနစ်အရ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်မှ စ၍ ကျွန်းသစ်ကို သင်းသတ်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ သင်းသတ်စနစ်သည် ခေတ်အဆက်ဆက်အတွေ့အကြုံများအရ အောင်မြင်သော စနစ်ဖြစ်၏။ ယနေ့ထုတ်လုပ်နေသော သဘာဝကျွန်းပင်များကို သက်တမ်းနှစ်ပေါင်း ၁၂၀ မှ ၁၅၀ အတွင်း ရင်စိုလုံးပတ် ၇ ပေ၊ ၆ လက်မအရွယ်တွင် သင်းသတ်ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာ ရွေးချယ်ခြင်းစနစ်အရ ကျွန်းသင်းသတ်ခြင်းဖြင့် ခြောက်သွားသော ကျွန်းသည် ရေပေါ်တွင်ပေါ်၍ မြစ်ချောင်းများမှ မျှောချ သယ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ သဘာဝအလျောက် ကျွန်း၏ဂုဏ်အင်္ဂါမပျက်စီး

နိုင်ခြင်းနှင့် ကျွန်းစိုမှာလေးလံပြီး ကျွန်းခြောက်သည်ပေါ့ပါး၍ အနာအဆာနည်းပါးစွာ ထုတ်လုပ်သယ်ယူနိုင်ခြင်းအကျိုးများကြောင့် သင်းသတ်ပြီး သုံးနှစ်ခန့်အကြာတွင် သစ်တောဦးစီးဌာနမှ မြန်မာ သစ်လုပ်ငန်းသို့ လွှဲအပ်၍ သစ်ထုတ်လုပ်မှုကို လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။

“အေးမြင့်နဲ့ လှအောင်...ဒီသစ်ကွက်မှာ ခုတ်လို့နေခဲ့”

“ကိုထွေးမောင်...ဒီသင်းပင်ကို နိုင်အောင်မလှနိုင်ဘူးဗျ”

“နိုင်သလောက် ပြီးသလောက်ခုတ်ပေါ့ကွာ...လူအားပဲ...စက်အားမှ မဟုတ်တာကွာ”

တစ်ဆက်တည်းတွင် ကျွန်းသင်းသတ်ခြင်းနှင့်အတူ ကျန်ရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကျွန်းပင်များကို ဆက်လက်ကြီးထွားရှင်သန်စေရန် အလင်းရောင်ဖွင့်ပြီးဖြစ်နေ၏။ သဘာဝအလျောက် စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းသည် တောမပြုန်းစေဘဲ မြန်မာ သစ်တောများ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်မှန် ကန်ကြောင်းကို သက်သေပြလျက်ရှိသည်။ မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းမှ သစ်တောများတရားမဝင်ခုတ်လှဲထုတ်ယူခြင်းကို တားဆီးကာကွယ်၍ သစ်တောမပြုန်းတီးရေးနှင့် သစ်တောပြုစုပျိုးထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဘက်စုံထောင်စုံမှ စနစ်တကျလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

“ဗလကြီး...ပျင်းနေပြီလား...ရော့...ဆေးလိပ်သောက်ကွာ”

“မင်းတို့ သစ်ခုတ်တာကြည့်ပြီး...ပျော်စရာကောင်းပါတယ်”

“ဆင်သမားက ဆင်စီးသစ်ဆွဲရတာကွ...သစ်ခုတ်သမားက အားနဲ့ အင်နဲ့အသုံးချရတာ...ဘယ်ပျော်စရာရှိမှာလဲ”

“အမလေး ကိုထွားမောင် ဆင်စီးတာလေး အရသာတာ မြင်တာကို ဦးနှောက်သုံးပြီး အသက်အန္တရာယ်နဲ့ ရင်းရတာကို တော့...မမြင်ဘူး”

“ဒါပေမယ့်... တို့သစ်ခတ်သမားက ပိုပြီးအန္တရာယ်များ တယ်”

သစ်နှင့် ဆောက်ရာတွင် ကျေနပ်မှုမရခြင်းသည် သစ်ကို ခြောက်သွေ့အသားသေစေပြီးမှ သုံးခြင်းမဟုတ်သော ကြောင့်ဖြစ် သည်။ မလိုလားအပ်သော သစ်ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ခြောက်အောင်ထား ရန် ပျက်ကွက်ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ရေငွေ့ပါဝင်မှုသည် ဆွေးမြည့်ယိုယွင်းခြင်းအတွက် အဓိကတာဝန်ရှိလေသည်။ ထိုမျှ သာမက ပလာစတာအက်ခြင်း၊ လေမလုံခြင်း၊ စွဲမြဲထောက်ကန် ထားသော အစိတ်အပိုင်းများရုန်း၍ တုခွဲခြင်း၊ ကြမ်းခင်းတုန်ခါခြင်း၊ ဆေးသားအလွှားလိုက်ကွာကျခြင်း၊ တံခါး ပြတင်းများလိမ်ခြင်း၊ ကပ်ခြင်း၊ ကျပ်ခြင်းများကိုပါ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပေသည်။ သစ်ကို သွေ့ခြောက်စေပြီးမှ သုံးစွဲဖို့အရေးကြီးသည်။ ကျွန်းသစ် ထုတ်လုပ် ရန်ပြင်ဆင်သည့် အကြံလုပ်ငန်းမှာ သင်းသတ်ခြင်းဖြစ်၏။

“စိန်ထွန်းနဲ့ လှကြိုင် သစ်တံဆိပ်ရိုက်ပြီးသားတွေကို သင်း သတ်ထားခဲ့ကြနော်”

“ရဲဒင်းနဲ့ ပုဆိန် အေးမြင့်တို့စခန်းကျန်ရစ်ခဲ့ပြီ”

“ကုလားမနဲ့ပဲ လုပ်ပေါ့ကွာ...ရော့ ...ရဲဒင်းအသေးလေး ယူသွား... လှကြိုင်နေခဲ့...တို့နဲ့ လွှဲဆွဲရအုံးမယ်”

သင်းသတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ မြေနှင့် အနီးကပ်ဆုံးရှိ ပင်စည် တစ်ပိုက်တွင် အခေါက်မှ အသားဓာတ်လွှာနှင့် အကာသားထိ

ပြတ်၍ အနှစ်သား နှစ်လက်မပတ်လည် တစ်ဆက်တည်းပေါ် သည်အထိ ဓား၊ ကုလားမ၊ ရဲဒင်းများဖြင့် ထစ်ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ သစ်ကွက်လုပ်ငန်းဇယားအရ ထုတ်သုံးသစ်ပင်များကိုသာ သင်း သတ်ရပေသည်။ ထိုသို့ထစ်ခြင်းမပြုပါက ရှင်သန်မပျက်ကျွန်း သည် အသက်ရှင်လျက်ရှိသည်။ သင်းသတ်ပြီး ပင်လောင်းများကို တောထဲတွင် သုံးနှစ်ထား၍ ခြောက်သွေ့အသားသေစေရသည်။ တစ်ချိန်က သစ်ပါးလွှာရန် ကျွန်းခြောက်နှင့် မလုံလောက်သဖြင့် အရေးပေါ်ကျွန်းစိုဖြင့်ဖြည့်ဆည်းပေးရမည့် ကိစ္စတစ်ရပ်ပေါ်ပေါက် ခဲ့၏။ ဤတွင် ကျွန်းသင်းသတ်ခြင်းမှာ အကျိုးနည်းကြောင်း အယူ အဆတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။ ကျွန်းသင်းသတ်ခြင်းဖြင့် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမျှ သင်းကွင်းကြောင့်ဆုံးရှုံးရခြင်း၊ ကျွန်းအစိုအတိုင်း ခွဲစိတ်လျှင် ခွဲသားပိုထွက်နိုင်ခြင်း၊ သင်းသတ်လိုက်သည်နှင့် ဆက် လက်ထွားကြိုင်းခြင်း ရပ်တန့်သွားပြီး သုံးနှစ်စာ နှစ်ထိုးကုစဆုံးရှုံး ရခြင်းများရှိသည်ဟု ဆိုကြ၏။ ကျွန်းစိုအတိုင်းခတ်လှ၍ သစ်ပေါင်း ဖို့တွင် ခြောက်သွေ့အသားသေစေပြီးမှသုံးခြင်းသည် ကျွန်းပင် ခြောက်မှ ထုတ်လုပ်ခွဲစိတ်သုံးစွဲခြင်းထက် စရိတ်နည်းသည်ဟု ထင်မြင်ပုံကိုအကြောင်းပြလျက် သင်းသတ်ရန်မသင့်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

လက်တွေ့စစ်ဆေးကြည့်သောအခါ သင်းသတ်ခြင်းကြောင့် ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာ လေလွင့်ရသည်ကိုတွေ့ကြရ၏။ ကျွန်းစို သစ်လုံးခွဲခြင်းသည် ကျွန်းခြောက်ခွဲခြင်းထက် ခွဲသားပိုထွက်နိုင် သည်ဆိုသော ယူဆချက်တွင်လည်း သစ်တစ်လုံးခွဲလျှင် ရောင်း တမ်းဝင်သမျှကိုသာ တွက်ချက်ရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်းစိုမှထွက်

သော ရောင်းတမ်းဝင်နိုင်သည့် ခွဲသားအညံ့များကို ထည်တွက်၍ မရနိုင်ပေ။ ပိုထွက်သည်ဟုလည်း ဆို၍မဖြစ်ပေ။ သုံးနှစ်ဆက်ထားပြီး ကုဗဗမာဏတိုးလာသင့်စေသည်ဟု ဆိုရာတွင်လည်း ဩစတြေးလျနိုင်ငံတွင် ကျွန်းသစ်ကို သုတေသနပြုချက်အရ ကျွန်းပင်အရင်လွန်လာလျှင် အူအနှစ်သားဆွေးထွက်ပြီး အခေါင်းပေါ်ပေါက်လာတတ်ကြောင်းသိရ၏။ ယင်းသို့ တန်ဖိုးယုတ်လျော့သွားရမည်အစား ကျွန်းပင်များအချိန်သင့်လျှင် ခုတ်လှဲသုံးစွဲနိုင်ရေးစီစဉ်ခြင်းသည် အလျော်ကန်ဆုံးဖြစ်၏။

“စိန်ထွန်း...စိန်ထွန်း...နင်သင်းသတ်တာ ဟိုဆောင်ပုဒ်ကို သတိထားပြီးလုပ်နော်”

“ဘာဆောင်ပုဒ်လဲ ကိုထွားမောင်”

“ငါတောင်မေ့နေတယ်ဟာ...ဪ “ခင်ကျော်ချောင်း ဖြတ်မပြုအပ်” ဆိုထားတယ်လေကွာ”

“ကျုပ်လဲ ကိုထွားမောင်ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်နေတာပါ”

သင်းသတ်ဆောင်ပုဒ်ကို လေးစားကြရ၏။ သစ်ခုတ်သမားတွင် သစ်ခုတ်စည်းကမ်းရှိသည်။ ကောတန်းကိုမကျော် ချောင်းမြောင်းကိုလည်း မဖြတ်ဘဲ တောင်စောင်းအတိုင်း သင်းသတ်သွားကြရ၏။ ကျော်ဖြတ်မိလျှင် မျက်စိလည်ထွက်သွားပြီး သင်းသတ်သင့်သောအပင်များ လစ်လပ်ကျန် ရစ်တတ်ပေသည်။ သင်းသတ်ပြီးသော ကျွန်းသစ်သည် ရေတွင်ပေါ်ခြင်း ကြောင့် ဖောင်တွဲဖွဲ့၍ သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်ကာ စရိတ်သက်သာစေ၏။ ဤအချက်သည် ကျွန်းလုပ်ငန်းတွင် စရိတ်များစွာသက်သာစေခြင်းဖြင့် အထောက်အကူများစွာပြုပေသည်။ သဘာဝနည်းဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ခြောက်

သွေ့စေခြင်းကြောင့် အပေါ်ယံကွဲအက်ခြင်းမရှိဘဲ အတွင်းသားလည်း အသင့်အတင့်ခြောက်ပြီးဖြစ်၍ ခွဲသားကိုထပ်မံပြုပြင်ရန်မလိုတော့ဘဲ သစ်သုံးရမည့်နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် တိုက်ရိုက်သုံးစွဲနိုင်ကြသည်။

“အေးမြင့်နဲ့ လှအောင် ဘာပြန်လာလုပ်တာလဲ”

“ဟ...ကိုထွေးမောင်ရ ထမင်းစားလာတာဗျ...လူဗျ...စက်တောင်မှ တတ်ဆီစက်ဆီထည့်ရသေးရင်... လူဆိုတာတော့ ထမင်းစားရသောက်ရအုံးမှာပေါ့”

“ဟာ တို့တွေအတော်ခရီးပေါက်ပြီပေါ့။ သစ်ဘယ်နှစ်ပင်ရခဲ့လဲ”

“လေးပင်ပဲ မနည်းကြီးလဲခဲရတာ ဟူး မောလိုက်တာ”

သင်းသတ်ပြီး စတုတ္ထမြောက်နှစ်တွင် သင်းသတ်ပင်များကို စတင် ခုတ်လှဲကြရသည်။ မိုးကျစတွင် ခုတ်လှဲရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ ပျက်စီးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ဝါးရုံပင်များပေါ်သို့ လှဲချကြရပေသည်။ ချောင်းပေါ် ကန့်လန့်ဖြတ်ကျအောင်၊ ကျောက်ဆောင် ကျောက်တုံးများအပေါ် လဲကျအောင်လှဲပြီး သစ်ပင်ပေါ်တင်အောင် မခုတ်လှဲရပေ။ ပင်စည်တစ်ခုလုံး မြေပေါ်သို့ တစ်ချိန်တည်း အညီအမျှလဲကျအောင်လှဲကြရ၏။ အထူးသဖြင့် မတ်စောက်ကမ်းပါးယံများတွင် သစ်ပင်ကိုအပေါ်ဘက်သို့လဲအောင်လှန်၍လှဲလျှင် အရင်းပိုင်းခုန်၍သော်လည်းကောင်း၊ ထိပ်ဖျားလည် ကျ၍လည်းကောင်း၊ သစ်ခုတ်သူကို ထိခိုက်စေတတ်သဖြင့် သစ်ပင်ကို ထောင်လှန်၍ မလှဲရချေ။ မတ်စောက်သော တောင်ကမ်းပါးယံတွင် သစ်ပင်လှဲရခြင်းသည် အန္တရာယ်ရှိန့်စွယ်များလှ၏။ လှဲချရာငွေ့ မြေပေါ်

အတားအဆီးများမရှိပါက အကောင်းဆုံးလဲကျစေမည်ဘက် ဖြစ်သောကြောင့် မြေနိမ့်အောက် ဆင်ခြေလျော့အလိုက် တစ်ဖက် စီမှ ဒီဂရီ ၃၀ အနေအထားကျအောင် လှဲရပေသည်။ ထို့ပြင် အလေ အလွင့်များစေကာမူ သစ်ခုတ်သမားများအား ပုဆိန်ကိုသုံးစေရန် စားသည် ခုတ်စားချက်တွင် ပုဆိန်ထက်နည်းပြီး၊ လွှသည် သစ်အလေ အလွင့် အနည်းဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

“ကိုထွားမောင် စိန်ထွန်းတစ်ယောက်မမြင်ပါလား”

“သစ်သင်းသတ်ဖို့ လွတ်လိုက်တယ်”

“စိန်ထွန်းက လွှဆွဲသာမဖြစ်တာ...သစ်ခုတ်တာကတော့ ကျွမ်းကျင်တယ်ဗျို့”

ကျွန်းပင်များကို ခုတ်လှဲရာတွင် ကျန်ခဲ့မည်ငုတ်၏ မျက်နှာ ပြင်မှာ စားပွဲကဲ့သို့ တစ်ပြန်တည်းကျန်ရစ်စေရမည်။ ငုတ်စားပွဲ လှဲနည်းကို သုံးရ၏။ ငုတ်တွင် ကုလားထိုင်ကဲ့သို့ နှစ်ဆင့်ကျန်စေ မည် ငုတ်ကုလားထိုင်လှဲနည်းကိုလည်းသုံး၏။ လှဲရင်း အခန့်မသင့် ၍ အခြားအပေါ်တင်သွားလျှင် “သူ ကောင်ထင်” ဟုဆိုကြ၏။ လဲကျသည့်သစ်ကိုင်းများ မြေကြီးကိုထောက်၍ ပြန်ရိုက်သော အရှိန်ကို “လင်းတပျံ” ဟုခေါ်၏။ ရိုက်မိလျှင် အဆင်မသင့်က သေနီင်လောက်အောင်ပြင်းထန်သည်။ ခုတ်လှဲပြီးသော ကိုင် လွတ်ပင်စည်ကို ပြစ်ချက်တွက်၍ ဖြတ်သင့်သောနေရာတွင် မှတ်၍ ဖြတ် ပိုင်းပေးရပေသည်။ ပင်စည်သည် လုံးဝန်းပြေပြစ်ခြင်း မရှိတတ်ပေ။ ပြစ်ချက်အနာအဆာများတတ်ရာ သစ်ကောက် ခြင်း၊ လုံးပတ်ဖြောင့်ခြင်း၊ အပြင်တိုးလျှိုး၊ ခေါက်ဝင်ရေစီးကြောင်း

ပုံဆိုးပုံပျက်၊ အမျက်အနာစသည်များကင်းလွတ်၍ အလျား အရှည်ဆုံး လုံးပတ်အကြီးဆုံးရနိုင်ရန် ရှေ့ရှုဖြတ်ပိုင်းကြရသည်။

“ဝုန်း...ဂျိုင်း...ဂျွမ်း”

“ဟူး...မောလိုက်တာ...အသက်ရလာတော့ သစ်ခုတ်သမား လဲ သိသာလာတာပဲ”

“ဗလကြီး...ဆင်သွားကောက်တော့...ပြန်ကြမယ်”

“ကိုထွားမောင်တို့ သစ်ခုတ်သမားလဲ... အသက်ရင်း အလုပ် လုပ်ရတာပဲနော်”

“ဆင်သမားနဲ့ သစ်ခုတ်သမားဟာ ဘာတူတူပါကွ”

“ဒါပေမယ့်...ဆင်သမားတွေက ပိုပြီးပင်ပန်းပါတယ်ဗျာ”

“ဟုတ်တယ်...တို့ဒီသစ်တစ်ကြောပြီးရင် မင်းတို့ဆင်သမား တွေ... သစ်တောထဲ သစ်ဝင်ဆွဲလို့ရပြီဟေ့”

ကျွန်းငုတ်မှ သစ်မျောချောင်းအထိ ဆင်လိမ္မာစွမ်းအားကို အဓိကထား၍ လုပ်ဆောင်ကြရသည်။ သစ်ခုတ်ခြင်းပြီးသောအခါ တွင် ဆင်၏လုပ်အားသည် သစ်ထုတ်လုပ်ရာတွင် အဓိကကျလှ သည်။ သစ်နှင့်ဆင်သည် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းတွင် ဒွန်တွဲလျက် ရှိသည်။ ငုတ်ထုတ်ခြင်းမှာ ဆင်နှင့်ဆွဲထုတ်ကြရသည်။ ငုတ်ထုတ် လုပ်ငန်းကို ငုတ်ရင်းမှ တိုင်းဆိပ်သို့၊ တိုင်းဆိပ်မှ အပ်ဆိပ်သို့ဟူ၍ နှစ်ဆင့်ကို ဆင်နှင့်ဆွဲ၍ ပို့အပ်ရသည်။ ယခုအခါ သစ်လုပ်ငန်းများ တွင် ဌာနပိုင်ဆိုင်ကောင်ရေ ၃၀၀၀ ကျော်ခန့်နှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင် ၂၀၀၀ ကျော်ခန့်တူး၍ စုစုပေါင်း ဆင် ၅၀၀၀ ကျော် နှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရသည်။

“ဗလကြီး...ဒီသစ်လုံးက တို့ဆင်မနိုင်ဘူးဟ... နင့်ဆင် ပြောင်ကြီးနဲ့မှ ဆွဲနိုင်တာ”

“ရပါတယ်...ဆင်ပြောင်ကြီးက သစ်မဆွဲရရင် မနေတတ် ဘူးကွ... ဒီဆင်ပြောင်ကြီးက ဒီသစ်လုံးကြီးကြီးမှကြိုက်တာ”

မြန်မာနိုင်ငံ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ဆင်သည်အဓိက လုပ် ဆောင်နေရသည်။ သစ်တောများကို ခုတ်ထွင်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ၏ ရေမြေတောတောင် သဘာဝအရ ဆင်များနှင့်သာ လုပ်ဆောင်ပါမှ ပြီးမြောက်နိုင်သည်။ အဖိုးတန်သစ်များမှာ မတ် စောက်သော တောင်စောင်းများ၊ ချောက်ကမ်းပါးထိပ်များ၊ လျှို့ မြောင်းများ၊ ကျောက်ဆောင်၊ ချောက်ကမ်းပါးနှင့် ပြည့်နှက်နေ သည့် ခင်တန်းများထဲတွင် ပေါက်ရောက်လေ့ရှိရာ စက်ယန္တရားများ မတတ်ရောက်နိုင်သဖြင့် သစ်ပင်ငုတ်ရင်းမှသစ်ကို ခြေခင်း လက်ခင်းသာကာ သွားလာကောင်းမည့် မြေညီမြေပြန့်ချောင်းစပ် မြစ်ဆိပ်သို့သယ်ရန် ဆင်နှင့်သာ အသုံးပြုကြရသည်။

“ဖေအယ်ဆင်မက...ဒီသစ်ကို အောင်းချမှရမှာဗျ”

“သစ်လုံးက...ဆင်ခြေလျှောကြီးမှာ ဖြစ်နေတယ်... နှာ မောင်းနဲ့အသာပွေ့ခိုင်း အောင်းလိုက်မှ လျှောဆင်းသွားမှာ”

“ဟုတ်တယ်...သားဗလကြီး သစ်ဆွဲလမ်းမရှိဘဲ ချောက်ထဲ ကျနေတာ ဆင်ခြေလျှောပေါ်တင်မှ ဖြစ်မယ်”

အချို့နိုင်ငံများကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကောင်းကင်ကြီးဖြင့် သစ် ထုတ်လုပ်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ရေမြေတောတောင် သဘာဝ ချင်းမတူပေ။ အခြားနိုင်ငံများတွင် ရွက်ပြတ်တော ရွက်

ကြွေတောတို့တွင် ပေါက်ရောက်သည်။ သစ်အမျိုးအစားများ တူညီ ကြ၏။ တစ်ကွင်းတစ်စပ်တည်း ပေါက်ရောက်ကြသည်။ ယင်းတို့ ကို အပြောင်လှစနစ်ဖြင့် သစ်အားလုံးကို ခုတ်ယူကြသည်။ အရေး ပါသော နေရာသုံးနေရာရွေးချယ်၍ ဝါယာကြိုးများဖြင့်သွယ်၍ ကောင်းကင်ကြိုးများစိုက်ထူကာ ထိန်းစင်မှုထိန်းပြီး တောင်အောက် သို့ချပေးခြင်း နည်းစနစ်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့သစ်တော၏ သဘာဝပေါက်ပင်များမှာ သီးသန့် မပေါက်ရောက်ပေ။ သစ်မျိုးပေါင်းများစွာ ပေါက်ရောက်သည့် ရွက်ပြတ်ရောနှောတောများသာဖြစ်၍ ရွေးချယ်ထုတ်လုပ်သည့် နည်းစနစ်ကိုအသုံးပြု၍ သစ်ထုတ်လုပ်ရသည်။ သစ်ငုတ်ထုတ်ရန် ၄၅ ဒီဂရီမျှ စောင်းသည့်တောင်စောင်း၊ ချောက်ကြားများသို့ စက်ယန္တရားများတင်ရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် သစ်လုပ်ငန်းတွင် ဆင်တို့အခန်းကဏ္ဍကို အားထားနေရခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထရက်တာတစ်စင်းသည် ၄၅ ဒီဂရီ မတ်စောက်သော တောင် ကြောပေါ် သို့ တက်နိုင်သည်ဆိုသော်၊ တောင်ကြောမကြီးနှစ်ခုကြား ချောက် ကျန်ချောင်းဦးတို့များတွင်း ကျရောက်လျက်ရှိသော သစ်တုံးကို ကြောမကြီးပေါ်သို့အရောက် ဆွဲတင်ရန်ခဲယဉ်းလှ သည်။ ကျွန်းသစ်သည် ချောက်ကြီးချောက်ကြား၊ ရေတံခွန်ထိပ် များတွင် ပေါက်ရောက်တတ်ရာ လှဲချလိုက်သည့်သစ်ပင်ကို ရေတံခွန်ထိပ်သို့ဝန်ချကြိုးဖြင့် ဆွဲယူရန်မဖြစ်ပေ။ ထိုအခါ ရေတံခွန် ထိပ်တွင် ငြိတင်နေသည့်သစ်ကို ဆင်နှင့်အောင်း၍တွန်းချခြင်းဖြင့် သာ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

လွယ်ကူစွာ ပြုပြင်မှု ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့်

“ဟုတ်ပီဟ...ဖေသားဆင်ပြောင်ကြီး...နာမောင်းလေးနဲ့ လိမ်ပြီး သစ်ကိုဆွဲထုတ်လိုက်...ဟုတ်ပြီ...ဟုတ်ပြီ...ကြွလာပြီ”

“သားဗလကြီး သိပ်အတင့်မရဲနဲ့...ရေတံခွန်ချောက်ထဲ ဆင်ရောလူပါ ကျသွားနိုင်တယ်”

“ရပါတယ်ဖေအယ်...ဒီဆင်ပြောင်ကြီး...ဒီလိုနေရာတွေကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်လုပ်နိုင်နေပြီဗျ”

“ငါ့ဆင်မလာပြီး အောက်ကလျောမကျအောင် တောင်းခံပေး ရမလား ခဏလေးစောင့်နေ”

“ဆင်ပြောင်ကြီး ဆွဲယူလိုက်လေ...ဘာလို့ပြန်ချလိုက်တာ လဲကွ”

“ဗလကြီး...ဆင်ပြောင်ကြီးဆွဲခိုင်းလို့ရပြီ...ငါ့ဆင်မ...သစ်ကို အောက်ကပွေတင်ပေးနေတယ်”

ဆင်ဖြင့် သစ်ထုတ်လုပ်ရာတွင် ငုတ်ရင်းနေရာမှ တိုင်းဆိပ်သို့ စုပုံထားရသည်။ တိုင်းဆိပ်ဆိုသည်မှာ သစ်များကို ပေရှည်လုံးပတ် များ တိုင်းထွာရေတွက် လက်ခံရာဌာနဖြစ်သည်။ တိုင်းဆိပ်မှ အပ် ဆိပ်သို့ ဆင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကွဲဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကားဖြင့် လည်းကောင်း ပို့ထားရပါသည်။ အပ်ဆိပ်မှ ရေလမ်းဖြစ်သော မျှော ဆိပ်သို့ ထပ်မံပို့ဆောင်ရသည်။ သစ်လုံးကို အိပ်ဆိပ်သို့မရောက် သရွေ့ လုပ်သားဆင်ကြီးများ၏ အလုပ်အခန်းကဏ္ဍတာဝန်တစ်ရပ် ပင် ဖြစ်ပါတော့၏။ သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်ရမည်နေရာ သည် လွယ်ကူချောမွေ့သော ပန်းမွေ့ရာ ရွှေ့ကော်ဇော ခင်းထား သည့်လမ်းမဟုတ်ပါ။ ဆူး၊ ငြောင့်၊ ခလုတ်ကန်သင်း၊ ချောက်ကမ်း ပါးများအထိ ပြည့်နှက်နေသဖြင့် ဆင်တိုင်းလုပ်ဆောင်ရန် မဖြစ်

နိုင်ပေ။ လေကျင့်ပြီး လက်ရွေးစင်ဆင်ကြီးများထဲမှ အသင့်တော် ဆုံး လုပ်သားဆင်နှင့်-လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရသည်။ ထိုသို့စွန့်စွန့် စားစား လုပ်ဆောင်ရမည့်အခါတိုင်း ဗလကြီးနှင့် ဆင်ပြောင်ကြီး တို့၏ လုပ်အားဈေးပွင့်တွေက နိုင်ငံအတွက် လူမျိုးအတွက် ပေးဆပ်ခဲ့သည်။ ဗလကြီးနှင့် ဆင်ပြောင်ကြီးတို့ ဈေးထွက်များခဲ့ကြ သဖြင့် သွေးထွက်နည်းခဲ့ကြရသည်။

“ဟေ့...ဆင်ပြောင်ကြီး...ဆွဲထား...ဆွဲထား”

“ဦး...ဦး...ဦး”

“ဟုတ်ပြီကွ...သစ်တုံးကြီးကြွလာပြီ...ကားလာပြီ”

“ဦး...ဦး...ဦး”

ဗလကြီးသည် ဆင်သမားမျိုးရိုးဖြစ်သဖြင့် ဆင်စရိုက်ဆင် ဓလေ့ကို သိနေသည်။ ယခုလည်း ဆင်ပြောင်ကြီးအားဖြင့် သစ်လုံး ကြီးသည် ရေတံခွန်ချောက်ကြီးထဲသို့ လျောခနဲထိုးဆင်းသွား တော့သည်။ အောက်ဘက်မှ ဆင်ငယ်ဖြင့် အသာအယာဆွဲယူယုံ သာရှိတော့သည်။

ဆင်ကျင့်စအရွယ် ၅ နှစ်မှ ၂၀ နှစ်အတွင်း အရွယ်မရောက် သေးဟု သတ်မှတ်၍ အသက် ၂၀ နှစ်မှစ၍ အသက် ၄၀ နှစ်အထိ၊ ဝန်တင်သစ်ဆွဲလုပ်ငန်းခွင်တွင် အသုံးပြုလာကြရသည်။ ဆင် တစ်ကောင်သည် အသွားနှုန်း တစ်နာရီလျှင် ၁၅ မိုင်မှ ၃၀ မိုင်အထိ သွားလာနိုင်သည်။ မြန်မာ့ဆင်သည် တစ်နာရီလျှင် ၁၅ မိုင် ၁၆ မိုင်ခန့် သွားနိုင်သည်။ ရေကူးလျှင် တစ် နာရီ ၄ မိုင်မှ ၆ မိုင်နှုန်း ကူးနိုင်သည်။ ရေထဲတွင် ခြေထောက်မြေမထိဘဲ ၆ နာရီကျော်မျှ နေနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ဆင်သည် မတ်စောက်သော ဆင်ခြေ လျှောများ

ရှိသည် တောင်စောင်းတောင်ကုန်းများကို အလွယ်တကူပြုလုပ်နိုင်သည်။ တောင်စွယ်လမ်းကျဉ်းကလေးများကိုပင် သွားလာနိုင်သည်။ ဆင်ရိုင်းအုပ်မည်မျှပင်များပြားပါစေ ဆင်ခြေရာမှာ တစ်ကောင်နှင့် တစ်ကောင်ထပ်နင်း၍ တစ်ခုတည်းသာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ဆင်ပြေးခြင်းမှာ အခြားတိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့ ခြေလေးဘက်စုံကြကဆုန်ချ၍ မပြေးပေ။ သာမန်ခြေလှမ်းကိုနှုန်းမြင့်၍ ပြေးခြင်းသာ လှမ်းခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဆင်လိုက်ခံရသော လူတစ်ယောက်သည် ကိုက် ၁၀၀ ကို ၁၀ စက္ကန့်နှုန်းပြေးနိုင်သည်ထားဦး။ တစ်နာရီဆက်တိုက် ၂၂.၄ မိုင်နှုန်း ပြေးလွှားသွားရန် မလွယ်ကူပေ။ ကိုက် ၂၀၀ ခန့်သာ အရှိန်အဟုန်နှင့် ပြေးသွားပေမည်။ ဆင်မှာမူ ကိုက် ၅၀ မှ ကိုက်နှုန်း အရှိန်အဟုန်မမြင့်နိုင်သော်လည်း မှန်မှန်ခြေမကျဘဲ ၁၀ စက္ကန့်လျှင် ကိုက် ၅၀ နှုန်းလိုက်ခြင်းဖြင့် ရေရှည်တွင် ဆင်ဘေးမှ ပြေးလွတ်နိုင်ဖို့ရာ မလွယ်ကူပေ။

ဆင်အရပ် ၈ ပေ အထက်မြင့်သည့် ဆင်ကြီးတစ်ကောင်သည် တစ်နေ့လျှင်အစာစိမ်း ၆၅၀ ပေါင်၊ အစာခြောက် ၃၃၀ ပေါင် စားပါသည်။ ဆင်လတ် တစ်နေ့အစာခြောက် ၃၀၀ ပေါင်၊ အစာစိမ်း ၅၅၅ ပေါင်နှင့် ၇ ပေအောက်နိမ့်သော ဆင်ငယ်သည် တစ်နေ့အစာစိမ်း ၅၀၀ ပေါင်နှင့် အစာခြောက် ၂၅၀ ပေါင်စားပါသည်။ အစာခြောက်တွင် စပါးနှင့်သစ်သီးများထည့်၍ ကျွေးရသည်။ ဆင်သည် ငါးနှစ်ခန့်အထိ နို့စို့သည်။ ဆင်သည် ရေကိုတစ်နေ့နှစ်ကြိမ် နံနက်နှင့် ညနေသောက်သည်။ တစ်ကြိမ်သောက်လျှင် ရေ ၁၅ ဂါလန်မှ ၂၀ ဂါလန်အထိသောက်သည်။ ဆင်မှာ နေ့တစ်ဝက် ကို အစားအစာ စားချိန်အဖြစ်ယူတတ်သည်။

သစ်လုပ်ငန်း ဆင် တစ်ကောင်သည် တစ်နေ့အလုပ်ချိန် ၈ နာရီ၊ အိပ်ချိန် ၄ နာရီ၊ အစာ စားချိန် ၁၂ နာရီ ဖြစ်သည်။

ဗလကြီးတို့ဆင်ဝိုင်းသည် သစ်ထုတ်လုပ်မှုတွင် ဆင်အတန်းအစားကို ခွဲခြားထားသည်။ ပထမတန်းစားဆင်သည် သစ်နှစ်တန်ကျော်ဆွဲနိုင်သည့်ဆင် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယတန်းစားဆင်သည် သစ်တစ်တန်မှ နှစ်တန်အထိဆွဲနိုင်သော ဆင်ဖြစ်သည်။ တတိယတန်းစားဆင်သည် သစ်တစ်တန်အထိ ဆွဲနိုင်သောဆင်ဖြစ်၏။ စတုတ္ထတန်းစားဆင်သည် ဆင်သစ်ဆွဲရာတွင် ညံ့သောဆင်များဖြစ်၏။ ပဉ္စမတန်းစားဆင်မှာ အလုပ်သင်ဆင်ကျင့်ပြီးစ ဆင်ဖြစ်သည်။ ဆင်ကိုအတန်းအစားအပြင် ဆင်တစ်ကောင်၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပြန်၏။ တိုးတက်ရန် ရှိသောဆင်များမှာ အသက်အရွယ်ရသောဆင်ဖြစ်သည်။ အသက်ငယ်သေးသော်လည်းဆင်၏စွမ်းအင်သည် အသက်ကြီးလာလေလေ ထက်မြက်လာလေလေဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပထမတန်းစားဆင်မျိုး ဖြစ်လာလေတော့၏။ တက်ခြင်းနှင့် ကျခြင်း၊ မြင့်ခြင်းနှင့် နိမ့်ခြင်း၊ ရှုံးခြင်းနှင့်နိုင်ခြင်းတို့မှာ ဘဝ၏လောကဓမ္မတာပင်ဖြစ်တော့၏။ သုခရှိလျှင် ဒုက္ခရှိမည်သာ။ နုပျိုလျှင် အိုမင်းရင့်ရော်ရမည်။ ဖွေးဖွားလာလျှင် သေရမည်။ ဤကဲ့သို့ပင် တိုးတက်ရန်မရှိသောဆင်များကို အသက်အရွယ်အားဖြင့် မွန်းတိမ်းပြီးဖြစ်သောဆင်အိုများဖြစ်သည်။ ဆင်အိုကြီးတို့၏ စွမ်းရည်မှာ တိုးတက်မှုမရှိဘဲ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်လျော့ရန်သာရှိတော့သည်။ အချို့ဆင်များမှာ အသက်ပင် ငယ်သော်လည်း ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်း၊ သက်လုံတွဲရှိ အလုပ်လုပ်ရာတွင် အမောမခံနိုင်ခြင်း၊ ခရီးတာရှည်မသွားနိုင်ဘဲ ခြေလေး

၁၄၆

ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ

လံလာသည်။ ခြေကျသောဆင်အလုပ်ကို စွန့်စွန့်စားစား မလုပ်လိုဘဲ သတ္တိကြောင့်ပျင်းရိသောဆင်များ၊ အသားအရေခြောက်၍ မျက်စိ ခြေလက်အင်္ဂါချို့တဲ့သည့်ဆင်များမှာ တိုးတက်မှု မရှိတော့သော ဆင်နာဆင်အိုကြီးများပင်ဖြစ်တော့၏။

ဆင်အိုရုံစခန်းမှာ တောတွင်းပျော် သစ်ထုတ်လုပ်သားကြီး များ၏ အပန်းဖြေရပ်တန့် နားနေရာစခန်းသာပင်ဖြစ်၏။ အသက် ၁၀ နှစ်သားအရွယ်မှစ၍ ကျုံးသွင်းမိုန်းသင်၍ ဆင်ပေါက်ငယ် ကလေးများကို လေ့ကျင့်ခဲ့ရသည်။ ငယ်စဉ်အခါကျင့်စတင် ဝန်တင် သည်။ ကြီးလာလျှင် သစ်ဆွဲရသည်။ တောကြီးမျက်မည်းမှာ မိုးထဲ ရေထဲ အားကြီးမာန်တက် သစ်ဆွဲရမည်။ နိုင်ငံအကျိုးကို သယ်ပိုး ခဲ့ကြရသည်။ အသက် ၆၀ ကျော်အရွယ်ရောက်လျှင် အနားပေးရ သည်။ ဆင်အိုရုံ ဆင်နာရုံစခန်းသို့ ပို့ကြရသည်။ ဗလကြီးတို့ ဆင်ရိုင်းစခန်းမှ အောင်မြင်စွာ ဆင်မကြီးမတိုးသည် အို၍နာ၍ နေပြီ။ ဆင်မကြီးမတိုးကို ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့် မှီတွဲ၍ အောင်မြင်စွာ ဆင်အိုရုံစခန်းသို့ လှမ်းလာခဲ့သည်။ တစ်ညအိပ်၍ တစ်ရက်ခရီးဆက်ခဲ့ကြ သည်။

ဆင်အိုရုံစခန်းမှာ ဘဝနေဝင်ချိန် ဆင်အိုကြီးများရှိသည်။ အသက်ကြီး၍ သစ်မဆွဲတော့။ ဆင်အိုရုံစခန်းဝန်းကျင် တောရိပ် တောင်ရိပ်မှာ တအိအိတရွေ့ရွေ့သွားလာရင်း ဝါးရွက်နုနုကိုစား နိုင်သည်။ စခန်းရောက်လျှင် စပါးကိုစားကြရသည်။ စမ်းရေချိုး လိုက် နေပူစာလှူလိုက် လေညှင်းခံလိုက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းလှသည်။ ဗလကြီးတို့ဆင်အဖွဲ့မှာ ဆင်မ မတိုးကို တောင်ပေါ်တောထဲမှ ဆင်အိုရုံစခန်းသို့ပို့ရန် တာဝန်ကျလာသည်။ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးမှ

သစ်အုပ်ကြီးဦးကောင်းလှက ခရီးလမ်းပန်းလုံခြုံရေး အတွက် တာဝန်ယူလိုက်ပို့ပေးသည်။ ခင်သာရွာတွင် တစ်ညအိပ်ရပြန် သည်။ ခင်သာရွာမြောက်ဘက် ခြောက်မိုင်ကျော်ကျော်လောက် ဆင်နှင့် သွားရပေဦးမည်။ နေ့ခြည်အကြွတွင် ဗလကြီးတို့အဖွဲ့သည် ဆင်ကိုယ်စီနှင့် ဆင်မကြီးမတိုးကို တွဲခေါ် ခဲ့ကြရ၏။ သဲဖြူချောင်း အတိုင်း ဆန်လာခဲ့ကြရသည်။ နွေရာသီရောက်ပြီဖြစ်၍ သဲဖြူ ချောင်းမှ စမ်းရေကြည်ကြည်များသာဖြာ၍ စီးဆင်းနေ၏။ ကျောက် တုံးကျောက်ခဲများကြားတွင် သွားကြရ၏။ အချို့နေရာမှာ သဲဖြူ လွလွပေါ် လျှောက်ရသည်။ အချို့နေရာများတွင် စမ်းရေကိုဖြတ် သွားကြရသည်။ ချောင်းဘေးဝဲယာမှာ သစ်ပင်မြင့်မြင့်မားမားကြီး များကို တွေ့ရသည်။ နွေဦးမို့ အင်ကြင်းပန်းများပွင့်စ ပြနေပြီ။ အင်ကြင်းပန်းရနံ့ကြိုင်၍ လှိုင်နေ၏။ သင်းပျံ့ပျံ့လှိုင်လှိုင်ကလေး လေပြည်ထဲတွင် လွင့်မျောနေသည်။ မကြာမီ ပိတောက်ရွှေဝါတို့ ပင်လုံး ဝေဖြာတော့မည်။ ပွင့်ဖူးကြတော့မည်။ တပို့တွဲလာက ပွင့်ခဲ့ သော ပေါက်ပွင့်ကျန်များလည်းရှိနေသေးသည်။ နွေဦးမို့ အချို့ အပင်များရော်ရွက်ကြွေ၍ ရွက်သစ်ဝေနေကြပြီ။ ငှတာတောင် ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး နတ်ပန်းပန်းချီ ဆေးစုံခြယ်သလို ရှုမောဖွယ် လှပနေသည်။

“ဝုတ်...ဝုတ်...ဝုတ်...ဝုတ်”

ခွေးဟောင်သံကြားကတည်းက ဆင်အိုရုံနားရောက်ပြီဟု ဗလကြီး သိလိုက်သည်။ အမြီးတဖွားဖွား အရပ်အမောင်း ကောင်းကောင်း ခွေးတစ်ကောင်က ဆီးဟောင်လိုက်သည်။ သခင်က အသံပေးလိုက်မှ ငြိမ်သွား၏။

“ဟေ့ ဝေလကြီး...ညော်သည်တွေ...မဟောင်းနဲ့ကွ”

ခွေးအမည်မှာ “ဝေလ” ဖြစ်သည်။ ဗလကြီး ဆင်မကြီး မတိုးကို စခန်းရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ဆင်ဆရာဝန်ဦးအောင်သန်းနှင့် ဘဝတူ ဆင်သမားကြီးများထံ အပ်နှံလိုက်သည်။ အောင်မြင်မှုတတ်ပုံတင်စာရင်းတွင် ရေးသွင်းလက်မှတ်ထိုးရသည်။ ဗလကြီးကို ဆွေသဟာ မိတ်ဟောင်း ဆင်သမားများက နွေးထွေးစွာ ဆီးကြိုကြသည်။ ဆင်အိုရုံစခန်းက အေးချမ်းသာယာလှသည်။ ပုံတောင်ပုံညာ တောင်တန်းကြီး မြောက်ဖျားဆီမှ ချောင်းဖျားခံကာ သဲဖြူချောင်း၏ ချောင်းညာဖျားတွင် တည်ရှိသည်။ သဲဖြူချောင်းသည် မြွေကြီးတစ်ကောင်လို တွန့်လိမ်စီးဆင်းနေသည်။ ရေနိုးစခန်းသာ လမ်းသင့်သဖြင့် ဆင်အိုရုံစခန်းကို ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဆင်အိုဆင်နာများကို ဆေးကုရာပြုစုရာဌာနကြီးဖြစ်သည်။ တစ်ချို့ကလည်း ဆင်သချိုင်းစခန်းဟု ခေါ်ကြသည်။ စခန်းအထက်နားတွင် ရေတံခွန်တွေက ဖွေးဖွေးလွလွ စီးကျနေပြန်သည်။ ပုံတောင်ပုံညာ ဆင်ရိုင်းစခန်းအားလုံးအတွက် ဆင်ဆေးရုံကြီးလည်း မည်ပါပေ၏။ စခန်းကို စနစ်တကျ ပြုပြင်ထားသည်။ ပတ်လည်မှာ ငှက်ပျောပင်များ အကွက်ချစိုက်ပျိုးထားသည်။ ပဲပင်များရှိသည်။ ပြောင်းဖူးပင်များရှိသည်။ ပန်းပင်များရှိသည်။ ကွင်းအလယ်တွင် ဆင်အိုရုံစခန်းကို ဆောက်လုပ်ထားသည်။ တောင်ပေါ်ဒေသ အိမ်ပုံစံမျိုးဖြစ်သည်။ ရှေ့ဝရန်တာ ဘေးဝရန်တာများ တည်ဆောက်ထား၏။ ဘုရားခန်းရှိသည်။ ဆင်ဆရာဝန် အိပ်ခန်းရှိသည်။ ညော်သည်များအိပ်ခန်းရှိသည်။ ရုံးလုပ်ငန်းနှင့် ညော်ခန်းကိုတွဲလျက် အလယ်မှာရှိသည်။ မီးဖိုချောင်နှင့် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်သည်။

အောက်ထပ်တွင် ကြက်များမွေးထားသည်။ ကြက်အကောင် ၅၀၀ ကျော်ခန့်ရှိသည်။ တောစပ်တစ်ခုမှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် လွတ်မွေးထားသည်။ မြန်မာတိုက်ကြက်မျိုးများဖြစ်သည်။ ညအိပ်တန်းဝင်ချိန်ရောက်မှ ခြံတွင်းဝင်အိပ်တန်းတက်လေ့ရှိသည်။ ဗလကြီးနှင့် အောင်မြင်တို့သည် မိုးချုပ်နေပြီဖြစ်၍ ဆင်အိုရုံစခန်းတွင် တစ်ညတာ နားခဲ့ကြသည်။

ဗလကြီး ဆင်အိုရုံစခန်းရောက်တုန်းရောက်ခိုက် လေ့လာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ ဆင်အိုရုံစခန်းသို့ ဇီးရင့်သောဆင်မများလည်း ရောက်လာကြရသည်။ ဆင်ဆရာဝန်နှင့် အမှုထမ်းများက လိုအပ်သောဂရုစိုက်မှု ပြုလုပ်ပေးရသည်။ ဆင်အိုဆင်နာ မီးဖွားရာအရပ်ဖြစ်နေတော့၏။ လိုအပ်သော ဆေးများထိုးပေးရသည်။ ဆင်မများ မီးဖွားချိန်တွင် အနားပေးထားရသည်။ ဆင်မွေးချိန်၌ ကျားအန္တရာယ်လည်းရှိတတ်သေးသည်။ ဆင်မများမွေးပြီး အချင်းမကျ၍ အခက်ကြုံရသည်များလည်းရှိသည်။ အချို့ဆင်များမှာ မီးနေစောင့်အတွဲ ဆင်မများပါလာတတ်သည်။ ဆင်သည် ဟိရိုဩတပ္ပ တရားရှိသောသတ္တဝါဖြစ်၏။ မိမိနှစ်သက်မြတ်နိုးသော ဆင်ထီးနှင့်သာ တွဲသည်။ တောရိပ်မြိုင်ခြေတွင် မောင်ကားလက်ယာ မယ်ကားလက်ဝဲ အမြဲမခွဲမခွာသွားလာနေထိုင်လေ့ရှိကြသည်။ ဆင်တို့မှာ တစ်လင်တစ်မယားစနစ်ဖြစ်သည်။ ထိုဆင်ထီးနှင့် ဟွဲနေချိန်တွင် အခြားဆင်ထီးနှင့်တွဲရိုးထုံးစံမရှိပေ။ ဆင်ရိုင်းအပြောင်းအရွှေ့ တောတောင်အပြောင်းအရွှေ့ မလွဲမရှောင်သာ ကြိုလာ၍ ပြောင်းရွှေ့ခွဲခွာရမှသာလျှင် နောက်ထပ်ဆင်ထီးနှင့် တွဲလေ့ရှိသည်။ ဆင်မတစ်ကောင်အဖို့ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရာ၌ ၁၈

လမှ ၂၂ လအထိ ရှိတတ်သည်။ ဆင်မများလောကတွင် လင်ယူရ
မှာ ကြောက်နေသော ဆင်မအပျိုကြီးများလည်းရှိသည်။ ကလေး
မရသော ဆင်မအမြွှာများလည်းရှိသည်။ ဆင်ဆရာဝန်သည် ဆင်အို
ရုံစခန်းတွင် နေညမဟူ တာဝန်ယူကုသပေးရသည်။ အရေးပေါ်
ကြုံလျှင် ဆင်ဝိုင်းစခန်းများသို့ လိုက်လံကုသမှုပြုရသည်။

ထိုဆင်အိုရုံစခန်း၌ ဆင်ဆေးရုံတက်မွေးဖွားပြီးသော ဆင်မ
အကောင် ၂၀ ကျော်သွားပြီဖြစ်သည်။ “ရှင်မွေးလွန်း” ဆိုသော
ဆင်မကြီး မှာ ထူးခြား၏။ သူ့အမည်ရင်းမှာ “ဖွားအောင်” ဖြစ်၏။
အသက် ၅၄ နှစ်တွင် သားလေးမွေးသည်။ ဆင်မကြီးများမှာ
လူကဲ့သို့ ၄၅ နှစ်တွင် အမွေး ရပ်တတ်၏။ သို့သော် “ဖွားအောင်”
ဆင်မကြီးကတော့ ၅၄ နှစ်ကျော်မှ ကံပေါ်နေပြန်တော့သည်။

ညအခါတွင် လရောင်အောက်တွင် ဆင်အိုရုံစခန်းက
ကျက်သရေရှိလှ၏။ ဗလကြီးတို့ဆင်သမားတစ်စု လသာကြမ်းပြင်
၌ လက်ဖက်ရည် ကြမ်းသောက်ရင်း ဆွေးနွေးရသည်မှာ အရသာ
ရှိလှသည်။ ကြက်ဥကြော်၊ ငါးခြောက်ကြော်၊ ဆတ်သားခြောက်
ဖုတ်နှင့် အမြည်းစုံလင်လှသည်။ ဆင်သမားကြီးများနှင့်
ဗလကြီးတို့အဖွဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေးကို ဆွေး နွေးကြ
သည်။ ဆင်သမားများ သက်သာချောင်ချိရေး၊ ဆေးဝါးရရှိရေး၊
လူသုံး ပစ္စည်းများ ရရှိရေးတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ပုံတောင်
ပုံညာတစ် ကြောတွင် လူကို မြွေကိုက်လျှင် မသေဟုဆိုသည်။
ဆင်ကို မြွေကိုက်လျှင် သေတတ်သည်။ မြွေကိုက်လျှင် ပူလွန်း၍
လားမသိ ရေစပ်၌ သေနေတတ်ကြသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ဆင်အိုရုံစခန်းမှ ဗလကြီးတို့အဖွဲ့
ပြန်လည်ထွက်ခွာလာခဲ့ကြသည်။ ဆင်များစီး၍ ခင်သာရွာ

ချောင်းကို ဖြတ်လာခဲ့ကြပြန်ပြီ။ ဗလကြီးအတွေးသည် ဆင်စီးရင်း
အတွေးနယ်ခဲ့နေ၏။ နာကျန်းဖြစ်သောဆင်များ ဤဆင်စခန်းသို့
လာကြရသည်။ ဆင်လာလျှင် သခင်ပါ ပါလာကြရတော့၏။
ဆရာဝန်ကလိုအပ်သလို ဆေးကုသည်။ ဆင်ကို ဆေးထိုးရသည်မှာ
မလွယ်ကူချေ။ တစ်ခါဆေးထိုးလျှင် လူထိုးသော ပင်နယ်စလင်
အလုံး ၅၀ လောက်ကို အရည်ဖျော်၍ တစ်ကြိမ်ထဲထိုးသွင်းရသည်။
အချို့ဆင်များက ဆေးထိုးခံ၏။ အချို့ဆင်များက ဆေးထိုးခံရမည်
ကို အလွန်ကြောက်ကြသည်။ အချို့ဆင်များဆိုလျှင် ဆင်ပေါ်သို့
“က” ကိုတင်ကာ “က” ပေါ်သို့တက်၍ တစ်ဦးက ခြေထောက်ကို
ဆွဲကာ ဆင်ဆရာဝန်က ဇောက်ထိုးလိုက်ပါ၍ ဆေးထိုးရသည်
လည်းရှိ၏။ ခွဲစိတ်ဖို့လိုလာလျှင် အားကောင်းသော သစ်ပင်ကြီး
အခြေသို့ဦးတိုက်၍ သုံးထောင် ချွန်ပုံရိုက်ထားသော သစ်တိုင်ကြီး
များဖြင့် ဆောက်ထားသည့် ကျုံးမှာသွင်း၍ ဆင်ကိုခွဲစိတ်ကုသ
ကြရသည်။ ဤစခန်းကို ဆင်တို့၏ နေဝင်ချိန်ခိုနားရာအရပ်
ဖြစ်သည်။ ဆင်နာများသာမက ဆင်အိုရုံစခန်းသည် ပင်စင်အငြိမ်း
စားဆင်အိုကြီးများ အပန်းဖြေရာစခန်းသာလည်းဖြစ်တော့သည်။

ဆင်ဆိုသည်မှာ မင်္ဂလာ

ဆင်ကို မျက်မမြင်လူသား ခြောက်ဦးက အမျိုးမျိုးအနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ဆင်၏နားမောင်းကို စမ်းမိသူက ဆင်သည် မြွေနှင့်တူသည်။ ဆင်၏အစွယ်ကို စမ်းမိသူက ဆင်သည် လှံနှင့်တူသည်။ ဆင်၏နားရွက်ကို စမ်းမိသူက ဆင်သည် ယပ်တောင်နှင့်တူသည်။ ဆင်၏ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စမ်းမိသူက ဆင်သည် နံရံကြီးတစ်ခုနှင့်တူသည်။ ဆင်၏ခြေနှင့်လက်ကို စမ်းမိသူက ဆင်သည်ကျွန်းတိုင်ကြီးနှင့်တူသည်။ ဆင်၏ အမြီးကို စမ်းမိသူက ဆင်သည်ကြီးနှင့်တူသည်။ ဆင်၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို မိမိတို့တွေ့ရှိသလို ပြောဆိုကြသည်။ သတ်မှတ်ပုံပြ မှတ်ချက်ချကြသည်။ အာဂမ္မဂ္ဂမမြင် လူသားများဟူ၍ ဗလကြီးမြင်မိသည်။ ထင်မိသည်။ တွေးမိသည်။ ဗလကြီး၏ ဆင်ဆိုသည်မှာကား...။

ဗလကြီးသည် သစ်တောကြီးထဲတွင် မွေးဖွားခဲ့ရသည်။ တောတောင်တို့သည် သူ၏ကစားဖော်ဖြစ်သည်။ စမ်းချောင်းရေတွင် ဗလကြီးအပန်းဖြေစခန်းအဖြစ်အသုံးချခဲ့ရသည်။ သူ့ဘဝတွင် အမေခေါ် စရာမရှိခဲ့ပေ။ သူ့ကိုမွေးပြီးချင်းတွင် အမေလူလောကကြီးထဲက ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့သည်။ ဗလကြီးကို လူလောကကြီးထဲတွင် တစ်ယောက်ထဲထား၍ ဗလကြီးအမေ မရဏသေမင်းနောက်သို့ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်သွားခဲ့သည်။ ကံကောင်းသဖြင့် ဖခင်ဦးဉာဏကြီးနှင့် ဗလကြီးလူလောကဝဲထဲတွင် နှစ်ယောက်ထဲကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဗလကြီးသည် ဖခင်ဦးဉာဏကြီးကို

အဖေလည်းအဖေ အမေလည်းအမေဖြစ်၍ နေခဲ့ရသည်။ ဦးဉာဏကြီးမှာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကလေးဘဝမှအစပြု၍ ကျွေးမွေးလာခဲ့ရာ ဗလကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးကိုပင် စီးနင်းနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်၏။

“ဟေ့...ဗလကြီး...ဗလကြီး...ထတော့လေကွာ...ဒီနေ့တောတက်သွားရမယ် မဟုတ်လား”

“အေး...အေး...ထပါပြီကွယ်...ညက ဆောင်းမီးဖိုခိုင်းမှာ စကား ကောင်းသွားလို့ညနက်သွားတာနဲ့ အိပ်ပျော်သွားတာပဲကွာ”

“ဒီကနေ့...အေးမြ ခင်တန်းကိုသစ်သွားချရမယ်မဟုတ်လား... တို့လိုက်ခဲ့မယ်”

ဗလကြီးအိပ်ရာမှထသည်။ မျက်နှာသစ်သည်။ မနက်ခင်းအလှသည် တောရိပ်တောင်ရိပ်တို့ကြောင့် သဘာဝအလှကို မတွေ့မြင်ရသေးချေ။ မှောင်ရီမည်းလျက်အရပ်တိုင်းခွင်ကို ဖုံးလွှမ်းထား နေဆဲဖြစ်သည်။ ခုံးမျက်စိသုံးရက်လလေးမှာ ပုံတောင်ပုံညာတောင်ထိပ်ဖျားတွင် ချမ်းလွန်း၍ကွေးနေရှာတော့၏။

“ဖေအယ်...ဖေအယ်...ချွန်းနဲ့ ဓားဘယ်နားထားလိုက်လဲဗျ”

“သားဗလကြီး...တဲခေါင်မိုးမှာ ထိုးချိတ်ထားလိုက်တယ်ကွ...သားဗလကြီး တောတက်ရင်းနဲ့ ဆင်ပြောင်ကြီးကိုပါ ကောက်လာခဲ့နော်... ဖေအယ်ဒီနေ့မအားဘူးဟေ့”

“ဟုတ်ကဲ့...ဖေအယ်...ကျုပ်သွားမယ်”

“အေး...အေး...ကောင်းကောင်းသွားဟေ့...သားဗလကြီး”

ဗလကြီး ဆင်ဝိုင်းတဲတန်းဆီက ဖယ်ခွာလာခဲ့သည်။ ဆင်တွေအကြောင်း ဗလကြီးတွေ့ကြည့်မိသည်။ ဆင်သည် ဗလကြီးနှင့် ငယ်ပေါင်းကြီးဖက်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြဲမီးလန်း

သစ်တော၊ အထက်ရွက်ပြတ်ရောနှောသော သစ်တော၊ အင်တိုင်း
 တောညို၊ အင်တိုင်းတော စသည်ဖြင့်ရှိကြသည်။ ကြိုးဝိုင်း၊ ကြိုးပြင်
 ပေါက်ရောက်သည့် သစ်မျိုးများမှာ ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ ပိတောက်၊
 သင်္ကန်း၊ သက်တူ၊ ထောက်ကြုံ၊ သစ်ရာ၊ အင်ကြင်း၊ ကညင်၊
 ယင်းမာ၊ ရင်းတိုက်၊ ဒီဒူး၊ လက်ပံ၊ နှော၊ ဘင်္ဂ၊ ယမနေ၊ လယ်စ၊
 ဇောင်း၊ ပလွေး၊ ရုံး သစ်ကတိုး၊ သဒီ၊ သစ်ဆိမ့်၊ ပျဉ်းကတိုးတို့ကို
 တွေ့ရပေမည်။ ပေါက်ရောက်သော ဝါးမျိုးများမှာ ဝါးဘိုးကြီးဝါး၊
 ဝါးဘိုး၊ မြက်ကျယ်ဝါး၊ ကြသောင်းဝါး၊ တင်းဝါး၊ မျှင်ဝါး၊ သိုက်ဝါး၊
 ဝါးနွယ်၊ ဝါးယားတို့ကို တွေ့ရသည်။

မြန်မာသစ်တောများ အစဉ်စိမ်းလန်းစိုပြည်နေစေရန်
 သစ်တော ရေးရာဝန်ကြီးဌာန သစ်တောဦးစီးဌာနက စနစ်တကျ
 ထိန်းသိမ်းလျက်ရှိသည်။ သစ်တောများမှ သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း
 လုပ်ငန်းကိုလည်း မြန်မာ့ရွေးချယ်ခတ်လွှဲရေးစနစ်ဖြင့် ကျင့်သုံး
 လျက်ရှိသည်။ မြန်မာ့ရွေးချယ်ခတ်လွှဲရေးစနစ်မှာ ခုတ်လှဲထုတ်ယူ
 ရန် အချိန်သင့်အရွယ်ရောက်သော အပင်များကို ရွေးချယ်စိစစ်
 ခုတ်လှဲထုတ်ယူပြီး နောင်အနာဂတ် တောထွက်အတွက် ကျန်ရှိ
 နေသော အပင်များကို တိုင်းတာစာရင်းကောက်ယူပါသည်။ နှစ်စဉ်
 ပျမ်းမျှထုတ်ယူရမည်ကို တွက်ချက်စိစစ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဆောင်ရွက်
 သည်။ ခုတ်ပတ်အနှစ် ၃၀ သတ်မှတ်ပြီး၊ အလှည့်ကျခုတ်လှဲ ထုတ်
 ယူခြင်းဖြစ်သည်။ အပြောင်ရှင်းစနစ်ကို လုံးဝမကျင့်သုံးတော့ပေ။
 မြန်မာ့ခုတ်လှဲထုတ်ယူမှုစနစ်ကိုလည်း၊ ကမ္ဘာ့သစ်တော ပညာရှင်
 များက အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

ကျွန်းပင်သည် မြန်မာတို့၏ ရတနာတစ်ပါးဖြစ်သည်။ ကျွန်း
 သစ်တောဝင်ကို နိုင်ငံခြားပို့ကုန်အဖြစ် တင်သွင်းရသည်။ ကျွန်းသစ်
 ကို ဆင်နှင့်ဆွဲယူရသည်။ တောတောင်လျှိုမြှောင်အကြားမှ
 ကျွန်းသစ်ကိုထုတ်ယူရာတွင် ဆင်လုပ်သားကို အသုံးပြု ကြရသည်။
 ဆင်တစ်ကောင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်အလုပ်စေခိုင်းရန်
 အတွက် ဆင်ဦးစီး၊ ဆင်သမားတစ်ယောက်နှင့် လုံလောက်သည်
 ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် လက်ခံထားကြသည်။ ဆင်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါက
 လုံကိုင်ပဲ့ချိတ်တစ်ယောက် အပိုထားရသည်။ အလွန် ဆိုးသော
 ဆင်ဖြစ်၍လူသတ်လျှင် လုံကိုင်ပဲ့ချိတ်နှစ်ယောက် ထားရှိရပေ
 သည်။ သစ်ထုတ်ရေးနယ်တွင် လုပ်ငန်းလုပ်ကွက်ကို တွက်ချင်၍
 ဆင်ဦးရေ ၁၀၀ ကောင်အထိ အနည်းအများထားရှိရသည်။ သစ်
 ထုတ်လုပ်ရေး နယ်တစ်နယ်သတ်မှတ်ခြင်းမှာ တစ်ဆက်တစ်စပ်
 တည်း သစ်ထုတ်လုပ်မှုသစ်ကွင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဆင်များကို ဆင်
 ခုနစ်ကောင်လျှင် ဆင်ဝိုင်းတစ်ဝိုင်းကျဖွဲ့စည်း၍ ထားရှိသည်။
 ဆင်ခုနစ်ကောင်တစ်ဝိုင်းလျှင် ဆင်ခေါင်းတစ်ဦး၊ ဆင်ခေါင်းအား
 ကူညီရန် ခေါင်းခွဲတစ်ဦး၊ ဆင်ဦးစီးခုနစ်ဦး၊ ပဲ့ချိတ်ဆင်ဦးရေ ထက်
 ၀က်သုံးဦး၊ ဆင်စခန်းတွင်အထွေထွေလုပ်ရန် စာပို့ပဲ့ချိတ် နှစ်ဦး၊
 ထမင်းအိုးသူကြီးတစ်ဦး စသည်ဖြင့်ခန့်ထားရပေရာ ပုံမှန်အားဖြင့်
 ဆင်ဝိုင်းတစ်ဝိုင်းတွင် ဆင်လုပ်သား ၁၆ ယောက်မှ ၁၈ ယောက်ခန့်
 ထားရသည်။ ဆင်အကောင် ၅၀ ဆင်ဝိုင်းငါးဝိုင်းလျှင် ဆင်အုပ်
 တစ်ယောက် ခန့်အပ်သည်။ ဆင်အုပ်များအထက်တွင် သစ်
 ထုတ်လုပ်ရေး လက်ထောက်မန်နေဂျာတစ်ဦးဖြင့် အုပ်ချုပ်သည်။
 ဆင်အုပ်၊ ဆင်အုပ်ကြီးတို့မှာ ယခုအခါတွင် တိရစ္ဆာန်ဆေးကု
 လက်ထောက်ဆရာဝန်ကို တွဲဖက်ထားရှိသည်။

“ဗလကြီး...မင်းဆင်ပြောင်ကြီး နေကောင်းရဲ့လားကွ”

“ဆင်ပြောင်ကြီးက နေကောင်းတယ်...မှန်ကျနေတာက ဆိုတယ်... ဘမောင်ရဲ့ဆင်မကတော့ အစာမစားပဲပိုင်နေတယ်တဲ့”

“ဟုတ်လား...ဆင်ဆရာဝန်ပါလာတယ်ဟေ့”

ဆင်အုပ်၏တာဝန်မှာ ဆင်ပိုင်းများကိုလှည့်လည်၍ စစ်ဆေးရသည်။ ဆင်ကျန်းမာရေးအတွက် ဆင်ခေါင်း၊ ဆင်ဦးစီးများကို ဆင်ကျွေးရန်အစာနှင့် ဆေးဝါးများညွှန်ကြားရသည်။ ဆင်ဦးစီးမှ တက်လာသော ဆင်ခေါင်း၊ ဆင်အုပ်မဟုတ်ဘဲ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်မှဖြစ်သော ဆင်အုပ်ဆိုပါက မိမိကိုယ်တိုင်ဆင်ကို ဆေးကုပေးရသည်။ သစ်ဆွဲရာတွင်လည်း စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ကို ဆင်အုပ်ကရံဖန်ရံခါ တွဲဖက်တာဝန်ယူရသည်။ ဆင်ခေါင်း၏ တာဝန်မှာ မိမိကအပ်နှင်းထားသော အကွက်မှရှည်မှန်းထားသည့် သစ်ထုတ်နိုင်ရေးအတွက် ဆင်နှင့် ဆင်သမားများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခိုင်းစေရသည်။ ထို့ပြင် ဆင်နှင့်ဆင်လုပ်သားများ၏ စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စအဝဝကို မိမိအထက်လူကြီးများထံ တင်ပြဖြေရှင်းရသည်။

ဆင်ခေါင်းခွဲ၏တာဝန်မှာ ဆင်ခေါင်းကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။ ဆင်ခေါင်း ၏ လက်ထောက်ပင်ဖြစ်ရာ ဆင်ခေါင်းမရှိလျှင် ဆင်ခေါင်း၏တာဝန်ကို ယူရသည်။ ဆင်ဦးစီးမှာ ဆင်ပိုင်းတွင် အလွန်အရေးပါသော ဆင်လုပ်သား ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်းသစ်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ၎င်းတို့အပေါ် မူတည်သကဲ့သို့ ဆင်၏ ကျန်းမာရေး၊ အစားအသောက် အခြေအနေများ ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရာမှာလည်း ၎င်း၏တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဆင်အတွက်

လိုအပ်သည့် ကကြီးတန်ဆာပလာ၊ သစ်ဆွဲကရိယာများ ပြည့်စုံစွာ ရရှိရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးကိုလည်း လုံးလုံးတာဝန်ယူသည်။ ဆင်ဦးစီးသည် ဆင်ပိုင်းတွင် အရေးပါလှသူဖြစ်၍ ၎င်း၏အကျင့်စရိုက် နေထိုင်သွားလာမှုကိုလည်း စဉ်းကမ်းသတ်မှတ်ထားရှိရသည်။

“သားဗလကြီး...အိပ်ရာဝင်ခါနီး ဘုရားတရားသံဃာကို ဂြိုဏ်းပြီး...မေတ္တာပို့အမျှဝေပြီးအိပ်ရတယ်ကွ... အဖေငယ်ငယ်လေးထဲက...သင်ပြလာခဲ့တာမေ့ပြီလား”

“ဖေအယ်ရေ...ဒီနေ့ သစ်စခန်းသစ်ချရတာ...ခြေကုန်လက်ပန်းကျလာလို့...အိပ်ရာထဲဝင်အိပ်လိုက်တာပါ...အခုထပြီးတော့ ဂြိုဏ်းလိုက်ပါမယ်”

“အေးကွယ်...သာဓု...သာဓု...သာဓု...ငါ့သားဗလကြီး ဘုန်းကြီးပါစေ...သက်ရှည်ပါစေကွယ်”

ဆင်စခန်း၌ နေစဉ်သူများသားမယားကိုမကျူးလွန်ရ။ သူများပစ္စည်းကို မခိုးယူရ။ ဆင်ဦးစီးတစ်ယောက် မိန်းမယူပြီဆိုလျှင် အားလုံးကိုသတိပေး၍ ဥတိန္နနတ်ကိုပြရသည်။ ဆင်ဦးစီးသည် ဆင်နှင့်ပတ်သက်၍ စွယ်စုံပညာရှင်ဖြစ်သည်။ ဆင်ကို ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းအောင် ထိန်းချုပ်နိုင်သော ပညာပြည့်ဝရသည့်အပြင် ဆင်၏ အထာကိုလည်း ကျေညက်ရသည်။ မိမိဆင်၏ စိတ်နေစိတ်ထား၊ အချောကြိုက်၊ အမြှောက်ကြိုက်၊ အငေါက်ကြိုက်၊ နှစ်သက်သည့် အစာ၊ ရေချိုးသောအလေ့အကျင့်၊ ထူးခတ်ရာတွင် ဘယ်ဝင်ညာဝင်၊ မိမိစကားလုံးအဓိပ္ပာယ်ကို ဘယ်လောက်အထိနားလည်နေသည်။

“မြမောင်... မနေ့က ... ဟိုနေ့တုန်းကပေါ့ ထူးကြီးကြီး ဖြတ်ထားတာ... တွေ့ရတယ်နော်...သတိထားအုံးဟေ့”

“ဟဲ့...ဟဲ့...ငါ့ဆင်မကောင်းကြောင်းပဲ ပြောနေ...ကိုယ့်လူ
ရော... ရော...ဟိုနေက ဆင်ပြောင်ကြီးရဲ့ ဆင်ခလောက်ဖြတ်ချ
ရစ်ထားတာတွေလို့...တို့လူလာတယ်”

“အေး...ဒီလိုလဲ အတုအလည်ရှိအုံးမှပေါ့”

မိမိဆင်၏ ခြေရာနောက်ခွာသီး၊ ရှေ့ခွာသီးကို မှတ်မိရသည်။
ဆင်သည်အစာကို ချိုးစားရာ၌ မစားလိုသောအပိုင်းကို ထူးလမ်း၏
ဘယ်ဘက်သို့ ပစ်တတ်သလား၊ ညာဘက်သို့ ပစ်တတ်သလား
ဆိုသည့် အမူအကျင့်ကို သိရမည်။ ဆင်ချေးတုံးကိုကြည့်၍ ညက
စားသွားသော ဆင်စာသည် မည်သည့်အစာဖြစ်၍ မိုးလင်းပိုင်းတွင်
ဆင်မည်သည့်အစာ တောတွင်ရှိမည်ကို ခန့်မှန်းတတ်ရသည်။
တောတောင်အတွင်း ကျူတော၊ ဝါးတော၊ စိမ့်စမ်းနေရာကိုလည်း
သိရသည်။ မိမိဆင်၏ ခလောက်သံကိုလည်း မှတ်မိအောင်
နားထောင်တတ်ရသည်။ ဆင်ကောက်ရာတွင် သားရဲတိရစ္ဆာန်များ
နှင့် ရင်ဆိုင်ကာကွယ်ခုခံနိုင်ရသည်။ ဆင်ကောက်ရာတွင်လည်း
မိမိဆင်ဟူ၍ အရမ်းမဝင်ရ။ ဆင်၏ ပြောင်းလဲနေသော တောစိတ်
ဝင်မှု၊ မုန်ကျမှု၊ ရိုင်းပျမှုတို့ကို လေ့လာစူးစမ်းပြီးမှ အသံပေး၍
ဆင်ထံပါးသို့ သွားတတ်သော အကျင့်မျိုးရှိရသည်။

“ဟိုက်...ဆင်ပြောင်ကြီး...ဆင်ပြောင်ကြီး...စုတ် စုတ်”

“ဂူး...ဂူး...ဂူး...ဂူး”

“အေး...ဆင်ပြောင်ကြီး...ငါဟာ မင့်သခင်ဗလကြီးနော်”

“ဂူး...ဂူး...ဂူး...ဂူး”

“ငြိမ်ငြိမ်နေကွ...ထူးကွင်းချထားပါ”

ဗလကြီး ဆင်ပြောင်ကြီးသွားကောက်တိုင်း အသံပေးရ
သည်။ အရှင်နှင့်သခင်သိအောင် လုပ်ပေးရသည်။ သို့မှသာ ဆင်
နှင့်သခင်မျက်မှန်းတန်းမိမည်။ ဆင်ဦးစီးကောင်း တစ်ယောက်သည်
ကျောင်းတော်ကြီးမှ နွှတ်တက်အာဂုံပျံ့ချလိုက်သည် ပညာရပ်ကို
သင်ကြားခဲ့ရသည်မဟုတ်ပေ။ ဘဝတက္ကသိုလ်တွင် သင်ဆရာ၊
မြင်ဆရာတို့၏ ပညာပေးမှုကိုဆည်းပူးကာ မိမိ၏ထိုးထွင်းဉာဏ်
ပညာဝီရိယ၊ ဇွဲလွန်လှုံ့ဖြင့် ဆင်ဦးစီးကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ရ
တော့၏။

ဆင်တစ်ကောင်ကို လုပ်ငန်းခွင်တွင် အသက်နှင့်ရင်း၍
ခိုင်းစေရသလို လုပ်ငန်းခွင်မှအနားပေး၍ စားကျက်သို့စေလွှတ်
လိုက်သောဆင်ကို ကောက်ရန်အတွက်လည်း ဆင်ဦးစီးသည်
တောကြီးမျက်မည်းထဲသို့ လေးမိုင်၊ ငါးမိုင်ခန့်လိုက်သွားရသည်။
ထိုအခါ ကျားရဲသစ်ရဲတောဆင်ပိုင်းတို့၏ အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်
နှင့် ကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်ရတတ်ပါသည်။ ဆင်ဦးစီးဘဝ ဆင်သမားတို့
သည် အသက်နှင့်ရင်း၍ လုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်နေရသည်။ ခက်ထန်
ကြမ်းတမ်းသော အသက်မွေးမှုဘဝတစ်ခုဖြစ်သည်။ ယောက်ျား
ဖောင်စီး၊ မိန်းမမီးနေဟူသော စကားကဲ့သို့ ဆင်နှင့်ပတ်သက် သော
ဆင်ဦးစီး၊ ပဲ့ချိတ်၊ လှံကိုင်၊ ဆင်လုပ်သားတို့သည် အမြဲလိုလိုသင်္ချိုင်း
ကို မျက်စောင်းထိုးလျက်ရှိသည်။ ရှေးပညာရှင်များက သမုဒ္ဒရာ
မြစ်ပြင်ကျယ်တွင် လှေငယ်တစ်စင်းဖြင့် သွားလာကူးခတ်သူ၊
မြေကြီးထဲ၌ဆင်း၍ နက်စွာသော တွင်းတူးသူ၊ သစ်ပင်ခေါင်ဖျား
ထန်းတက်သူ၊ မင်း၏အပါးခစားနေသည့် မင်းမှုထမ်း၊ ကိုယ်ဝန်
ဆောင်နေသူမိန်းမနှင့် ဆင်လုပ်သားတို့သည် သေမင်းနှင့်စစ်ခင်း

နေခြင်းဖြစ်၍ မိမိကိုယ်မိမိမပိုင်သောဘဝသင်္ခါရကို ပြဆိုကြပါသည်။

ယနေ့သစ်လုပ်ငန်းဌာနတွင် ဆင်ဦးစီးအားပေးထားသော လစာမှာ အနိမ့်ဆုံးဝန်ထမ်းလစာဖြစ်သည်။ ဆောင်ရွက်ရသည်က တောကြီးမျက်မည်း သစ်ထုတ်လုပ်ရေးစခန်းတွင် ဆင်နှင့်အတူ နှစ်ပတ်လည်နေရသည်။ မြို့ပြ၏အငွေ့အသက်ကို မခံစားနိုင်၊ တောနက်၍ တောသဘာဝအန္တရာယ် ငှက်ဖျားရောဂါကို တာကွယ်ရန်အတွက် အရက်ဘိန်းကို မကင်းနိုင်ကြပေ။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ လူမှုရေးနိမ့်ကျသော ဆင်သမားဗလကြီးတို့၏ အခြေအနေကို ဘဝမြှင့်တင်ပေးရန် စဉ်းစားဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ခေတ်အဆက်ဆက် အစိုးရများကလည်း ဆင်ဦးစီးများကို မမြှောက်စားခဲ့ပေ။ ဝန်ထမ်းချင်းချင်းအတူတူ ဆင်သမားဘဝသည် သေရည်သေရက်နှင့် မကင်းနိုင်သော ဘဝဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဘဝနွံ့နှစ်ခဲမှုကြောင့် စံပြလုပ်သား ဝန်ထမ်းကောင်းဆုတို့ကိုလည်း ဆင်သမားလောကတွင် တစ်ခါတစ်သက် တစ်ကိုယ်ရွေးချယ်ခြင်း လုံးဝ မခံခဲ့ကြရပေ။ နိုင်ငံပိုင် သစ်ထုတ်လုပ်ရေးဌာနတွင် ဆင်ဦးစီး ဆင်သမားဘဝ အလုပ်ထက်သာ၍ ကောင်းသောအခြားလုပ်ငန်းခွင်သို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်နေကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆင်သမား ဘဝတွင် ခွင့်ရက်၊ နားရက်မရှိ လစာကနည်းသည်။ ဆင်ဝန်ထမ်းချင်း အတူတူ သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းဌာနချင်းအတူတူ လစာကောင်း

ခွင့်ရက်နားရက်ရှိသော ယန္တရားဘက်သို့ဆင်သမားများ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတော့သည်။

ပဲချိတ်လုံကိုင်တို့မှာလည်း ဆင်သမားဦးစီးနီးပါးမျှ ပညာကျွမ်းကျင်ရသည်။ ပဲချိတ်မှာ ဆင်ဦးစီးလက်ထောက် ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့နေတစ်ချိန်ချိန် လုံကိုင်နှင့်ပဲချိတ်တို့သည် ဆင်သမားဦးစီးကောင်းများ ဖြစ်လာကြရပေမည်။ ဆင်လုပ်သား ဆင်သမားတို့၏ ဘဝမှာ လွမ်းမောဖွယ်ရာများဖြစ်သည်။ ပဲချိတ်နှင့် လုံကိုင်တို့မှာ ဆင်ဦးစီး ဆင်သမားတို့ကဲ့သို့ပင် ဆင်အန္တရာယ်ရှိ၍ အသက်အန္တရာယ်နီးလှပါပေသည်။ ဗလကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးကို တောစပ်တွင်ထူးခတ်ကာ ဆင်ရိုင်းစခန်းသို့ပြန်လာခဲ့သည်။ သဲဖြူချောင်းတွင် ရေချိုးကာ ဗလကြီးနှင့်သူ့ဖခင်ဦးဉာဏတို့ နတ်နိဗ္ဗာန်တဲကလေးသို့ ရောက်လာသည်။ ဖခင်ဦးဉာဏကြီး ချက်ထားသော ထမင်းနှင့်ဟင်းကိုခူးခပ်ကာ သားအဖနှစ်ဦးစားလိုက်ကြသည်။ လုပ်ငန်းခွင်တွင် မောကလည်းမော၊ဆာကလည်းဆာနှင့် ထမင်းစားကောင်းလှ၏။ ဆူးပုပ်ရွက်ဟင်းချိုကလည်း ပူပူလောင်လောင်နှင့် ချိုလှသည်။ ကင်ပွန်းရွက်စပ်စပ်က ခံတွင်း မြိန်လှ၏။ လယ်ဟင်းခါးကန်တရာအတို့အမြွပ်ကလည်း ကောင်း၏။ ရှမ်းငရုတ်သီးခြောက်ထပ်ကာဝါးလိုက်ပြန်တော့ ထမင်းအိုးတစ်လုံး ပြောင်တလင်းခါသွားတော့၏။ နေဝင်လာသဖြင့် မီးခွက်ကလေးကို ထွန်းလိုက်သည်။ ဗလကြီးတို့ဆင်ပိုင်းစခန်းလေးသည် မီးကလေးမှိတ်တုတ်နှင့် လှသထက်လှနေ၏။ သားအဖနှစ်ယောက် ထမင်းစားပြီးရေချမ်းအိုးထဲက ရေအေးအေးလေး သောက်လိုက်ကြသည်။ ဗလကြီးက တဲပေါ်က အိပ်ရာထဲပစ်လဲချလိုက်သည်။ ဦးဉာဏကြီးကတော့

ဖက်ဆေးပေါ့လိပ်ကြီးကိုဖွာ၍ဖွာ၍ မီးခိုးများအကြားဝယ် အတွေးကြွယ်နေသည်။

“ဖေအယ်...ဟိုနေညက ဆောင်းမီးဖိုဝိုင်းမှာ...ဘကြီးသောင်းက ဆင်ဖြူတော်အကြောင်းပြောပြတယ်ဗျ... ဆင်ဖြူတော်ဆိုတာ...တကယ်ရှိသလား”

“သားဗလကြီးရဲ့ ဒုက္ခရှိရင်...သုခရှိမယ်...ဆင်မည်းရှိရင်လဲ ဆင်ဖြူဆိုတာလဲ ရှိမှာပေါ့ကွာ...ဆင်ဖြူတော်...ဆင်ဖြူတော်”

ဦးညကကြီး ခေါင်းထဲက အတွေးစများတွင် ဆင်ဖြူတော်အကြောင်း ရစ်ပတ်ဖွဲ့နှောင်းလာတော့သည်။ ဆင်ဖြူတော်ဆိုရာ ယုံကြည်မှုသည် ဗုဒ္ဓပုံရိပ်နှင့်အတူ မြန်မာတို့၏ မိရိုးဖလာ ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်လာသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် မယ်တော်မာယာဝမ်း၌ ဆင်ဖြူတော်ဝင်သည်ဟူသော အိမ်မက်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေယူခဲ့သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဆင်ဖြူတော်ကို ဗောဓိသတ္တဘုရားလောင်းအဖြစ် လက်ခံယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ဘဝဖြစ်စဉ်ပါရမီဖြည့်ရာဘဝများစွာတွင် ဆင်ဖြူတော်ဘဝကို တွေ့ရှိရ၍ ဆင်ဖြူတော်နှင့် ဗုဒ္ဓကိုယှဉ်၍ ယုံကြည်သက်ဝင်ခဲ့ကြသည်။ ဇာတ်ဖော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တွင် ဝေသန္တရာမင်းကြီးသည် ဆင်ဖြူတော်ကိုလှူမိသောကြောင့် တိုင်းပြည်က နှင်ထုတ်ခံခဲ့ရသည်။ ဆင်ဖြူရဟနာသည် အမြင်ဆုံးအမြတ်ဆုံးအဖြစ် ယူဆခဲ့ကြသည်။

“ဗျို...ဘညက အိပ်ပြီလား။ ဗလကြီးရော ရှိသလား”

“မအိပ်သေးပါဘူး။ ဗလကြီးလဲ ရှိပါတယ်။ အခုပဲ ဆင်ဖြူတော်အကြောင်း ပြောမိသေးတယ်။ မင်အဖေ ဦးသောင်း

ဘာလုပ်နေသလဲ။ ဟေ့...မောင်ထွေး မင်္ဂတစ်ယောက်ထဲလား ဘယ်သူပါသေးလဲ”

“မောင်ထွေးနဲ့ သောင်းဝေလာဟေ့ ဖေအယ်ပြောပြတဲ့ ဆင်ဖြူတော်အကြောင်း နားထောင်ကြရအောင်”

“ဘညက ပြောပြလေဗျာ ဆင်ဖြူတော်အကြောင်း”

“အေး...အေးပါကွ”

ပုဂံခေတ် အေဒီ ၁၀၄၄-၁၂၇၈ တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့်အတူ ဆင်ဖြူတော်ယုံကြည်မှုကို လက်ခံခဲ့ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဝင်တွင် ဗုဒ္ဓသည် ဆင်မင်းဘဝဖြစ်ခဲ့ဖူးသကဲ့သို့ ပုဂံပြည်မှ ရှင်မဟာ ကဿပ မထေရ်သည် လည်း ဆင်မင်းဘဝ ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း ရေးထိုးသော ကျောက်စာချပ်ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ ဆင်ဖြူတော်ကို ကိုးစားယုံကြည်မှုသည် ရှေးလက်မွန်မဆွမြန်မာတို့၏ အစွဲအလမ်းဖြစ်သည်။ ဆင်ဖြူတော်ကို ပိုင်သောမင်းသည် ဘုန်းသမ္ဘာကြောင့် လည်းကောင်း၊ နတ်သိကြားတို့ ဆက်သလေဟန်ဖြင့်လည်းကောင်း မင်း၏တန်ခိုးကြီးမားပုံကို ချဲ့ထွင်ကြသည်။ စကြာဝတေးမင်းသည် ဆင်ဖြူတော်ကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာမင်းများသည်ဆင်ဖြူတော် ပိုင်ဆိုင်ရခြင်းကို စကြာဝတေးမင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာဂုဏ်ယူခဲ့ကြသည်။

“ရှေးတုန်းက မြန်မာမင်းတွေဟာ ဘုန်းသဘာကြီးမားခဲ့ကြတာ ဆင်ဖြူတော်ကြောင့်လား ဖေအယ်”

ပုဂံခေတ်မှစ၍ မြန်မာမင်းကောင်း မင်းမြတ်တို့သည် ဆင်ဖြူတော် ရတနာကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြသည်။ ပုဂံပြည်ရှင် အနော်ရထာမင်းစောသည် သန်မြန်စွာအမည်ရှိ ဆင်ဖြူတော်နှင့်

ဆင်ဖြူတော် (၃၈) စီး ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ သည်။ သထုံမင်း မနုဟာမင်းသည် ဆင်ဖြူတော် (၃၁) စီးပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ အလောင်းစည်သူမင်းကြီးသည် ဆင်ဖြူတော် (၃၉) စီးပိုင်သည်။ တစ်စီးရှင်သီဟသူသည် (အေဒီ ၁၂၁၂ က စမုန်ဖြစ်၌ မျောပါလာသော ဆင်ဖြူရှင် အသေကောင်ကို ဆင်းယူလျက် တစ်စီးရှင်ဘွဲ့ ခံယူခဲ့သည်။) ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ (အေဒီ ၁၃၄၄-၁၃၅၀) သည် ဆင်ဖြူတော် ငါးစီးပိုင်သည်။ ဟံသာဝတီဆင်ဖြူများရှင် အေဒီ ၁၅၅၀-၁၅၈၁ သည် ဆင်ဖြူများကို ပိုင်ဆိုင်သည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ် အလောင်းမင်းတရားသည် ဆင်ဖြူများကို ပိုင်ဆိုင်သော်လည်း ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ကို မခံယူခဲ့ပေ။ မြေဒူးမင်း အေဒီ ၁၇၇၀ တွင် မကွေးမြို့က ဆက်သသောဆင်ဖြူတော်ကို ဆွဒန်ပြောင်ကျော်ဘွဲ့ တပ်၍ ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ ခံသည်။ ငစဉ်ကူးမင်း အေဒီ ၁၇၇၆-၁၇၈၁ တွင် ရွှေမင်းဘုန်းရဆင်ဖြူတော်ကို ဆွဒန်မင်္ဂလာဘွဲ့တပ်၍ ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ကို ခံယူသည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ဆင်ဖြူအများဆုံး ပိုင်ဆိုင်သောမင်းမှာ ဘိုးတော်မင်းတရားဖြစ်သည်။ စစ်ကိုင်းမင်း အေဒီ ၁၈၁၉-၁၈၂၉ သည်လည်း ဆင်ဖြူတော်များပိုင်ဆိုင်ခဲ့၍ ရတနာပြောင်မွန် ဆင်ဖြူတော်မှာ ကျော်ကြားသည်။ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်တွင် သောင်သွပ်ဇော်ဘွားက ဆက်သသော ဆင်ဖြူတော်ကို မောရိယပစ္စယ နာဂရာဇာဘွဲ့တပ်၍ ဆင်ဖြူဘွဲ့ ခံယူသည်။ သီပေါမင်းလက်ထက်တွင် ရန်အောင်မြင်တောရ ဆင်ဖြူတော်နှင့် ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ ခံသည်။ ကုန်းဘောင်ဆက် နောက်ဆုံးမင်းသီပေါဘုရင်၏ ဆင်ဖြူတော်မှာ ဇာတ်သိမ်းမကောင်းချေ။ ရန်ကုန် တိရစ္ဆာန်ရုံ၌ထားရှိရာ ၁၉၀၈ ခုနှစ်တွင်

BURMESE CLASSIC

မုန်ယို၍ထိန်းသိမ်းမရ ဖြစ်လာသောကြောင့် သေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ်ခဲ့ရသည်။

“မောင်ထွေး...သောင်းဝေ...သားဗလကြီး မှတ်ထားကြကွဲ့... နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တွေဟာ တို့မြေကို ကျူးကျော်...တို့မြေက ရှင်ဘုရင်နဲ့ မိဖုရားကို ကြက်ကလေး...ငှက်ကလေးလို ဖမ်းသွားခဲ့ကြတယ်...ပြီးတော့ တို့နိုင်ငံ...တို့လူမျိုး...တို့ဘာသာ ... တို့သာသနာ...တို့စကား...တို့စာပေတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်ပြီး... ရာသက်ပန်ကျွန်ဘဝထဲ ရောက်အောင်လုပ်ခဲ့ကြတယ်”

“သိပ်ရက်စက်တာပဲနော်...ဘကြီးဉာဏ”

“ရက်စက်ယုံတင်ဘယ်ကမလဲ...တို့တစ်တွေ အမြတ်တနိုးထားခဲ့တဲ့ ဆင်ဖြူတော်ကို သတ်ပစ်တယ်...အဆီကို စားလို့ အသားကိုမျှော်ကြတာ ကျွန်ဘဝဆိုတာ...တကယ်ကြောက်စရာကောင်းတာ...ကိုယ်ကို မပိုင်တဲ့ ဘဝ...လူခွန်တော်ပေးနေခဲ့ရတယ်ကွ”

မြန်မာလူမျိုးတို့ ကျွန်ဖြစ်၍ နှံနစ်နေချိန်တွင်လည်း ဆင်ဖြူတော် မျိုးဆက်ပျောက်မသွားခဲ့ပေ။ ဆင်ဖြူတော်သည် အဖိုးထိုက်တန်သော ရတနာတစ်ပါးဖြစ်ခဲ့၏။ နဂါးဗိုလ် ထိပ်တင်ထွေး ရေးသားသော ရန်ကုန်ရာဇဝင်စာအုပ်တွင် “ကသာမြို့ အစိုးရ ဆင်ဖမ်းဌာနမှ ဆင်ဖြူတော်မလေးမိရာ ထိုဌာနအုပ်ချုပ်သော မျက်နှာဖြူအရာရှိက ရွှေတိဂုံကုန်းတော်ပို့ရန် အိပ်မက်မြင်၍ ကုန်းတော်သို့ ယူဆောင်လာပြီး မြောက်ဘက်၌ တဲကြီးလုပ်၍ ထားသည်။ ကသာမှဆင်ထိန်းကို ချစ်၍အပြတ်မခံ၊ မမြင်လျှင် အော်သည်။ ဆင်မှာ ရိုးရိုးဆင်နှင့်မတူ။ အာနီသည်။ လျှာနီသည်။ အမွှေးမှာ နီကြန့်ကြန့်ဖြစ်သည်။ အမြီးလည်းအခြားဆင်နှင့် မတူ။

အရပ်မှာ ငါးပေခွဲလောက်ရှိသည်။ ရှေးမှီသောပုဂ္ဂိုလ်များက ကုန်းတော်၌ ကင်းမလက်မည်းကြီးရှိသည်။ ဆင်များကြာကြာ မနေနိုင်ဟု ပြောကြသည်။ ထိုဆင်ဖြူမလေးလည်း မကြာမီအနိစ္စ ရောက်လေသည်” ဟု ဖော်ပြထားသည်။

“ကျွန်ဘဝမှာ ဆင်ဖြူတော်လိုရတနာကို မပြောနဲ့... ဒီဆင် သမားသစ်သမားတွေဘဝလဲ... မွဲတောင်ပြတ် လူလုံးမလှခဲ့ပါ ဘူး...ဆင်သမားတွေကို ဘိန်းကျွေးဘိန်းစွဲစေပြီး... သစ်တော ရတနာတွေကို...နယ်ချဲ့ခေတ်က ထုတ်လုပ်ပေးခဲ့ရတယ်... ဒါကြောင့် နယ်ချဲ့လက်အောက်ကျွန်ဘဝက သခင်ဘဝရောက် အောင်...တွန်းလှန်ခဲ့ကြတယ်”

“ဒါမှ ... ဒို့မြန်မာကွ”

လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီး ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနားခရိုင် တာမိုင်းတောင်တန်းဒေသ ဟိုပင်မြို့အနီး မိုင်းနောင်သစ်တောအတွင်း ဆင်ဖြူမလေးတစ်ကောင်ကို ရရှိခဲ့ သည်။ နိုင်ငံပိုင်သစ်ထုတ်လုပ်ရေး ဆင်မကြီးမှ ၁၃၁၉ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့ နံနက်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆင်ဖြူတော်မလေး အရပ်အမောင်းမှာ အမြင့် ၃ ပေ၊ ကိုယ်လုံး ၄ ပေ၊ အမြီးမှာ တံခါးပိတ်ဖြစ်ပြီး အရှည်မှာ ၁ ပေ ၉ လက်မ ဖြစ်သည်။ ကျောငှက်ပျော့ကိုင်းလည်ပင်း ၃ ပေ ၁ လက်မနှင့် ကိုယ်ရေ အဖြူ၊ မျက်စိအပြာဖြူ၊ သူငယ်အိမ်သလဲရောင်ဖြစ် သည်။ ထိုအချိန်က ဆင်ဖြူတော်သတင်းကို မြန်မာ့ကုန်သွယ်ရေး စိတ်ဝင် စားနေကြ၏။ ဆင်ဖြူတော်မလေးကို ရန်ကုန်သို့ ပို့စေချင် ကြ၏။ ဗေဒင်အာယုဆန်းတွင် တိုင် ၁၀ ပါရှိရာ “ဆင်ဖြူတိုင်”

ဟူ၍ပါ၏။ ဇာတာထန်းဖူး၏ အထက်ပိုင်းတွင် ဝဲမှယာသို့ ပုည၊ ဣဿရိယ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိ၊ ထီး၊ သီရိ၊ ဆင်ဖြူတိုင်ဟု အဆို အတိုင်းရှိ၏။ ဆင်ဖြူတော်နက္ခတ်နှင့် အာယုဆန်း တွေ့သောအခါ (သို့မဟုတ်) ကောဇာကြာသပတေး တွေ့သောအခါ ဆင်ဖြူရက်နံး ရှိသည်ဟု ဟောဆိုကြ၏။ ဆင်ဖြူတော်ရတနာသည် မြန်မာ လူမျိုးတို့ အသည်းစွဲပစ္စည်းတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ရန်ကုန် သို့ပို့ရန် စီစဉ်နေသော ထိုဆင်ဖြူမလေးသတင်းမှာ ထိုအချိန် ကာလက အုန်းအုန်းခြိမ့်ခြိမ့် ဖြစ်နေခဲ့ကြသည် ဟုဆို၏။ နက္ခတ် ဗေဒင် ဆရာ ဦးသန်းမောင်ကလည်း ၃၁၊ ၈၊ ၁၉၅၉ နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာကြီးတွင် ဆင်ဖြူမလေး၏ ဇာတာကိုဖွဲ့၍ ထည့်သွင်း ခဲ့ဖူးပါသည်။

“ဗလကြီး...သောင်းဝေက အိပ်ချင်ပြီတဲ့...ပြန်တော့မယ်”

“ဖေအယ်ပြောတဲ့...ဆင်ဖြူတော်အကြောင်းမပြီးသေးဘူး... ပြန်တော့မလို့လား”

“မနက်ဖြန်တော့တက်ပြီး...သစ်ချွန်သေးတယ်... ထွေးမောင်”

“ကဲ...တားမရလဲ...ပြန်ကြတော့ကွာ”

ဗလကြီးနှင့် ဖခင်ဦးညာဏကြီးတို့မှာ ဆင်ဖြူအကြောင်း ဆက်ပြော၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ မြစ်ကြီးနားအရှေ့ပိုင်း ကချင်အမတ် ဦးဇန်ထားဆင်က ထိုဆင်ဖြူတော်မလေး၏ အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရထံ မေးမြန်းခဲ့ဖူးသည်။ မေးမြန်း ဖြေကြားပုံမှာ...

၁၆၈

ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ

ကချင်အမတ် ။ ။ ဆင်ဖြူတော်သည် ကချင်ပြည် အင်းတော်ကြီးနယ်

ဟိုပင်အနီး မိုင်းနောင်ရွာမှ ဖွားခဲ့သည်ကို အသိရှိပါသလား။

အစိုးရ ။ ။ သိပါသည်။

ကချင်အမတ် ။ ။ ဆင်ဖြူတော်ကို လူအများအား ပြသပြီးလျှင် ဇာတိကချင်ပြည်နယ်သို့ ပြန်ပို့ပါမည်လား။

အစိုးရ ။ ။ အချိန်တန်လျှင် အခြေအနေအရ စဉ်းစားပေးပါမည်။

ကချင်အမတ် ။ ။ ဆင်ဖြူတော်သည် ကချင်ပြည်နယ်ပိုင်ရတနာဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုပါသလား။

အစိုးရ ။ ။ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး၏ ရတနာဖြစ်ပါသည်။

ဟူ၍ တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာရာဇဝင်သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဆင်ဖြူတော်များပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်မှာ အမှန်ဖြစ်ပါ၏။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဆင်ဖြူတော်အများဆုံး ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်၏။ ကချင်ပြည်နယ် ဟိုပင်အနီး မိုင်းနောင်ဇာတိ ဆင်ဖြူတော်မလေးမှ ရန်ကုန်မြို့ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်တွင် ထားရှိခဲ့ပြီး ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် သေဆုံးသွားခဲ့သည်။ ဦးဉာဏကြီးလည်း ပြောရင်းနှင့် အိပ်ပျော်သွား၏။ ဗလကြီးမှာ ဘယ်အချိန်က အိပ်ပျော်သည်မသိ၊ ဟောက်သံပင် တစ်ခါတစ်ရံထွက်ပေါ်လာတတ်သည်။

နေ့သစ် ရက်သစ် မနက်ခင်းနေရောင်ပြည်သစ်သည် ပုံတောင်ပုံညာတော၏တံတိုင်း မည်းမည်းမှောင်မှောင်ပေါ်သို့

ဆင်ဆိုသည်မှာ မင်္ဂလာ

၁၆၉

အလင်းရောင်ဖြာကြနေသည်။ ဗလကြီးတို့ ဆင်ဝိုင်းစခန်းကလေးသည် အိပ်မောကျနေဆဲဖြစ်သည်။ တောစပ်ဆီမှ ကြက်ဖတစ်ကောင်၏တွန်သံသည် နံနက်မိုးသောက် အလင်းရောက်ချိန်ကို ပြသနေပါသည်။

“ဖေအယ်...အမလေး ဆင်ဖြူတော်ပျောက်သွားပြီ”

“ဟဲ့...ဟဲ့...သားဗလကြီး...ဘာဖြစ်တာလဲ”

ဗလကြီးအိပ်ရာမှ လူးလဲထလိုက်သည်။ တဲဆင်ဝိုင်းအတွင်းမှာ အလင်းရောင်မရရှိသေးပေ။ မှုန်မှုန်ဝါးဝါး မိုးသားတိမ်လိပ်တွေက အုပ်ဆိုင်းနေသဖြင့် မဟူရာရောင်လွှမ်းနေ၏။ ဗလကြီးမျက်လုံး တွေကို ပွတ်သပ်လိုက်မိသည်။ မိမိကိုယ်မိမိကြည့်၍ ပြုံးလိုက်သည်။

“သားဗလကြီး...အိပ်နေရင်း ဘာတွေထယောင်အော်နေတာလဲ”

“ဖေအယ်ရေ...ညက ဆင်ဖြူတော်အကြောင်းတွေ့ရင်း...နား ထောင်ရင်း...အိပ်ပျော်သွားတာ...ဟဲ့...ဟဲ့...ဆင်ဖြူတော် အိပ်မက် ကယောက်ကယက်တွေ...မက်နေလိုက်တာဗျာ”

“ကဲ...ဒီနေ့သစ်တစ်ပင်တောမှာ...ကျွန်းငုတ်ထုတ်ဖို့ ရှိတယ်မဟုတ်လား...ထထ...ဘုရားရှိခိုး... ထမင်းစားပြီး တောကက်ပေတော့”

“ဟုတ်ကဲ့...ဖေအယ်”

ဗလကြီးသည် ဆင်ပြောင်ကြီးကိုစီး၍ သစ်တစ်ပင်တောကို ထွက်ခဲ့သည်။ ဆင်နှင့် သစ်ဆွဲရမည်။ သစ်ချရမည်။ သစ်သယ်ရမည်။ မြန်မာကျွန်းသစ်သည် ကမ္ဘာဈေးကွက်ဝင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာဝင်ငွေတိုးတက်မှု မြန်မာ့ဘဝလှပေမည်။ ဗလကြီး၏

၁၇၀

ဆင်သမားဝတ္ထုတိုများ

“ဆင်ဆိုသည်မှာ မင်္ဂလာ” ဟူသော အယူအဆသည် မှန်ကန်လှသည်။ ဆင်ရတနာတွေနှင့် မြန်မာ့လူတိုင်း၏ အလှပေကြွအောင် ယနေ့ မနက်ဖြန်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နေကြရပေဦးမည်။ သို့မှသာ အမိမြန်မာပြည်ကြီး လှပဝေဆာ ပြည်ချမ်းသာဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

BURMESE
CLASSIC